

Cap Vermell

ANUARI
2017

SATH és l'autor del mural CAPDEPERA SOM-RIU. SATH, Sandro Tomàs, és un artista que des del grafit s'ha convertit en un dels referents en art urbà de dimensions murals. Allò que s'anomena *Urban Street Art*. Diu que «un mural pot transformar una paret, però també transformar persones», està ben segur que qualsevol persona que passi per davant aquest mural, al cor de Cala Rajada, no podrà resisitir-se a, si més no, somriure.

A l'hora, el mural, també és una gran obra col·lectiva de molta gent. Els alumnes dels centres educatius de Capdepera i els de Joan Mesquida de Manacor han participat, tots plegats, en el projecte Som-Riu Capdepera i han signat el mural.

És un projecte inclusiu, iniciativa d'Aproscm Fundació, que vol donar visibilitat a les persones amb diversitat funcional. El mural és la cara de la gabellina Caterina Infante amb un somriure a la cara i el número dos a les mans, ja que enguany és el segon any del projecte. Però hem de ser conscients que tots som Caterina Infante. A l'espai d'entrevistes podeu trobar una conversa amb ella, amb Sath i amb Marga Platel i Inés Fraile.

Cap Vermell, en aquesta desena edició de l'anuari també ens hem volgut afegir a aquest *yellow river* i contagiar somriures. Així, no hem volgut destacar cap autor sinó una obra col·lectiva, hermosa, a l'igual que les obres que trobareu a l'interior fetes amb diverses tècniques i formats.

CAP VERMELL

Capdepera i Cala Rajada en un clic

Taula

Presentació	1
Premi Cap Vermell	2
Portalet	7
Plaça del Sitjar	13
Joan Rai: 10 anys	25
Ca Nostra	27
In Memòria	29
Entrevistes	35
Col·laboracions	71
Agenda de la Vila	91
Esports	95
Festes i saraus	97
Cultura	101
Excursions	137
Concursos de fotografia	141

EDITA

Associació Cultural Cap Vermell
Capdepera - Cala Rajada

EQUIP DE REDACCIÓ

marta aspachs, joan cabalgante,
xisco campins, joana colom,
pere cortada, pilar díaz,
miquel bestard, miquel estelrich,
jaume fuster, paco galián,
miquel llull, bartomeu melis
meyme, biel mir, llucià rinyon,
josep terrassa, maria vives

DIBUIX DE LA COBERTA

Sath / APROSCOM

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA

La Bona Voluntat & Associats

MAQUETACIÓ

miquel flaquer

www.capvermell.cat
capvermell@gmail.com

Carrer Velleja, 11
07580 Capdepera

Depòsit Legal: 1197/80

PRODUCCIÓ
Z67

Primerament, s'ha de dir que un anuari que té el segell de l'Associació Cultural Cap Vermell, gairebé no necessita presentació, però com que així m'ho demanaren així ho escriuré.

Si d'un fet pot estar content *Cap Vermell* és que la revista passà a ser de les primeres que optà per la digitalització i així aconseguí que la muntanya burocràtica es reduís a la navegació internàutica per les xarxes socials. Es creava aleshores una nova manera de premsa digital, que en els últims temps les altres revistes de la Premsa de la Part Forana (no totes) s'hi han llançat de cap. I és que per tenir clar cap a on ha d'anar la revista, inevitablement, ha de passar pel format digital, l'adreça del qual és www.capvermell.cat.

Després, amb el temps, s'ha vist també que fugir de les arrels tampoc és del tot bo, i perquè quedés constància del fet diferencial, s'ha optat per resumir les activitats de l'any en aquest anuari, que es presenta a continuació. Amb aquest fan deu el número d'anuaris publicats per l'Associació. El número no vol dir res, tot i que sigui redó, tan sols que encara es continua en marxa: col·laboracions, premis, il·lusió, agraïment, fets i gent, etc. Això ha servit per recordar que el poble encara és viu, que sap muntar festes i saraus, que té il·lusió amb l'esport, que ha entrevistat a gent important, que en definitiva, sap el que vol i amb qui ho vol. Des de *Cap Vermell* volem ratificar aquesta il·lusió amb l'esperit jove-nívol de qui sap que malgrat que n'ha corregut molt, encara li queda molt camí per córrer.

Un any dona per moltes coses i l'esperit de qui les fa roman imprès en aquestes pàgines. L'important és emprendre l'embranchida i continuar amb cada activitat que es fa, sigui de llata o de bàsquet, en el castell o a l'Ajuntament, dels mariners o de l'església... El que és vàlid és que es faci amb il·lusió i sobretot amb Esperança, perquè vivim immersos en un món, on la generositat hauria de ser més gran que la por, que empeny a desfer-se com a poble.

Finalment, insistir en què s'ha d'aprofitar també la tecnologia per fer arribar la revista a tots els nostres lectors, que a més són actors d'un poble que creix, que ens ha vist créixer. Endavant doncs amb la tasca, feta i la que queda per fer, llegida i per llegir. Que tengueu l'anuari dins les vostres mans, el *Cap Vermell* i les idees clares, vol dir que heu acceptat el nostre convit. Siau benvinguts, doncs, a una casa que també és la vostra.

Sense títol. 80x60cm. Obra col·lectiva.

PREMI **CAP VERMELL** 2016

Cas Bombu

Desset anys després, el **Premi Cap Vermell** ha aconseguit que allò excepcional esdevengui normal. Vides, persones, grups, institucions, somnis..., tot allò que conforma la nostra idiosincràsia, la nostra manera de ser i ens singularitza, i, molt especialment, tot allò que hi ha de més noble en nosaltres, la gent d'aquest poble. Això és el que vol reconèixer el nostre guardó.

En aquesta ocasió, l'aposta de la junta directiva de l'Associació Cap Vermell va ser per una empresa. I una empresa d'hoteleria. És a dir que, aparentment, no es tractava d'algú que treballàs desinteressadament en favor de la comunitat, sinó d'una gent que té un negoci, se suposa que per a guanyar doblers. Fugíem del guió?, ens apartàvem del perfil habitual dels nostres guardonats? Aquí hem de respondre, amb tota convicció, que no. Hem premiat l'hotel Cas Bombu absolutament segurs que aquest nom encarna totes les virtuts que ens agrada destacar. I és que quan una empresa familiar arriba a la quarta generació, en el món hoteler, una empresa de reduïdes dimensions, un peix petitó nedant enmig dels taurons, i se sobreposa a totes les dificultats i manté encesa la flama dels inicis, és

Hem premiat l'hotel Cas Bombu absolutament segurs que aquest nom encarna totes les virtuts que ens agrada destacar.

que ens trobam davant una cosa molt digna d'admiració i de reconeixement.

Ètica empresarial, voluntat de servei i qualitat com a suport. Contenció davant unes possibilitats de creixement no sempre assumibles, especialment per part d'un territori limitat en tots els sentits. Respecte a l'herència rebuda, com va dir Pep Terrassa, en el seu parlament. Reserva antropològica de supervivència, com expressà el mateix Tomeu Garau *Bombu*. I és que Cas Bombu és un nom imprès indeleblement a la història de Cala Rajada i al seu turisme, un nom que, des dels primers anys del segle XX, ha contribuït a donar a conèixer aquest racó de Mallorca més enllà d'es Pou des Camí.

I avui continua mirant cap endavant, sota la tutela d'una família, la mateixa família de sempre, que més que servir-se de Cas Bombu, l'ha servit i n'ha servat les essències fundacionals, molt més enllà

d'uns guanys econòmics ben legítims.

Pel que fa a l'acte de lliurament, aquest va discórrer, com s'ha fet habitual, segons el guió previst, dins el qual tothom va semblar sentir-se molt còmode. Enguany tenguérem presentadores, dues, na Maria Vives i na Toti

Fuster, les quals, com peix dins l'aigua, anaren conduint l'acte amb la seguretat i bon gust, sense vacil·lacions de cap mena. I d'entrada, un emotiu recordatori de l'amic entranyable i col·laborador de *Cap Vermell* en Vicenç Nadal, que tot just una setmana enrere va traspasar. La nostra associació el durà sempre en el cor.

La vetllada també va ser aprofitada per a presentar l'*Anuari Cap Vermell* 2016, el novè ja, 120 pàgines a tot color que pretenen reunir tota l'activitat informativa de la nostra web d'un any ençà. I una vegada més hem d'agrair l'esforç d'en Miquel Llull i de tot l'equip de redacció per la tasca de recopilació i resum de tantes entrades i oferir-les en un format imprès que molts de seguidors de *Cap Vermell* agraeixen. Es pot trobar en els punts de venda habituals.

D'altra banda, i aquesta en sentit molt positiu, hem de dir que la nostra festa va tenir l'honor de comptar amb la presència del duet de guitarres Amb Cor de Cordes, dels amics Maribel Lliteres i Andreu Parra, una formació per a la qual va significar la seva presentació en públic. I

aquesta presentació va respondre amb escreix a les expectatives creades: les seves tres intervencions al llarg de la vetllada posaren un contrapunt de música de gran qualitat, interpretada amb bon gust i una tècnica depurada que captivaren el públic. Gràcies, amics!

Com sempre, en Suso Rexach, amb la col·laboració de Joan Cabalgante, bastí un magnífic audiovisual que en aquesta ocasió ens va apropar a la dilatada història de Cas Bombu, de la mà dels seus protagonistes. Imatges per al record i la paraula sempre encertada i plena de sentit de l'humor d'en Toni Garau i de la resta de la família. Un document de primera qualitat, entranyable en tots els sentits. Pel que fa la intervenció d'en Pep Terrassa, el nostre president, no ens hi esplaiarem aquí, tota vegada que podeu trobar la seva intervenció completa en una altra entrada d'aquesta revista. Només hi afegirem que en Pep va fer un discurs rigorós i perfectament documentat, com en ell és habitual, que ens va menar a passejar per aquella Cala Rajada que badava els ulls a la història i que amb Cas Bombu esdevenia pionera en un món, el del turisme, que avui sembla a punt de desbordar-nos.

Un any més, el batle de Capdepera ens va fer l'honor d'assistir a la nostra festa i ell va ser l'encarregat de lliurar el nostre guardó, que en Toni Garau va recollir. En Rafel Fernández va tenir unes paraules de reconeixement per tot el que Cas Bombu representa i va encoratjar la família Garau a continuar regentant un establiment que tant ha significat i significa encara ara. En Tomeu Bombu, en nom dels guardonats, va ser l'encarregat d'agrair el premi i ho va fer de manera breu però concloent, com ja hem dit: "som una reserva antropològica de supervivència". Definitiu.

Passen els anys i *Cap Vermell* continua el seu rumb informatiu i cultural, amb fermesa i convicció, i amb els premis que duen el nostre nom com una fita anual que ha esdevingut indefugible.

Arribam, en aquesta ocasió, a la dissetena edició d'un esdeveniment que, amb tots aquests anys, ha arrelat plenament i la gent se l'ha fet seu. Un reconeixement del qual han estat objecte persones i entitats del nostre poble que, amb la seva aportació, han contribuït a dignificar-lo.

Enguany, l'Associació Cultural Cap Vermell, enmig d'un bon grapat de noms que consideram més que mereixedors del nostre premi, s'ha decantat per un establiment hotel·ler que posà el nom de Cala Rajada en el mapa turístic *avant la lettre*. Ens referim a Cas Bombu, que d'ençà dels primers anys del segle XX ha romàs obert al públic, sempre sota les regnes dels Bombu, la família Garau.

En aquesta mateixa revista hem publicat nombrosos

treballs sobre els començaments del turisme en el nostre poble, com ara la molt interessant aportació d'en Pep Terrassa, «El turisme a Capdepera durant la Segona República», en què Cas Bombu, indefectiblement, compareix com a referent hotel·ler de la contrada. En aquest mateix article que vos recomanem, l'autor recull unes paraules d'un visitant barceloní, del 1919, que diu que «Cas Bombu és una bona fonda, neta com una plata, on els plats de llagosta tenen fama per tota l'illa».

Han passat més de cent anys i Cas Bombu continua oferint els seus serveis, avui a un públic segurament menys selecte que aquella clientela dels inicis, però que, igualment, gaudeix del servei d'uns hostalers que, per damunt de tot, estimen la seva feina i estimen el casal que els agombola. Allò més probable era que aquest hotel familiar hagués caigut en mans d'alguna «companyia» i que l'haguessin esbucacat i en el seu lloc hi haguessin aixecat un caixó de formigó sense personalitat,

Justificació del Premi Cap Vermell 2016 a Cas Bombu

Text complet de la intervenció de Josep Terrassa

La família Garau *Bombu* ha format part del paisatge humà de Cala Rajada des dels seus inicis. En aquesta llarga trajectòria hem de distingir dues etapes amb el seu corresponent protagonista: la primera correspon al període 1885-1946,

en el qual la figura clau va ser na Margalida Tous Alzina; la segona s'inicià l'any 1960 i fins a l'actualitat, centralitzada en la persona d'Antoni Garau Muntaner, l'hereu de la nissaga de cas Bombu.

Margalida Tous Alzina va néixer a Capdepera el 14 d'abril de 1857, al carrer de Sa Font. Els pares, en Pere Antoni i n'Àngela, eren gabellins però la padrina materna, na Margalida Mas, era valldemossina, nada l'any 1795; per això, na Margalida, que duia el nom de la padrina, era coneguda amb el renom de *Mussina*.

Margalida es va casar el 25 de maig de 1872 amb en Bartomeu Garau Tudurí i ho feren únicament per la via civil, cosa que mereix un comentari. Llavors es vivia l'anomenat Sexenni Democràtic (1868-1874) que es va caracteritzar per la creació d'una administració civil; el registre civil de naixements, matrimonis i defuncions és una creació de l'any 1870; abans únicament existia el registre eclesial. Els progressistes i els republicans creien que Església i Estat havien de ser institucions completament separades perquè complien funcions diferents: una dedicada a qüestions espirituals i l'altra a les materials, és a dir, a desenvolupar el progrés de la societat. Si el matrimoni va optar per la via civil era perquè s'identificava amb la necessitat de renovar la societat, de traçar nous camins, cosa que després demostrarien en la seva trajectòria vital.

Una altra dada que confirmava, en el moment de casar-se, aquella decidida voluntat de tirar endavant assumint riscos i entrebancs era l'edat: en Bartomeu, 23 anys, i na Margalida, 17. En Bartomeu era fill de pare gabellí i mare maonesa; per tant, els pares ja havien transitat per indrets desconeguts assumint nous reptes; na Margalida també procedia d'una família que havia migrat. L'aventura formava part del tarannà familiar.

En Bartomeu feia de fuster i, el seu pare, de jornal·ler. Aleshores les famílies humils, jornal·lers, mariners i aquells que no tenien terres per conrear tenien moltes

dificultats per surar els fills; aquests, per alleugerir la càrrega dels pares, se cercaven una vida pròpia de ben joves, abandonant la llar familiar i, a vegades, migrant.

Segons referències, en Bartomeu i na Margalida s'establiren a Cala Rajada l'any 1885. És possible, però cal matisar-ho. En el cens de 1889 consta que residien a Capdepera; a més, segons Antoni J. Massanet, entre 1880 i 1890 Cala Rajada va quedar despoblada de pescadors; hi vivien quatre famílies, una de les quals era la de Bartomeu Alzina Más *Mussí*, germà de n'Àngela,

com tants n'hi ha. Però els *Bombu* han sobreviscut a temptacions i a crisis i han fet que l'establiment que regenten hagi arribat als nostres dies conservant quasi tot l'encant original, i amb la llagosta «a la bomba» com un dels secrets gastronòmics més ben guardats que existeixen en el món.

En el futur immediat ens esplaiarem sobre la història i les vicissituds de Cas Bombu, una casa per on han passat personalitats que han escrit algunes pàgines indefu-

gibles de la història del segle xx. De moment ens limitam a fer-vos partícips de la concessió del **XVII Premi Cap Vermell**, des de la convicció que amb aquest reconeixement posam en relleu els mèrits d'un hotel que representa molt més que un negoci. Pensam que, amb Cas Bombu, reconeixem uns valors i uns principis que, tant de bo, s'haguessin encomanat a la indústria turística en el seu conjunt. Possiblement tot hauria rutllat una mica millor.

mare de na Margalida. La pesca de corall s'havia enfonsat i Madrid no donava permís perquè Cala Rajada fos reconegut com a port de cabotatge, per la qual cosa l'exportació de productes locals, com l'obra de pauma o la llagosta, es feia via Palma o Alcúdia. La vorera de mar encara no era un indret acollidor.

Seria l'any 1885 quan en Bartomeu Garau Tudurí comprà el solar situat vora la carretera del far i a dues passes del port. Allà hi bastí un casetull que, a l'estiu, es convertia en taverna, magatzem de queviures i cuina per servir dinars als primers estiuejants. L'any 1891, mossèn Josep Sureda Guiscafré *Tafona* va fer construir una capella adosada a la parcel·la de cas Bombu; formava part d'un grupet d'artanencs als quals els encantava la pesca i la caça.

El mateix Bartomeu, deu anys més tard, sol·licitava permís a l'Ajuntament per «reedificar o modificar la casa de la seva propietat situada en el lloc anomenat vulgarment *Cal·larrejada*». Aquell any de 1895 el port ja comptava amb permís per a trànsit marítim de cabotatge i disposava d'una duana de 4ª classe depenent de Palma. Aquella millora seria l'estímul definitiu perquè el matrimoni s'establís a Cala Rajada; un fet que confirmava el cens de 1899.

L'any 1897 Bartomeu sol·licitava permís per a construir una casa a Cala Rajada per al seu fill Colau, de 23 anys, el qual s'acabava de casar amb Isabel Alzina Flaquer. El negoci anava vent en popa.

Na Margalida *Mussina* va imprimir caràcter a cas Bombu; la dona no sabia llegir ni escriure però era intel·ligent, espavilada, treballadora, sabia tractar amb la gent i bona cuinera. Amb els productes que ofereix la mar va crear uns plats que satisfien la seva clientela. Amb els anys cas Bombu es va fer un nom més enllà del poble i, a nivell local, no tenia competència.

A finals de març de l'any 1911, el fill Colau sol·licitava permís per construir en el seu solar un casal de dos pisos amb quatre portals que donaven al carrer; al pis una balconada anava d'un costat a l'altre de l'edifici, on hi donaven quatre portals que

corresponien a quatre habitacions per llogar. Amb aquella reforma la taverna es convertí en fonda.

Aquell mateix any, l'octubre, finava en Bartomeu Garau Tudurí. El fill, Colau Garau Tous (1874-1954), era mariner i patró de barca de cabotatge. L'any 1917 fou un dels socis que engegà les drassanes de Na Ferradura i copropietari del pailebot Capdepera, del qual fou el primer patró. Per qüestions de feina devia passar moltes temporades fora de casa, per la qual cosa la mare i les dues germanes estarien al capdavant del negoci.

Un visitant barceloní, l'any 1919, descrigué Cas Bombu com «una bona fonda, neta com la plata on els plats de llagosta tenien fama per tota l'illa».

Aleshores Cas Bombu ja havia rebut la visita d'il·lustres personatges a nivell nacional. Un dels destacats estiuejants i amb casa pròpia era Bartomeu Maura i Muntaner, un dels alts funcionaris de la Casa de la Moneda i resident a Madrid; germà d'Antoni, diverses vegades ministre, president del Govern i cap del Partit Conservador. Ambdós germans, a l'estiu, es trobaven a Cala Rajada i anaven a dinar a Cas Bombu.

Un altre destacat polític nacional, ministre i president del Govern que dinà a Cas Bombu fou Álvaro de Figueroa i Torres, comte de Romanones; l'any 1915 vingué a Cala Rajada en visita oficial amb el cotxe de Joan March; venia a instància d'en Verga amb la finalitat de comprometre el polític en la construcció d'un port. La comitiva va dinar a Cas Bombu.

Quan l'any 1917 es construí el palau de Can March com a lloc d'estiueig de la família, n'Elionor i els fills també solien passar per Cas Bombu.

Més enllà d'aquelles ocasionals visites de destacats personatges la fonda acollia una clientela humil: els mariners dels vaixells que arribaven al port, la gent de fora poble que treballava a Can March, visitants i estiuejants.

Els anys vint Cala Rajada es consolidà com a lloc d'estiueig; seria llavors quan Cas Bombu fou ampliat a 16 habitacions, amb un bany per planta, passant a la categoria d'hostal.

En el mes d'octubre de 1933 en Colau *Bombu* sol·licitava permís per instal·lar un dipòsit subterrani de gasoil a l'esplanada situada a la cantonada del seu establiment amb la carretera de far.

Durant la II República Cas Bombu passà per un bon moment. Cala Rajada de cada any rebia més visitants, la pesca anava en augment i es creaven nous serveis. Les primeres autoritats de l'illa, civils i militars, gaudiren de la cuina marinera de madò Margalida.

Na Margalida *Mussina* finà el desembre de 1946, als 89 anys. Aleshores dins la família s'obrí un temps de dubtes i d'incerteses fins que a l'any 1960 Antoni Garau i la seva esposa, na Maria Esteve, agafaren el

timó de Cas Bombu. Després de resoldre el tema la propietat, repartida entre familiars, enllestiren una primera ampliació l'any 1965 i una segona dos anys més tard, convertint l'hostal en hotel de 50 habitacions.

Per no repetir allò que s'ha exposat en el reportatge de Suso Reixach, pas a resumir els motius que han fet a la família Garau Esteve mereixadora del **Premi Cap Vermell**.

Primer. Per la llarga història d'un servei de restauració i d'hoteleria que ha crescut atenent les necessitats que requeria el desenvolupament de Cala Rajada.

Segon. Per un treball de qualitat que, des del seu inici, a més d'enfortir l'empresa ha donat prestigi a Cala Rajada.

Tercer. Per una estratègia empresarial que ha madurat tenint en compte el mercat però també el respecte a l'herència rebuda.

Capdepera, 11 de març del 2017

SPORTS & NATURE
welcome
www.firstsunmallorca.com

HOTELS
 CALA RATJADA
 FONT DE SA CALA
 CANYAMEL
 CALA MESQUIDA
 CAPDEPERA

PORTALET

2 juny

Houston, tenim més d'un problema Portalet d'estar per casa... o a l'estratosfera

La carta enviada a *Cap Vermell* per «un policia *cualquiera*» treu del calaix preguntes diverses, potser reiteratives. Per damunt d'elles, però, pren força una altra pregunta: què hem de fer, adaptar-nos a un sistema que mal funciona, o mirar de resoldre allò que no va?

Sembla que la tendència generalitzada d'aquest sistema que vivim i que anomenem democràtic va cap a la primera part d'aquesta pregunta, és a dir, si a mi no m'afecta, no m'importa. Ara bé, la pregunta continua: ¿no m'afecta directament perquè prefereixo no lluitar per a solucionar res, o no m'afecta perquè tinc coberts els meus elements bàsics de subsistència i, fins i tot, tinc suficient qualitat de vida? No m'importa pagar quatre doblerons més en impostos, mentre jo estigui tranquil i el meu entorn no en rebi les conseqüències.

Quan un ciutadà ha de posar una demanda a l'administració per a aconseguir recuperar allò que li pertoca, es generen unes despeses que acabem pagant els ciutadans. En aquest país, la suma de despeses que paguem per negligències administratives és molt elevada. Perillósament alta si tenim en compte la quantitat de famílies que es troben en el llindar de la pobresa, la reducció de serveis sanitaris, les dificultats per a treballar dignament i amb un sou apropiat al nivell de vida, i la tendència a buscar elements de supervivència dependents de mecanismes obscurs enfront de guanyar-se la vida respectant la legalitat vigent.

Dir que el sistema no funciona gaire bé és com dir que el sol escalfa: per a uns, funciona molt bé i per a d'altres no funciona; el sol només escalfa de dia allà on pega.

No creiem que «un policia *cualquiera*» passés una bona temporada havent de suportar el decret de batlia

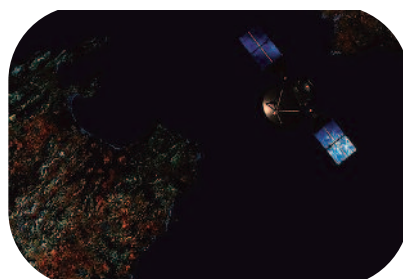
i d'interposar una demanda per tal de recuperar els seus drets laborals. No és l'únic cas a l'administració que es troba pressionat cap a un canvi de lloc de feina i, si gràtíssim, en sortirien molts més. Aquest punt ens duu a pensar també en la posició de força que juguen algunes persones i alguns col·lectius reclamant drets o imposant criteris.

D'una banda, tenim el dret a la vaga dels col·lectius i, d'altra, la posició de domini per part d'aquells que, o bé gaudeixen d'un càrrec que els atorga cert poder aparent, o bé disposen dels mitjans tampoc no sempre gaire respectuosos, per a pressionar tercers i «convidar-los» a actuar com volen aquells que manen. Quant a col·lectius en vaga, cal ser molt curós criticant cada cas perquè n'hi ha que tenen uns privilegis adquirits que no s'adaptin als temps que vivim i d'altres que aprofiten el seu potencial de força amb demandes exagerades. En el cas de l'administració, és evident que hi ha una escala de poder vertical

(no gens horitzontal, per molt que ens vulguin fer creure alguna cosa contrària). En el cas de moltes empreses, també. I, mentre el sistema judicial no adopti un caire més independent i àgil, el ciutadà amb pocs recursos seguirà sent sotmès per uns o pels altres. Potser algú vinculat a aquest sistema judicial ens dirà que ja ho és, d'independent; bé, a més de ser-ho, ha de tenir les eines per dur a la pràctica allò que ha de fer. En cas contrari, és el mateix que enviar una tropa d'operaris a granar els carrers sense graneres.

És evident que els ciutadans tenim un problema. El sistema democràtic requereix mecanismes molt més independents com a garants dels drets, dels deures i de les obligacions de tots i cada un de nosaltres. Mentre això no s'aconsegueixi, hi haurà gent que acceptarà treballar per sous miserables, hi haurà qui accepti condicions laborals denigrants, i hi haurà qui acotarà el cap per por: por a no tenir diners, por a no poder alimentar una família, por a la vergonya de ser apartat de la seva

esfera social en quedar sense feina. Sí, mentre el sistema funcioni d'aquesta manera, hi haurà qui treballi cobrant en negre sense dret a jubilació ni als serveis sanitaris públics. I això ens allunya perillosament del conegut estat del benestar pel qual tantes persones han lluitat de fa dècades. Quan un ciutadà interposa una demanda per tal de recuperar els drets que li pertocuen, es converteix en una mena de Robin Hood que no sap si tindrà recolzament o si se'l condemnarà eternament a l'ostracisme. Molts que ho han intentat queden en el camí per manca de suport econòmic, per exemple, quan la part demandada tenia molts més recursos i podia pagar millors advocats.

El problema, però, no ens el resoldrà ni Houston (!?!), ni Brussel·les, ni Madrid, ni Palma, ni l'ajuntament de Capdepera, perquè una part de l'administració que tenim sembla més interessada a perpetuar el que hi ha, que no a solucionar res que pugui perjudicar interessos particulars.

7 juny

Cala Agulla, àrea natural... ment d'interès particular

Cada any per aquestes dates, Cala Rajada s'omple de grups de turistes que utilitzen la platja a mode de macrodiscoteca, causant molèsties inacceptables a la resta d'usuaris i generant una gran quantitat de brutor que deixen escampada damunt l'arena, sense cap mirament.

Quan una situació concreta es va repetint periòdicament i aquesta situació sempre és tractada com un problema, potser hem de cercar si el problema no rau en un altre lloc. Quan un trabuca tres vegades a causa de la mateixa pedra, pot canviar de camí, pot apartar la pedra o pot alçar més els peus en passar-la.

No ens estranya l'ús de Cala Agulla com a espai destinat a aglomerar una bona col·lecció de persones que volen fer renou, posar músiques diverses a tot drap, engatar-se i consumir distints productes que no fa falta anomenar. No ens estranya perquè es va repetint any rere any. Precisament, el fet que aquest espai estigui declarat com a Àrea Natural d'Especial Interès (ANEI) dins la zona Cala Agulla-Cala Mesquida i que es repeteixi la permissivitat per part de totes les administracions per a la repetició d'uns fets deplorables, és el que ens porta a estranyar-nos.

Potser cal mirar si l'administració no actua per a satisfer interessos particulars d'empreses a les quals afavoreix que això sigui permès. En aquest cas, caldria

demanar que aquestes empreses es presentassin a les eleccions i que els ciutadans tenguéssim dret a votar-les o a no votar-les. O caldria exigir a l'administració que deixi de mirar cap a una altra banda i elimini el problema d'arrel.

Potser cal valorar si els ciutadans tenim dret a demanar que es respectin els acords legals que han estat refermats pels càrrecs electes que gestionen i pels que han gestionat prèviament l'administració. Si, durant dos o quatre mesos, Cala Agulla ha de ser la macrodiscoteca diària a Cala Rajada per a individus arribats d'arreu, potser hem de demanar que ens tornin els impostos que pagam per «manca de compliment de contracte», amb les compensacions corresponents. Però que paguin els gestors de la seva butxaca, no de les arques municipals.

Potser hem de demanar que es faci un tancament de la platja, es posi preu a l'entrada (suficientment alt per a acumular uns doblers que serveixin per a la neteja impecable de l'àrea) i per tal de compensar el greuge que implica que els ciutadans que pagam impostos aquí no puguem fer un ús normal d'aquesta platja (sense escàndols humans).

No ens posarem a ponderar, ara i aquí, allò que tot-hom sap, com que Cala Agulla és un dels grans actius, si no el principal, del nostre municipi com a destinació turística. És el nostre reclam i la nostra carta de presentació a tots els mercats europeus. I és que si som una destinació de sol i platja, aleshores aquest és un as en el joc de l'oferta i la demanda, una basa guanyadora. Però, i convé recordar-ho ara que acabam de celebrar el Dia Mundial del Medi Ambient, aquesta platja és també –i primer de tot– un espai natural tan valuós com fràgil que, a més, està qualificat, com ja hem dit, com a Àrea Natural d'Especial Interès (ANEI) dins l'espai Cala Agulla-Cala Mesquida i considerada també LIC (Lloc d'Interès Comunitari). Aquests són arguments que ens haurien de moure a tenir-ne especial esment, cuidant-la amb insistent devoció, però ens trobam, des de sempre, any rere any, davant la manca d'actuacions contundents i decidides adreçades a la seva preservació. És més, com és el cas d'enguany, la situació es pot veure agreujada puntualment per la manca d'efectius policials, cosa que redueix el control d'accés a la platja.

El passat cap de setmana, la zona va patir una d'aquestes ocupacions sense control, cosa que motivà la indignació d'altres usuaris de la platja i, quan s'ha sabut, la de tots nosaltres. A Facebook es difongueren algunes imatges que ens mostraven conductes altament incíviques a la platja. Després, un vídeo difós el dissabte per una jove gabellina i compartit per Terraferida va aconseguir més de 70.000 reproduccions i multitud de comentaris. A partir d'aquí, la premsa i la televisió

d'àmbit autonòmic se n'han fet ressò, amb un alt cost per a la imatge del nostre municipi.

Des de *Cap Vermell* fa anys que criticam aquest fenomen que es repeteix cada principi de temporada. Pensam que la solució no és fàcil, però si aquesta realment es vol reconduir caldrà la implicació de tots els agents que s'hi troben implicats i que són responsables, en diferent mesura, d'haver convertit Cala Agulla en un gran discoteca de la pitjor estofa. Arribar a això suposaria que el mateix sector hotelier hagués pres consciència que estam jugant amb foc i que es posàs al capdavant d'un moviment destinat a regirar una situació que com a poc hem de qualificar de perversa. De la seva banda, les institucions, començant per l'Ajuntament, haurien de deixar de practicar la covarda política de qui dia passa any empeny.

Diguem, per acabar, que no som optimistes, l'experiència de ca vell ens diu que passaran unes setmanes, l'onada juvenil perdrà força i tal dia farà un any. Uns quants retrets, perquè la culpa és molt lletja i ningú la vol, declaracions que això no pot ser..., i què ha estat?, no res! Mentrestant, l'Agulla continuarà patint una pressió humana insuportable i una degradació a fre de col·lapse mediambiental definitiu, i els ciutadans que no abusen no en podran fer ús quan les hordes bàrbares facin les seves festes.

20 juny

Ajuntament vs. Policia Local

Capdepera va ser notícia, recentment, pel desgavell de la platja de l'Agulla, que, entre altres raons, es va atribuir a la manca d'efectius de la Policia Local per a controlar l'accés a la zona amb segons quins estris, com ara aparells de música, i impedir les activitats que alguns dels nostres egregis visitants desenvolupen damunt l'arenal, com si d'una discoteca es tractàs. Més recentment, un comunicat de l'Ajuntament ens assabentava que s'havia arribat a un principi d'acord amb la Policia, però quan començàvem a respirar alleujats, convençuts que els serveis municipals de seguretat tornaven a funcionar al cent per cent, se'ns fa saber que se suspèn la Mitja Marató del Carme – una prova emblemàtica en el calendari de l'atletisme popular de Mallorca, després de 27 anys de celebrar-se- i que aquesta suspensió es deu a..., sí, a la manca d'efectius de la Policia i perquè aquesta no vol fer hores extraordinàries.

La manca d'enteniment i els enfrontaments entre l'Ajuntament i aquesta part dels seus-nostres empleats és ancestral, amb episodis certament lamentables. Més

diríem, sembla que les divergències entre policies locals i responsables polítics són com una epidèmia escampada arreu i per a la qual encara no s'ha trobat la vacuna. En el cas de Capdepera s'ha arribat a un punt que, per dir-ho suaument, és altament preocupant, especialment en plena temporada turística, quan els símptomes de degradació de la imatge turística del nostre municipi – derivats d'una disbauxa incontrolada– comencen a ser alarmants.

Estam convençuts, com diu aquella dita tan mallorquina i tan certa, que l'aigua mai no es perd només per un costat. Ara bé, després de sis anys de batalla, Rafel Fernández ja sap quin pa s'hi cou, no oblidem que ell és el responsable d'Interior. El que no podem fer nosaltres, els ciutadans que pagam els nostres impostos a canvi d'uns serveis que, per tant, tenim dret a exigir, és anar al quarter de la Policia Local a demanar al cap d'aquest cos, o a cadascun dels seus membres, d'un en un, que es posin les piles i ens garanteixin que l'ordre públic serà preservat. En canvi, sí que podem exigir als polítics que hem votat que posin fil a l'agulla (i a la platja de l'Agulla) i ens resolguin un problema que ja fa massa temps que dura, en el ben entès que qualsevol cosa que sigui dilatar el conflicte en el temps només mereix ser qualificada d'ineptitud. I és que els polítics, en tots aquests anys, no han volgut o no han sabut fer-hi front i ara els vessa per tots els costats.

19 juliol

De l'incivisme a la teoria de les finestres trencades

Quants d'actes vandàlics sofreix el municipi de Capdepera? Què es fa, al respecte? I sobretot, per què hi ha tans casos d'incivisme al nostre municipi? És suficient una nota de premsa de condemna? Es fa qualque feina preventiva? A quins nivells?

En una setmana hem publicat diversos articles d'actes vandàlics. També d'una tercera edició d'una campanya en *pro* del civisme: Algú recorda les dues primeres? Serveixen d'alguna cosa les campanyes aïllades?

A partir de la teoria de psicologia social de les finestres trencades (Broken windows theory), voldríem introduir una reflexió que des de cada acte d'incivisme vagi més enllà de l'estricta comdemna i serveixi per adonar-nos que l'esment del patrimoni col·lectiu al nostre municipi deixa molt que desitjar i tal volta sia l'origen del tots aquests mals.

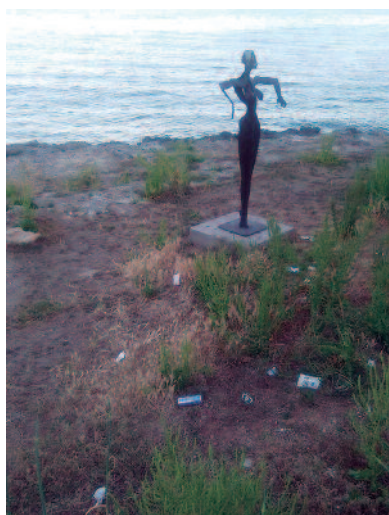
La situació ens fa pensar en la coneguda teoria de els

les finestres trencades dels científics socials James Q. Wilson i George L. Kelling. Aquesta teoria postula que des del moment que un edifici té una finestra trencada, augmenta la probabilitat que es produeixen més actes vandàlics a la zona. Per què? Doncs perquè una finestra trencada que no s'ha arreglat és símbol d'indiferència, de deixadesa i de descontrol. El missatge que transmet un vidre romput durant temps, sense cap mena de resposta exterior, és que es poden causar d'anys sense que te'n facin assumir la responsabilitat, i que tal situació no importa a ningú. A Capdepera, d'exemples n'hi ha molts: podríem parlar del tema de Cala Agulla, dels clots dels carrers, del mal estat de les aceres, de les tapes de les clavegueres en mal estat o rompudes que hem denunciat en tantes ocasions. De contenidors. De pluvials. De cantonades de voreres. De clots. De farol·les... La barrera rompuda del poliesportiu ni tan sols estava pintada, a més, no hi ha personal de vigilància-manteniment, els horabaixes. Tot això i moltes més denúncies que feim adesiara no són el millor exemple de manteniment. I aquesta és la qüestió. Quin programa de manteniment té qualsevol espai públic?

Cara vegada que publicam una denúncia al Facebook ens arriben tres o quatre més del mateix estil. Aquesta desídia de les autoritats, i incloem també la policia local en aquest cistell, és un factor determinant per al contagi de les conductes immorals o incíviques. Ja es poden fer campanyes, reflexions o jornades. Allò que no es cuida es deteriora ràpidament.

Quan torni a passar un altre cas, ens hauríem de demanar, alhora que ho condemnam: com estan els voluntants?, quin personal de manteniment hi ha?, quina vigilància hi ha?

Aquesta teoria és dels anys 60 del segle passat, fa més de 50 anys, i als llocs que l'han posada en marxa ha millorat qualitativament la consciència ciutadana. Així que, a partir d'ara, quan es doni un cas d'incivisme,

sapiguem que, a més del culpable material dels fets, hi ha uns responsables per omissió, per deixadesa.

Tal volta no es tracta de fer tantes coses sino de conservar el que tenim. O ens hi posam de debò o així no anam!

A continuació hi ha una explicació més detallada de la teoria dels vidres romputs o finestres trencades:

Al 1969, a la Universitat de Stanford (EUA), el Prof Phillip Zimbardo va realitzar un experiment de Psicologia social. Va deixar dos cotxes abandonats al carrer, dos cotxes idèntics, la mateixa marca, model i fins i tot color. Un el va deixar en el Bronx, llavors una zona pobra i conflictiva de Nova York i l'altre a Palo Alto, una zona rica i tranquil·la de Califòrnia. Dos cotxes idèntics abandonats, dos barris amb poblacions molt diferents i un equip d'especialistes en psicologia social estudiant les conductes de la gent a cada lloc.

Va resultar que el cotxe abandonat al Bronx va començar a ser destrossat en poques hores. Va perdre les llanternes, el motor, els miralls, la ràdio, etc. Tot el que es podia aprofitar s'ho van emportar, i el que no ho destruir. En canvi l'altre abandonat a Palo Alto es va mantenir intacte.

És comú atribuir a la pobresa les causes del delictes. Atribució en què coincideixen les posicions ideològiques més conservadores, (de dreta i d'esquerra). No obstant això, l'experiment en qüestió no va finalitzar aquí: quan el cotxe abandonat al Bronx ja estava desfet i el de Palo Alto feia una setmana que estava impecable, els investigadors van trencar un vidre de l'automòbil de Palo Alto. El resultat va ser que es va desencadenar el mateix procés que en el

Bronx, i el robatori, la violència i el vandalisme van reduir el vehicle al mateix estat que el del barri pobre.

Per què el vidre trencat al cotxe abandonat en un barri suposadament segur és capaç de disparar tot un procés delictiu? No es tracta de pobresa. Evidentment és una cosa que té a veure amb la psicologia humana i amb

les relacions socials. Un vidre trencat en un auto abandonat transmet una idea de deteriorament, de desinterès, de despreocupació que va trencant codis de convivència, com d'absència de llei, de normes, de regles, com que «tot val». Cada nou atac que pateix el cotxe reafirma i multiplica aquesta idea, fins que l'escalada d'actes cada vegada pitjors es torna incontenible, desembocant en una violència irracional.

En experiments posteriors (James Q. Wilson i George Kelling) van desenvolupar la «Teoria de les finestres trencades», la mateixa que des d'un punt de vista criminològic conclou que el delictes és més gran en les zones on el descuit, la brutícia, el desordre i el maltractament són més grans.

Si es trenca un vidre d'una finestra d'un edifici i ningú ho repara, aviat estaran trencats tots els altres. Si una comunitat exhibeix signes de deteriorament i això sembla no importar-li a ningú, llavors allà es generarà el delictes. Si es cometen 'petites faltes' (estacionar en lloc prohibit, excedir el límit de velocitat o passar-se un semàfor en vermell) i aquestes no són sancionades, llavors començaran faltes majors i després delictes cada vegada més greus.

Si els parcs i altres espais públics deteriorats són progressivament abandonats per la majoria de la gent (que deixa de sortir de casa per temor a les bandes), aquests mateixos espais abandonats per la gent són progressivament ocupats pels delinqüents.

La teoria de les finestres trencades va ser aplicada per primera vegada a mitjans de la dècada dels 80 al metro de Nova York, el qual s'havia convertit en el punt més perillós de la ciutat. Es va començar per combatre les petites transgressions: graffitis deteriorant el lloc, brutícia de les estacions, ebrietat entre el públic, evasions del pagament del bitllet, petits robatoris i desordres. Els resultats van ser evidents... Començant pel petit es va aconseguir fer del metro un lloc segur. Posteriorment, el 1994, Rudolph Giuliani, alcalde de Nova York, basat

en la teoria de les finestres trencades i en l'experiència del metro, va impulsar una política de «tolerància zero». L'estratègia consistia en crear comunitats netes i ordenades, no permetent transgressions a la llei i les normes de convivència urbana. El resultat pràctic va ser un enorme descens de tots els índexs criminals de la Ciutat de Nova York. L'expressió «tolerància zero» sona a una mena de solució autoritària i repressiva, però el seu concepte principal és més aviat la prevenció i promoció de condicions socials de seguretat. No es tracta de linxar el delinqüent, ni augmentar la prepotència de la policia; de fet, respecte dels abusos d'autoritat també ha d'aplicar la tolerància zero. No és tolerància zero davant de la persona que comet el delictes, sinó tolerància zero davant del delictes mateix. Es tracta de crear comunitats netes, ordenades, respectuosos de la llei i dels codis bàsics de la convivència social humana.

22 setembre

Editorial conjunta de l'Associació
de la Premsa Forana de Mallorca
**Pels drets fonamentals dels ciutadans,
per la llibertat d'expressió**

Els mitjans de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca hem seguit primerament amb atenció la

Ca Na Marisa
merceria, llanes i labors

Cursos de labors:
punt mallorquí, de creu, de calça...

Carrer Nou, 15
Tel. 971 56 49 89

07580 Capdepera

ca na rafela

sabateria

c. ciutat, nº 11 · 07580 capdepera (mallorca)
tel. 971 56 37 73 · canarafela@gmail.com

successió dels esdeveniments que s'han anat desencadenant amb relació al procés d'independència del Principat de Catalunya. Aquesta atenció, emperò, ha esdevingut fonda preocupació arran de la deriva antidemocràtica que ha pres l'estat espanyol després de l'aprovació la setmana passada de la Llei del referèndum i la Llei de transitorietat i la posterior signatura de la convocatòria del referèndum de dia 1 d'octubre per part del president Carles Puigdemont.

Ens dol profundament l'assalt de la guàrdia civil del vint de setembre a les seus de diverses conselleries del Govern de la Generalitat i la detenció d'alts càrrecs del govern català, esdevinguts primers presos polítics d'aquest conflicte.

Tanmateix, no ens ha passat per malla que les primeres accions de la guàrdia civil espanyola foren precisament contra els mitjans de comunicació, amb advertències i coaccions entorn de la publicació de publicitat o informació que fes referència al referèndum de l'1 d'octubre. De fet, la primera acció punitiva remarcable va ser precisament contra un mitjà germà, el setmanari local *El Vallenc*, amb l'interrogatori del seu director i l'entrada de la guàrdia civil a la seva seu.

Des de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, ens volem solidaritzar no sols amb els mitjans de comu-

nicació coaccionats, sinó també amb tot el poble de Catalunya, en la seva lluita per reconquerir la plena sobirania nacional d'una forma pacífica, serena i democràtica, i sobretot, en la seva defensa indiscutible de la democràcia i de la participació ciutadana. El desafiament de les institucions catalanes a l'estatu quo ha destapat malvicis soterrats i covats dins l'estat espanyol des de fa més de quatre dècades i és per això que aquests dies hem pogut veure actuacions que vulneren els drets fonamentals dels ciutadans, no sols a Catalunya sinó també, ja, a la resta de l'estat.

És per tot això que com a mitjans de comunicació ens comprometem a continuar informant amb veracitat i amb rigor seguint l'exemple valent dels nostres companys dels mitjans locals i comarcals del Principat de Catalunya, amb qui ens mostrem solidaris.

CASTELL DE CAPDEPERA

www.castellcapdepera.com

HORARI:

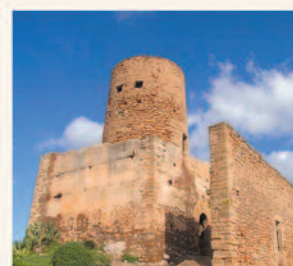
Hivern: (del 15 d'octubre al 15 de març)
De dilluns a diumenges de 09.00 a 17h

Estiu: (del 16 de març al 14 d'octubre)
De dilluns a diumenges de 09.00 a 20h

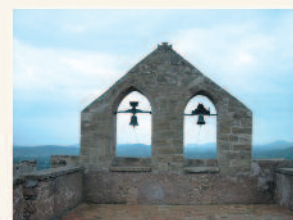
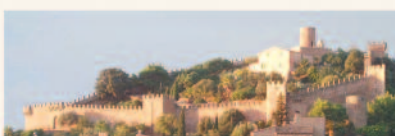
EXPOSICIONS: (Casa del Governador)

- L'obra de palma
- El castell de Capdepera, la defensa d'una illa

Visites guiades i servei d'audioguies. Demostracions de cetreria i de l'obra de palma, activitats per a infants, concerts i actuacions

Informació al telèfon: 971 818 746

Els ingressos recaptats a taquilla es destinen a finançar la preservació del patrimoni cultural del municipi de Capdepera

Gener

L'arribada dels Reis d'Orient és notícia important cada vegada que comença un any. Potser per aquesta raó, una de les primeres notícies que *Cap Vermell* oferí a la secció de la Plaça d'Es Sitjar és la reparació de l'escala del portal del Rei en Jaume, una de les entrades al castell de Capdepera, tot i que, segons diuen els que saben d'història, ni aquest rei era d'Orient ni va entrar mai a un castell que no existia quan ell va venir a fer turisme de conquesta per aquestes contrades. Els d'Orient van arribar en barca segons la tradició i foren rebuts convenientment per personalitats públiques i privades.

Un parell de dies més tard, Capdepera es va sumar a l'encesa de torres de defensa en favor de la protecció d'aquestes construccions i dels Drets Humans. Dos patrimonis cada vegada més esbucats, com es pot veure prop del far, d'una banda, i escoltant les notícies de manera mínimament crítica, d'altra. Alguna cosa semblant devia pensar qui va redactar la següent notícia: *La Conselleria de Territori, Energia i Mobilitat posarà en marxa un servei d'autobús per connectar l'aeroport amb les principals destinacions turístiques de Mallorca*. Però, afegia el cos de la notícia, deixarà el municipi de Capdepera sense aquest servei; el més proper serà Cala Millor i Cala Bona.

Hom podria imaginar que aquestes accions que dificulten la construcció d'un municipi amb millors característiques per als seus habitants i visitants podria estar vinculada als dimonis, que els més de gener són uns de tants i campen per aquests carrers com per ca seva, fins i tot visitant la gent gran de la residència, els alumnes de les escoles, i escampant bauxa a tort i a dret. Però hi ha altres elements, com la tempesta que fuetjà la comarca deixant un rastre de destrucció considerable, especialment en el moll, fent un forat de dimensions tan considerables que va sortir a les notícies de mig país.

Alguns locutors van confondre el moll de Cala Rajada amb el de Palma.

D'altra banda, ens fèiem ressò de les obres sostenibles que l'ajuntament havia fet recentment, de l'acord del consistori amb els sindicats al voltant dels conceptes de productivitat del personal municipal, i de la incorporació de dos policies municipals interins per cobrir les vacants d'altres dos que es troben en situació d'excedència. Suposem que totes aquestes accions entren dins la categorització de sostenibles, com la primera, encara que cal saber qui les ha de sostenir i de quina manera.

Tot i la insostenibilitat del transport públic que connecta les comarques de llevant amb altres zones mallorquines, la Plataforma pel Tren de Llevant seguia empenyent el projecte de tirar endavant el tren, reunint-se amb el vicepresident del Govern Balear, Biel Barceló, qui afirmava que la voluntat política segueix ferma i que s'estava treballant en un projecte que fes possible la compatibilitat del tren amb la via verda, però que faltava el suport del Govern de l'Estat, és a dir, el finançament, pedra angular del projecte, una altra pedra esbucada.

El segon mes de l'any començà amb construccions: el departament d'Educació de l'ajuntament va crear l'escola de pares i mares, un projecte dins el Consell Municipal d'Educació amb la finalitat d'unificar els esforços, recursos i iniciatives de les AMIPAS de Capdepera, amb conferències educatives i altres activitats. I seguint amb el constructiu consistori, el departament de premsa ens feia arribar la notícia del nou vehicle de 7 places per a l'àrea de Serveis Socials, ampliant la flota a dos vehicles, un de molt vell i un altre de ben nou.

No ens venia de nou que la Mediterrània està bruta, però un lector va voler fer menció de nombroses restes de xarxes de pesca que hi havia aferrades a les roques de la costa i ens va enviar les fotografies corresponents. Sabem que cal preservar a tota costa el medi ambient, però no ho fem amb prou força. Potser per aquest motiu es vol ampliar el Parc Natural de Llevant, estenent els seus límits cap a sa Mesquida. El tema començà a debatre's amb propietaris de les finques afectades i altres persones interessades.

Aquestes notícies i d'altres, com la feixuga tasca d'adobar el foradot del moll de Cala Rajada, acostumen a quedar consolidades en aquesta revista digital. No podem dir el mateix de l'antena del repetidor que hi ha dalt de Sa Cova Negra, tombada per la forta ventada que vingué de turisme aquells dies. Sense gaires miraments, el vent va ocasionar altres desperfectes, com ara a la teulada de les instal·lacions de la policia municipal, caigudes de branques i destrucció de tendals del bar Marítim, al port.

A millor port ha d'arribar la cooperativa muntada per alumnes de FPB de cuina de l'institut, organitzada amb l'objectiu de presentar-se a un concurs i emmarcada dins del projecte orientat a crear una empresa. Seguint en línia educativa, per aquestes dates també trobem el taller d'expressió corporal, a l'institut, dirigit pel percussionista Toni Amengual. I per si el moviment corpo-

ral no fos suficient, a l'institut també s'organitzen un taller d'equinoteràpia al ranxo Cal Mesquida i un altre de cuina romana on es tractaren temes relacionats amb la societat, la cultura i la astronomia de l'antiga Roma. L'escola S'Alzinar no perdia pistonada, oferint una xerrada per als pares al voltant de la prevenció a tenir en compte en l'ús de xarxes socials per part dels menors.

No totes les notícies del mes van ser positives: dos robatoris a les esglésies de Capdepera i Cala Rajada i el cost de les obres del dic del port trencaven aquesta tònica educativa, optimista i constructiva. Però de construir sí que se'n va parlar en tractar les reparacions a les voreres de l'autovia al voltant de la rotonda de la benzina; es tractava d'obrir una síquia per soterrar una canalització per a cables de telefonia, tot just poc mesos després que aquestes mateixes voreres havien estat reparades. D'altra banda, l'edifici de ca Ses Monges rebia maquinària pesant que començaria a remoure terres per a la rehabilitació i construcció de noves instal·lacions destinades a un allotjament turístic. A hores d'ara, resumint les notícies de l'any, veiem que l'antic edifici ha desaparegut fagocitat per les noves estructures. Del resultat final potser n'hem de parlar en un futur anuari

Autotaller Can Xisco

Mecànica i electricitat de l'automòbil
Poligon de Capdepera

Horari:
de dilluns a dijous de 8-13h i de 15-19h
divendres de 8-17h

Telèfon: 971565979 / 680843190

Març

Fent tria i neteja dels arxius de notícies ens trobem que el tercer mes de l'any el Claper dels Gegants ha reviscolat gràcies a la feina feta per arqueòlegs i voluntaris, eliminant plantes i arbustos que l'estaven fent desaparèixer. També es va fer dissabte a sa Mesquida, netejant les arenes que havien estat embrutades pel vessament d'un líquid de les conduccions que porten un cable elèctric a Menorca. Però aquest mes de març quedarà en el record per la trista pèrdua del nostre estimat Vicenç Nadal, puntal del *Cap Vermell*, amic, parent, cantaire, de qui tots podem destacar el seu tarannà afable i bon humor.

Per coherència informativa, cal fer esment a la higiene mental que suggerí, indirectament, l'autora Nadia Ghulam, en parlar de la duresa de les seves vivències amb tota naturalitat a l'institut de Capdepera i a la biblioteca de Cala Rajada. Creiem que la primera de les xerrades no guarda cap relació amb el Març Solidari organitzat al propi institut. En el segon cas va ser en el marc del club de lectura, aplegant prop d'unes vuitanta persones que escoltaren meravellades aquelles històries. En sortir, és ben segur que molts dels assistents havien llençat a la paperera algunes de les seves queixes banals, idees tan sols per a rondinar.

Per rondinar potser no, però per queixar-se sí que és l'acte vandàlic que uns poca-soltes van cometre trencant algunes barres de les porteries d'Es Clot de sa Grava, barres de ferro especialment fetes per tal d'evitar que fossin trencades com passa amb les xarxes habituals. Als autors els aniria bé llegir les històries de na Nadia Ghulam. Perquè, tot s'ha de dir, el Servei d'Esports de l'ajuntament s'esforça en promoure aquesta activitat física i els beneficis que hi comporten: va muntar una parada de Capdepera Activa al mercat dels dimecres, amb la col·laboració de les farmàcies Sirer i Fornaris, on feien proves de colesterol, sucre i d'altres; d'altra banda,

va organitzar una xerrada sobre l'alimentació en l'adolescència; finalment, cal mencionar la visita d'usuaris de la residència SAR Quavita a la piscina municipal: segur que la natació resulta un excel·lent estímul per a aquests joves d'esperit.

Quan la Creu Roja celebrà el Dia Mundial de l'Aigua, el 22 de març, es feia referència a les dades de consum d'aigua potable, res a veure amb la natació. Un grup de voluntàries va organitzar uns tallers per a nins i nines, explicant-los accions quotidianes per tal de reduir el consum d'aigua. Finalment, aquests altres jovenets van fer un mural amb el material que havien preparat.

Per la seva part, el departament de Medi Ambient anava regalant plantes per a la commemoració del Dia Mundial Forestal poc temps després que la Conselleria de Medi Ambient atorgués els premis del concurs «Ni 1 foc al bosc» a alumnes de 6è de l'escola s'Auba, premis que també incloïen alguns arbustos. Cap d'aquestes plantes devia ser per a les síquies que uns operaris seguien cavant a l'autovia, com tampoc ho són per a les excavacions que es fan, com els darrers anys, a la part baixa del castell, descobrint nous habitatges.

FOTGarcias

La teva tenda de fotografia

C/ Leonor Servera nº75

07590 Cala Ratjada

Tel/Fax: 971 56 33 56

garciasfoto@gmail.com

www.fotogarcias.es

Abril

Posar etiquetes a les notícies no és un bon costum, però quan serveixen per establir referències de qualitat del menjar, millor que no siguem tan primmirats. Això és al que ens referim en parlar d'etiquetar el peix i de la llagosta de Mallorca. En Joan Mercant, director general de Pesca i Medi Marí, explicava que aquestes etiquetes havien de servir per a la defensa del producte local, donant-li valor. La iniciativa venia de l'Organització de Productes de Peix de Mallorca. D'altra banda, és prou conegut que la Reserva Marina de Llevant ha servit per donar impuls a la pesca sostenible i de qualitat, i per això és fàcil d'entendre que des d'aquesta reserva es faci un seguiment de les nacres, per ser una espècie protegida que, a principis de la tardor de 2016, va patir una mortaldat de la que encara no se'n coneixia l'agent patògen.

Viure a Capdepera és un luxe, no ho podem discutir. Així ho deu veure també l'Associació Hotelera de Capdepera en convidar un grup d'agents de viatges i touroperadors belgues especialitzats en destinacions exclusives, amb la finalitat de donar a conèixer el municipi com a destinació pel segment de luxe. Parlem del mateix tipus de luxe? Perquè el vicepresident del Govern Balear, Biel Barceló, convidat per l'agrupació MÉS per Capdepera, participà en una xerrada al voltant de la proposta de la nova llei que hauria de regular el lloguer d'habitatges amb ús turístic, que volen presentar al Parlament. Encara que no són incompatibles la qualitat de vida, el luxe, el turisme de luxe i el turisme en habitatges plurifamiliars, n'hi ha que no ho veuen de la mateixa manera. On segur que tots coincidim és en que el nostre litoral és patrimoni de vital importància, tant és així que, cada any, com enguany, algun grup d'alumnes fa una batuda netejant la costa.

Al mateix temps que parlàvem d'aquestes notícies, al

consistori es feien certes reformes estructurals. No sabem si cal permís d'obra perquè no sabem si és obra major o menor la reparació que es va fer a la teulada de l'antic edifici de l'ajuntament, a la plaça d'Es Sitjar, ni tampoc la remodelació d'àrees que es va fer de l'equip de govern. És clar que la segona part de les obres no va necessitar la mateixa maquinària que vàrem veure per accedir a la teulada del consistori antic. No va tenir la mateixa sort el propietari d'una casa a la urbanització propera a s'Olla, doncs es va desplomar una part de la teulada de ca seva, just damunt d'una sala. Afortunadament, no hi havia ningú en aquell moment però, per si de cas, es va fer una batuda amb cans ensinistrats per assegurar que així fos.

Sospitem que els dimonis i les bèsties que es reuniren a Capdepera per a una gran demostració pirotècnica no van influir en els esdeveniments que hem citat. Aquesta festa, organitzada per la Solera Gabellina, començà amb batucades, seguí amb torrades i d'altres estimulants energètics necessaris, i les exhibicions de diverses colles de dimonis i bestiam, tot focalitzat en el culte al foc.

in [] off
INFORMÀTICA PROFESIONAL

Carrer Can Melis, 7
Cala Rajada
telf 971819525 - fax: 971818620

Maig

Fariem l'ase si volguéssim resumir en aquestes planes totes les notícies publicades a *Cap Vermell*, perquè no hi caben i fora mal de llegir escrivint-les amb lletra massa petita. A més, el fet de llegir alguns dels titulars publicats també convida a caure de quatre potes i a quedar amb les orelles ben llargues. Així ens passa quan llegim la notícia *Neteja de solars amb ases*, perquè sense veure el cos del text no sabem si fa referència a que es vol netejar els solars que ja tinguin ases, o bé la neteja es fa amb ases.

De vegades trobem una burrada allò que algú va dir anteriorment. Com passa amb el recordatori d'una notícia de deu anys enrere, quan unes associacions van publicar un fulletó amb un titular esperpèntic: *El Gobierno impone la muerte en Cala Rajada*. Semblava més propi per a una pel·lícula de gàngsters que per tenir en compte els beneficis que proporcionaria la Reserva Marina de Llevant per la seva fundació, com s'ha demostrat al llarg del temps.

És clar que parlar del passat, sense especular, resulta menys agosarat. Això mateix, per exemple, és el que feren l'ajuntament de Capdepera i l'Associació Hotelera First Sun Mallorca en lliurar els premis Fidelity a catorze turistes com agraïment per la seva fidelitat amb el municipi gabellí. Aquests premis podrien tenir una secció dedicada als propis ciutadans locals, i si no, que li diguin a qui va trepitjar una tapa d'instal·lacions de telefonia i li va passar per ull, fent-se mal i enduent-se un gran ensurt.

Per no dur-nos un ensurt hauríem de fer un seguiment exhaustiu de per què l'ajuntament de Capdepera va renunciar a la subvenció del Consell de Mallorca inclosa dins el Pla Especial de Cooperació Local 2016-2017, destinada a la millora de l'accessibilitat del centre de Cala Rajada. Les obres afectaven principalment al carrer de l'Agulla, una de les zones comercials més transitades pels turistes durant els mesos d'estiu.

El municipi de Capdepera compta amb 100 empreses

adherides al segell de qualitat SICTED i una de les obligatorietats del segell és que les empreses han de comptar amb un pla de formació continua, intern o extern. L'ajuntament de Capdepera dóna la possibilitat de complir aquest requisit de manera gratuïta i sense tràmits oferint cursos de formació. Si l'ajuntament formava part d'aquest segell de qualitat SICTED, estaria obligat als mateixos plans de formació que les empreses i, potser, només potser, no deixaria passar ni una de les subvencions que es concedeixen per a totes aquelles millores que beneficien el municipi, els ciutadans, els serveis, els visitants, els turistes, les empreses i els treballadors. Perquè algú podria demanar: i qui paga les obres que es podien haver fet amb subvencions que no s'han atorgat, tot i poder-hi accedir?

Bé, els camins sempre estan plens de pedres, tot és qüestió de veure si serveixen per donar suport als caminaires i bé per dificultar-ne l'avanç. Al castell tenen molta experiència, d'això, perquè amb els voluntaris s'està fent una bona feina traient aquelles pedres i sediments que oculten les restes arqueològiques. El mes de maig es va fer la darrera sessió d'aquesta temporada abans de les calors de l'estiu.

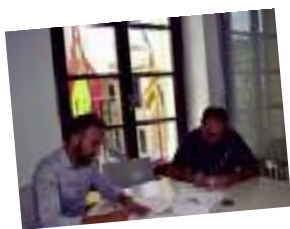
OPTICA MASSANET

Avda Cala Agulla, 12
07590 Cala Ratjada
Mallorca (Balears)

Telf.: 971 81 81 71
Fax: 971 56 55 13

June

Fent memòria o, millor dit, revisant els arxius, cosa que també ens va bé, comprovem que l'activitat de cloenda dels cursos de Memòria 2017, duts a terme en el nostre municipi amb participació de socis dels clubs de la Tercera Edat de Capdepera i de Cala Rajada, va ser la visita a «Sa Bassa Blanca» d'Alcúdia. Els excursionistes van arribar a lloc passant per uns jardins molt ben cuidats, igual com haurien d'estar les jardineres de la zona de Son Moll, començades a netejar quan la temporada turística estava en marxa. Una llàstima aquest retard.

Les mancances de previsió també arribaren vora mar en no poder controlar a temps, per manca de policies municipals a Capdepera, les accions incíviques a les platges de Cala Agulla i Son Moll. No hi havia efectius suficients per controlar els grups de turistes carregats de geleres amb alcohol i que van protagonitzar incidents i molèsties a altres banyistes. Malauradament, les accions dels turistes brètols no quedaven només a les platges; un lector de la revista envià un vídeo mostrant que, de nit, tornen a fer de les seves.

Els de *Cap Vermell* també fan de les seves. Així ho demostrava una notícia explicant la signatura d'un conveni de col·laboració d'aquesta associació cultural amb el consistori gabellí, per tal de donar forma jurídica a la col·laboració que ambdues entitats ja mantenien en relació amb la difusió dels premis de narrativa curta Ploma de Ferro. La intenció és fer pujar les ganes d'escriure, principalment, entre els més joves, i ajudar a difondre les obres guardonades. La intenció dels treballadors de la Casa del Mar de Cala Rajada, en sortir al carrer, era una de ben diferent: es queixaven que, a 30° de temperatura, sense màquines d'aire condicionat, no podien treballar ni oferir serveis de salut als pacients que els visiten.

La reunió del batle de Capdepera i la regidora d'Urbanisme amb el Director Insular d'Infraestructures i

Mobilitat, acompanyat del responsable de carreteres de la zona i del tècnic, era per parlar de millores a l'accés a la carretera de Can Patilla i per valorar la possibilitat de canviar la titularitat de la carretera de Can Patilla per l'avinguda Joan Carles I, aquesta de titularitat del Consell de Mallorca.

No tan comentada i més celebrada fou la revetlla en la commemoració del desè aniversari de la Reserva Marina de Llevant. La festa, amb la Confraria de Pescadors preparant macro-paelles per a 1000 persones i música en directe per a una bona digestió, es va fer una nit que augurava una bona entrada de l'estiu.

Bons auguris hauria de donar l'adhesió de Capdepera a l'Agència de Defensa del Territori, per tal de fomentar i regular millor el control d'activitats urbanístiques en sòl rústic, signada a finals de mes, poc abans de celebrar el solstici d'estiu. Per sort, el foc calat a uns camps a Canyamel justament el dia anterior a la reunió, no va tenir gaires conseqüències i va quedar en un ensurt. El Govern Balear havia emès un comunicat informant del risc d'incendi aquells dies, incrementat per les altes temperatures. En fi, que no podem jugar amb foc quan fa tanta calor: cremant el territori acabarem ben socarimats.

art en joies

taller de joieria

carrer de l'agulla, 24 - 07590 cala rajada - mallorca
 telèfon 971 58 82 25 - fax 971 58 82 26
 artenjoies@artenjoies.com

Juliol

Malgrat les prevencions i les bones intencions, el mes de juliol començà el seu periple de notícies amb un altre incendi, però en aquest cas, en una nau industrial del polígon. Com a conseqüència de les flames, un camió quedà calcinat i tres persones patiren intoxicació lleu per inhalació de fum. En un altre incendi, urbà, prop del moll de Cala Rajada, no hi hagué danys personals. Ningú no resultà ofegat per la presentació del documental *L'infern més bell que conec*, on s'explica la tasca de l'organització *Ajuda al Txad* i la realitat de la pobresa en aquest país i en general.

L'aigua i alguns temes relacionats amb aquest element també centraren l'atenció de la Plaça d'es Sitjar durant aquells dies, més enllà de sufocar les flames. A la piscina municipal acabaren els cursos començats durant l'hivern i, com hi ha brètols que no respecten res, la mateixa piscina va patir un parell d'actes vandàlics. Paga més la pena parlar de la plaga de paneroles que envairen algunes zones del municipi que dels qui van fer aquelles gamberrades. Seguint amb temes aquàtics, podem dir que es va parlar de policies passats per aigua: després de les inundacions patides a les dependències de la policia municipal, el batle havia dit que no s'hi farien reformes, perquè es tractava d'un espai provisional. Sembla ser que l'ajuntament i l'empresa que gestiona els supermercats Aldi havien arribat a un acord per construir-ne un a la rotonda del camp de futbol, a un terreny municipal, i que farien allà les noves instal·lacions per a la policia.

Parlàvem també d'una altra rotonda, aquella d'on surt la carretera cap a sa Mesquida. La barca es troba en molt mal estat. Ja sabem que no s'enfonsarà, però és una mostra de deixadesa. Deixem que caigui a bocins? Això ens demanàvem, en un moment que s'estaven acabant les obres del moll, obres que visità el conseller de Territori, Energia i Mobilitat. Va veure en directe com el dic havia tingut un important dèficit de manteniment i la destrossa del temporal s'hauria pogut evitar amb una protecció del moll per la part externa, com la que s'ha dut a terme, evitant una despesa d'un milió i mig d'euros que, diuen, va costar la reparació.

Si volguéssim, podríem pensar malament de tantes coses com passen al municipi, en especial, d'algunes obres. Com les que es van fer a la confluència del carrer Baltasar Coves amb el de Gómez Ulla, per fer una petita rotonda, i de les quals en donàriem notícia el mes següent. Una pudor menys metafísica feia el vessament per la canonada de pluvials que aboca al Racó de ses Graneres, al port. Com aquesta zona no té platja, no entrà dins l'enquesta que va fer el departament de Medi Ambient de l'ajuntament a Son Moll i a Cala Agulla, amb un total de 200 enquestats als qui es demanava la nacionalitat i l'opinió al voltant de cada platja, com ara la valoració general i de la gestió de residus. La investigació no plantejava res al voltant de la deixalleria, que acabava d'incorporar una cubeta per a la recollida d'objectes voluminosos de plàstic, que bona falta feia.

Agost

Investigant, investigant... resultà que el GEAS, el Grup Especial d'Activitats Subaquàtiques de la Guàrdia Civil trobà dues tortugues marines embolicades en un bocí de xarxa de pesca. Els animals, dues cries de tortuga boba, eren morts. La troballa la feren en aigües de Font de sa Cala. En aigües de sa Pedruscada, els participants en el taller de teatre del Centre Jove de Capdepera van fer immersions per tal de descobrir una manera diferent de mirar el fons marí. L'activitat estava cofinançada pel Centre d'Estudis de l'Esplai i la Conselleria de Medi Ambient, amb la col·laboració del Departament de Joventut de l'Ajuntament de Capdepera. També hi participaren els monitors voluntaris de l'associació Dois Teatre. Molts dels participants tingueren un primer contacte amb el fons marí.

Encara era massa prest per veure dins l'aigua els capcers que fan servir els pescadors per a la llampuga, a més que els solen posar a una bona distància de la costa i no són bons de veure sinó vas en barca; però els tenien preparats al moll de Cala Rajada. No era temporada de llampuga i, per això, podem assegurar que l'enfrontament que, segons alguns diaris, tingueren uns pescadors d'Alcúdia amb una barca de bou amb base a Cala Rajada, no estava motivat pels capcers. El trencament de xarxes d'uns i alguna acció violenta contra la tripulació i els ormejos de la barca de bou acabà en denúncies entre uns i altres, segons sembla, per la possible manca de respectar acords històrics d'on es pot i on no es pot pescar.

El mes d'agost no duia els ormejos de *Cap Vermell* farcits de notícies i ens les empescàvem com podíem. Per exemple, a partir de la troballa de les tortugues enredades en una xarxa, vàrem saber que es tractava d'una xarxa de deriva, molt habitual a la Mediterrània en la dècada dels 80, però prohibida a la Unió Europea des de l'any 2002.

De malifetes, en publicàrem algunes més. El diari *Ara Balears* parlava d'un souvenir que es venia a Cala Rajada i que no tenia gaire bona cara: camisetes amb la imatge de Hitler prenent el sol i desitjant bones vacances. La notícia posava en dubte el fet de vendre qualsevol cosa per tal de vendre alguna cosa, fos amb caràcter de paròdia o de banalització. Però ni per riure ni banal va ser la campanya *No i punt!*, per a les festes de Sant Roc i Sant Bartomeu. Es donaven uns consells amb la finalitat de prevenir tota agressió sexista, remarcant la prohibició de vendre alcohol a menors i d'altres mesures relacionades amb els comportaments cívics per part de tothom. Les agressions sexistes (i qualsevol altra mena d'agressió) haurien de caure en picat com va fer un gran pi a la carretera de sa Pedruscada. El tronc es va esqueixar i es va desplomar damunt un jardí, però sense afectar les construccions properes.

Com una gerra d'aigua freda caigueren els atemptats de Barcelona i Salou de mitjans de mes. Davant de l'edifici principal de l'ajuntament es va congreguar molta gent, entre treballadors i ciutadans, per respectar cinc minuts de silenci en senyal de protesta.

Setembre

En el novè mes de l'any parlàrem de dos noms propis: d'una banda, una malaltia se'ns va endur en Daniel Bosch, mestre de s'Auba, autor de relats i llibres, guanyador del Premi Ploma de Ferro, company de *Cap Vermell*. D'altra banda, aquesta mateixa associació reté homenatge Joan Rai, qui havia estat membre actiu d'aquesta revista, amb escrits i dibuixos, entre d'altres tasques. En l'acte es va descobrir una placa allà on va viure, al carrer Ciutat al costat de l'antic escorxador.

Un tercer nom, de característiques més curioses, congregà molta gent a la platja de Cala Agulla però, en aquella ocasió, celebrant el retorn als seus orígens marins d'una tortuga batejada Cannoli, trobada amb danys a una aleta en aigües properes a Eivissa pels tripulants d'una embarcació de bandera italiana. Una altra congregació d'espectadors es reuní davant del Centre Cap Vermell, homònim de l'accident geogràfic proper a Canyamel i de l'incident sociopolític que sustenta aquesta anuari. El fet que els atreia no era altre que el Festivals d'Arts al Carrer, en aquella ocasió un conjunt d'equilibris equilibradament equilibrats per uns equilibristes dansant per les parets d'aquell centre, com si fossin desequilibrats penjats, que no ho eren, no. Encara que sí anaven penjats. Per acabar de sospesar el

llast de l'espectacle, es posaren altres arts a la balança, com pintura, música i poesia.

Tant espectacle en tant poc temps només podia tenir un referent, que titulàvem com Caos de coordinació municipal. La notícia feia referència a la concentració d'activitats en una mateixa tarda, la del darrer divendres del mes, amb un club de lectura, un mercadet de gastronomia i artesanía, una exposició al Centre Melis Cursach i la inauguració del local del Centre Jove. Evidentment, cada una d'aquestes accions era promoguda per una àrea diferent de l'Ajuntament i, per acabar-ho d'adobar, només dues havien estat publicades a l'agenda mensual.

Hi va haver altres notícies no gaire constructives, com el fet que caigués una part de la Torre Esbucada o que la temporada de llampuga es presentava de manera irregular. Però també n'hi va haver de bones, com els cursos de l'Escola Oficial d'Idiomes a l'institut de Capdepera, que l'empresa Fonaesport, que ja gestionava la piscina municipal, seguirà fent-ho, si no es produeixen canvis importants, fins l'any 2019, i que Capdepera es promocionava a Alemanya com a destinació turística de senderisme i cicloturisme.

En començar octubre traslladàvem als lectors de *Cap Vermell* la notícia del trasllat del Centre Jove a l'edifici del poliesportiu Es Figueras, oferint més espai i proximitat a l'institut, a les zones esportives i a Cala Rajada, mirant d'afavorir la participació dels joves en les activitats organitzades o proposades pel Centre Jove. Per aquells dies, els professors de l'institut callaven, guardant un minut de silenci en mostra de rebuig i condemna a qualsevol tipus de violència. I una cinquantena de persones feren un acte similar, a la plaça de l'Orient, en suport al poble català que havia patit un parell d'atemptats. Per la seva part, a la mateixa plaça però en dies de mercat, el departament de Medi Ambient escampava als quatre vents una campanya ben necessària dirigida a reduir el consum de bosses de plàstic d'un sol ús.

La plaça de l'Orient no va patir l'acció vandàlica contra el seu nom, com li va passar a la de la Constitució, on algú va fer una pintada substituïnt el nom d'allò que anomenem Carta Magna per la paraula Mentida. Dies més tard, un ple de l'ajuntament va votar a favor de la reforma de la Constitució i del dret a decidir, amb el vot de tots els partits menys el dels regidors del PP. Sembla mentida, però no hi eren presents.

I encara que també ho semblava, una mentida, publicàvem unes fotos de Cala Agulla amb molta arena, com feia temps que no passava a final de temporada. Seria motiu de festa, però la Setmana del Turista celebrava altres actes i esdeveniments. Esperem que no arribi el dia que haguem de celebrar que les platges del municipi "tenen" arena. Qui sí tenia motius de festa eren el director i alumnes de l'Escola de Música, perquè la immobiliària CCC de Cala Rajada va fer una donació de 800 € per a la compra d'instruments, concretament 4

metal·lòfons destinats a la iniciació a la música. Feren el lliurament la gerent de l'empresa donant, Anke Koehler, i la secretària, Marisa Cabrer.

No cal donar tantes voltes com devia donar n'Antoni Guiscafrè Rosselló al seu cub Rubik en el campionat d'Espanya, a València, on va quedar 6è en la seva categoria, per deduir que moltes notícies d'aquest mes serien relacionades amb el Cap de Setmana del Peix Fresc i de la Llampuga celebrat a Cala Rajada. També va ser un cap de setmana de competició a Cala Agulla, on es va fer el Campionat de Balears de nòrdic walking (2017), aportant encara més visitants a la fira gastronòmica.

Com ha passat en el resum dels altres mesos, ens hauríem de menjar algunes notícies, perquè no tenim prou espai. Citarem la bunyolada a l'escoleta Es Ferreret i deixarem que altres temes que conviden a tapar-se el nas o els ulls s'escolin pels tubs de desguàs de fecals, procurant que no tornin a rebentar-se.

Novembre

Igual com tanquem el resum del mes d'octubre podem començar el de novembre, amb l'escoleta Es Ferreret. Festejaren el Dia de la Infància amb pallassos i amb els familiars dels jovenets que volguessin apuntar-se. La Coral s'Alzinar va celebrar Santa Cecília amb un berenar sorpresa ofert per les components de les cordes de sopranos i contralts als tenors i baixos. Però cal que anem a pams i comencem per altres actes anteriors: com, per exemple, la inauguració del mural Som-riu, a l'aparcament del Centre Cap Vermell, a Cala Rajada. I, també, la Diada de Voluntaris de Protecció Civil de les agrupacions de Mallorca, que aquest any es va fer a Cala Rajada. Aquests voluntaris no són els encarregats de lluitar contra la proliferació del moscard tigre que, segons dades de l'empresa que controla la plaga, contractada per l'ajuntament, ha triplicat la seva presència.

Els moscards no fan tanta por com els emmascarats que surten a celebrar Halloween a la plaça dels Pins. Aquests, si els ofereixes un dolç et deixen en pau, mentre que els primers, sense fer renou et claven una punxada i se'n van sense acomiadar-se. La donació de "Per un somriure" al departament de Serveis Socials de l'ajuntament no tenia contrapartides, que nosaltres sapiguem. L'assortiment de dolços lliurat probablement ja s'hagi esvaït.

Algun despistat va trobar que els comerciants que fan mercat els dimecres a la plaça de l'Orient s'havien acomiadat sense dir ni piu, però la realitat va ser que s'havien traslladat a la plaça d'es Sitjar perquè a l'altra havien de fer obres. L'ajuntament va informar que la plaça s'embellirà i que es milloraran algunes de les instal·lacions. Igualment, les obres van visitar l'avinguda de Cala Agulla amb la finalitat d'asfaltar de nou el carrer alçant els passos de vianants al mateix nivell que les voreres. I també l'aparcament de la piscina municipal, amb la instal·lació d'enllumenat.

Les jornades sobre el luteranisme van il·luminar una mica la història amb l'exposició "500 anys de la Reforma de Luter" a l'església evangèlica de Capdepera, al carrer de Sant Pere. La coral s'Alzinar hi posà música, es va fer una exposició de material divers i una projecció documental.

Tots sabem que novembre comença en un dia que es recorden els morts i es fan visites als cementiris, on s'engalanen els nínxols. Veuríem com havia de començar el darrer mes de l'any amb la darrera notícia publicada el novembre, referent al dia Mundial de Lluita contra la SIDA.

SERVEIS FUNERARIS

grup muntaner ribot

ESPECIALISTES EN ASSEGURANCES DE DECESSOS

telf: 971 56 30 96 telf. urgències: 617 392 929

C/ S'Alzinar, 18 - 07580 CAPDEPERA

Pos3

telf: 639 688 827

Toni Navarro

El vent, el fred i la pluja de finals de novembre també feren acte de presència el mes de desembre. Tot i la pluja, es va optar per muntar nous hidrants per a casos d'emergència quan l'aigua no cau del cel. I com caiguda del cel va ser, per als familiars, la notícia d'identificació d'alguns dels cossos exhumats a la fossa de Porreres. Tots els cossos pertanyen a homes i, entre ells, es trobà el de Baltasar Moyà, nascut a Capdepera i pare de Catalina Moyà. Esperem que aquesta notícia reconforti mínimament els familiars que van perdre la pista dels seus avantpassats, en aquells temps de mal record.

Les pistes del desembre ens condueixen, habitualment, a les festivitats nadalenques passant prèviament per la de l'Esperança. Es van fer activitats al castell amb alumnes de l'institut i de l'escola s'Alzinar, es van penjar banderes i es van celebrar Completes i el pregó, per acabar-ho tot amb una torrada a l'esplanada costat de la capella del castell. El mercadet de Nadal es va fer el mateix cap de setmana previ a l'Esperança i, tot i el fred, va estar animat, amb música en viu i diverses paradetes. El Betlem local construït per Aina López i Victòria Heredero va incloure en aquesta edició una representació de la caleta de Cala Rajada, a més d'una part del castell de Capdepera.

Animats no devien estar els propietaris d'una furgoneta que va cremar a l'aparcament del moll. Els bombers van apagar el foc, que només va afectar puntualment un altre vehicle estacionat al costat. Afortunadament, l'incendi no va provocar danys personals.

Altres notícies del mes eren molt més animades i positives. Per exemple, el Renshinkan va impartir un curs de judo al col·legi La Puresa de Manacor, amb l'objectiu de donar a conèixer aquest esport. D'altra banda, a l'institut de Capdepera es va fer el lliurament dels premis de Rescatamots, activitat de la Institució Francesc de Borja Moll. Els guardonats amb el primer premi van ser els alumnes de 4t C de l'institut gabellí. Seguint en clau docent, els Amics de l'Escola de Música van lliurar els ajuts anuals als alumnes d'aquesta escola, ajuts que arriben a la seva sisena edició.

Si parlem de contes i no de comptes, hem de fer comptes de tractar la notícia del conta contes experimental de les biblioteques municipals. Es tractava de reunir alumnes dels centres educatius amb padrins del centre SAR Quavita i del Centre de Dia. Es tractava d'unir en una mateixa activitat dues generacions molt distanciades en edat i, probablement, també en la proximitat física més enllà de possibles relacions familiars.

**SON
POCA
PALLA**

CAPDEPERA
Productes típics - 971564434

Lliteras
Tel/Fax: 971 818 762
Mòvil: 607 902 938
C/L'Agulla, 39-1ª
Cala Rajada

Flaquer
info@lliterasflaquer.com
Bauunternehmung

HOMENATGE A JOAN RAI, EMOCIÓ I RECORDANÇA

**En el desè aniversari de la seva mort, *Cap Vermell*
va retre homenatge a Joan Nebot Vaquer Rai**

Dissabte, darrer dia de setembre, l'Associació Cultural Cap Vermell va organitzar un senzill i emotiu homenatge al «pintor, escriptor, actor, director teatral i de cinema gabellí», col·locant una placa a la façana de casa seva. Joan Rai és un referent per a *Cap Vermell* i una personalitat, que encara avui, manté una gran capacitat de convocatòria. Prova d'això va ser la nombrosa assistència a l'acte. I és que quan, després de 10 anys, tanta gent s'aplega per honorar-lo és que, amés de referent, en Joan era, és i serà, un home estimat a Capdepera.

A la porta de ca seva, la seva dona Eloisa Cano, molt emocionada, va destapar la placa commemorativa que a partir d'ara indicarà on va viure en Joan. Després d'una llarga ovació, en Josep Terrassa dedicà unes paraules (que en breu publicarem), en què justificà aquesta iniciativa, a més de recordar la figura d'un personatge inoblidable.

Per evitar problemes de trànsit al carrer Ciutat, els assistents passaren a la plaça de l'Escorxador on Jaume Fuster també va parlar de Joan Rai, subratllant els aspectes personals, com a amic i mestre. Deia així «... tot i ser tan evident i reconeguda la capacitat creativa d'en Joan Rai, aquesta és, al meu parer, subsidiària de les seves qualitats humanes». En aquest sentit en Jaume incideix que s'estava fent una contribució important perquè la figura d'en Joan Rai romanguí a l'imaginari col·lectiu de Capdepera.

Na Marisa Nebot, filla d'en Joan, va parlar en nom de la família tot agraïnt la presència d'amics i veïns i a *Cap Vermell* per l'homenatge ofert al seu pare.

En Suso Rexach tancà l'acte amb la interpretació de la cançó «Soc musulmà, soc gabellí», amb lletra del mateix Joan Rai, popularitzada al disc del també finat Manel Muntaner.

Amb un aperitiu la festa s'allargà una estona en un ambient relaxat i festiu.

Aquestes són les paraules de la família de Joan Rai, en boca de Marisa Nebot:

«Bon dia,

En nom de tota la família, voldríem agrair-vos a tots els assistents per acompanyar-nos en aquest acte tan significatiu per a nosaltres.

Aquest 2017 ha fet deu anys que en Joan ens va deixar. I gràcies a l'Associació Cap Vermell, ell no ha caigut en l'oblit.

Al llarg de més de trenta anys Cap Vermell ha lluitat, i de valent, per la llibertat d'expressió, per conservar la nostra pròpia identitat... en definitiva, ha fet feina per la cultura, que molt fàcilment acostuma a caure abandonada dins un calaix. Per això, només podem expressar paraules de gratitud a totes aquestes persones que han estat i són el motor de l'associació.

Us encoratgem a seguir lluitant i a reinventar-vos les vegades que siguin necessàries per perdurar en el temps.

Per part nostra, de tot cor, moltes gràcies per aquest reconeixement que li feis a En Joan.

Dissabte, 31 de setembre de 2017».

Les paraules de Jaume Fuster a l'homenatge de Joan Rai

Amics tots,

És per mi un honor i un privilegi poder pronunciar unes paraules en aquest acte que, honorant la figura de Joan Rai, ens honora a tots com a poble. Ara que ja n'estic jubilat, puc dir, amb legítim orgull, que l'Associació Cap Vermell ha fet moltes coses bé, moltes coses im-

portants, i una d'elles és la de retre homenatge a les persones i entitats que ens han ajudat i ens ajuden a construir un poble millor, mes noble i mes digne. Així es fa cada any atorgant el Premi Cap Vermell, i així es fa posant en el carrer, a la vista de tothom, el nom d'aquells ciutadans que bé mereixen ser recordats per les generacions que ens han de succeir. Ja es va fer en el cas de don Toni Flaquer *Solleric*, avui es fa amb en Joan Nebot *Rai*, i esper que es continuarà fent, en el futur, amb altres noms que, sens dubte, també mereixen formar part del que hauria d'arribar a ser un itinerari urbà de la civilitat.

Centrant-nos en el motiu pel qual hem estat convocats, he de dir que se'm fa molt fàcil parlar d'una personalitat tan rellevant, polièdrica i significativa com la d'en Joan. I és així perquè, per damunt de tot el que va aportar a la vida cultural del nostre poble i de tots els mèrits que el fan sobradament mereixedor del nostre reconeixement, sempre hi veig un home que va molt més enllà de l'artista, un ésser humà d'una dignitat com pocs n'he conegut. I no és perquè jo no valori infinitament les seves virtuts com a artista i com a escriptor, especialment en aquesta darrera faceta. La meua escriptura balbucejant va trobar crosses, i estímuls, i alternatives, i exemples, i idees, i models... en l'escriptura d'en Joan Rai, i encara avui, quan se m'encalla una expressió, quan l'adjectiu més adient s'obstina a amagar-se per algun revolt del cervell, em deman com ho diria en Joan, com resoldria ell els meus dubtes, tan primmirat com era, incapaç de tancar en fals una oració o de construir un text mancat de la més absoluta excel·lència literària.

Però, insistesc, tot i ser tan evident i reconeguda la capacitat creativa d'en Joan Rai, aquesta és, al meu parer, subsidiària de les seves qualitats humanes. En Joan duia impregnat en el seu ADN un socialisme d'arrel huma-

nista, un socialisme adreçat a posar l'home en disposició d'assolir les majors fites culturals, tot superant les diferències de classe. L'home nou, l'«home del segle XXI» en què somiava Ernesto Guevara. Un home treballant segons les seves capacitats per a ser compensat segons les seves necessitats, un home produït per a si mateix –i, per tant, per a la societat–, capaç de satisfer aquestes necessitats i no les del mercat; un socialisme amb una dona absolutament alliberada i dignificada; un socialisme amb persones que no visquin per als doblers, ni per a l'Estat, ni sotmeses a alienacions ideològiques o materials. És a dir, un humanisme socialista, o un socialisme humanista.

Segurament hi havia una forta càrrega d'utopia en el pensament d'en Joan Rai, projectant una mirada il·lusionada cap a un demà que per força havia de ser millor que aquell passat ple de frustracions que la dictadura li havia imposat. I aquí rau la seva grandesa, en la capacitat de mirar cap endavant amb un cor net, sense revenjismes latents, sense retrets amargants. Com més el tractaves, més es delatava, davall la cuirassa d'autoprotecció amb que a vegades revestia el seu caràcter, la persona sensible, generosa i lleial. I es feia estimar. Era massa humà per dedicar-se a la política, per força s'hi havia de sentir malapler, però als polítics d'avui, de totes les ideologies, els anirien molt bé algunes dosis d'aquella noblesa, generositat i coherència ètica d'en Joan Rai.

Per als qui el tractàrem i l'estimàrem, i vàrem tenir la sort de compartir-hi vivències i moltes il·lusions, per als qui ens vàrem poder amarar del seu mestratge d'una manera personal i directa, avui és un dia d'una emotivitat mala d'agombolar. Sabem que des d'avui, per a tots els qui no el conegueren, el nom d'en Joan Rai serà un interrogant quan passin per aquest indret, i que més d'un se sentirà empès a saber-ne més coses, i potser se sentirà convidat a apropar-se a la seva vida i obra.

Per tot això, estic convençut que avui estam fent una contribució important perquè la figura d'en Joan Rai romangui a l'imaginari col·lectiu d'aquest poble, com un dels seus homenots, entesa aquesta definició en el sentit que li donà Josep Pla: la d'una persona singular, especial i significativa per a la resta de la societat, una persona que s'aixeca per sobre de la mediocritat que ens caracteritza.

En Joan va ser una d'aquestes persones i per això ens trobam aquí: per dir que és un dels nostres homenots.

DUES ASSOCIACIONS DE LA TERCERA EDAT EN UN SOL MUNICIPI

LES HISTÒRIES D'AMBDÚES ENTITATS HAN REBUT
L'ATENCIÓ DE MOLTA GENT

Bartomeu Melis Meyme

No hi ha dubte que els arxius de les associacions de gent major d'arreu l'illa donen per a molt a aquell què, com un servidor, ha tingut la dèria de capficar-s'hi. Vaig començar a fer-ho a partir de la més propera, la del meu poble, aquella a la qual primer vaig pertànyer com a soci i després com a directiu de la Junta: l'associació Ca Nostra de Capdepera, poble. Com que, sembla ser, les narracions que anava un servidor vessant a les pàgines digitals de *Cap Vermell* —sempre comptant amb el consentiment de Pere Llabata i els membres de la seva directiva— agradaren, idò, al col·lectiu de persones majors Sol Naixent, de Cala Rajada (a la qual, així mateix, em vaig afiliar com associat de nombre) de la que és president Pep Navarro, amb els seus companys de Junta, em convidaren a fer el mateix amb la seva història, permetent-me capbussar-me dintre el seu tarannà històric, espigolant els avatars d'una ja llarga trajectòria.

Em cregui el lector que, per qui això escric, no és gens ni mica fàcil poder ser equànime a l'hora de redactar la crònica dividida en capítols, transcrita mitjançant els testimonis, les contarelles dels més grans, dels qui més vivències encobeeixen, a més d'aprofundir en la documentació i/o imatges gràfiques, posades pels seus responsables, al meu a-bast. Mai no deixaré de sentir-me, per aquesta raó, agraït.

CA NOSTRA. Sens dubte, l'entitat de gent gran de Capdepera disposa d'un extraordinari historial des de què, el 1983, inicià la seva singladura en un local de la plaça de la Constitució, el qual, en el decurs del anys, fou ampliada per a donar cabuda als quasi 500 associats. I dic extraordinari, i ho remarc, perquè el Club dels vellets gabellins tengué la sort de tenir al capdavant gent responsable que el convertí en paradigma dintre el panorama associatiu de la nostra comarca.

Bartomeu Ferrer, Pedro Vaquer, Maria Tous, Pere Terrassa, Margalida Tous, Miquel Alzina, Joan Terrassa i Pere Llabata passaran als anals de Ca Nostra, fins al dia d'avui, como els presidents que han conduït aquesta nau de la gent més anciana del poble i, també, ¿per què no dir-ho? d'aquells més joves de 65 anys que confor-

men la nova sàvia fins arribar, comptant cap enrere, als 55 anys, edat que ja està permès integrar-se a l'associació, en qualitat, més bé, de «segona edat» en veu però sense vot. En el moment d'escriure aquest article s'han suscitat a Ca Nostra ramalades que han sot-sobrat, amb no poca congoixa i inquietud, fets que mai abans s'havien produït, fruit tots ells d'ingerències externes, nascudes dintre grups gens propensos a crear la deguda concòrdia. Estam convençuts què, a l'hora de publicar-se l'*Anuari*, la situació s'hagi resolt, estigui superada i oblidada...

SOL NAIXENT. A les darrerries de 1983, al desembre, l'associació de la Tercera Edat de Cala Rajada veia la llum, la d'un sol —el que neix a aquesta contrada— de

la mà d'un grup encapçalat per Vicenç Nadal Bosch, que fou el seu primer president. Antoni Reixac, Francesc Oleo, Miquel Ferrer, Sebastià Ferrer, Gabriel Bernat i Pep Navarro han detingut la presidència de Sol Naixent amb saviesa i *savoir faire* (com diuen els francesos) a l'hora de gestionar, la qual cosa ha fet fructificar l'harmonia adient en vers del mig milenar d'associats que ningú, a 1983, havia somniat podria encobeir la reduïda població nativa de Cala Rajada.

Bé, es cert, que gent nouvinguda d'altres indrets s'ha instal·lat a la vorera d'aquesta costa marinera, propiciant així que l'entitat de persones grans s'incrementi dia a dia. S'ha de dir que la conjunció, l'enteniment, entre els afiliats de les dues associacions ha fet possible i plausible que molts de veïnats del municipi s'hagin sumat com a socis d'ambdues agrupacions. De fet, hi hagué uns anys, –segons compta la història que anam transcrivint– que existia un únic nombre d'associat per

aquella persona que volgués pertànyer a les dues associacions.

Les activitats socio-culturals, festes, excursions, la vida activa de la gent gran cala-rajadera es pot contemplar, dia a dia, als seus locals veïnats de la plaça Castellet, en un edifici què, temps enrere, havia encobeït una antiga bugaderia, part d'una desapareguda Residència d'Educació i Descans que el més majors encara recorden.

A hores d'ara, de la edició d'aquest *Anuari*, si bé ja haurem posat punt i final als capítols, en nombre de 33, corresponents a Ca Nostra, de Capdepera, continuam amb la redacció dels dedicats a Sol Naixent, amb l'esperança de que les fonts on bevem la informació siguin tan nítides i documentades com foren les que un col·lectiu de gent gran de Capdepera, en el seu moment, ens va facilitar.

Moltes gràcies a tots, amics! Salutacions!

BigMat

AGRUPACIÓ

- * Materials de construcció
- * Ferreteria
- * Productes per a piscines
- * Pintures
- * Jardineria
- * Maquinària
- * Rajoles
- * Prefabricats de formigó
- * Mobiliari de jardí
- * Productes de neteja
- * Tancaments
- * Estufes

I una gran varietat de productes més...

CAPDEPERA
C/ Camp Roig s/n
Tel. 971 81 80 13

SON SERVERA
C/ Joan Alcover s/n
Tel. 971 56 78 03

weber
broutin

DEWALT

PROPAMSA

fischer
SYSTEMS OF FIXTURES

MAPEI

Hailo

MATABI

KERA-KOLL
The Reinforcing Company

DYRUP

HONDA
The Power of Dreams

AKA

STANLEY

EN LA MORT DE VICENÇ NADAL

Fou un dissabte al matí, dia 4 de març, en Vicenç Nadal ens deixà. Aquell home vital sempre disposat a sumar, a aportar tot allò que estàs en les seves mans, digué prou. El mes de Novembre encara organitzà el viatge de la Coral a Madrid i voltants, es fatigava molt i havia d'anar al metge en tornar, però a la tornada, ai... la tornada. Ja no sortí de l'hospital.

Ben segur que tot el poble ha trobat a faltar la seva presència, el seu tarannà, la seva alegria. Nosaltres també. Ell era part de l'Associació Cap Vermell, portava la comptabilitat, aquesta càrrega feixuga que, tot i necessària, tothom en defuig. El buit és gran, immens, per a tothom. Des d'aquí el nostre humil homenatge i record reproduint la primera entrevista que férem per encetar l'etapa digital. Tot i que fa deu anys, a les seves respostes el reconeixereu. També publicam dos articles i la nota d'agraïment familiar. Potser pugui suposar un greuge amb altres però en Vicenç era *nostru*, molt *nostru*. Des del record i amb la seguretat que mai no podrem oblidar-lo perquè segueix viu a *Cap Vermell* i dins cada un de nosaltres:

Entrevista a Vicenç Nadal

[entrevista publicada el 25 de maig de 2007]

Secció vella, etapa nova. La versió digital de *Cap Vermell* no podia deixar de banda l'espai d'entrevistes, que sempre ha estat un dels més valorats pels lectors.

I per encetar la nostra presentació a Internet, hem volgut parlar amb un personatge que, per conegut i estimat de tothom, bé ens pot representar a qualsevol racó del món, si tenim en compte que aquestes pàgines seran vistes en els llocs més insòlits i allunyats del Planeta.

Ens referim a VICENÇ NADAL (o en Vicenç de Sa Nostra, que és com el coneix molta gent perquè ha dedicat tota la seva vida laboral a aquesta entitat). També el coneixem en la seva faceta d'actor, amb apoteòsiques representacions del Rei Herodes. I, com no, també el consideram un home implicat en moltes d'iniciatives cíviques del poble (va ser durant anys i panys secretari del Club Esportiu Escolar, i ara, des de fa un bon grapat d'anys, és president de la Coral s'Alzinar).

– Després de la jornada laboral, a què dediques el temps

lliure? Encara que més o manco les coneixem, parla'ns de les teves aficions.

– Les meves aficions no em maten de feina, sinó que més aviat m'entretenen, com ha de ser. Culeig per ca nostra. L'afició més coneguda de les que tenc és la de cantar, i gaudesc de practicar-la amb la Coral s'Alzinar. M'agrada molt escoltar música, a ca nostra; quan faig feina per dins la casa la pos forta, i suau quan llegesc.

– Com a president de la Coral s'Alzinar, què creus que ha representat la celebració del vint-i-cinquè aniversari de l'agrupació?

– Particularment, un esdeveniment fantàstic. A més, crec que els actes i el concert varen sortir com volíem. De cara a la coral, ha suposat la consolidació des de tots els vessants: musical, social, d'entreteniment molt agradable per als cantaires. I, com no, representa una garantia de continuïtat.

– Parla'ns ara d'un altre grup en el qual estàs ficat. Herbes de Can Planetes és alguna cosa més que l'excusa per fer una dotzena de sopars i de dinars?

– Clar que sí! I no tan sols per la finalitat solidària de les activitats del grup, cosa importantíssima. Però és que a més, amb es peus davall la taula, em sent rodejat d'un grup d'amics i amigues que són encantadors i divertits, i que de cada dia ens duim millor.

– *Parlant de menjar, tu tens fama de bon gourmet. Com dus el tema de la menjua? Què t'agrada més? Quin plat no menjaries per res?*

– Més que un bon gourmet, jo sóc un bon menjador, de plat ple. No sóc de cuina elaborada ni de degustacions. Cuina clàssica mallorquina, espanyola, italiana... Encara record un anfós al forn que em vaig empassar fa poc, amb bona companyia. Encara que no ho paregui, sóc una mica triat, i posaré un exemple d'allò que no menjaria: «callos». I no és l'única cosa.

– *Com veus el poble? Malament, bé, millorable... I, en quins aspectes?*

– Millorable en moltes coses, unes més que les altres: espais verds, parcs per a majors i infants, centres i residències per als majors; a nivell turístic, sobretot a l'estiu, tenim els problemes dels renous, de la neteja, del control de la vida nocturna, de les platges, del mobiliari urbà, del trànsit. I això, tant a Capdepera com a Cala Rajada.

– *Aquest any has estat designat pregoner de les Festes del Carme? Què et suposa, aquest nomenament?*

– Quan llegesc en els diaris el nom dels personatges que fan els pregons d'altres pobles, pens: qui és aquest? Què ha fet? I arrib a la conclusió que deu ser un personatge d'aquell poble, una persona important. Idò ara pens el mateix per a mi: per una estona em sentiré important, més content que unes castanyetes, i amb uns nirvis que no sé si els podré controlar.

– *Ja tens preparat el pregó? De què ens parlaràs?*

– El tenc embastat. Cada vegada que me'l mir, rectifico o afegesc alguna cosa. Encara necessita mà de metge. Pel que fa al tema, se m'ha ocorregut parlar dels records meravellosos de la meua infantesa, a una Cala Rajada de somni.

– *Com a antic subscriptor, què et sembla que Cap Vermell s'hagi convertit en una revista digital? Fas comptes llegir-la, en la nova versió? Ens vols suggerir alguna secció que creguis que podria fer-la més atractiva?*

– Em sembla una idea fantàstica. Cap Vermell em fa falta. Falta una revista cultural, que faci crítica positiva i ben feta, sense atacar personalment a ningú, i que a més sigui entretinguda. Encara que jo sigui un informàtic barat, que a més tenc problemes amb la recepció d'Internet, les m'enginyaré. Segur. Quant a suggeriment, jo sóc un mal suggeridor, i en aquest moment solament se m'acudeix, com una petita possibilitat, divulgar la biografia de personatges importants del nostre poble.

Un amic que se n'ha anat

Vicenç Nadal Sunyer, secretari del C.E. Escolar durant 19 anys

Miquel Bestard

[publicat el 6 de març]

Vicenç Nadal Sunyer, de 67 anys d'edat, conegut per Vicenç de cas Mestre, o Vicenç de Sa Nostra, pels molts anys que treballà en aquesta entitat, ens va deixar el passat dissabte 4 de març.

Vaig tenir la gran sort de conèixer-lo a l'any 1969. Ell es trobava treballant a una sucursal de Sa Nostra, a Palma, i jo fent el servei militar. Molts de dissabtes, tots dos amb el seu cotxe, tornàvem de Palma a Capdepera, ell per passar el cap de

setmana amb la seva família i amics, i jo per ser aquí i poder jugar el diumenge amb l'Escolar. Des d'allà ens va

venir una amistat que ha durat fins a l'últim dia de la seva vida.

En Vicenç va ser, durant tota la vida, una persona de poble que ha deixat una gran estima entre tots els que el van conèixer i el van tractar. Molt amic dels seus molts amics, vam coincidir molts anys, junts, al CE

CE Escolar, temporada 1976-77. Vicenç Nadal, a l'esquerra de la imatge, i l'autor d'aquesta col·laboració, Miquel Bestard, a la dreta

Escolar, ell com a secretari –ho va ser durant 19 anys– i jo, primer jugant i després entrenant l'equip de Capdepera. Després dels partits del diumenge, moltes nits, amb en Vicenç i algun jugador de l'equip, compartíem taula a casa meva, comentant les vicissituds del partit. La nostra relació continuà sempre, per ser jo client de Sa Nostra, de la sucursal en què treballava. I, últimament cada vegada que ens vèiem, no hi mancà la nostra tertúlia.

Els 19 anys d'en Vicenç com a secretari de l'Escolar els va desenvolupar d'una manera altruista, sense tenir-ne

mai cap recompensa econòmica. Va començar amb el president Sebastià Pascual, a l'any 1970, i després ocupà la secretaria amb els presidents Felipe Cardiel, Jaume Massanet *Coix*, Pep Gallego, Miquel Cassellas, Joan Vaquer *Corem*, Pedro Morey i Maties Sánchez. Durant quatre anys, va ser directiu de la F.F.I.B., en representació del futbol aficionat balear.

Aprofit l'ocasió per, en nom dels expresidents i el meu propi, traslladar a través *Cap Vermell* el nostre condol als familiars d'en Vicenç.

El dia que no hauria d'existir

Biel Mir

[publicat el 6 de març]

El dia que tot acaba, quan ja només ets en la nostra memòria, aquell primer dia hauria de caure dels calendaris.

Qui més qui menys, tots hem perdut un familiar, un amic, una persona estimada. Amb tu, Vicenç, jo tenia una relació senzilla i cordial, res de l'altre món perquè, en realitat, ens coneixíem poc. Bé, no sé si tu em coneixies molt a mi, però jo no en sabia gaire, de la teva vida, més enllà d'aquests anys darrers gràcies a l'acollida que hem tingut en el poble i a participar amb l'associació Cap Vermell i amb la Coral S'Alzinar.

Ara, però, ja no tornaré a sentir el teu «com estàs, Bielet?» que m'amollaves, per exemple, quan ens creuàvem a la plaça dels Mariners, algun matí sota el sol de primavera, o pel carrer Centre de Capdepera, alguns dies d'hivern. El teu somriure captivava qualsevol, amb aquella mirada picarona i aquell posat com que et queia l'esquena cap a una banda, de vegades amb els braços a l'esquena –quan no duies feines entre mans, que eren ben poques vegades–, i d'altres amb una senzilla carpeta agafada o bé sense cap paper perquè anaves o tornaves d'arreglar algun *asunto*.

Al principi de conèixer-te, et recordo pujant o baixant per l'Avinguda entre Capdepera i Cala Rajada, quan tu hi anaves caminant, com fa tanta gent del poble. Jo anava en cotxe i pensava: «mira, per allà hi va en Vicenç». Sempre em feia ganes saludar-te però, ja saps, amb la velocitat que portem avui dia, no ens aturem a compartir les coses importants de la vida.

A la coral ja fa estona que et trobem a faltar, jo especialment. La teva veu potent per a mi era com el far que guia les embarcacions quan fa fosca. Com de solfa en sé ben poc, necessito escoltar una veu que faci de guia

i la teva sempre marcava la pauta dels baixos. Fins i tot quan tu cantaves a la dreta de tot i jo era el darrer, el de l'esquerra. També trobaré a faltar les bromes que amollaves de tant en quant, enfotent-te del primer que es posava a tir quan alguna idea et venia al cap; fos qui fos. I rèiem tots, fins i tot la persona al·ludida, perquè te'n reies, però no li faltaves mai el respecte.

No, el primer dilluns de març d'enguany, quan gairebé han acabat els comiats i les famílies han de compondre la teva absència, no hauria de venir en el calendari. Però hi és, i tu, Vicenç, em diries: «Bielet, que no veus que si traïem tots els dies del calendari per aquesta raó, no tindràs oportunitat de veure els somriures d'aquelles persones que t'envolten?»

I amb aquella mirada picarona, les ulleres a mig nas, el somriure amb els llavis entreoberts i aquell posat com que et cau l'esquena cap a una banda, ningú té esma de rebatre la teva resposta, per molt que els somriures tardaran a lluir com quan tu hi eres pel mig. Fins sempre, amic.

Nota d'agraïment de la família.

[publicat el 6 de març]

*Per damunt de qualsevol altra consideració,
ell ha estat allò que tots hauríem de voler ser: una bona persona.*

Els familiars d'en Vicenç volem expressar-vos tot el nostre agraïment, en aquests moments de dolor. Durant els mesos de malaltia que han precedit la seva mort, un temps que ell ha passat quasi sempre ingressat, entre la Policlínica, Son Espases i l'hospital de Manacor, ens hem pogut adonar de l'afecte, de l'estima profunda, que tanta gent sentia per ell. En Vicenç, en aquest període, ha pogut tastar l'aliment reconfortant de l'amistat que molts li heu professat, en correspondència, sens dubte, a l'amistat que ell també ha escampat generosament, abundantment, per tot on ha passat. D'altra banda, nosaltres, els seus familiars, els que hem estat més a prop seu durant d'aquests mesos, ens hem beneficiat de tantes mostres d'estimació cap a la seva persona, mostres que ens han ajudat a fer més suportable la nostra pena i ens han sostingut en l'acceptació d'aquest indefectible desenllaç.

En Vicenç se n'ha anat, però, com dèiem, darrere el seu pas per aquesta vida hi deixa una solada d'amics. Per damunt de qualsevol altra consideració, ell ha estat allò que tots hauríem de voler ser: una bona persona. I, a més, ha estat una persona absolutament compromesa amb el seu poble, des de distints vessats d'activitat. Dedicat professionalment, durant tota la seva vida laboral, a la caixa Sa Nostra, va ser un treballador íntegre i discret, en totes les destinacions on va prestar els seus serveis. Anys i panys, gairebé a perpetuïtat, va ser secretari del C.E. Escolar, convivint amb molts de presidents, amb molts de jugadors i entrenadors, amb tots els quals va exhibir aquella bonhomia que l'ha acompanyat sempre. Durant els darrers setze anys, ha estat l'ànima del grup de les Herbes de Can Planetes, aquesta modesta ONG local que tant d'agombol ha trobat sempre a Sa Costa d'es Padrí, la finca d'en Vicenç on sempre ha cabut tothom.

Però, i molt especialment, en Vicenç, sense formació musical, ha estat un home de la música. Dotat d'una veu vigorosa i de gran força expressiva, el començarem a conèixer cantant amb el grup Sa Gavella, i també amb la petita coral Verge del Carme, animant totes les celebracions religioses importants de la parròquia de Cala Rajada. I què dir de la Coral s'Alzinar? En va ser membre fundador i allà ha romàs 35 anys. A la corda dels barítons, ha estat un puntal molt mal de substituir,

assumint, a pesar de la manca de coneixements específics, papers de solista normalment reservats a professionals. El recordarem sempre de tantes actuacions en què la seva veu s'ha alçat poderosa i ens ha posat la pell de gallina. Sense ell, l'«Oh happy Day» no serà el mateix. A més, una absoluta majoria d'aquests 35 anys, en Vicenç ha estat president de la Coral, a la qual s'ha dedicat sense reserves, sempre fent costat a n'Elinor Gómez, la directora. En les darreres eleccions, ja malalt, se'l va nomenar president d'honor de la formació, i amb el vestit de cantaire i l'escut en el pit ha estat enterrat.

Se'n va una gran persona, mentre la roda de la vida i de la mort continua donant voltes. Se'n va una d'aquelles persones que, quan moren, ens deixen un esbaldrec a l'ànima que ens sembla impossible de recompondre. I se'n va una persona que, a més, deixa un esvoranc en el poble, a la societat que l'ha agombolat i a la qual ell ha dedicat molts dels seus millors esforços. Comentàvem amb amics, aquests dies d'ofuscació, que aquestes situacions, per molt que les intentem racionalitzar, sempre ens agafen amb el peu canviat i ens quedam a la deriva.

Com diu la cançó, trobarem a faltar el seu somriure, però, amb tota seguretat, haurà de caure molta pols sobre el camí per on transitam perquè s'esborrin el record i la petjada profunda d'en Vicenç.

Una vegada més, en nom de la família, moltes gràcies, amics

EN LA MORT DE DANIEL BOSCH

En la matinada d'aquest dilluns, 18 de setembre, Daniel Bosch ens ha deixat. Mestre d'escola en exercici en el CEIP S'Auba de Cala Rajada, i des de 1983 ha exercit la seva tasca docent en el nostre municipi. La malaltia que se li va detectar ha acabat amb la seva vida en poc més d'un mes.

A banda de la seva dedicació professional, Daniel Bosch tenia una gran afició literària, que li havia reportat alguns premis, entre els quals el «Ploma de Ferro». La seva tasca en aquest vessant creatiu va sortir al carrer en forma de la primera novel·la que publicà, i ho va fer en la nostra Sèrie Cap Vermell. Es tracta del relat *Glaç*, un text que fou calorosament acollit pel públic lector.

Des de *Cap Vermell* no podem sinó expressar el nostre condol a familiars i amics, per una pèrdua que evidentment no ens esperàvem pocs mesos enrere. En Daniel deixarà un buit entre nosaltres i una significativa petjada en el món de la cultura local.

Entrevista a Daniel Bosch i Badenes, mestre per vocació i escriptor per afició

[entrevista publicada el 21 de novembre de 2012]

Daniel Bosch, mestre de s'Auba, presentarà el seu llibre, *Glaç i altres històries*, el proper divendres 23 en el Centre Cap Vermell

Cap Vermell ha publicat el vuitè llibre de la nova etapa com a revista digital, escrit per Daniel Bosch i Badenes. El llibre de 175 pàgines recull una novel·la curta, *Glaç*, i set històries més en format de narració curta, guanyadores de l'accèssit local del Ploma de Ferro i de «Suera Alta».

En Daniel Bosch és mestre de s'Auba (abans va exercir alguns cursos a s'Alzinar) i resideix a Capdepera des de 1982, on va arribar procedent de Castelló, la seva terra natal. Amb motiu de la publicació d'aquest recull d'obres, i pels 30 anys de docència al nostre municipi, parlem amb ell.

– *Quan vares arribar a Capdepera?*

– L'any 1982 vaig aprovar les oposicions a Castelló i a un grup de mestres ens demanaren si podíem venir a Mallorca durant un curs escolar i em vaig decidir a venir. És així com vaig aterrar en aquesta illa. Ens oferiren unes quantes places vacants i un altre mestre i jo

optàrem per una plaça a Formentera. L'atzar, mai més ben dit, una moneda a l'aire, va fer que ell anàs allà i jo a Cala Rajada amb un altre mestre, n'Isidre, que va estar molts anys aquí amb nosaltres i que molts encara recorden.

– *Per tant, la teva primera feina com a mestre va ser a Cala rajada?*

– Sí. Ja veis com són les coses, volia anar a Formentera i vaig acabar fent una substitució de dos mesos a Ca les Monges. El centre actual de s'Auba encara no hi era i els nins de Cala Rajada eren a dos espais diferents.

– *I després?*

– Vaig estar una setmana al Jafudà Cresques i deu dies a Son Banya, fins Nadal. Es va jubilar un mestre de Capdepera i des d' Els Reis del 1983 no m'he mogut d'aquest municipi. Han estat 6 anys a s'Alzinar i 25 a s'Auba, comptant l'actual curs. Tota una vida!

– *Però ara no vius a Capdepera...*

No, la vida fa molts tombos, la meua dona és murera i tinc un fill de 16 mesos. Però no m'he deslligat de Capdepera.

– *Seguiràs amb nosaltres molt de temps?*

– Aquesta vida m'ha ensenyat que no pots preveure res, les meves intencions són quedar a s'Auba. Fa molts anys que hi som i això pesa molt. Coneixes els nins, els pares, els padrins... són prop de dos mil nins que ja han passat per les meves mans per a bé o per a no tant bé, i això em marca molt. El problema són els vuitanta quilòmetres que faig cada dia, però mentre no em resulti massa feixuc quedaré aquí. De fet, un dia a la setmana qued a fer activitats esportives i els estius i molts de caps de setmana els pas aquí, amb la família. Així el meu fill petit serà un poc gabellí, com els seu germans en Pau i na Pilar. No som una persona d'arrels fortes però aquí m'he aferrat a la terra.

– *Què hi trobarem a Glaç?*

– Doncs no ho sé, esper que distracció, qualche valor i potser conèixer un poc més l'autor.

– *Per què escrius? Com començares?*

– Per recordar, sí. Vaig començar a escriure per recordar els viatges que feia i no sé com vaig tenir lectors que em varen fer creure que podia escriure. Després van sorgint, no saps com, altres històries, et vas interessant pels premis literaris i..., això és la vida!

– *Com neixen les teves narracions? Quins temes destacades?*

– De qualque fet que m'ha impactat, de la imaginació, dels llocs més inversemblants, fins i tot una amiga, per provar-me, em va donar un títol i va néixer una història, «El xiuxiueig de les papallones». Quant a la temàtica, no en destacaria cap, simplement són històries de diferents situacions que les han provocades.

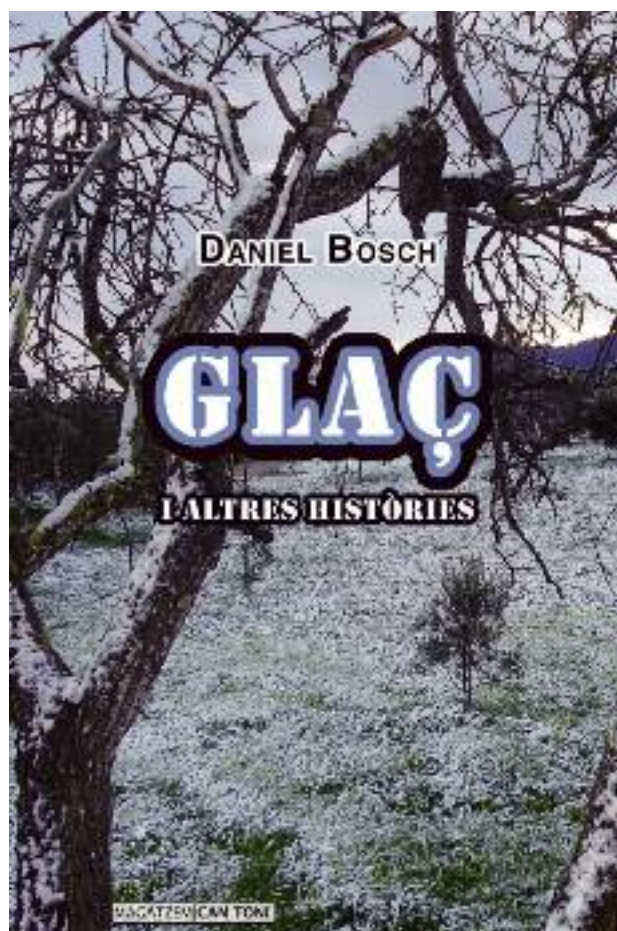
– *Has guanyat alguns premis...*

– Un parell. Quatre accèssits locals del Ploma de Ferro i dos primers premis de narrativa curta a un poble de Castelló, Suera Alta. Però el que record amb més il·lusió va ser el primer accèssit d'aquí, a Capdepera, l'any 2006, que em va motivar per seguir escrivint. Al Ploma de Ferro li tenc molt que agrair, és una llàstima

(per a mi encara inexplicable) que l'accèssit local hagi desaparegut, sobretot per la gent del poble interessada a escriure.

– *Res a afegir?*

– Doncs donar-vos les gràcies, per l'esforç que heu fet, als de *Cap Vermell* per publicar-me el llibre, i esper que les persones que el llegeixin els agradin les històries, si no totes almanco qualcuna! També vull convidar públicament tothom a la presentació del llibre, en ell Centre Cap Vermell, el proper divendres (23 de de novembre) a les 19 hores.

Distribucions
LLEVANT CAPDEPERA S.L.

Alimentació

Vins

**Articles de neteja i per a la piscina,
sal per a descalcificadors...**

**Estris de cuina per a la llar i
l'hoteleria**

Tot per a les matances

Cistelles de Nadal

I molt més!

ENTREVISTES

7 gener

Conversa amb Ramón Chao
«El poder del capital se supera
amb una forta personalitat»

El periodista i pare del cantant Manu Chao passa una temporada de repòs a Sa Font de sa Cala

Ningú no diria que és gallec, però ho és. Manifesta haver tengut bons amics i una profitosa carrera periodística. Estima la seva dona, a qui acompanya a la llar d'ancians de SARQUAVITAE.

– *En aquests moments, podem dir que l'ha captivat la comarca de Llevant?*

– Molt, molt, fins al punt de voler quedar-me a viure aquí. Un ja té una certa edat i París és molt pesat, en canvi aquí hi ha una gent tan carinyosa, tan amable... que dóna gust. Tenim una casa a Son Servera. A París, si necessites un metge o el que sigui...és molt difícil aconseguir-ho, per això estam pensant a quedar-nos a viure aquí.

– *Tenir utopies a la vida ajuda a caminar?*

– Sí, pot arribar a ajudar, i les fantasies també. Les utopies de quan ets jove, tens una il·lusió, però pot ser una cosa difícil d'aconseguir. Jo encara tinc utopies, jo vull ser Cervantes (rialles).

– *Aleshores, hem de ser un poc Quixots per avançar en aquesta vida?*

– És clar! A Cervantes li tenc tant d'amor i al Quixot i a *Sancho*! Mira, vaig ser amic d'Alejo Carpentier i ell em deia: «Si vénc un dia a casa i me trobo els personatges del Quixot, els hi faig un cafè i els convid a unes pastes; en canvi, si entro a casa i m'esperen personatges de

Shakespeare, telefono a la policia!» (rialles). Aleshores vaig pensar: «Carai, també puc ser amic del Quixot i companyia!» i vaig començar a llegir-lo. Cada vegada que llegeixes el Quixot te n'adones de la seva riquesa. L'escriptura d'aquest llibre la tracto d'aplicar: refranys, situacions...intento captar-les per a mi. El resultat és la bellesa que pugui tenir la situació. L'essencial és que la situació en sí, agradi al lector.

– *Creu que els mercats acabaran amb la societat postmoderna?*

– No hi ha esperança que ens salvem, la societat de consum no permet ser lliures. També el franquisme va impedir l'auge de la gent, i això que hi va haver gent boníssima sota la dictadura. Tot i així, se sol sortir i donar exemple. S'ha de tenir una gran personalitat i ser un geni. El poder del capital i les costums se superen amb una forta personalitat.

– *Està d'acord amb el lema «La imaginació contra el poder»?*

– Depèn de quin poder. Conec el poder fidelista, he estat moltes vegades a Cuba i no se m'ocorreria lluitar contra ell. El poder contra Franco el vaig lluitar a la meua manera; el vaig practicar molt contra les dictadures d'Amèrica Llatina, vaig estar al costat de Fidel i al costat de Morales. Les dictadures tenen manco força del que pareix, perquè són uns animals. Qui ellegeix un president? Els diners.

– *El poder, de vegades, limita la cultura...*

– Cela deia: «A les meves novel·les havia de posar dues o tres paraulotes, perquè si ho feia així, la censura reia davant aquestes paraulotes, i la resta no ho entendia». I passava la censura.

– *Quant el tema del territori a les Balears: creu que és una batalla perduda? Què n'opina de la saturació turística?*

– Parlava molt d'aquest tema amb Cristòfol Serra, que va ser un amic molt estimat, ell estava amargat per la invasió turística.

– *La nostra propera estació ha de ser l'Esperança?*

– Sempre, és el que parlàvem al principi de la utopia, sempre és necessari tenir un objectiu utòpic. Ha de ser normal aconseguir la realització d'ideals. De nin, igual.

Per qüestions d'espai les entrevistes no es reproduïxen íntegrament. Però les teniu a la vostra disposició per a sempre a la web de capvermell.cat

23 març

Rosa Maria Rodríguez
és l'autora del llibre *¡Gracias, vida!*

Després de la presentació del seu conte *¡Gracias, Vida!* a la biblioteca del Centre Cap Vermell, iniciarem la conversa, tot recordant el moment de la seva infància a Cala Rajada i, evidentment, comentant el seu llibre.

– *Una pregunta gairebé obligada... Què et motivà a escriure aquest conte infantil?*

– Tot va partir d'una situació personal. Quan va morir la meva cunyada i vaig cercar un conte que ajudàs la meva neboda a superar el dol. Volia trobar una ajuda per a explicar la mort a una nina de 7 anys. Però no va ser fàcil. A la fi vaig trobar dos llibres que tracten el tema de la mort, un d'una forma difusa (la mort no és el tema central) i un altre que pens que se deia *Te quiero y te querré*, que en parla més obertament i que ajudà molt la meva neboda a despertar sentiments que anava amagant. La majoria confonen mort amb dormir eternament, i no és el mateix. Amb això em vaig decidir a escriure el conte, ja que escriure és una cosa que sempre m'ha agradat. De fet, amb 15 anys ja vaig escriure un llibre.

– *Com creus que s'ha de tractar el tema de la mort?*

– Sempre s'han de dir les coses pel seu nom. La mort no ha de ser un tema tabú. La meva experiència personal em diu que cal xerrar obertament de la mort, de records amb el difunt..., cal involucrar els nins amb el dol. Si el nin vol anar a l'enterrament, hi ha d'anar.

– *Així, com s'hauria de dur el dol?*

– Quan parlem de dol per una pèrdua, no només parlem de la mort, també es pot estar de dol per perdre la casa, per un divorci o per un canvi de domicili. Cal tenir present que els infants són molt patidors i viuen el dol d'una forma o altra. Vull transmetre el missatge que

els nins aprenen a travessar una pèrdua durant la seva infància i de majors les pèrdues seran menys doloroses. Totes ho són. de doloroses, però de petits poden adquirir eines que després podran aplicar per a superar el dol, ja que són com esponges que ho absorbeixen tot.

– *Com ens enfrontem amb la mort?*

– Antigament la gent posava la mortalla al difunt, el vestia, el vetllava..., es xerrava d'una forma més o manco natural del finat. Ara vivim un intent d'ajornar la mort, amb la idea que hem de ser més joves, intentant allunyar-nos-en. Vivim amb por de la vellesa i de la mort. Hi ha autèntic pànic.

Pens que avui la mort és més tabú que abans, i a més hi ha diferències entre cultures.

– *Què hem de fer amb els nins i nines?*

– Quan hi ha una mort que afecta els infants de prop, s'intenta aïllar als infants. El que hem de fer és deixar que s'acomiadin i com abans ho facin, millor. Els nins i nines no són beneïts, s'adonen de la situació, però el que ocorre és que no ho expressen. Per exemple, em contà una mare que se'ls morí un peix i el nin el trobà surant a la peixera. En lloc de dir-li la veritat al nin, li digué que dormia. En comprà un d'igual i pensà que havia solucionat el problema. Però el nin no s'ho arribà a creure i al final li creà ansietat. Amb això vull dir que s'ha de travessar el dol, deixar que visquin el dolor i que plorin, i així poder superar-lo. Si el vorejam, podem crear conflictes en el futur.

14 maig

Marga Platel i Inés Fraile
El projecte SOM-RIU, la visibilitat mural
d'aquells que tenen poca visibilitat

El projecte educatiu més novedós a Mallorca l'any passat fou sense cap dubte el PROJECTE SOM-RIU que dugué a terme el Centre d'educació especial JOAN MESQUIDA de Manacor i APROSCOM. Encara recordam el seu primer eslogan: «Ajuda'ns a contagiar

somriures», o les paraules de Sath quan deia «El muralisme pot transformar una paret però també pot transformar la persona». Al cap davant d'aquest projecte hi ha dues responsables amb forts lligams amb Capdepera, Marga Platel i Inés Fraile.

Marga Platel és la creadora i ànima del projecte SOMRIU. Directora incombustible al centre d'Educació Especial Joan Mesquida, a Manacor. Inés Fraile és la responsable de comunicació d'Aproscum Fundació. Dóna visibilitat a l'esperit Somriu. Fa fotografies, edita els continguts i gestiona les xarxes socials del projecte.

– *Què és el projecte SOM-RIU?*

– És un projecte inclusiu que dona visibilitat a les capacitats de les persones amb discapacitat intel·lectual.

Evidentment és un projecte vinculat al món de l'art perquè des d'APROSCOM i el Centre d'Educació Joan Mesquida sempre hem apostat per l'art com a una eina terapèutica i que és capaç d'oferir eines i possibilitats d'expressió al mateix nivell per a tothom.

Ja s'han fet en altres moments col·laboracions amb altres artistes, també s'han fet activitats amb altres centres i exposicions conjuntes i SOM-RIU és una passa més: dels mateixos alumnes va sorgir il·lusió d'experimentar una nova tècnica, que era la de l'esprai i tot això anava lligat als canvis que volíem fer des del centre educatiu en una nova metodologia que aposta per la inclusió social de les persones discapacitades i aquest projecte ens dona la visibilitat al propi centre i a la imatge que fins ara havíem donat.

– *Què volíeu fer i com va començar?*

– La imatge que donam va molt lligada amb el què som. I així ens posarem en contacte amb l'artista, que no el coneixíem personalment però ens agradava molt i va coincidir amb una sessió de treball amb el gerent on havíem explicat la idea que teníem i, a partir d'aquí, es desencadenen un cúmul de circumstàncies que concreten el projecte. En principi, jo sabia que en SATH, en Sandro, vivia llargues temporades a Tailàndia i no m'hi

volia adreçar per correu, idò aquell mateix dia el me vaig trobar a Son Servera i tal com som jo, me vaig presentar, li vaig contar el projecte i tot d'una: Cercam un artista com tu que domini aquesta tècnica ens agradaria comptar amb tu en aquest procés de canvi del centre a través d'uns al·lots que tenen curiositat i ganes per conèixer aquest món. Ell tot d'una va captar el missatge i en el mateix moment ens va dir que sí.

– *Què destacaríeu de SOMRIU?*

– El millor de tot el projecte és la repercussió en els al·lots, la visibilitat social que es va aconseguir, l'autoestima dels professionals, la implicació de les famílies?

És una suma de tot. No te podria dir que és el millor. Tots els àmbits que acabes de dir han sortit beneficiats per igual. Però principalment ells, els al·lots per qui treballam ja que s'han sentit identificats amb el projecte, amb la persona de l'artista, els al·lots dia a dia a través de facebook, skipe, el seguien...amb treballs a l'aula,... vivien el dia a dia del projecte, de Sandro...ell també els entusiasmava, feien tallers amb ell.

A més, allò que va mantenir la flama encesa del projecte va ser el crowdfunding, aquest compromís de captar dia a dia l'interès i la il·lusió de la gent per tal de que col·laboràs econòmicament en el projecte feia que també ens véssim obligats a explicar com anava la feina.

– *I en acabar a Son Servera...*

– En ser a la mitat del projecte ens adonarem que sols no havíem fet res mes que començar, veiem que aquesta visibilitat continuàs, sobretot en els municipis on tenim els nostres alumnes. Perquè cada municipi pugui tenir el plaer de comptar amb un mural d'aquesta envergadura i qualitat. I sobretot per donar visibilitat donant un missatge inclusiu i que a més tot això estigui identificat amb persones que coneixen.

– *Enguany es farà a Capdepera, com ho teniu planificat?*

– Ens hem reunit a l'Ajuntament que ens ha aprovat un pressupost per part de dur-ho a terme. Es farà a Cala

Rajada, al pàrquing del Centre Cap Vermell. A més ja que és un projecte educatiu i inclusiu ens feia ganes que estàs vinculat a les escoles del municipi. Per això anàrem a fer una presentació als centres per explicar i donar a conèixer el projecte i plantejar-lis la possibilitat de compartir aquest moment i aquestes activitats amb ells. La seva resposta ha estat molt positiva i tots col·laboraran. Ho faran els sisè de s'Alzinar i s'Auba i el primer d'ESO de l'institut. Primer es farà la presentació als alumnes explicarem en que consistirà l'activitat i llavors, el mes de juny, es farà el taller amb els alumnes al mural. Serà dia 16 de juny. El compartir la feina amb les escoles de Capdepera significa una passa més, l'any passat ho fèiem sols però enguany ens hem plantejat compartir el projecte. El mural serà una iniciativa nostra però la feina serà de tots. No podem demanar més inclusió.

– *Què ha suposat per als al·lots en quan a la seva autoestima?*

– El millor és demanar-lis a ells directament. Però quan a l'autoestima ha estat molt important, el màxim, ja que a ells els encanta mostrar el que són i els que són capaços de fer. S'han sentit molt importants identificant-se amb unes activitats tan visibles. Tots. Dels 79 alumnes tots han participat. Ningú no ha quedat fora poder fer alguna cosa.

– *Com veis el futur? A més de fer murals a altres municipis...*

– Ens agradaria treballar la dimensió artística a tots els nivells creim que hi ha en aquesta línia molt per recórrer. Som-riu no pot acabar, tindrà molt recorregut.

30 maig

Josep Terrassa

L'espiritisme gabellí ha sortit de les catacumbes

– *Aquestes darreres setmanes s'ha parlat molt de l'espiritisme, però cal explicar què era i què significava. Ciència? Religió? Revolta social?*

– L'espiritisme creu en la possibilitat d'entrar en contacte amb els esperits; és una creença d'arrel cristiana. Creu que la persona està formada de cos i esperit. Aquest es diferencia de l'ànima cristiana en el fet de reencarnar-se i per tant pot perfeccionar-se amb successives encarnacions.

Una religió és una doctrina que necessita d'una organització (temples, sacerdots, seminaris i associacions que li fan costat). L'espiritisme és una aposta personal que, conscientment, prescindeix de suport institucional.

L'espiritisme neix a mitjan segle XIX, una època en què la ciència prenia embranzida. Creu que l'home s'ha de regir per les evidències. De fet, la comunicació amb els esperits volia ser una demostració, una prova de la seva existència. L'espiritisme vol ser una creença racionalista.

– *A Mallorca es pot dir que l'espiritisme només arrelà a Capdepera. Per què Capdepera estava en disposició d'acollir no una, sinó dues dissidències religioses: metodisme i espiritisme?*

– La dissidència religiosa no era possible sense haver passat per una etapa prèvia: el lliurepensament; una ideologia segons la qual cadascú ha de cercar el seu propi camí, sense intermediaris. Per tant, era anticlerical i amb una ferma aposta per la societat civil de base republicana.

Quan el gener de 1874 un cop d'estat militar acabà amb el Sexenni Democràtic i la I República, els lliurepensadors locals seguiren endavant i es toparen, l'any 1878, amb el metodisme i l'espiritisme i s'hi apuntaren. Les elits polítiques i religioses locals no pogueren fer-los desaparèixer, cosa que sí passà als altres pobles illencs on intentaren arrelar.

El comerç de l'obra de pauma, els nombrosos novinguts i l'interès per les novetats culturals a un poble amb un destacat nivell d'alfabetització va crear una societat oberta, dinàmica i moderna.

– *Qualque vegada has dit que Capdepera estava més connectada a Europa que la resta de l'illa. Quina explicació li trobes?*

– L'aposta per una societat civil i l'autonomia personal eren unes idees defensades pels republicans i procedien dels països europeus més avançats. El metodisme procedia d'Anglaterra; l'espiritisme com a creença i proposta política i social venia de França via Barcelona. A tot això cal afegir-hi unes relacions comercials amb el sud de França. Antoni Vaquer de S'Heretat, gerent de La Palmera, llegia premsa francesa. A Mallorca hi havia pocs pobles que mantenien relacions comercials amb

països europeus i, a diferència de Capdepera, no permeten que arrelassin creences i ideologies desconegudes.

– *L'esperitisme es relaciona políticament amb el republicanisme i després amb el socialisme; ens podries contar aquesta evolució?*

– El republicanisme gabellí va aparèixer públicament a les eleccions municipals del mes de desembre de 1868. El socialisme no arrelarà fins al març de 1910. En el segle XIX els obrers creien en la redempció obrera; necessitaven prohoms, societats i gent benefactora que els tragués de la misèria. En el segle XX ja són conscients que ningú els resoldrà els problemes i, aleshores, les seves organitzacions es van transformant, lentament, en eines de combat. En el segle XIX la pobresa era assumida com a natural i l'objectiu era pal·liar-la creant mutualitats i altres institucions; en el segle XX era un tema polític, un problema social que únicament es podia resoldre des del poder.

– *Quins són els motius del silenci quasi absolut quant a l'esperitisme gabellí fins ara, en què ha sortit el teu llibre?*

– L'esperitisme és el fruit d'una època, d'una revolta popular en contra del clericalisme, del poder polític, de la tradició i les ensenyances rebudes. Amb els anys, els canvis socials, polítics, culturals i els descobriments científics han diluït la proposta espiritista. Una part d'allò que reclamaven, la formació d'una societat civil, per exemple, s'ha acabat imposant. La sublevació dels militars a l'any 1936 fou determinant, el cop de gràcia a totes les dissidències.

– *Aquest llibre teu sobre l'esperitisme ens ha aportat una mica de llum sobre un dels temes més «secrets» dels gabellins, però encara resten molts de punts foscos que caldrà il·luminar per a entendre millor la societat gabellina. En aquest sentit, quins són els teus projectes de futur?*

– Una vegada treballades les creences i una part del pensament local, intentaré estudiar el poble des del punt de vista polític i econòmic, amb l'obra de pauma com a fil conductor.

– *Pere Fullana va dir a la presentació del llibre que «el comerç transforma les nostres societats ja que permet interrelacionar-nos amb l'exterior». Es pot aplicar al cas de Capdepera?*

– Sempre ha estat així des de la prehistòria; el comerç ha transformat les societats i la seva manera de viure. La mar Mediterrània ha escampat la cultura i els problemes dels pobles riberencs.

22 juny

Jaume Roig i Adriana Meunié
Els joves artistes que inauguraren el cicle d'exposicions «S'estiu de can Melis».

– *Jaume, Adriana quina és la vostra trajectòria artística? Com viviu l'art?*

(Adriana) Jo som dissenyadora de roba, de fet preparo una col·lecció. Me sent més del món del disseny que de l'art, a jo l'art me fa molt de respecte.

(Jaume) Jo sempre he fet ceràmica, i compagino la docència a tallers d'adults a casals de barri i al meu taller amb la part més creativa. Fa 3 o 4 anys intento dedicar-me més a la faceta artística.

La meua obsessió és fer només ceràmica, el meu ofici,

DAIMO CREATIVE CONSTRUCCIONES

- MONTAJE ANDAMIOS
- REVESTIMIENTOS
- OBRA NUEVA
- REFORMAS
- PISCINAS

C/Magallanes nº47 bajos 1º
 Teléfono: 666 464 765
 daimocreative@gmail.com
 www.daimo-creative.com

ja sigui fent peces artístiques, decoratives o vaixelles. Vull fer art, però també faig peces decoratives que m'ajuden a vendre altres peces.

– *Quines altres exposicions heu fet, abans d'arribar a Capdepera?*

(Adriana) Jo he fet exposicions col·lectives com «joc i Memòria» a ses Salines, al Rata Corner, al Bar Rita o a la Nit de l'art de Felanitx.

(Jaume) N'he fet bastantes exposicions. A la Fira del fang vaig rebre el premi Benet Mas que et dona un espai propi d'exposició a la Fira. També he participat a la Nit de l'art de Palma, Felanitx, Museu de la Jugueta. Per mi va ser molt important una residència al centre d'Art Contemporani a Ses Voltes, va ser quan me vaig iniciar a la part més artística.

– *La vostra obra què part té d'art i quina d'artesanía?*

(Adriana) Ja he comentat que vaig fer disseny de moda, però m'agrada fer teixits, i aquí és quan me relaciono amb l'art i així gaudeix molt més. Me sent molt més realitzada teixint, com expressió. Amb el teler treballes el més bàsic, cada passada que fas crees, et relaxa... El món global de la moda com funciona ara no m'agrada. Vull dissenyar una col·lecció pròpia ecològica, amb teles i colors naturals, feta aquí.

A ca nostra he viscut un ambient al voltant de l'art, ja que mon pare Julià Meunié, era un pintor de cert renom i això es vivia a casa.

(Jaume) Jo faig ceràmica com la resta de la família. A Ca nostra vam muntar un taller i tots ens dedicaren a treballar el fang. Fa 10 anys feia ceràmica utilitària i decorativa, però des de fa 5 anys intent fer escultura. Parlesc d'una base més artesana que evoluciona a una ceràmica més expressiva, més artística.

Les terracotes, en un moment donat, tenien valor artístic però se'l han llevat. Ara se valora una mica més gràcies, en part, a pintors com Miró, Picasso o Barceló. Hi ha un cert auge, ara reviscola. Dins el món de la ceràmica fan coses utilitàries però amb un enfocament artístic.

Malgrat hi hagi actualment ceramistes molt bons, i valorats, en general la ceràmica és la germana pobre de l'art.

Si vols que una peça de ceràmica sigui art, cal llevar-li utilitat i passar a la part expressiva. A més està la importància de la tècnica i la creativitat. L'art, a una peça de ceràmica, és més subtil que a quadre.

23 juny

Joan Mercant Castus

Director general de Pesca del Govern de les Illes Balears, al voltant de la Reserva Marina de Cala Rajada

– *Com valores la Reserva Marina de Cala Rajada?*

– La reserva Marina és important, primer per la dificultat de dur-la endavant i també per la feina de la confraria de pescadors. Hi ha un fet: aquí funciona, hi ha restriccions és clar (i pot ser hi hauran més), però quan veim altres ens donem compte que estam pel bon camí. Crec que ara quan la Reserva s'ha posat en marxa i du un rodatge la gent, els pescadors, estan més contents que abans. Amb l'experiència se poden veure els resultats.

T.E.G. S.L.
(TÈCNOLOGIES ELÈCTRONIQUES GABALLINES)
INSTAL·LACIONS I REPARACIONS ELÈCTRIQUES

OFICINA I MAGATZEM
C/ Ferrers Solar 40 (Polígon Capdepera)
Tels: 971 56 42 53 / 971 56 63 28 - Fax: 971 61 67 42

OBSTOR OFICIAL ENDESA
C/ Via Mallorca, 6 - CALA RATJADA
Tels: 971 61 56 12 / 971 61 62 60 / 971 56 39 27
Fax: 971 56 41 37

VIAJES ECUADOR

C/ Magallanes, 47 Bajo C
07590 Cala Rajada
telf. **971 56 54 20**
email: calaratjada@viajesecuador.net

27 juny

Caterina Infante Terrassa

Caterina Infante Terrassa (Capdepera, 2000) és la protagonista del mural SOM-RIU que s'ha fet a l'aparcament del Centre Cap Vermell i que s'inaugurà dia 2 de juliol. Té 16 anys i les inquietuds i il·lusions d'una jove d'aquesta edat.

– Coneixes la pàgina web de Cap Vermell?

– Sí.

– I com ens has conegut? A casa o a l'escola?

– A l'escola ens mostraren les notícies que heu publicat d'aquest mural.

– T'ha agradat?

– Sí, molt, molt, molt.

– Diumenge que ve s'inaugura aquest mural, què és el que més t'agrada del mural?

– Aquest mural em fa molt feliç perquè surt jo. Som jo. I molta gent m'ha vist.

– I a quines escoles has anat?

– Primer a s'Alzinar, llavors a Sant Llorenç i ara al Joan Mesquida.

– Què és allò que més t'agrada d'anar a escola?

– Aprendre de tot i tenir amics, i amigues també.

– Com es va decidir això del posar la teva cara al mural?

– Es va fer un sorteig i em varen triar.

– Idò tengueres molta sort...

– Sí, molta sort.

– Tu has anat a les escoles per explicar als alumnes com es feia aquest mural. Què et deien els companys?

– «Ostres que guapo!» i que els feia moltes ganes participar-hi, però no sabien com es pintaria una nina com jo.

D'altra banda és important el mèrit que se dona des del govern central, de fet a l'aniversari vindrà el Secretari General de Pesca.

– *Que és pot millorar?*

– La valoració que faig d'aquests 10 anys és absolutament positiva, encara que podria ser millor, és clar. A la comissió de seguiment de 2016 se varen proposar 10 mesures, fetes pels professionals, que signifiquen una forta reducció de captures, d'horaris, de xarxes... i canvis de temporades adaptades als cicles dels peixos. Esperem que els resultats sigui espectaculars.

En principi les mesures afectaran a les aigües exteriors, amb més restriccions, i se vol que s'adaptin a les aigües interiors. Hi ha més peix i més gran a l'exterior i volem igualar. Confiem que els resultats siguin igual de bons. A les aigües interiors la situació és molt millorable.

– *Què ha suposat la reserva pels qui viuen de la mar?*

– Durant els actes se donaran dades dels estudis que s'han fet. Aquestes xifres donen raó a les mesures que se presentaren des de la confraria de Cala Rajada, confirmen que anem pel bon camí.

– *Hem sentit parlar del Canal de Menorca, quin valor té?*

– El Canal de Menorca és una zona LIC. Fins el 2020 hi ha temps per a fer un pla de regulació dels usos de la zona. La qüestió se complicà quan les ONG proteccionistes, avalats amb estudis, van descobrir que al canal hi ha zones de coral·lígens i maëlz. Segons la normativa europea no se pot fondejar ni fer arrossegament.

Així els mesures presentades pels pescadors no són acceptades i cal prendre altres mesures. S'ha d'intentar mirar pels pescadors però la normativa afecta a una zona d'exclusió enorme, pràcticament tot el Canal de Menorca. Així les barques de Cala Rajada veuran reduïda la seva zona d'activitat dràsticament i provocarà una sobre pesca en zones molt concretes.

Pensa que s'ha de seguir fent el pla d'ús per tot tipus de pesca. Esperem que la confraria de Cala Rajada presenti un programa amb propostes de gestió de l'esforç pesquer serioses, que puguin ser acceptades per la normativa europea. És una feina no acabada però que urgeix.

– *El futur?*

– Cal posar en marxa una vigilància efectiva, millorar el seguiment (penso que no s'ha fet com pertoca, cada 2 anys), millorar el pressupost, agilitzar l'administració (si aquí va poc a poc, no us podeu imaginar tot el que depèn de Madrid o Europa...)

– *I del tema de la posidònia?*

– No depèn de Pesca, però anem fent aportacions com ara l'avaluació de les praderies. Tenim joves becaris, així ajudem a joves biòlegs i d'una forma eficaç comencen en el món laboral. Posem en marxa un seguiment i control que s'aturà amb l'anterior govern

- Tu te'n recordes de quin bocí has pintat del mural?
- La màniga de la camiseta.
- Aquest mural és molt guapo. L'ha fet en Sandro, però vosaltres heu triat unes paraules i les heu escrites a la camiseta del mural com a missatge per a tothom.
- A l'escola varem fer un llistat, com l'any passat, i tots dèiem qualche paraula. Jo vaig proposar ESPE-RANÇA.
- Una paraula molt guapa. Ara volem saber una mica més de tu. Què és lo que t'agrada fer?
- Mirar la tele, jugar amb l'ordinador i ballar.
- I si fossis el batle, què és el que t'agradaria que hi hagués a Capdepera i que no hi ha?
- M'agradaria que hi hagués un lloc per anar a ballar.
- I els teus germans què hi diuen, del mural?
- Els agrada molt. La meva germana Maria volia posar el seu nom, però no hi ha estat a temps. Jo li vaig dir: ara seré famosa i ella me va dir: «Més famosa encara!» En Miquel m'ha dit lo mateix.

30 juny

Ángel Del Río

Ángel Del Río Guerrero (Granada, 1954). L'any 1963 arribà a Mallorca. Tenia 9 anys. Sempre ha viscut a Capdepera. Començà a treballar a l'hotel Tucán de botones, als 12 anys. Eren nou germans i tenien necessitats econòmiques. Després alternà l'hoteleria amb la construcció. Itinerari típic dels emigrants. Però el seu sogre, Pedro, era municipal i li proposà entrar a la policia de Capdepera. Començà d'auxiliar de policia de temporada, sense mitjans ni formació. Era l'any 1980. No feia un any dels primers ajuntaments democràtics.

Ara, jubilat, ens ofereix una visió lúcida i personal en una agradable conversa. Com has viscut aquesta evolució de la Policia? Com estàveu i com estan ara?

En primer lloc la policia ha sofert una complexa evolució sols del fet de passar de la dictadura a la democràcia. Ara es disposa de molts mitjans, aquesta ha estat l'evolució més gran. Ara els companys més joves surten de les acadèmies, més formats i amb més mitjans. Quan jo vaig entrar teníem una màquina d'escriure per a tots i havíem de fer torns per emprar-la. Ara, a més de mitjans, també tenim la immediatesa, l'accés a la bases de dades de la Guàrdia Civil: amb la matrícula d'un cotxe pots saber-ho tot del propietari, per contra també s'ha perdut una mica de proximitat, del policia que era a la plaça i coneixia tothom. Queden moltes coses pendents, encara: les instal·lacions no són adequades i donen molt mala imatge i, a més, suposen una gran despesa innecessària.

Però per molt que s'hagi canviat, sempre he estat del criteri que la Policia ha d'aplicar sobretot el sentit comú. La policia és la primera imatge del municipi, fa complir les ordenances i s'encarrega de l'ordre públic i això s'ha de fer sobretot amb sentit comú.

Quant als caps de policia que han passat per Capdepera, què ens pots dir? Quins records tens?

Per a mi el millor, amb diferència, fou Antonio Nogales, un gran professional que va dur a terme una feina sèria i compromesa d'organització. A més, començant de policia a Capdepera des de baix i promocionant amb el temps. Coneixia els problemes del municipi perquè els havia viscut.

Al sergent Terrón, millor oblidar-lo. Es pensava que estava a la Legión. Va fer una autèntic abús d'autoritat. També els polítics li donaren carta blanca. Jo em vaig oposar a aquelles corrupteles. Els polítics varen mirar cap a un altre costat i acabarem a l'Audiència.

La resta ha passat sense pena ni glòria.

És que la policia de Capdepera teniu l'imatge d'un cos conflictiu...

És un conflicte interminable, no sols és econòmic, la policia és una qüestió política. Si hi ha d'haver sis policies no n'hi pot haver dos. I no es pot cobrir amb hores extres. Al principi pots cobrar al mes 3.000 o 4.000 euros, però no tens vida i això repercuteix en el servei. Fer 40 a 50 hores extraordinàries al mes no et satisfà gens. El policia s'ho ha de menjar tot: ofegats, bregues, gats..., tot allò que passa al poble. Al final has de saber més que un advocat per a actuar segons a on.

No es pot suplir tot amb hores extres i menys per decret, després de tants anys.

No és voluntat de la policia estar sempre al punt d'atenció. Hi ha molts casos, per exemple a Tomeu Fernández se l'ha hagut d'indemnitzar amb més de 50.000 euros per amenaces i coaccions dels caps. Això ho ha pagat el poble.

A l'ajuntament hi ha un descens total a nivell de personal, a mi molta gent m'ho comenta: brigada, administració..., hi ha dèficit de personal, baixes que no es reemplacen. Els polítics defugen de tota responsabilitat. Si a algú se li ha de donar la inutilitat absoluta que se'l cridi a un tribunal mèdic, però el que no es pot fer és que tot això ho pagui el poble. I quan es perd l'esperit de fer les coses bé..., no és ara la solució. Ara capgirar aquesta situació que ve d'uns anys enrere és molt difícil. Quan hi havia en Toni Nogales a Capdepera venien molts de policies per aprendre. Capdepera era un municipi de referència, va fer un salt de qualitat. Ara ningú vol venir, per alguna cosa serà. És un dels municipis on els treballadors cobren menys. Pensau que la policia és la que assegura la llibertat i la seguretat dels ciutadans. Això els polítics actuals no ho entenen. Si poguessin, ho privatitzarien tot. Amb la brigada fan el mateix.

2 juliol

Bernat Martí

Fa 10 anys, el president de la Confraria de Pescadors era en Bernat Martí, qui va acaparar tot tipus d'insults i amenaces per proposar i impulsar des del sector professional la reserva marina de Cala Rajada, de la qual ara tothom s'omple la boca. No es recorda ja la vergonyosa doble pàgina de EL GOBIERNO IMPONE LA MUERTE DE CALA RATJADA que publicaren els diaris autonòmics, sense pensar que era publicitat enganyosa.

Ara que s'han celebrat els 10 anys de la Reserva, ha estat el gran oblidat. Ningú no l'ha recordat en aquesta mena d'amnèsia política que tant sovinteja quan a alguns els interessa. Per això *Cap Vermell* n'ha volgut parlar i recordar amb ell aquelles dates.

– *Bernat, sembla que has estat l'oblidat d'aquestes celebracions...*

– Sí, però m'omple de goig que la cosa hagi anat bé, perquè en aquell temps vàrem viure moments molt durs

– *Nosaltres encara recordam que vares venir a la ràdio, a diferents programes d'«El cafè dels dissabtes», amb molta d'angoixa...*

– Sí, sempre ho he dit, gairebé em va costar la vida, perquè un any després vaig sofrir un infart i tots els metges ho relacionaven amb l'estat de pressió a què em vaig veure sotmès. Va ser una pressió duríssima. Vosaltres ho vàreu viure. Nosaltres érem la baula més feble de la cadena. Es va polititzar molt. Hi va haver gent que es va aprofitar del tema. El *Cap Vermell* va publicar fa poc aquella doble pàgina dels diaris, on no es podia entendre que fins hi tot la signassin col·lectius de Ciutadella. Hi va haver una campanya de desprestigi molt forta centrada en nosaltres, però jo sempre he dit que els pescadors vàrem demostrar ser endurits, dins la mar i de fora. I vàrem ser inflexibles i gràcies a aquesta actitud ho vàrem aconseguir.

– *El director general de Pesca del Govern de l'Estat, que és del PP, ens comentà que aquesta reserva marina era un exemple i que ja els agradaria poder-ho traslladar a altres indrets...*

Gestoria Administrativa

Maria José Bestard Morató
Gestora administrativa, Llicenciada en dret

Carme Mut Barceló
Advocada, Administradora de finques

C/Magallanes, núm 52 · Cala Rajada

Telf. 971 56 59 65
Fax: 971 56 59 62

– Pensa que quan hi vàrem anar, el punt d'unió de les dues administracions, l'autonòmica i l'estatal, era que es tractava de la primera reserva marina que es demanava des del col·lectiu professional. Ara ja n'hi ha d'altres que ho demanen, com els de Sóller, que han vingut a demanar-nos consell de com ho vàrem fer. Però sempre ens ho han dit, que quedaren sorpresos que fóssim el col·lectiu professional, considerat depredador del medi marí, els que demanàssim la Reserva Marina.

– *I tu com valores aquests 10 anys?*

– Jo crec que positivament. Nosaltres mai vàrem demanar ni voler posar cap traba a cap dels altres col·lectius, no anàvem en contra de ningú. Les mesures restrictives que vàrem demanar sempre van ser per al sector professional i no enteníem que el sector recreatiu, el d'esbarjo, posàs tants d'impediments quan crèiem que era un bé tant per al municipi com per a tota classe d'establiments que hi ha per aquí. Si ara es fes una enquesta, crec que seria una gran majoria la que la consideraria positiva. Pensa que ara l'escola de busseig, per exemple, ja anuncia que es es mou dins una reserva marina, com un valor afegit, i abans s'hi oposava. Les golondrines que eren capdavanteres en les objeccions, l'Associació Hotelera, els bars de nit... I tot això era manipulat políticament, i nosaltres vàrem rebre perquè tots aquests varen tenir més força dins l'opinió pública, pensa que fins hi tot hi va haver intents d'agressió cap a la meva persona, perquè deien que per culpa nostra no podrien anar a pescar pus mai més i dois d'aquests. Però estam orgullosos del que vàrem fer, orgullosos!

5 juliol

Cristina Escape

Durant el mesos de juliol i agost podrem gaudir al Centre Cap Vermell de l'exposició de Cristina Escape, «Espai, silencis i roses amb espines». Una bella i agradosa exposició on el temps s'atura i on fa ganes quedar-s'hi una bona estona. Cristina és una artista de reconegut prestigi i amb una obra de llarg recorregut

– *La dona és un dels temes que més sovintaja a la teva obra...*

– Jo parlo sobretot del meu mon. Jo soc dona, soc mare,...i suposo que tenc visió de dona, sensibilitat de dona i pens com a dona.

– *I exerceixes de dona.*

– Sí, exerceix de dona, soc dona i precisament ho reivindico. Soc afortunada de poder ser-ho i també és el que conec i sent...i per tant és del que m'és més fàcil parlar.

– *A les figures de dones ressaltes les mans...*

– Les cares, les mans, crec que és allò més expressiu de les persones. Quan parlam amb les mans intentam reafirmar allò que deim amb les paraules i amb les mans, sí, crec que és molt expressiu i m'ajuda.

– *També té el sentit de que a les dones vos fan falta mans per fer tantes coses?*

– Jo sempre dic que les dones sempre estam donant. El gest de donar es representa sobretot amb les mans. Les donen sobretot donam. Pensa, quan som mares estam tot el dia donant a la família a tot el que tenim a prop.

– *I després també tens un altre tipus d'obra que són les flors...*

– Un altre tipus de quadre que son flors i cafeteres, en el fons parlen del mon domèstic de la dona. Les flors començaren quan va acabar belles arts per reivindicar la pintura de dona, que sempre ens en reiem dels floreros, però de la pintura no només parla el dibuix i el color, sinó també el que representa, i les flors son flors però també son personatges, són mans, insectes, alguna de les plantes són carnívores,...i les cafeteres també son personatges; al final tot es converteix en personatges i les figures de dones també. En el fons tot parla del mateix i sobretot de mi mateixa.

– *Aquesta característica de la teva obra on sempre hi ha cercles o quadrats, a què es deu?*

– La pintura és un llenguatge, una manera de comunicar, i poc a poc construeixes el teu vocabulari, el teu codi i va evolucionant. Hi va haver un moment en que la meva pintura era molt, molt geomètrica, i de tot allò he anat aprofitant coses i fins ara, perquè també m'agrada contar histories.

– *La teva obra transmet molta tendres a i, sobretot, alegria...*

– Els quadres emeten tendresa, alegria, generositat, força, tal i com soc jo, vull transmetre pau, alegria i har-

monia. És que jo som alegre, som tendre, crec que som generosa. Llavors crec que també tenen força. Però allò que vull transmetre sobretot és pau, harmonia i alegria. I més en el món en que vivim, que ja tenim prou violència.

7 juliol

Bernat Palmer

És un home de club, ha passat per totes les categories i càrrecs dins de l'Escolar. I ara, quan hi ha problemes, s'hi ha posat al davant. Amb la il·lusió d'aquell infant que es posa per primera vegada la camiseta de l'equip dels seus somnis, del seu poble.

Una entrevista d'urgència tot just ser nomenat president.

– *Com ha anat la integració final de les dues candidatures?*

– Com sabeu els que heu seguit el procés de les eleccions, hem estat una mica en “guerra”, diguem-ho així, tot i que érem conscients que no agradava. Després de molts d'intents per ajuntar-nos, ara sí, ara no...al final en Kiko Melis, veient que aquesta disputa no acabaria bé, va actuar de mediador i gràcies a ell va ajuntar les dues candidatures i ens va seure, amb coneixement i s'arribà a la confluència de les dues candidatures.

– *El que ningú no volia era que hi hagués dos clubs i que els al·lots haguessin d'optar a jugar amb un o l'altre...*

– Efectivament, era rompre la dinàmica de molts d'anys però també heu de pensar que la candidatura que jo encapçalava volíem entrar perquè consideràvem que el club havia tocat fondo en la part econòmica, social i esportiva, però ens trobàvem que la directiva anterior volia continuar, no volia amollar, nosaltres tampoc. Llavors te demanes què passa aquí, problemes per

votar,...hi ha una candidatura amb idees noves, il·lusió, per començar de zero i pressionarem al màxim.

– *Quines són les línies bàsiques d'aquesta nova junta. Per on començareu?*

– Tot està molt tocat, farem tres comissions la social, l'esportiva i l'econòmica. Intentarem capgirar la situació del club, intentarem posar-hi remei i les coses que van be continuar. És cert que és molt fàcil dir-ho però avui a la primera junta ja crearem aquestes tres comissions per començar a fer feina. Perquè anam un mes, mes-i-mig endarrerits. S'han d'inscriure equips, tancar entrenadors, coordinadors,...volem ser totalment transparents que tot-hom pugui saber en qualsevol moment el que hi ha.

– *I la filosofia esportiva...*

– El futbol base que vagi per amunt perquè és el fonament del club i el primer equip no ha d'estar aquí on està, ha d'estar més amunt.

– *Es farà una crida per a recuperar jugadors?*

– Sí, no vull dir una crida però hem parlat amb jugadors i convidar a tothom que vulgui apuntar-se a aquest nou projecte. Hi ha gent amb la que no es comptava o no se li havia dit res i ara volem fer una pinya per tal que l'entrenador tingui una plantilla disponible el més ample possible. Hi ha 25 fitxes i 16 convocats. Llavors decideix l'entrenador.

11 juliol

Antoni Flaquer Coix

Amb motiu del desè aniversari de la Reserva Marina s'ha organitzat una exposició de fotografies antigues de Cala Rajada, i especialment del seu moll i dels mariners. Com no, Antoni Flaquer Coix hi ha aportat les peces de la seva col·lecció i per això parlem amb ell.

– *Què hi podem veure en aquesta exposició?*

– Part de la història de Cala Rajada en fotografies. Tenc una gran part de la història de Cala Rajada en fotos i, per tant, és la història visual.

– *I tot això ho has anat recopilant a través del anys?*

– Anys i més anys... Cercant per internet hi he trobat molta cosa. Sempre estic trescant i cercant, sobretot damunt la història de Capdepera i Cala Rajada, perquè a jo del pont d'Artà cap allà m'interessa poca cosa.

En aquest cas la majoria de fotos són de pescadors, barques i també del moll. Enguany m'interessava treure moll i pescadors, i també com adoben les xarxes damunt el moll, perquè aquesta exposició té a veure amb la reserva marina i es va inaugurar el mateix dia que es commemorava l'aniversari d'aquesta reserva.

– *Aquesta exposició que has preparat ja és la que fa cinc o sis, no? Quina és la propera que ens presentaràs?*

– Pentura ja serà la darrera. Bé, en tot cas m'interessa de l'any setanta cap enrere. Fotografies posterior a l'any setanta ja puc dir que no m'interessen perquè aquesta ja no és la meva Cala Rajada. Ja és una Cala Rajada que ha tornat gran, de gent de per tot Europa, de tot Espanya i tot Mallorca, i calarajaders en quedam vint o trenta. S'han anat morint els vells i els joves molts se n'han anat fora i quedam els que quedam.

Les meves arrels de Cala Rajada venen del padrí Gató, que ja tenia una barca especialitzada en agafar tonyines. Tenia una espècie d'arcabús dins la barca per tirar al vell marí, perquè deia que el vell marí se'n reia dels mariners, que quan havia fet la destrossa sortia fora de la mar de cara als mariners i reia. Se'n duien un vidre per mirar l'almadrava i ja veien si hi havia el vell marí, perquè el vell marí no només agafava per menjar ell, sinó que ho anava duent a les seves cries.

Això és la nostra història; el vell marí era el contrari més gros que tenien els mariners, perquè a més de prendre'ls la pesca els destrossava les xarxes.

13 juliol

Maria Pellicer

Dirigeix un exèrcit de voluntaris. És l'autora de la recepta del sopar del sopar mariner de peix nostre que organitza l'associació Festes del Carme. Llagosta amb pollastre. Ha viscut entre fogons i li agraden les provatures. La cuina és la seva passió i allò de cuinar per a més de 500 començals ho troba d'allò més normal.

– *Com es va ocórrer fer aquesta plat per a tanta gent?*

Be, volien fer un plat una mica més sofisticat, no tan comú i que tothom pugui menjar llagosta de Cala Rajada.

– *Què ens podeu dir d'aquesta recepta, és tradicional de Cala Rajada?*

No, la he tret jo. Jo m'invent moltes receptes. M'agrada molt la cuina, sempre m'ha agradat. Tenc una manera de fer feina a la cuina que ho faig tot a ull. No pes res. I en el cas d'aquest plat també.

– *Feis també altres plats de llagosta?*

– Idò si, tot allò que se m'ocorr. La caldereta,...i de moltes maneres.

- Neteja de clavegueram
- Desembussos
- Depuradores
- Buidatge i neteja de cisternes, aljubs i piscines
- Fosses sèptiques

C/ Castellet, 31 bjs.
07590 CALA RAJADA
Tel.: 971 596 602
Fax: 971 596 600
info@rebalim.com
mòbils:
671 692 886 (Tolo)
689 211 630 (Toni)

– *I la salsa, com esta feta? Ens podeu dir la recepta?*
(riu) Ceba, tomàtiga, un picadillo i el toc especial...i ja està. I que la llagosta faci el seu suc.

– *És molt difícil cuinar per cinc-centes persones?*

– No massa, es tracta de tenir les eines i ajudants, que les tenc, tenir en compte les proporcions i anar provant.

– *Quants quilos de llagosta heu emprat?*

– Devers 70 de llagosta i poc més de 90 de pollastre. De ceba devers 80.

– *Ja sabeu el plat de l'any que ve?*

– Sí, però no el vull dir o que surti de mi. L'associació el sap i ja l'anunciaran ells.

– *Idò tindrà continuïtat...*

– Sí, està garantida i que tots ho poguem disfrutar amb salut.

Una vegada sopats, hem de dir que el plat fou exquisit. Enhorabona, Maria!

18 juliol

Sandró Thomàs

Sandro Thomàs, SATH, serverí, és l'artista que ha pintat el mural SOMRIU a l'aparcament de Cala Rajada. Treballa amb molts d'al·lots però abans i després es troba moltes hores cara a cara amb el mural. Un mural d'una cara que s'ha de semblar a la real. A més, no és un mural de pintures planes, hi ha molts matisos, reflexes, textures... Ell amb els seus auriculars i capell, puja i baixa. Agafa distància i s'acosta. Infatigable. En dues setmanes va enllestir el mural.

– *Com ha anat la realització del mural? Quines diferències hi ha hagut amb el de l'any passat?*

– Moltes diferències, personalment ho he trobat tot

molt més senzill fer feina. L'any passat va ser un procés bastant llarg on ens dedicarem a fer la campanya de crowdfunding, per recaptar doblers, que foren un mesos intensos de promoure el projecte i en tot començàvem de zero. I aquest any tenien més clar què volíem i com ho volíem. Tothom sabia de què anava tot, teníem les referències del l'any passat... Enguany hem tengut més ajuts, més recolzament de la gent. De fet, enguany l'Ajuntament ens ha finançat el projecte. Però res seria possible si al darrera no hi hagués un equip compromès i entusiasmats en el que fa.

– *I a nivell personal, les emocions han estat tan intenses?*

– Si, això no es perd mai. És un nou projecte, començam de bell nou, treballam amb gent que s'implica per primera vegada. Tot està sempre molt obert, perquè ens hem d'adaptar a l'espai i tot és un procés de descoberta.

– *La teva frase, «un mural pot transformar una paret, però també transformar persones», com l'hem d'interpretar?*

– Estic convençut que l'art no sols és quelcom ornamental, és alguna cosa que t'ajuda interiorment i en

aquest cas que tots aquests al·lots t'ajudin d'una manera tan participativa te un component terapèutic, que serveix per comunicar i, a més, pensam que la gent que passi per davant aquest mural també el pot transformar una mica el dia. La monotonia d'anar a fer feina i veure el mural...segur que se t'escapa un somriure.; i això ja és algo diferent del dia a dia.

– *Quants d'anys fa que te dediques a pintar murals?*

– Vaig començar a fer intervencions urbanes fa 15 anys. Però a nivell més seriós, professional, en deu fer nou.

Hem vist que pintaves amb esprai, però que també utilitzaves corròs (rodillos), pinzells, aigua...En el teu cas, com ha evolucionat aquesta tècnica?

– He anat afegit materials. Primer sols emprava esprais, aerosols, ara utilitzo molts d'acrílics i així puc fer els meus colors, crear noves textures,...i, lògicament, vaig evolucionant en el tema dels tamanyos: al principi tampoc tenia gaire recursos per pintar grans parts. Ara amb l'ajuda de les institucions o per meu compte, puc arribar a fer obres més grans.

– *Diuen que els joves no van als museus...*

– És que els museus tenen restriccions, preu, horaris, espais... en canvi l'art urbà és un art obert a tothom, més lliure.

21 juliol

Ecaterina, Snizhana i Marina

Aquest estiu, a la parròquia de Cala Rajada hi viuen tres al·lotes centroeuropees. D'Ucraïna i Bielorússia. Són a Mallorca com a monitores del programa UN SOMRIURE PER TXERNÒBIL. Una ONG mallorquina, sense ànim de lucre, fundada el novembre de 2013 amb l'objectiu d'organitzar l'acolliment en famílies de Mallorca de nins i nines ucraïnesos i bielorussos afectats pel desastre de Txernòbil. Parlen un castellà perfecte. Una, és la primera vegada que està a Mallorca, les altres dues la segona, tot i que han estat a altres indrets d'Espanya.

– Quina és la vostra feina?

– Som monitores i responsables davant el govern del nostre país dels nins que estan en aquest programa. Ens cuidam que no els falti de res. Acudir a les revisions mèdiques que se'ls fa. Als actes col·lectius i assessorar les famílies per qualsevol problema que hi hagi.

– Veniu d'un país del centre d'Europa, com veis Cala Rajada? Què trobau de nosaltres?

– Moltes diferències del clima i del menjar...Fa dos dies a Bielorússia estàvem a 11 graus. Allà no hi ha estiu. També el nivell de vida aquí és més alt. És un petit paradís i aquesta és la nostra percepció i per als infants del programa encara més ja que venen d'un clima molt sever i unes condicions molt dures i de cop i volta aterren a un lloc molt hermós, se'ls atén sanitàriament, se'ls hi resolen els problemes físics que tenen i a més poden menjar,...

– Sí, tothom ens diu el mateix, no aturen de menjar ho troben tot molt bo.

– Jo fa uns anys vaig estar amb aquest programa a Sa Pobla, he passejat per tota Mallorca i crec que Cala Rajada és un dels llocs més bonics de l'illa.

– Tornem al programa UN SOMRIURE PER TXERNÒBIL, quina és l'edat mitjana d'aquests al·lotes?

– Al voltant dels 10 anys.

– Disculpau la nostra ignorància, però la catàstrofe de Txernòbil tengué lloc l'any 1986. Encara hi ha radiació? I també a Bielorússia?

– Be si mires el mapa pots veure que Txernòbil està molt prop de la frontera, a més els vents feren que la radiació afectàs tant o més a Bielorússia que a Ucraïna. I sí, encara hi ha una gran zona afectada per la radiació. La ONU aporta un pressupost per tal de controlar el nivell de la radiació de la població i realment encara és superior a la normativa.

Pausa. Miram el mapa i ens situam. Certament Txernòbil està just a la frontera de Bielorússia i Ucraïna, però molt més a prop de Kiev, la capital ucraïnesa, i a més afecta a una zona d'un gran riu i llacs. Més envant parlarem de la guerra.

– I, realment, aquest programa és efectiu?

– Sí, els al·lotes fan un programa de descans i sanejament i realment és molt efectiu. A Bielorússia se'ls mesura el nivell de radiació del seu cós abans de sortir i després, en tornar, pràcticament els nivells de radiació són zero o mínims. Teniu en compte que el sol, el descans, el menjar, la mar,... ajuden molt a recuperar-se, a més, comptau que hi ha revisions mèdiques.

– Com l'Unió Europea pot permetre aquesta situació?

– És que cap dels dos països pertanyen a la Unió Europea. Estam en un territori de ningú. Depenem de les inversions exteriors per una part de la Unió Europea i per altra de Rússia.

– Tornem a la situació dels vostres països. Veniu de països anomenats de l'antiga Unió Soviètica. Com heu viscut el pas d'una economia planificada a una economia lliberal?

– Fa 26 anys que ens independitzàrem, l'any 1991, per la nostra edat hem viscut tota la transició d'un tipus d'economia i societat en una altra. Sense saber on anàvem. Era com anar cap a l'abisme. No teníem la cultura i tradicions dels països occidentals.

– I com veis el futur?

– Depenem molt dels ajuts i inversions exteriors i aquests venen de la Unió Europea o de Rússia. I així la política gira més cap a uns o cap a altres en funció de les inversions o ingressos que vénen. Al final, estam enmig i hem de mirar cap a les dues bandes.

– Com pot ser que a l'any 2017 hi hagi encara guerra a Europa?

– A Crimea no hi ha guerra hi ha hagut una annexió

totalment il·legal per part de Rússia amb un mal anomenat referèndum. Allà van arribar soldats camuflats d'altres indrets, ocuparen la península i i no poguérem fer res. A Donetsk hi ha guerra. Encara, tot i la pau signada, hi mor gent. I això no surt als mitjans de premsa internacionals.

– *I quina solució hi veis?*

– La guerra sempre es fa per a interessos econòmics de les dues parts. No sabem quan acabarà, però estam molt malament. Tornam a tenir problemes econòmics, de sanitat, d'educació... Molta gent emigra perquè no veuen cap futur allà. Després de tants sacrificis, de tantes promeses ja no creim en res ni en ningú. Tots ens prometen un futur i tots ens han enganat.

8 agost

Miguel Sarasate

– *Comencem pel final. Què ha suposat per a tu l'exposició a Cala Rajada?*

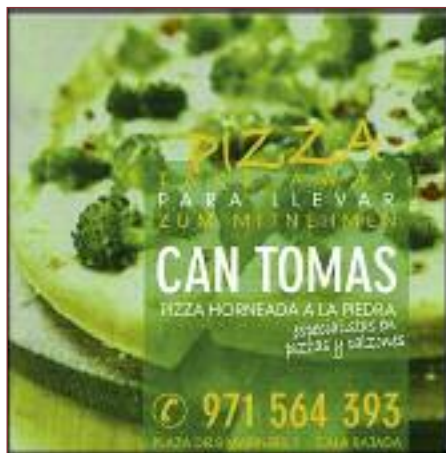
– Significa molt. He exposat a molts llocs i a espais molt bells, però tenia el desig de veure actuar la meua obra i interactuar amb el mar, amb la natura, i el passeig Marítim és el millor marc que hi ha. A més tenc una gran relació afectiva amb Cala Rajada, de jove ha estat la meua segona casa. Per altra banda, s'ha donat importància a la meua obra, ja que el passeig Marítim per si mateix és un lloc molt bonic i tenir-lo a la meua disposició ha estat un repte. He volgut estar a la seva alçada.

– *Ens consta que les teves obres han agradat molt i han recollit molt bones crítiques... Ets un artista polifacètic, records quan comença la teua vocació artística?*

– Surt tota sola, des de petit. Mon pare ja tenia certa sensibilitat especial, tocava molt bé el violí (d'aquí el malnom de "Sarasate") i ja tenia una forma diferent de veure les coses. De petit vaig tenir estímuls a casa i mon pare donava importància a la vessant artística de les coses. A l'escola, a pàrvuls, de ben petit ja m'agradava retallar i pintar. A l'escola, quan feien treballs o presentaven es quaderns, m'encarregaven de fer els dibuixos i decorar-los. De ben jove vaig participar en concursos de pintura. A poc a poc em vaig anat formant.

– *Ets un virtuós del dibuix, malgrat tu li llevis mèrit...*

– Jo li llev importància perquè vaig néixer amb la facilitat pel dibuix, i per a mi és important perquè si no la tingués no podria fer les escultures que faig ni tenir la retentiva que tenc. És veritat que puc imaginar coses però per a dibuixar-les és necessària una combinació de la mà amb la imaginació. Per això, sí que li don mèrit, però li he de llevar importància perquè no me suposa cap esforç. I puc dibuixar amb les dues mans. Record una vegada que havia de pintar un quadre de grans dimensions dedicat a l'esport i ho vaig fer amb la ma esquerra. El pintava al terra, i quan el vaig acabar i el posaren dret, tenia els meus dubtes i resultà que quedà ben proporcionat. Amb això vull dir que puc començar per

CAN TOMÁS

Plaça dels mariners, 7
Cala Rajada

Telf: 971 56 43 93

**SERVEI A DOMICILI
GRATUÏT**

mínim una pizza familiar
o dues pizzas normals

un peu i acabar pel cap o a l'inrevés i me surt proporcionat, no sé per què, però és així.

– *Estàs d'acord que un artista és aquell que a partir d'una tècnica és capaç de donar un significat, de diferenciar la seva obra, de transmetre alguna cosa diferent de qualsevol altra persona...*

– Vull ser sincer i he de dir que jo no tenc clara una definició de l'artista. Per a mi un artista és una persona que manté una tensió, que té un inconformisme i té la necessitat de plasmar-lo (amb literatura, música, pintura ...) i treure aquesta tensió, la incertesa, el somni que té, i transmetre-ho en una realitat o no.

Pel que fa a tenir un estil propi o que la teva obra es reconegui com a estil propi és una qüestió a la qual no don importància, perquè els que han vengut abans que jo m'ha jugat moltes putades... A veure, jo no sabia de museus ni res, jo som una persona autodidacta i feia una escultura o un dibuix i anava a un museu i me pegava un patatús. Allà hi havia un quadre que havien fet 30 anys abans pràcticament igual que el meu. Ara bé, també he de dir que de vegades l'inconscient o el subconscient o aquell ocellet que tenim dintre i no li prestam atenció, agafa coses, elements, sense adonar-nos-en, i que, després jo m'atribueix a mi mateix. Per tant, pel fet que l'obra d'un artista s'assembli a un o altre, o no, mentre tenguin la seva personalitat, jo la valoro igual.

– *Tu fas feina amb ferro, fas peces úniques i, a més, qualsevol obra teva té molta feina darrera. Creus que la gent veu la feina que hi ha darrera la teva obra?*

– N'hi ha alguns que sí, i molts que no. Puc dir que la meua obra és molt elaborada, i des que la penses fins que l'acabes és un procés molt llarg, a més amb aquesta obra

meua si no hi ha ofici, les peces són impossibles de fer. Has de dominar l'ofici, i això ve d'enrere, per poder desenvolupar les teves idees. El material imposa algunes condicions per limitar el que es pot fer: jo he pensat moltes obres que no he pogut realitzar. En aquest cas, el material és un dictador i posa les condicions del que es deixa fer o no, així que he hagut d'abandonar algunes idees.

– *Quin és el teu procés creatiu?*

– Primer has de dibuixar les obres, si bé jo primer escric el concepte del que vull fer, després recupero la idea i em poso a dibuixar-la i trec la planimetria de les mides de les diferents peces. Quan la visualitzo trec els plànols, retallo les peces, les repàs, els dono la maleabilitat i les ajusto com a escultura. Després de tot aquest procés, de vegades la peça resultant no m'agrada i la deixo. I de vegades, peces inacabades m'han servit per a altres idees més fresques i interessants.

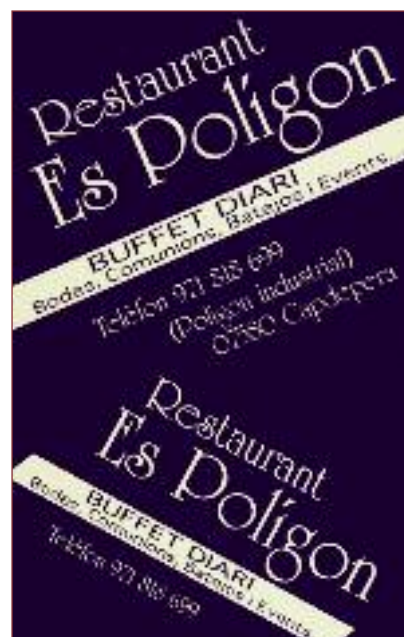
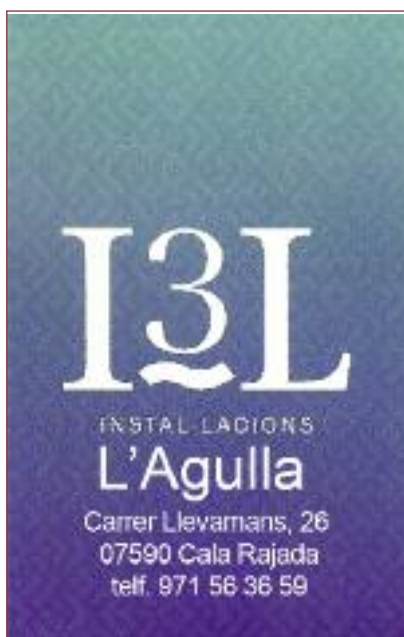
10 agost

Tots aquests dois

El dimecres 16 d'agost, després dels focs, la cirereta de les festes de Sant Roc, La Nit de Jazz anà a càrrec d'una nova formació que es presenta a Cala Rajada: TOTS AQUESTS DOIS.

Parlem amb Biel Barona, Marina Moyà i Miquel Àngel Roca, que són el bessó del grup, però les coses no són blanques o negres, i si llegiu l'entrevista sabreu per què ho deim, som-hi!

– *Com surt aquest grup?*

– Tot comença amb les adaptacions que el cantant i poeta Guillem d'Efak va fer dels estàndards del jazz clàssic americà allà pels anys seixanta, vàrem trobar que tenien una sonoritat molt natural, que pareixien escrites en la nostra llengua des de sempre, no donaven la sensació de ser versions, va ser a partir d'aquí que vàrem començar a estirar el fil i ens vàrem animar a traduir i a adaptar aquestes i d'altres cançons del jazz americà.

Així va ser com jo, Biel Barona, Miquel Àngel Roca i Marina Moyà vàrem començar a donar forma a tot això, que en un primer moment només eren unes melodies populars amb una lletra més o manco enginyosa.

– De tot això ara en fa...

– Any i mig, més o manco.

– Continuem..., i després?

– Llavors entraren a formar part d'aquest projecte els gabellins Jeroni Sureda (bateria), Miquel Àngel Nadal (trompeta) i Joanmi Sancho (guitarra i composició). Els vàrem cridar per enregistrar un parell de temes per a una maqueta que vàrem gravar a Manacor, els estudis Phonos d'en Juanjo Tur. Una vegada enregistrada tots quedàrem gratament sorpresos amb el potencial que deixava entreveure aquella gravació i ens posàrem a treballar de valent per aconseguir un so encara més personal. Aquí cal destacar la feina de composició d'en Joanmi Sancho, que va fer uns arranjaments delicats i preciosos d'alguns dels estàndards més coneguts del cançonner americà.

– I ells, en Joanmi, en Jeroni i en Miquel Àngel, per què no toquen?

– El món de la música a Mallorca és una autèntica locura, costa molt consolidar un projecte més enllà de la temporada turística, l'equilibri entre la professionalitat, ganes i feina no sempre acompanya. Però, tot i això, tots ells continuen sent part d'aquest projecte i les portes sempre estaran obertes per a ells. A mesura que va avan-

çant aquesta aventura anomenada Tots Aquests Dois som més conscients que és una proposta oberta i canviant i això és una novetat estimulant i un repte nou per a tots.

– I, el nom, TOTS AQUESTS DOIS, d'on surt?

– Ve de l'adaptació que va fer Guillem d'Efak de «These Foolish Things», Tots aquests dois, va ser una de les primeres cançons que vàrem escoltar, quedàrem meravellats amb el talent d'aquest manacorí universal que ens va ensenyar, entre moltes altres coses, que això de fer jazz en la nostra llengua era

possible i a més es podia fer d'una manera natural. A partir d'aquí tot va ser estirar el fil d'aquesta idea.

– Cantar en català encara és excepcional? Hem de demanar per què.

– No, cantar en català, afortunadament, ja no és una excepció, ara bé, adaptar cançons al català potser sí que resulta una mica xocant. És com quan TV3 va començar a doblar les pel·lícules al català, a tots ens va sonar molt estrany, però amb el temps ha esdevingut d'allò més normal. Adaptant les cançons a la nostra llengua volem fer més accessible no només les seves melodies, sinó també les històries que aquestes cançons contenen..., històries per d'altra banda molt quotidianes, d'amor i desamor, d'esperança i solitud i en definitiva, com deia el poeta, de tots aquests dois que ens mantenen drets davant del panorama.

– Tot i que ja els heu anomenat, els noms....

– Pau Ginard a la bateria, Joan Arto, guitarra Maria Antònia Gili, trompeta Marina Moyà, saxo Miquel Àngel Roca, baix, i Biel Barona, veu i ukelele. Néstor Zarzoso, piano i composició.

10 agost

José Manuel Paniagua

José Manuel Paniagua va participar i acabar l'Ironman d'Hamburg que es va fer dia 13 d'agost.

Va necessitar 10 hores i 30 minuts: 1h:30' de natació, 5h:32 de bicicleta i 3h:39' de carrera, a més de 14 minuts de transicions. La prova admet 2500 participants (i se cobriren totes les places). Arribà el 77è de la seva Categoria (grup d'edat) i el 362è de la general.

– Primer de tot, com ha anat per Hamburg? Has aconseguit el teu objectiu de baixar de les 11 hores?

– Veritablement m'ha anat bé, molt bé. Primer he de dir que malgrat estar ben preparat, tinc clar que pots anar amb unes condicions físiques del 110% i un cop allà pots tenir qualsevol incident: un cop al entrar a l'aigua, un roda que rebenta, una patinada... Peròafortunadament m'ha anat molt bé. Estic molt content. Primer perquè he aconseguit rebaixar el temps: he aconseguit acabar amb 10 hores i 30 minuts. En els tres Ironman que he fet he aconseguit rebaixar el temps: el primer (a Alcúdia) vaig necessitar 11h i 56 minuts, el següent vaig necessitar 11h i 09 minuts i aquest he aconseguit acabar la prova amb 10h i 30 m. És a dir 39 minuts manco, pots entendre que estic molt content i m'anima a continuar. I en segon lloc és que he gaudit molt de les proves, m'he trobat molt bé.

– *La preparació deu haver estat molt dura.*

– Vaig començar pel gener i per motius de feina no tenia gaire temps per entrenar i havia de sortir molt tard: vaig preparar un circuit per Cala Rajada de devers 20 minuts (per aprofitar la llum dels carrers) i feia voltes. Va ser a partir de març/abril quan vaig començar a fer dobles entrenaments. Al principi entrenava alternava bicicleta, natació i carrera, però en els dos darrers mesos els entrenaments eren més forts. Les 6 darreres setmanes vaig augmentar la intensitat i en especial els caps de setmana, com a mínim feia sis hores. Per exemple de matí feia 180 km de bicicleta i corria pel capvespre. He d'afegir que els darrers mesos ha fet molta calor, especialment per la bicicleta i córrer és dur, tanta sort que anava bé per nadar.

Però el més important és la constància, seguir el programa d'entrenament que tens. El meu entrenador és en Rafel Cruz.

– *Com va ser la prova?*

– L'ambient a Hamburg va ser excel·lent i l'organització perfecta. També ajuda molt el públic, se calcula

que hi havia uns 170.000 espectadors i això motiva molt. La sortida va ser a un llac i a les 6:50 estava ple de gent, la carrera era un circuit per un parc i també era ple, gent que passà tot el dia, acampats... Inclús el final va ser molt xulo, en un edifici emblemàtic com és l'ajuntament.

D'altra banda el temps va ajudar molt, la sortida feia una mica de fresc però l'aigua no estava massa freda, la segona part de la volta en bicicleta hi hagué una mica de vent, i a la carrera la temperatura era ideal. I això també ajuda, te trobes millor i vas més segur. Penso que la calor és més mala de dur que el fred.

Amb els corredors també hi ha bon ambient, coneixes gent i comparteixes consells... jo vaig coincidir amb un basc que feia el seu primer Ironman i xerrarem uns quilòmetres i li vaig donar alguns consells.

– *Com duies el menjar?*

– Hi havia avituallaments cada 25 km de bicicleta a cada 2,5 km a la carrera, però així i tot jo duia les meves coses com ara un parell de sandvitxos, gels, plàtans, beguda isotònica, pomes i nous... He de dir que qualsevol cosa que se dugui a la cursa per menjar beure s'ha de provar abans, durant els entrenaments, ja que són d'aquelles coses que el poden tirar en terra la cursa.

23 agost

Alberto Llull

Des de que deixà la seva activitat política al davant d'UCAP quedava una incògnita per resoldre. Certa-

ment, perquè no volgué assumir la batlia? Ens demanà que passàs un temps i ara ha trobar oportú parlar.

– Uep, per on començam? com se viu fora de la política?

– Molt tranquil. La veritat és que no l'enyor. Vaig sortir de la política per voluntat pròpia, des de molt prest ho vaig tenir clar. Ara no record si vaig fer un comunicat... bé UCAP ho va fer i jo en el meu facebook, personalment, vaig explicar que després de quatre anys m'he adonat que aquest món no és per jo. Es a dir jo no dic que la gent que s'hi dediqui a la política sigui millor o pitjor, al revés penso que han de tenir una fusta especial per dedicar-se, però no va amb jo. I ... més tranquil, estic més tranquil des de que no estic.

– Vist des d'enfora, sembla que no va semblar que fos una legislatura complicada...

– No complicada no va ser molt complicada, el que passa... Bé, jo som família de Joan Pascual que va ser batle d'UCAP molts d'anys, ma mare era presidenta d'UCAP... sempre ho he tingut a ca nostra. Jo era nin i veia les reunions dins casa. Vaig mamar aquest món des de petit, més enllà del que defensava UCAP. Quan ma mare faltà, no es pot dir un deure moral, però vaig trobar que havia d'entrar en aquest món i tastar-lo. Crec que tothom sap que me proposaren ser cap de llista, però jo m'estimava més provar-ho, anant més enrere, saber què era ser regidor i si m'agadava i veia que podia fer feina ja me plantejaria ser cap de llista. Va ser quan començaren els contactes amb Biel Torres. Va ser Biel el cap de llista. i vaig fer bé de no anar de cap de llista... perquè el que passà dins UCAP a la legislatura passada, fins i tot amb enfrontaments personals, va ser dolorós. Veure una cosa que existeix fa tants d'anys i se va apagant poc a poc, que no té gaire possibilitats de sobreviure...

re... a més el problema que va haver amb en Biel, un tema de salut. La gent que era amiga d'en Biel ho va passar pillo , i jo me considerava, me consider i esper per sempre ser amic d'en Biel. Ostres, una persona que coneixes amb salut i la política pentura... bé no crec que la política fos el motiu exclusiu però va ajudar que en Biel estigués en aquest estat d'estrés. I a jo me va pesar lo d'en Biel, la dimissió de na Joana, va venir tot el tema de na Catibel que al final va haver de dimitir (pel tema TIL)... quants de regidors van passar d'UCAP? I del PSOE?

El que jo tenia ben clar és que ningú me va obligar a ficar-me allà i jo havia de complir. Sempre m'ho han dit a ca nostra, si comences una cosa acaba'l. Jo havia d'acabar la legislatura. Se va acabar com se va poder i després va venir la desaparició d'UCAP.

– La pregunta que molts se varen fer en aquell moment. Per què no assumires la batlia?

– Hi va haver un cúmul de factors. Per una banda el comunicat oficial que va fer UCAP i la versió oficiosa. I el comunicat d'UCAP és veritat, però tot se pot matissar. A veure, el nostre cap de llista era en Biel Torres i el del PSOE era Tolo Cuní. En Tolo Cuní no entrà de batle, passa el que hagi de passar, i entra de batle en Joan Ferrer. El PSOE que tenia un acord amb UCAP, que se va rompre in extremis, decidiren refer l'acord i presentar una moció de censura. Una moció no és una xerrada, és una cosa seria. S'ha de fer una moció de censura a Joan Ferrer per recuperar el que ja s'havia acordat, entra en Rafel de batle (que no és el cap de llista del PSOE, en Biel havia d'agafar la batlia dos anys després, en Biel se posa malalt. UCAP va fer un comunicat que ho explicava tot ... era un ball de cadires un poc estra-

Veterinari

Jesús M. López Jiménez
C.V. 346

Dilluns-divendres
10:30 - 13:00
16:30 - 19:30
dissabtes
10:30-13:00

C/ Felip Morey Amengual, 8
07580 Capdepera, Balears
Telèfon: 971 563 835
Urgències:
610 437 125
639 906 393

Centre Veterinari Capdepera

ESTANC Nº 2
PEP SERRA

ARTICLES DE REGAL - CAVA DE CIGARS
SERVEI DE FAX - CÒPIES A COLOR
TIMBRES
RECÀRREGUES DE MÒBILS

Valles
M
noume
Volvo

Ciutat, 36 - 07580 Capdepera
Tel./Fax: 971 563 452
serraestanc@terra.es

**PINTURAS
BESTARD**

- LACADOS EN CABINA
- ROTULACIÓN DE LETREROS Y VEHICULOS
- MÁQUINA DE COLORES
-COLOR AL INSTANTE-
- MOQUETAS Y PAPEL PINTADO

Tel / Fax: 971 56 55 97
Polígono Capdepera
e-mail: pinturasbestard@terra.es

mbòtic. Que jo havia de ser el batle? Sí, però ... A més jo havia comunicat als meus que no seguiria. Jo tenia clar que no volia continuar en política i ho vaig exposar amb tota claredat a l'assemblea d'UCAP. A mi no em costà reconèixer que en Rafel era un bon batle, després te els seus tints polítics que ens agradaran més o manco, però era un *tio* que hi dedicava 24 hores del dia, els 365 dies de l'any... no me van caure els anells de dir a l'assemblea que jo no sabia si podia ser tan bon batle com el nostre soci. Si jo no havia de repetir, si no teníem clar el futur d'UCAP, si consideràrem que el pacte amb Rafel era correcte i el consideraven un bon batle... si actues amb conseqüència amb el bé del poble... Jo he d'agafar la batlia?

I a tot això afegim que en un ple me van intentar treure els colors per la dedicació i en Rafel me va dir «jo vull un tinent batle amb dedicació exclusiva», ho vaig mirar a la feina i com va ser possible vaig fer de tinent batle d'en Rafel amb totes les conseqüències. Quan vaig xerrar amb Rafel sobre el possible canvi de batlia, ell me va dir «alerta jo som funcionari i som del PSOE i si me diuen que torni a les aules ho he de fer». Hi havia la possibilitat que jo assumís la batlia i no tingués a en Rafel de tinent de batle, sense experiència i sabent que no volia seguir... Jo trobo una cosa molt seriosa ser batle i, passat el temps, penso Rafel és el millor batle que podia tenir el poble des del punt de vista de la seva experiència, de que està bregat. Que no m'agrada que estigui en minoria, havent una majoria de partits d'esquerres, però això són coses que formen part de la política actual.

– Però molts pensen que no assumires els compromisos, no te crea intranquil·litat?

– Jo estic tranquil perquè penso que la persona que era batle, que volia ser batle per ventura era una millor opció que jo. Hi ha gent que pensa que jo no estava a l'alçada, idò pot ser tinguin raó.

– Hi havia dues versions, una que si tu eres batle en Rafel marxaria i te deixaria sol amb el cul a l'aire; i altra...

– Va pesar no hi cap dubte. Jo tenc amistat amb Rafel i hi ha una cosa que no vull saber, perquè podria anar contra aquesta amistat, si això d'anar-se'n era una estratègia per seguir sent batle o era una veritat absoluta del seu partit. I no ho vull saber. Són d'aquestes coses de la política que no vaig arribar a entendre.

Jo no he comentat però s'ha xerrat, vaig decidir no accedir a la batlia perquè se fa des de l'oposició un intent que dimiteixi per un expedient de disciplina urbanística. Tenc un expedient de disciplina urbanística que per ser públic se pot comprovar el que dic. Es tracta d'un «cuartucho» de dos metres quadrats a fora vila que per jo té un valor sentimental. L'oposició volia que dimitís i jo no ho volia fer. És com si volguessin que dimitís per anar un dia per direcció prohibida: si ho faig me poden denunciar, pago la multa i ja està. Jo vaig dir que no volia dimitir per una cosa de la que no som directament responsable i de que estava disposat a assumir les conseqüències. Quan vaig veure que la política arribava a aquest extrem vaig dir no, no és just el que me fan. En política són capaços de arribar a coses que jo...

– Hi va haver rumors que darrere estava en Rafel, que va ser ell que va filtrar-ho al PP...

– M'estimaria més no creure-ho. He sentit el rumor. També se deia que un dels problemes dins UCAP era que jo pretenia ser el batle i tenia xocs constants amb en Biel i que això ho havia amollat jo enmig del carrer. Que qualcú digui que en Rafel va treure això enmig... com la política és tan enrevessada i tant punyetera, arriba un moment que no ho vols ni escoltar. Si la política és això, jo me'n vaig d'aquest món i em dedic a la meua feina, i estic tan tranquil.

– Del final d'UCAP què ens pots comentar?

– Se deia que jo era el «mirlo blanco» d'UCAP, l'hereu... però un partit petit arriba un moment que te falten persones, no tens on ficar mà. La gent se pensa que UCAP eren una súper maquinària i no, inclús el PSOE, som partits de poble i tens les peces contades. I quan

Morey Esteva
ALIMENTACIÓN

L'oferta més varida d'aliments frescs i congelats

Tenda, magatzem i oficines al Polígon de Capdepera
telf. 971 56 61 16

UCAP no va tenir cap de llista va decidir no presentar-se. Jo vaig estar content que UCAP decidís no presentar-se, abans que anar a veure que passa. UCAP va fer quatre vots menys que el PSOE amb Biel Torres de cap de llista, són molt bons resultats per un partit municipal. Presentar-nos després de tot el que havia passat, sense garanties... Crec que UCAP va fer el que havia de fer.

29 agost

Baltasar «Balti» Picornell

El president del nostre parlament es defineix a si mateix com a «Mecànic ferreter d'ofici, pare i activista per la defensa dels valors democràtics, i diputat autonòmic de PODEM». Molt correcte i afable en tot moment, ens deixà compartir un trosset del seu temps lliure i ens contestà a les preguntes que podeu llegir tot seguit:

– *Comencem per aquí, quina opinió té al voltant de la no realització i paralització del projecte del tren de Llevant?*

– Jo sempre he dit que a Mallorca tenim el nostre aeroport sense avions, que és el tren de Llevant, ja que en un moment donat cert partit polític el convertí en via verda, que des del meu punt de vista va ser un gran error, ja que crec que des de les illes s'ha d'apostar fermament pel transport públic. S'han de continuar reclamant les partides ferroviàries que ens deu l'estat. Val a dir que com a diputat estic adherit a la plataforma «Volem el tren de Llevant».

– *Què en pensa de com es viu el turisme aquests dies a les Illes, creu que els guanys es veuen reflectits en la qualitat de vida dels seus habitants i la terra que trepitjam?*

– Hi ha una saturació que notam tots i en aquest aspecte ens empitjora la nostra qualitat de vida. No et sabria dir si realment repercuteix en la nostra economia, però el que és clar és que hauríem de començar a cercar alternatives a aquest monocultiu turístic.

– *El transport públic arreu de les Illes és deficient? Quina lògica té que es construeixin estacions d'AVE a pobles amb 400 habitants i que les nostres illes no puguin donar un servei decent no ja als nostres habitants, si no també al turisme que ens visita, com s'ha pogut veure aquests dies a les llargues cues provocades pels cotxes a llocs com Manacor o Palma?*

– Hem de tenir en compte que el govern està portant a terme un pla de mobilitat, així i tot pens que el transport públic a les nostres illes està mal dissenyat. Mai he entès perquè no es va fer una parada de metro a l'Hospital de Son Espases, ni tampoc que no hi hagi una línia de tren o metro que vagi de Palma a l'aeroport de Son Sant Joan. El cotxe, com passa a molts de llocs, hauria de ser una alternativa i no una necessitat.

– *Com veu un President la resta del parlament? En canviaria res? (Formes, actituds...)*

– Aquesta legislatura s'està modernitzant prou el parlament pel que fa a les noves tecnologies: s'estan millorant la qualitat de les càmeres que ofereixen en directe els plenaris del Parlament, s'estan fent passes per millorar la comunicació amb la resta de les illes amb l'objectiu de que qualche compareixença es pugui fer via videoconferència... Pel que fa als plenaris potser en canviaria una mica les dinàmiques del parlamentarisme. De vegades també es falta al respecte a l'orador no guardant el silenci quan esta intervenint.

12 setembre

Miquel Riera González

President de l'Associació de Caçadors de Capdepera, fundada l'any 1950. Miquel és president de la societat des del 2 de setembre del 2016.

En Miquel ve de família de caçadors, la seva àvia paterna té un vedat de caça a Manacor, i a ell se'l coneix una mica més encara per ser fill del constructor Miquel Riera Muñoz. Així va respondre.

– *Com va ser això de presentar-te a la presidència de la Societat?*

– Al costat d'un grup d'amics sabíem que la directiva encapçalada per Pep Blanes acabava el seu mandat i que la seva intenció era la de no presentar-se una altra vegada a la reelecció. Al costat dels meus amics caçadors, la majoria de la meua edat, vam decidir formar una candi-

datura, crèiem que un canvi amb saba nova seria beneficiós per a l'entitat i que podíem aportar idees noves i moltes ganes de treballar. Vaig parlar amb en Pep, el president, per dir-li quina era la nostra intenció, i em va contestar que estaria content i tranquil que el treball de la seva junta continuàs, i que ens ajudaria.

– *Línia continuïsta?*

– El soci paga una quota de 100 euros l'any. La primera mesura que prenguérem va ser fixar un preu del 50% als jubilats, ja que, econòmicament, els diners que genera la societat li venen molt justs per cobrir les despeses. Entre tots som 88 socis. Una altra novetat de la temporada passada, al costat d'en Pep Blanes, va ser posar en marxa el campionat local de caça menor amb ca. Després de la competició vam fer una torrada amb tots els socis participants, en la qual vam lliurar un trofeu al campió i un altre al subcampió, que foren Rafael Villalops *Pollencí* i Miquel Ferrer *Carter Jr.*, respectivament. Després tots dos van participar en el campionat de Balears i van aconseguir el primer i el segon lloc. Aquest any 2017 els campionats encara no s'han celebrat; solen tenir lloc a partir d'octubre.

– *Més novetats?*

– Volem introduir unes plaques amb una numeració, com ja fa l'associació de Sant Llorenç. Amb aquesta placa qualsevol pagès que tingui una finca en la qual nosaltres puguem caçar, si veu un caçador que fa un desastre, com que li ensorri una paret, que li deixi una barrera oberta, etc., des d'una vintena de metres podrà veure el número que porta el caçador i d'aquesta manera podrem sancionar l'infractor. També al caçador amb reclam li donam una samarreta perquè se'l pugui identificar, i d'aquesta manera protegim el soci i el pagès, ja que el municipi de Capdepera és al qual venen més ca-

çadors lliures de tot Mallorca. Només hi ha tres pobles a l'illa on es pot caçar per lliure, i un d'ells és el de Capdepera

encapçalada per Miquel Riera i Pep Blanes, que aniran acompanyats de Genaro López, Manolo López (vetèr), Toni Siquier, Kiko García i Antonio García (vetèr). Les despeses del viatge i l'estada van a càrrec de cada un dels participants

– *Relacions entre pagès i caçador?*

– Volem que hi hagi conscienciació per les dues parts. És important que el caçador respecti el pagès, però el mateix ha de fer el pagès amb al caçador. El pagès sol estar moltes hores al camp i qui sap si el caçador en algun moment el pot ajudar, pot trobar-se en alguna dificultat, trobar-se indispost... El caçador porta un telèfon del guarda i en qualsevol moment poden posar-se en contacte amb ell. Normalment, els que més mal fan són els que cacen per lliure. Ens agradaria que s'integrassin a la Societat.

– *La tirada al colomí de les festes, el va haver de suspendre...*

– La nova llei va entrar en vigor abans de la tirada i ens va frotre una mica, ja que teníem tots els permisos en regla.

– *Es derogarà aquesta llei que, entre altres aspectes, prohibeix la tirada al colomí i els toros a les Balears?*

– Quan en el mes de juny van anunciar que a Balears introduirien aquesta llei, Madrid va dir que la impugnaria immediatament, però un com aprovada la llei no hem sabut res més, de moment està en vigor. La Federació Balear de Caça va fer una protesta, fiant pressió, però de moment res s'ha aconseguit.

16 setembre

Rocío García Fernández **Promesa del futbol femení**

Rocío García, quan tenia tres anys, es va mudar al nostre municipi amb els seus pares i germana, per motius laborals dels seus progenitors. Rocío va néixer el 20 de setembre de 2001, va començar jugant al costat dels nens de la seva edat en el planter de l'Escolar. Les nines poden jugar federades amb els nens fins a l'edat infantil; a partir de la categoria cadet ho han de fer amb equips integrats només per al·lotes. A Capdepera no hi ha equips femenins de futbol. Na Rocío ha estat jugadora habitual en les seleccions regionals de la seva edat i en aquest curs va ser citada a dos entrenaments amb la selecció nacional Sub17.

– *Com està el tema de la selecció nacional Sub17?*

– Vaig assistir a la primera convocatòria i estic esperant que em truquin per a la segona.

– En el Coll, quants d'entrenaments teniu per setmana?

– Tres.

– Com ho fas per desplaçar-te als entrenaments?

– Amb el Collerense també hi juguen una al·lota d'Artà, una altra de Cala Millor i una altra de Manacor. Els nostres pares fan torns per acompanyar-nos.

– Qui és el teu lloc en el camp?

– Jug de davanter centre.

– Quines qualitats teves destacades, com a jugadora?

– Tècnica, potència, velocitat, visió del joc...

– I què necessites millorar?

– La resistència i el joc aeri.

– Com van els estudis?

– Estic estudiant a l'Institut Mossèn Alcover de Manacor. Aquest any hauria de fer el primer de Batxiller, però faré un mòdul esportiu de futbol.

– I d'al·lots, com anam?

– D'això res, primer són els estudis.

– I de l'Escolar què ens dius?

– Súper agraïda del reconeixement que em va fer el passat 9 de Setembre, no em veig mereixedora de tants d'elogis. Aquest dia em quedarà gravat per tota la vida

1 octubre

Tres membres d'AATOMIC LAB
(Carles Gispert, Paco Espinosa i Marina Crespi)
Autors de la instal·lació artística
Tourist Recycler Day

Enguany el Festival de les arts al carrer ha plantejat propostes arriscades, no convencionals, per entendre-nos. Una d'elles fou el Tourist Recycler Day.

– Per començar l'entrevista, explicau-nos què és AATOMIC LAB?

– AATOMIC LAB és un col·lectiu artístic que busca implicar la ciutadania en les seves accions. Acostar el potencial de transformació de l'art al dia a dia de la vida quotidiana.

Treballam amb un plantejament associatiu amb la

voluntat d'impulsar la participació activa de la comunitat d'artistes que formam, per poder generar potencial comú, nous recursos i crear processos d'innovació socials i educatius a través de la cultura.

Els Laboratoris d'AA:TOMIC són processos d'aprenentatge i intercanvi de coneixement amb un caràcter experimental, que promouen la creativitat i el discurs crític. L'objectiu és desenvolupar experiències que exemplifiquin com els processos creatius poden revertir en la millora social.

Formam part d'Arquitecturas Colectivas (AACC)-Xarxa internacional de persones i col·lectius.

Aquí podeu trobar-ne més informació:<http://aatomic.tumblr.com/>

– *Com surt la iniciativa de Tourist Recycler Day?*

– En aquest moment de saturació i consumisme pensam que l'ús descontrolat d'articles de plàstic durant les vacances d'estiu n'és un reflex. Què passa amb tants matalassos inflables, xancletes, para-sols, etc.? La realitat ens ha confirmat que són productes d'un sol ús, i els números són terrorífics, amb milers de tones de plàstic que moltes vegades acaben a la mar. En aquest sentit, aquesta intervenció cerca, a través de la creativitat i la participació, ajudar a prendre consciència i a promoure la reflexió envers la cura pels nostres recursos naturals. Es parteix d'un procés artístic que vol facilitar la connexió entre turistes i residents a fi de comprendre i empatitzar des de les dues perspectives.

– *Hi ha gent que pensa que aquestes instal·lacions no participen del concepte d'art. Què hi teniu a dir?*

– Diu el filòsof Rancière que l'art consisteix a construir espais i relacions per reconfigurar materialment i simbòlicament el territori del comú. En aquest sentit, AATOMIC_lab fa servir recursos i potencialitats de l'art per inventar noves formes de relacions col·lectives, involucrant el del costat i promovent que les nostres comunitats siguin agents de canvi. Que una obra com Tourist Recycler Day generi debat, com està passant, ens confirma que ha provocat una mirada diferent. Ha impulsat reflexions de com ens relacionam amb el que quotidianament ens passa, prop i lluny de nosaltres. Com diu Marina Garcés, a propòsit de l'emancipació, volem futur, però futur és això que estam fent, des de la possibilitat de relacionar-nos amb això amb capacitat de decisió i de valoració, tant personal com col·lectiva.

– *Per què ha de ser una instal·lació temporal, de sols una setmana?*

– L'obra neix efímera per formar part del Festival d'Arts de Carrer. No obstant això, Tourist Recycler Day té sentit molt abans de fer el muntatge de la instal·lació artística a la façana de Cap Vermell. Durant les setmanes anteriors s'ha treballat, a través d'una cam-

panya de cartells i d'informació, la col·laboració i participació d'establiments hotelers, turistes i residents en el projecte. És en aquesta fase quan es comença a construir entre tots una forma d'abordar el repte de conscienciar el respecte necessari a l'entorn natural, social i cultural.

– *Creis que l'art, el que feis, te el potencial de transformació de la vida quotidiana? Com? Per què?*

– No es tracta mai de sostenir que l'Art té la resposta ni tampoc es tracta de pensar que els artistes tenen alguna mena de poders paranormals que arriben i ho arreglen tot i se'n van, però sí que sostenim que és fonamental en el camí de la transformació, del canvi cap a la millora. Pensam més en una dialèctica social en la qual, l'art, algunes vegades pot servir com a avançada, signe i tempteig de l'avenir, juntament amb la ciència, les idees ètiques o les polítiques.

– *Que és allò que més vos ha sorprès de tot el procés?*

– Tot i que ho imaginàvem, no deixa de sorprendre la quantitat i quantitat d'articles de platja abandonats als hotels i les platges.

19 octubre

Enzo Perel·la

Parlant de futsal. Des de fa anys a Capdepera s'organitza un torneig de futbol sala. Primerament se feia un torneig intensiu, però els darrers anys el torneig dura tota una temporada amb una gran participació. De fet ara hi juguen devers quinze equips.

Un grup de joves, amb Enzo Perel·la Terrassa i Lucia-

27 octubre

Pedro Alejandro Clemente
Entrenador de l'Escolar

no Flaquer al capdavant, decidiren fer una passa endavant i participar a la lliga de primera regional de Mallorca.

– *Con va sorgir l'idea de participar en la lliga federada?*

– Ja fa temps que un bon nombre de jugadors que participen en el torneig de Capdepera pensaven que podíem formar un equip i a la fi ens decidírem a fer-ho des de l'equip de s'Alzinar. L'actual s'Alzinar futsal- Encinaluz, som jugadors de l'antic s'Alzinar i altres jugadors de Capdepera (i qualche de fora poble) que s'han volgut afegir al projecte.

– *Com ha estat aquesta passa? Quines dificultats heu trobat?*

– A l'inici tot resulta difícil. Hi ha molts d'aspectes que has de dur endavant els papers del club, crear una associació esportiva, els patrocinadors, federació, jugadors... tot duu molt de trull. Però hem anat fent les passes necessàries, ja tenim el club format i hem començat la lliga. Per aquí l'objectiu esta complint-se, ara treballem l'aspecte esportiu.

– *Pel que fa a l'aspecte esportiu que previsions teniu?*

– Primer comentar que molts de jugadors venen de futbol11, i quan comencen a jugar a futsal s'adonen que estan fent altre esport, amb unes normes i una tàctica diferents. Els jugadors ja venen amb una tècnica, però ha d'haver una adaptació, especialment tàctica.

Pel que fa als nostres objectius esportius tenim clar que ara per ara volem aprendre, gaudir i ja veurem quin paper feim. L'inici ha estat molt positiu.

– *Qui us entrena?*

– Ara entrenam Luci Flaquer i jo.

– *Com a futur que us proposau?*

– Som un club amb visió de futur. Volem que hi hagi un club de futsal estable a Capdepera. Enguany estam centrats en la lliga regional, però treballem per a poder fer equips federats d'altres categories i una escoleta. La nostra intenció és que la temporada 2018_2019 sigui una realitat.

Tenim clar que consolidar el projecte a llarg termini no serà possible sense el suport d'institucions com ara l'Ajuntament de Capdepera i, molt especialment, dels col·laboradors i patrocinadors.

– *Vols afegir alguna cosa?*

– Si, es clar. Primer donar les gràcies a tots els qui han confiat amb nosaltres, a tots els patrocinadors especialment al nostre sponsor principal ENCINALUZ. Als jugadors per la seva implicació i al públic que ve a animar-nos i a gaudir dels partits. Aprofito per a convidar a tothom que vulgui, a venir a veure'ns a Es Figueras. Segur que s'ho passaran molt bé.

– *Després de disputades nou jornades, preguntam a Pere Alejandro com té a la plantilla per afrontar el campionat. Així ens va respondre:*

– Per mi no està coberta. Pensava, a hores d'ara, comptar amb 23 jugadors i només en tenc 20. S'ha de tenir en compte que cada setmana tenim algun problema, lesions, expulsions, estudis, treball... Amb aquests 20 jugadors hi ha dos porters, Emo, ara lesionat, i López, amb el qual fins ara no hem pogut comptar per motius laborals i fins a final d'octubre no podrà venir. En aquesta demarcació hem hagut de demanar ajuda a l'equip juvenil. També ens cal un entrenador qualificat de porters. A final d'octubre podrem comptar amb Antony; Lluís Crespo és a Londres i aviat tornarà; Santiago, al febrer, tornarà per a integrar-se a la disciplina del club, i és un jugador que pot aportar molt de febrer a març, quan la lliga està en el seu moment àlgid. Amb un entrenador de porters, els dos porters a disposició de l'equip i la incorporació dels tres jugadors esmentats, tindrem la plantilla al complet.

– *Quin és el lloc més feble de l'equip?*

– A la defensa li falta experiència, són al·lots joves que han arribat dels juvenils. A hores d'ara som un dels equips que més gols duen en contra, i en canvi som el segon pel que fa a gols als favor.

– *Quina diferència hi ha entre el club i els jugadors d'ara i els que trobares quan vas arribar a Capdepera, l'any 1985?*

– Pel que fa a l'estructura del club, hi ha poca diferència, però pel que fa a l'assistència als partits, molta. Amb els jugadors hi ha un abisme, abans hi havia més

compromís, avui no viuen el futbol com nosaltres el vivíem. Abans, quan convocaves un juvenil, aquest tenia una alegria immensa i estava nerviós tota la setmana; avui no es posen nerviosos per res, no en tenen ganes. Hi ha molta feina psicològica per fer, per aconseguir el compromís dels jugadors, que tinguin amor pel futbol, més ganes de jugar... Qualsevol excusa els és bona per fallar en algun entrenament o partit.

– *Quines són les teves exigències, a 2ª Regional?*

– He assimilat el que és la 2ª Regional, cal canviar la mentalitat actual del jugador, la que ha imperant durant aquests últims deu anys, cal tornar-li les ganes, la il·lusió. Amb el treball de tots, jugadors, entrenadors, directiva..., d'aquí a uns anys tornarem tenir el primer equip en el lloc que li correspon.

– *Previsió per a aquesta temporada?*

– Si guanyam quatre partits consecutius ens ficarem en els llocs de dalt i lluitarem per l'ascens.

Per acabar, podem certificar que a Pere Alejandro, entrenador en etapes anteriors de la pedrera de Capdepera, els seus deixebles el cataloguen com el millor entrenador que han tingut.

2 novembre

Esperança Llabrés

Autora del llibre *Figueres i figues. Història i simbolisme. Receptari*, que ha publicat Cap Vermell

– *Com neix aquesta afició i passió per aquest món?*

– La meua afició per les figues va començar de petita d'una manera bastant prosaica ja que era deguda al fet de que m'agradava molt menjar-les. Posteriorment a

mesura que he tingut més coneixement sobre aquest món més afició he agafat.

– *Quan comences a cuinar amb figues? I a replegar receptes?*

– Vaig començar a cuinar amb figues fa uns 30 anys aproximadament en que per aprofitar-les vaig començar a fer-ne gelats, confitures i conserves, i a mesura que han passat els anys he anat elaborant plats amb figues, perquè com he dit m'agraden molt i també m'agrada culejar i experimentar a la cuina.

– *Per ser un arbre tan estès arreu del món, ha de tenir una gran capacitat d'adaptació, no?*

– Així és. De fet s'adapta a les condicions més adverses i extremes; des de les terres més humides i fredes a les més àrides i càlides, i creix fins i tot als penya-segats. A les Illes la seva adaptació ha estat superior a la de qualsevol altre arbre.

– *Quantes varietats de figueres hi ha a Mallorca?*

– Al Camp d'Experimentació de Son Mut Nou (Llucmajor) d'unes 263 varietats de les Illes Balears n'hi ha unes 140 autòctones de Mallorca, i pots estar segur que al camp hi té totes les conegudes.

– *De quan es coneix el primer vestigi de figuera a Mallorca?*

– El primer vestigi de la presència de figueres a l'illa és remunta a la prehistòria, concretament a l'època post-laiòtica (550-123 aC) com ho demostra la troballa d'un taüt elaborat a partir d'un tronc de figuera, que estava juntament amb altres taüts d'altres fustes, a un lloc d'enterrament anomenat la Cova II dels Morts, al municipi d'Escorca. Però la primera documentació escrita sobre la presència de figueres a Mallorca és la d'un contracte de compravenda de l'any 1256, a Llucmajor i que parla de la varietat martinenca.

– *Quines propietats nutritives tenen?*

– Les fresques tenen sobre tot un alt contingut de vitamina C i vitamines del grup B i engreixen manco perquè tenen més aigua i concentren menys sucres i per tant tenen menys calories.; en canvi les seques tenen molt més sucres i són més energètiques, tenen també més potasi que és imprescindible per l'activitat muscular, així com una alta concentració de calci, a més de magnesi que va bé per ossos i músculs, a més de ser relaxant, fòsfor necessari pel sistema nerviós i també ferro. En general tenen molta fibra i són també antireumàtiques, i antioxidants.

– *La pell es menja o millor llevar-la?*

– Jo crec que és millor menjar-la perquè la pell normalment concentra més vitamines i té també més fibra. A mi personalment m'agraden més en sa pell.

– *De totes les varietats quina figa és la que més t'agrada?*

– N'hi ha moltes que m'agraden, però si he de triar-ne una aquesta seria la bordissot negre.

– *La figa és molt present a la cultura popular, tant al refranyer com a les dites: fer figa, tirar una figa, o ser una figa.... Per sant Pere enrevolten la figuera,... Quines expressions són les curioses i les que més t'agraden?*

– M'agrada molt la que diu: "Qui s'ha menjades ses flors, s'ha de menjar ses agostenques" fent referència a que hem d'aguantar tant el que és bo com el que és dolent. També m'agrada molt l'expressió que fa referència a una persona molt insensible i que diu: "Es com una soca de figuera".

– *Ara que a Mallorca tothom deixa de banda el camp, quin futur te la figa?*

– Es cert que avui l'agricultura és una activitat secundària, encara que hi ha una certa pervivència dels cultius de secà que si bé són poc competitius són importants des de el punt de vista paisatgístic i mediambiental. Respecte al futur de la figa crec que és dolent. És una paradoxa el fet que a les fruiteries trobem fruites exòtiques de cap a cap d'any i en canvi no hi trobem figues, ni tan sols en temporada.

9 novembre

Pau Faner

Amb motiu del Congrés Internacional Pau Faner, celebrat a principis de novembre a Ciutadella, *Cap Vermell* li va fer una entrevista *in situ*, per saber quatre detalls més d'aquest escriptor de gran trajectòria, que és tan noble com la ciutat on viu i on el consideren com l'escriptor del lloc. El Cercle Artístic de la plaça del Born és l'elegit per creuar amb ell un breu enfilall de preguntes, mentre els llaüts dormen al moll i els congressistes aprofiten per fer una pausa.

– *Moltes de les teves novel·les estan ambientades a Ciutadella, podria ser Capdepera un escenari per als teus llibres?*

– Sí, podria situar-les en totes parts del món, com he fet en altres novel·les. N'hi ha algunes que estan ambientades a Amèrica, com és costum, darrerament (somriu)...i per què no? Capdepera podria ser un perfecte escenari per a les meves novel·les.

– *Com et sents professionalment en aquest congrés?*

– Estic jubilat, i ara tinc molt de temps per escriure. Però el secret és que escric perquè m'agrada. Espero continuar-ho fent.

– *Com veus el panorama literari a les Illes Balears?*

– El veig molt bé. En relació a Menorca, Francesc de Borja Moll va dir que hi havia molts pocs escriptors a l'illa en la seva època; ara, per sort, ja no és així, ara hi ha molta literatura i de molt bona qualitat.

– *Amb aquest congrés s'acaba la trajectòria de Pau Faner o hi ha Pau per estona?*

– Mentre hi hagi vida, hi ha esperança (riu). Si tinc les meves facultats intel·lectuals intactes, seguiré escrivint com fins ara.

12 novembre

Pere Fuster
Gerent del ParcBit

El dia 7 de novembre de 2002 s'inaugurà el ParcBit. Enguany fa 15 anys i no ha deixat de créixer en nombre d'empreses i treballadors.

El gabellí Pere Fuster és el seu gerent i amb ell hem parlat de la feina que fa allà i, evidentment, de l'actualitat d'aquí.

– *Què és el Parc i la Fundació Bit i en què consisteix la teva feina?*

– El Parc Bit és un parc empresarial per a projectes de base tecnològica i científica. Hi ha entitats públiques de recerca i empreses privades, majoritàriament del sector

TIC -tot i que també n'hi ha de telecomunicacions i biotecnològiques-, que treballen en això que coneixem com a economia del coneixement, és a dir, que en la seva tasca de producció creen una informació i un coneixement afegit que després es transfereix a la societat. En resum, innoven en allò que fan.

La Fundació BIT, de la qual sóc gerent, es dedica al manteniment i organització del Parc Bit de Palma i del Centre Bit Menorca, però també duim bona part dels serveis informàtics del Govern, gestionam el principal Call Center de la CAIB d'atenció a l'usuari i ajudam a les empreses a introduir la innovació en els seus processos de producció, entre d'altres tasques.

– *Es parla molt de l'aposta per la investigació, el desenvolupament i la innovació, però és fa alguna cosa, o millor dit, en què es concreta tot això?*

– Bé, s'ha de dir que en aquesta legislatura hem fet moltes coses. Hem augmentat molt el pressupost en recerca i innovació, s'han multiplicat les ajudes a empreses i investigadors, s'ha obert un Centre Bit a Menorca -amb bastant d'èxit, de moment- i estam treballant per obrir-ne un a Eivissa, hem revisat el conegut com a programa RIS3 per tal que les ajudes europees arribin a altres sectors -com les ciències marines- i no només al turisme, etc. Aquesta aposta no es tradueix automàticament en una economia més diversificada i basada en el coneixement, sinó que els resultats s'han de veure més a mig i llarg termini, per exemple amb més empreses que inverteixin en innovació, més estudiants que obtenguin beques per fer recerca, empreses amb treballadors més qualificats...

– *Com es trasllada el coneixement científic a la societat i a l'empresa? Perquè sembla que a les Illes, el turisme no es beneficia massa d'aquesta recerca?*

– Bé, en primer lloc es tracta d'afavorir que més empreses creïn coneixement. Aquest coneixement, que pot ser el desenvolupament d'un nou software o la creació d'un nou fàrmac -com per exemple fa Sanifit, una de les empreses bandera del Parc Bit-, es por transmetre de moltes

maneres, a través d'una patent, posant en el mercat un nou producte informàtic o tecnològic, o be fent-ne divulgació. Al final, aquest coneixement s'ha de traduir en avenços que facin millor la vida a la gent. L'objectiu és que la nostra economia depengui menys del sector serveis i més del coneixement, perquè així tendrem una economia més diversificada i que contracti a gent més formada.

En matèria de tecnologia turística cal dir que les Illes Balears, i en concret el Parc Bit, són un referent més enllà de l'Estat. Empreses del Parc desenvolupen tecnologia per a la indústria turística de tot el món. A tall d'exemple, s'ha de dir que moltes d'agències de viatges del món compten amb softwares avançats fets al Parc Bit.

– *Creus que els ciutadans de les Illes saben exactament la feina que es fa aquí?*

– Malauradament, no. El Parc Bit és conegut sobretot en el sector tecnològic i biotecnològic, però, més enllà, la majoria de la població no sabia dir que s'hi fa. Per això aprofitam la celebració dels 15 anys per obrir portes, organitzar visites amb escoles i públic en general i fer-ne molta divulgació. Pensem, a més, que un dels problemes que tenen les empreses del Parc Bit és que no troben personal qualificat -informàtics i enginyers en general-. Per tant, també des de fa temps mostram el parc a estudiants per animar-los a plantejar-se de cursar alguna enginyeria a la universitat.

– *«La inversió del Govern en investigació ha passat d'1.849.000 euros el 2014 a més de 8.100.000 euros el 2017». En què s'ha de notar i quin paper hi tens tu en tot això?*

– Bé, s'ha de notar, en primer lloc, en més i millors infraestructures científiques, que els investigadors comptin amb més ajudes, en una legislació que afavoreixi la innovació científica i tecnològica i, sobre tot, en la posada d'unes bases fermes perquè tot això acabi en una economia més diversificada i basada en el coneixement. En tot cas, pensem que aquests processos necessiten anys, no es canvien les coses d'un dia per l'altre.

LIESEGANG MESTRE sl

c/. almirall cervera, 22 07590 cala rajada
telf.:971565724 fax:971818301
www.liesegang-mestre.com

c/. costa i llobera, 53 1º 07570 artà
telf.:971829544 fax:971 829673
email: ofi@liesegang-mestre.com

Per tant, si no és manté aquesta política durant unes quantes legislatures, serà complicat canviar les coses.

El paper de la Fundació Bit, en tot això, és que canalitzam part d'aquestes ajudes a través de comandes de gestió que ens fa la Direcció General d'Innovació i Recerca. Per exemple, gestionam les convocatòries per a factories d'innovació, impulsam les incubadores de Palma i Alaior, assessoram empreses, etc.

– *I com es pot compaginar la gestió a Palma d'aquesta entitat i la de regidor de Capdepera?*

– És complicat, sincerament. De dilluns a divendres, la feina en el Parc Bit m'ocupa gairebé tot el temps i em xucla l'energia. Afortunadament, Més per Capdepera compta amb tres regidors més, meravellosos, com són en Paco Galian -que ara també fa la tasca de portaveu-, na Berta Liesegang i na Maria Orts. Això possibilita repartir-se molt la feina i que sempre hi hagi algú que em pot substituir quan no puc acudir a una reunió o comissió. També vull apuntar que vaig renunciar a cobrar les dietes per assistència a plens i comissions quan vaig entrar a la Fundació Bit. Les normes del partit suggereixen no cobrar de dues institucions diferents.

– *Per cert, i ja que hi som, quina valoració fas de la gestió municipal d'aquests dos anys llargs de legislatura?*

– Entenc que no ha variat gaire respecte a la legislatura passada. Seguim essent molt crítics amb bona part de les polítiques del govern municipal, les quals sovint són més pròpies d'un partit conservador. La diferència és que ara el PSOE necessita els nostres vots per a determinades decisions, o almanco la nostra abstenció. Això ens ha permès, per exemple, condicionar els pressuposts en alguna cosa -que molt sovint després no s'acaba complint- o introduir restriccions a l'ordenança d'ocupació de via pública -encara sense aprovar-. En coses que no passen pel Ple, com ara el contracte de manteniment de camins, s'han fet autèntics desastres. Veig també un consistori molt influenciat per poders fàctics en moltes decisions. L'exemple més recent són les dificultats que hem tengut perquè el Batle i el PSOE acabessin veient la necessitat d'ampliar el Parc Natural de Llevant. Al final, la Conselleria, però, ha pres la iniciativa.

– *Una altra tema, vista la situació dels pressuposts i les gestions fetes fins ara, ens podem acomiadar ja del tren de Llevant?*

De cap manera. Ni com a Més per Capdepera ni com a Més per Mallorca s'ha renunciat al tren de Llevant, i tot d'una que pressupostàriament sigui factible estic segur que es reprendran les obres. Pensem, però, que estam parlant d'un cost de 200 milions d'euros i que sense l'ajuda de l'Estat serà complicat fer-hi front sense que altres necessitats es vegin afectades -Educació, Sanitat, etc.- És evident que mentre el PP governi a Madrid

serà complicat obtenir aquest finançament, però ho seguirem exigint i reivindicant.

15 novembre

Àngela Aso

La reina del musical

Dissabte 11 de novembre s'estrenà al Teatro de la Luz Philips, en plena Gran Vía de Madrid, *La reina de las nieves*, l'adaptació del conte d'Andersen que Disney va fer-nos familiar amb el nom de *Frozen*.

Àngela Aso va ser seleccionada per fer el paper de reina (mare de les germanes protagonistes), dona de poble, vestal del foc i cover de la protagonista reina Frozen. Té 20 anys i sembla com si hagués nascut damunt un escenari.

– *Com ha anat l'estrena? Hi havia molts de nervis?*

– Ha estat una estrena espectacular, i sí, hi havia nervis. A nivell personal tenc bastant interioritzada l'obra, però això no basta, els nervis que vaig sentir abans de l'estrena eren generals, estava nerviosa per tots els que formen part del musical, més que per a mi mateixa. És un equip i vols que tot surti bé, tant a nivell tècnic (llums i so), com la interpretació, els balls, etc. El fet que hi hagi nervis fa que tots estem molt concentrats, donant el màxim.

– *Fa més d'un mes que començàreu els assajos. Com han anat? Has notat diferències amb el que havies fet fins ara? Explica'ns-ho.*

– La veritat és que els assajos han seguit una estructura semblant a la que he treballat fins ara amb en Rafel Brunet. Al principi es creen els personatges des de zero, cercant la manera de caminar, la veu i tots els més mínims detalls que han de tenir per estar ben treballats.

Segons van passant els dies, tot va agafant forma i color damunt l'escenari.

– *Anem al principi. Has fet teatre, música i dansa, però quin temps fa que fas teatre musical a nivell professional?*

– Vaig començar amb el teatre musical quan tenia 11 anys gràcies a Rafel Brunet, que em va donar l'oportunitat de formar part de la seva companyia al musical "El llac dels cignes".

– *Hi ha diferència d'actuar a un teatre petit, com Capdepera, que a un gran teatre de la Gran Via de Madrid (on compartiu espai amb TRICICLE)?*

– Em sap greu, perquè jo estimo molt el meu poble i m'encanta actuar-hi, però estar a un teatre a la Gran Via és emocionant, diríem que a nivell nacional és com Broadway, és on hi ha lo millor, artísticament parlant.

– *Tu ja havies fet aquest musical en català, Frozen, ara La reina de las Nieves. Quines diferències hi ha entre aquestes dues posades en escena?*

– El canvi més gran és l'energia i l'essència dels actors en aquest musical. Hi ha moltes maneres de representar un mateix personatge, així com de transmetre emocions i sensacions. Aquí els meus companys nous no coneixien com es va representar a Mallorca, per tant, quan donen vida als personatges generen una energia diferent.

– *Treballar com a professional exigeix molt o depèn del paper que tinguis a l'obra?*

– Estar damunt l'escenari, a nivell professional, exigeix molt. Tots els que formam part del projecte tenim una gran responsabilitat. Sempre he pensat que no importa el pes que tinguis dins l'obra, si surts més o menys que altres personatges, ja que, per posar un exemple, el tècnic/regidor d'escenari és una persona a qui no es veu en tota l'obra però que, si no fos allà, no seria possible realitzar-la.

– *Cantar i ballar ajuden a la teva projecció com a actor?*

– Totalment. Com més complet és un artista, més possibilitats té.

– *Ens han dit que en algunes matinals faràs de cover, substituiràs a la protagonista, i a més si aquesta es posàs malalta tu faries el seu paper. És molta responsabilitat o una vegada a l'escenari ja està?*

– Com he dit abans, és molta responsabilitat. No només de centrar-te en tu mateix, has d'estar pendent de moltes coses sobre l'escenari i entre bambolines, amb el que estan fent els altres, ha de ser una sincronització total del conjunt.

És una gran satisfacció que hagin confiat en mi per substituir la protagonista del musical, i a més a un teatre a la Gran Via. Implica una feina diària de treballar per tenir controlat tant el meu paper com el de la pro-

tagonista reina Frozen, ja que en qualsevol moment pot haver-hi un imprevist i em poden avisar que em toca representar-lo.

I la veritat... em mor de ganes de poder representar aquest personatge.

– *Tu estudies magisteri, com ho compagines?*

– Doncs vaig haver de prendre una decisió quan em van proposar formar part d'aquest musical. Vaig decidir deixar unes assignatures del primer semestre d'Educació Primària, ja que estudiar i fer això era totalment incompatible. Vaig pensar que era una oportunitat que no podia perdre.

Estar a la Gran Via..., és difícil resistir-se.

– *Què diuen a ca teva de tot aquest trull?*

– A ca nostra estan molt contents, la veritat és que tenc molta sort de tenir uns pares, germà i padrins que em recolzen tant i que creuen tant en mi.

23 novembre

Pep Roig Gambins

Jugador del planter de l'Escolar
amb qui arribà a Tercera divisió

En Pep va ser un excel·lent jugador de el CD Escolar, un jugador del planter dels millors que recordem en el seu lloc habitual de central o libero, va ser jugador entre d'altres de la pedrera de l'Escolar en les temporades 1986-87 i 1987-88 en que el club de Capdepera milità per darrera vegada a la tercera divisió.

– *A què es va deure que de la seva promoció sortís tanta qualitat? Ja que va ser una de les millors pedreres per no dir la millor que ha tingut el Escolar.*

– T'explicaré. Amb 7-8-9- anys anàvem a escola amb D. Vicens a part de ser bon mestre i bellíssima persona li agradava molt el futbol, el dilluns de cada setmana feiem dos equips, cada dia jugàvem un equip contra

9 desembre

Jaume Moll Pons

l'altre, sense donar-nos compta amb engany arribàvem divendres amb empat, aquest dia jugàvem un partit per al desempat. Jugàvem molt al carrer, després en el Campet davant de la Pensió Alfonso, tot el dia amb la pilota a la mà, només pensàvem en jugar. Organitzàvem partits sempre al carrer en aquells temps no hi havia PlayStation ni mòbils.

– *Quan vas començar a jugar amb el Escolar?*

– Quan entrenava el meu padrí Paco Gambins jo anava molt pel camp. En canviar-me per edat a l'escola de S'Alzinar de Capdepera, el mestre José Antonio era molt esportista, suma diversos equips de diferents disciplines entre elles un equip Benjamí de futbol, entrenat per Joan Terrasa vam començar a jugar partits amistosos. En competició vaig jugar amb l'equip aleví de l'Escolar, després en infantils, cadets, juvenils, preferent i tercera divisió.

– *Quins records tens de la teva etapa a l'Escolar?*

– Tots els records són bons, en categories inferiors tots els partits els guanyàvem per golejada, tots érem molt amics gaudíem de jugar especialment en l'etapa juvenil a la qual vam aconseguir amb Pep Fuster d'entrenador ser campions de juvenils jugant la temporada següent a la màxima categoria del futbol juvenil contra equips com el Mallorca, Manacor, La Salle, etc.

– *Amb el primer equip ... l'ascens a Tercera Divisió*

És clar que vaig tenir l'alegria de pujar però repeteixo els millors records són de la meua etapa juvenil.

– *Digues-me entrenadors que recordes.*

– Paco Gambins meu padrí va ser el primer després record a Juan Terrasa, Guiem Danús, Baltasar Moya, Santi Pujol, Pep Fuster, etc. Amb el primer equip a preferent i tercera divisió a Pep Fuster, Bernat Gelabert, Pedro Ríos, Paco Acuña, Jaime Mascaró.

– *Sent jugador de l'Escolar vas tenir ofertes de dos equips de 2a divisió «b» És així?*

– Efectivament primer Romeo Sala president del Badia em convidó perquè jugués amb el seu equip, després va ser Jimmy entrenador del Manacor al costat de Toni Pascual em van oferir jugar amb el Manacor. La millor oferta va ser del Manacor, en els equips de segona B per obligació havien de ser alineats dos jugadors Sup-23, el Manacor només comptava amb M. A. Nadal, vaig tenir una bona oportunitat, però a l'haver de començar la carrera, els entrenaments eren de dia com un professional, ho tenia difícil l'estudiar i jugar, em vaig decidir pel primer.

Analitzam la seva etapa esportiva al RCD Mallorca des del 2012 i el seu futur

Han estat cinc anys molt intensos: Des dels Juvenils «A» a preparador físic de l'equip filial se'n va del Mallorca «B» a Segona divisió. El gener de 2018 s'incorporarà al seu nou equip de la Xina, el HANGZHOU GREENTOWN.

– *Demanam a Jaume que ens doni la seva opinió dels entrenadors amb els quals ha treballat amb la primera plantilla del Mallorca a segona A i el que porta d'aquesta temporada a segona B:*

Pep Gálvez: Un entrenador molt complet, tàcticament molt bé, llegeix adequadament els partits, té bon rotlló amb els jugadors que és molt important, la filosofia ofensiva que té és molt bona, crec se li han donat poques oportunitats.

Fernando Vázquez: Destacaria que sap moltíssim de futbol, té bon caràcter amb el jugador i sap al que vol jugar que és molt important.

Javier Olaizola: Molt semblant de com treballava al filial, té la seva idea de joc més defensiva que ofensiva, vol del jugador la contundència i l'agressivitat.

Sergi Barjuan: Al final de temporada passada, canvi a un equip que estava una mica enfonsat, es va posar al costat dels jugadors amb la situació que es trobaven, va donar una idea ofensiva amb el tenir la possessió de la pilota i confiança a través d'ell que és important.

Vicente Moreno: Ara com ara un entrenador que fa les coses molt bé, té cura detall a detall, confia amb la gent que té a prop, en el present molt bé.

– *Diferència d'entrenar juvenils a professionals?*

– Els juvenils t'escolten a través de la serietat que tu imposes, amb els professionals pots tenir una mica de més rotllo, són professionals i saben l'objectiu.

– *Motius de la teva marxa a la Xina?*

– Que un entrenador com Sergi es fixi en mi, ho he valorat molt positivament, ara per la meua edat sense fills és el moment d'agafar més experiència, en una nova cultura, nou idioma, etc.

– *Ets conscient de la feina que tindràs allà?*

– És una altra història el futbol no és tan professional com a Espanya, però estan evolucionant molt, crec serà positiu anar-hi i aportar el nostre granet d'arena.

– *Per acabar?*

– Agrair a Mallorca la facilitat que m'ha donat per sortir i l'oportunitat que em va donar en el seu moment per al meu treball professional.

9 desembre

Aina López i Vicky Heredero

L'any passat feren el primer betlem a Capdepera i enguany ja es tot un esdeveniment social. La sala d'exposicions del Centre Cap Vermell és plena de caps, fa tres dies que monten, Aina López i Vicky Heredero són les autores del Betlem Gabellí. Hem volgut que ens expliquin la seva experiència betlemera.

– *En primer lloc donar-vos l'enhorabona. Per cert, qui més hi participa?*

– Hem tingut l'ajuda dels nostres amics Pep Vila, Carmen Ferrer, Marga Garau i Ana Celada per fer el muntatge, a més les neules són fetes pels nostres companys de l'associació Rosa Forteza i Magim de Juan i al-

gunas figures són fetes per Margalida Nicolau, també de l'associació.

– *Des de quan feis betlems i com va sorgir fer el betlem gabellí?*

– Aina: Na Vicky sempre n'ha fet a ca seva i amb l'associació du 15 anys muntant el Betlem mallorquí de la Misericòrdia a Palma, jo vaig començar quan vaig conèixer a na Vicky, fa 12 anys.

Com que jo soc gabellina, ja fa uns anys que teniem la idea de preparar un betlem per al nostre poble, i volíem que la gent en veure'l el sentís d'aquí.

– *Què te el betlem gabellí d'especial?*

– Que hem intentat representar racons de Capdepera i Cala Rajada, sempre amb imaginació, però a la vegada que la gent que el veu les identifica, també escenes molt d'aquí com les madones que fan llata, els homes que agafen garballons o els nostres dimonis.

– *L'any passat, Aina, posares ton pare al betlem. Heu afegit més personatges reals enguany?*

– Si, però m'estim més que cada un vegi a qui vulgui veure a les figures, a tots els pobles hi ha gent coneguda, jo a quasi totes li tenc nom posat, però és per a nosaltres, si te diré que el vaixell dels reis es diu Hispaniola com el llaüt d'un bon amic nostre i l'amo que està a l'hort és el meu veïnat de tota la vida, el concu Toni Antich.

– *Què és allò que du més feina?*

Fer les maquetes, na Vicky dur des de principis de l'estiu preparant les maquetes i la mar.

– *Sou membres de l'associació de betlemistes de Mallorca, què és i a què es dedica?*

– Som un petit grup de gent aficionada a fer betlems, i ens dediquem a fer betlems, alguns tots junts com el de Cort de Palma i altres per separats, ens reunim al local de l'associació per compartir idees, coneixements i tallers, ens ajudam uns amb els altres.

La major part de betlems de l'associació són d'estil mallorquí tots estan fets artesanalment, totes les maquetes dels nostres betlems estan fetes per nosaltres, ho feim tot, llevat de qualche figura.

– *Quina idea teniu per fer créixer aquest betlem? Voleu que la gent hi participi, demanau donatius. Perquè, com?*

– Per fer créixer el betlem i anar canviant cada any un poc, ens agradaria que la gent ens fes suggeriments de maquetes, escenes o el que agradaria veure representat. Per això hem creat a Facebook una pàgina «Betlem gabellí», on la gent ens pot deixar tots els comentaris que vulguin.

14 desembre

Miquel Lull**A propòsit de D. Joan Alzina**

Tot just fa un any presentava un gran llibre sobre el socialisme a Capdepera «*La idea és infinita*». Sabíem que feia molts d'anys que treballava en aquest llibre: *Joan Alzina i Melis (1883-1979). Psiquiatre i pedagog*.

– *El teu llibre són més de 800 pàgines, ens pots dir breument qui era Joan Alzina?*

– Com podeu suposar és molt difícil, per no dir impossible, resumir breument qui era Joan Alzina en unes poques frases. Potser a la resposta anterior n'he donat algunes claus. En un moment de la seva vida va ser uns dels *nostrus* grans somiadors, perquè la gent d'ordre també en va tenir, de somiadors. Gràcies a ell els gabellins podem viatjar, sempre que volem i necessitam, a la ciutat de Paradella, que és el *nostru* paradís particular. Mai li ho podrem agrair prou!

– *Però Joan Alzina, metge gabellí, va fer la seva vida a Barcelona. A més de les seves arrels, quina influència rebé de Capdepera?*

– Joan Alzina i Melis nasqué en una família catòlica, tradicionalista, que va combatre la diversitat religiosa gabellina i, a més, va néixer enmig de tota la trifulga, en la qual mossèn Alcover tengué un gran protagonisme. El seu oncle, el metge Gabriel Melis, fou una de les seves grans influències, ja que el seu pare, contramestre de l'Armada, passava més temps fora, a les Filipines per exemple, que a Capdepera. Gabriel Melis era un metge avançat quant a la qüestió higienista entre les classes populars, tan en boga en aquells temps; però, a la vegada,

era un gran enemic dels avenços socials que proposaven les cooperatives com les de la Unió Obrera Balear, amb el rerefons del metodisme portant la iniciativa educativa. En cap cas hem de pensar que Gabriel Melis no fos una persona culta; segurament ho era i, a més, també va col·laborar amb mossèn Alcover en algunes de les seves curolles catalanistes. Aquesta aparent contradicció es va encomanar a Joan Alzina i potser és aquí que comencen a fluir els seus rius paral·lels. Per a un gabellí, com ho era Joan Alzina, tot comença a Capdepera i més concretament a la plaça de l'Orient, com sempre ha estat i encara és. Perquè l'Orient és el nord dels gabellins i les nostres navegacions sempre són orientals.

– *Joan Alzina tengué una estreta relació amb Antoni M Alcover, un homenot de la nostra cultura i de personalitat difícil. Com va ser aquesta relació?*

– Alzina va tenir la necessitat de contactar amb Alcover estant a Barcelona, encara que a Capdepera ja era famós pels seus libels radicals contra els *nostrus* metodistes i fins i tot es probable que ja conegués la família d'Alzina, l'oncle Gabriel entre els seus membres.

A la Congregació Mariana dels jesuïtes de Barcelona, concretament a l'Acadèmia Catalanista, li comanaren una conferència sobre les rondalles mallorquines i això el va fer pensar en Alcover. Des de llavors foren amics i col·laboradors. Alzina participà en la creació del llenguatge científic català a través del Diccionari d'Alcover, amb la seva germana li redactà algunes poques rondalles i era a la taula amb Alcover el dia que es va decidir celebrar el Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana del 1906. Va ser propagandista entusiasta de totes les seves iniciatives i, que sapiguem, no va rompre amb Alcover quan aquest va tenir l'enfrontament al si de l'Institut d'Estudis Catalans amb Pompeu Fabra i Josep Carner. Al final de la vida d'Alcover, donava consells per carta a Francesc de Borja Moll sobre com cuidar la seva salut.

Alcover, d'altra banda, va ser present en els moments decisius de la vida d'Alzina: va fer el possible per tal que pogués anar a estudiar a Bolonya i també en el seu nomenament de director al Manicomi de la Santa Creu.

– *Del catalanisme militant a la col·laboració amb el cop d'estat del general Franco i el règim dictatorial que aquest implantà. Com es pot fer aquest trànsit?*

– L'ocupació colonial d'un país crea unes disfuncions personals i col·lectives que marquen d'una manera forta tota la societat i, per tant, també les trajectòries personals. Per a entendre la nostra història, tant la cultural com la política, s'ha de tenir molt present aquest fet, si no moltes anàlisis poden estar completament errades. És com a les malalties mentals: és important anar a l'arrel del problema per a intentar entendre el malalt i, per tant, poder-lo «curar». El tracte tenebrós que rebem des

de la nostra incorporació forçosa, tant física com mental, a Espanya, ens ha produït aquesta malaltia colonial que ens porta a vegades a respondre als estímuls històrics d'una manera incomprensible per a un espectador despistat, especialment si no ha sentit parlar de la nostra infància plena de maltractaments, amenaces i xantatges, tant emocionals com dels altres, com es pot comprovar encara avui en dia. Potser només les dones maltractades i apallissades poden entendre el que ens està passant i percebre la relació malaltissa que tenim amb els nostres maltractadors colonials, que no ens accepten així com som però tampoc ens permeten començar una nova vida lluny del seu menyspreu i la seva xenofòbia.

– *Es poden entendre, a través d'una història personal, molts de fets que, a nivell general, costen més d'entendre?*

– Dins aquesta situació anòmala que he intentat descriure anteriorment, és on podem provar d'entendre les aparents «contradiccions» de Joan Alzina i, a més, hem de saber i acceptar que aquests viatges en ziga-zaga són, moltes vegades, tant personals com col·lectius. El viratge d'Alzina es féu acompanyat per una part gens menyspreable del catalanisme. Eugeni d'Ors fou un primer i prematur avís. Ja durant la República, Joan Tusquets i Ferran («me llamo Fernando») Valls i Taberner en són dos exemples clars. Tots ells eren amics personals d'Alzina. Les persones a vegades ens movem dins corrents col·lectius, però sempre hi ha decisions que són personals i intransferibles.

– *Diuen que rere un gran home sempre hi ha una gran dona. Com la seva esposa, Vittoria de Boschi, va influir en Joan Alzina?*

– No he entrat en el nivell més personal del personatge ni tampoc en la seva intimitat. Tampoc en tenia ni dades ni documentació, és clar. Ara bé, sí que podem parlar de la influència italiana en la vida de Joan Alzina, encara que, evidentment, no només l'adquireix a través de la seva dona, la qual pertanyia a la noblesa de Bolonya i tenia una gran personalitat, sinó més aviat a través

del seus estudis italians i de la coneixença personal dels grans mestres de la psiquiatria italiana i del funcionament de les seves institucions psiquiàtriques.

Durant la República el matrimoni Alzina-Boschi formarà part d'algunes de les importants associacions de la colònia italiana de Barcelona, potser la més nombrosa i influent de l'Estat. Se'ls veu entre l'alta societat barcelonessa i italiana a les cròniques que publica La Vanguardia, al costat de personatges com Ernesto Carpi, agent dels serveis secrets feixistes que operaven a Catalunya i a Espanya. Els Alzina-Boschi es mouen d'una manera molt natural dins aquest ambient feixista, però de cap manera hem de pensar que això fos una cosa excepcional, ans al contrari. A Itàlia, tant la petita com la gran noblesa, havien acceptat plenament el règim de Mussolini; a Barcelona, una part de la noblesa i de l'alta burgesia tampoc el veia gens malament. El feixisme italià tenia i tindrà una gran influència en els esdeveniments polítics que provocaren la guerra i la derrota republicana. Pensem, per exemple, en els avions italians que acabaren per sempre amb la Mallorca republicana. Pagats per March, això sí.

I, a més, una dada important: l'acceptació «normalitzada» del feixisme implicava l'allunyament del catalanisme. És com una mena de llei matemàtica que encara està en vigor avui en dia. Perquè el catalanisme ha estat, i és, «una de les croses de la democràcia».

– *Els inicis dels moviments pedagògics a principis del segle XX sovint neixen d'educadors que treballen amb discapacitats i que llavors apliquen el seu mètode d'estimulació a la població escolar en general. Joan Alzina col·laborà amb Maria Montessori els dos anys que aquesta passà a Barcelona. Hi ha documentació de com es concretà aquesta relació?*

– Maria Montessori és, no cal dir-ho, una de les principals pedagogues del segle XX, el mètode de la qual, publicat el 1909 amb el títol d'El mètode de la pedagogia científica aplicat a l'educació de la infància, encara es

30 anys al servei de Capdepera

ENCINALUZ S.L.

CERRAJERIA CONSTRUCCIONES METALICAS

www.encinaluz.com

tel/fax 971 565518 / email: info@encinaluz.com

ALUMINIO - PVC - HIERRO - INOX

troba en plena vigència i aplicat a moltes escoles i per mestres de molts països.

El 1916 es va celebrar a Barcelona el Tercer Curs Internacional Montessori, en el qual va participar Alzina, qui a més féu de traductor de les conferències de la doctora. El 1918, l'Institut d'Estudis Catalans, per encàrrec de la Diputació, creà el Laboratori-seminari de Pedagogia i oferí la direcció a Montessori, la qual proposà Joan Alzina com a Assistent. Però el 1921 tant Montessori com Alzina presenten la dimissió en carta adreçada al president de l'IEC, per intromissions d'un altre pedagog, Alexandre Galí.

Però la relació de Montessori i Alzina no es va acabar aquí i, a més, Alzina, d'una manera o altra, va continuar aplicant el seu mètode a Vil·la Joana i el juny de 1932 encara era vicepresident de la Societat Montessori. Només després de la mort de la doctora mostrarà algunes prevencions sobre el seu mètode.

Des de 1919, Maria Montessori va residir a Barcelona, de manera intermitent a causa dels seus moltíssims viatges, gairebé fins al començament de la guerra.

– *Algun detall que no hàgim esmentat?*

– Jo, per la meua (poca) formació, m'he vist amb dificultats per destacar la part científica de la vida de Joan Alzina, a la qual va dedicar una gran part dels seus esforços en forma, entre altres coses, d'hores i hores de laboratori, tant amb Ramón y Cajal com amb Alois Alzheimer. La participació en el volum de Francesc Bujosa i de Berta Paz ens ha ajudat a pal·liar algunes d'aquestes mancances. D'altra banda, a la darrera part del llibre hi ha reproduïts 22 dels seus articles científics i 20 de més de divulgatius a l'apèndix del meu text. Això, pens, pot ajudar a entendre molt millor qui era Joan Alzina.

I per acabar, vull destacar en aquesta entrevista la seva participació en la part inicial del Noucentisme, moviment cultural que donarà molts fruits a la societat catalana, no només de caire literari, sinó especialment de caire social o cultural. Perquè el Noucentisme fou el programa cultural del catalanisme conservador que, amb la Mancomunitat, desplegarà un pla integral d'avenç cap a una societat molt més moderna i europea. Durant aquests anys, Josep Carner i Jaume Bofill i Mates seran persones molt importants en la vida de Joan Alzina.

En fi, vaig conèixer Joan Alzina en persona però fins fa poc no m'havia adonat de la seva immensa trajectòria, en la qual va tenir moments molt brillants i, a més, també estic content d'haver aportat el meu granet d'arena en la coneixença de la persona i del personatge, que demostra, una vegada més, la gran diversitat gabellellina. Un valor, aquest de la diversitat, que, sens dubte, haurem de preservar com un tresor.

I ara, amb el *vostru* permís me'n vaig cap a Paradella. Crec que aquesta vegada partiré des del Carregador.

25 desembre

Toni Morey

A ningú se li escapa que la piscina ha estat el despropòsit municipal de la gestió municipal dels darrers 15 anys. Es va començar a construir la legislatura 1999-2003.

Es va acabar l'any 2006 i des de llavors, la piscina ha estat tancada al públic amb una despesa anual de manteniment de més de 50.000 euros. Mai ningú ha demanat responsabilitats per aquesta tudada de doblers. Toni Morey Guiscafré és, amb el seu soci Josep Bosch Albertí, el responsable de FONA ESPORT, l'empresa concessionària que gestiona la piscina municipal. Un any després de gestionar-la i, ara ja amb un contracte llarg, hem volgut saber com va aquesta instal·lació municipal.

– *Quin contracte teniu i amb quines condicions?*

– L'adjudicació és per a dos anys +1 +1. Actualment ara es treu a concurs la gestió de les activitats. I en el cas concret de Capdepera el concurs és per a monitoratge, socorrisme, coordinació i administració. Tot allò que és gestió de personal ens encarregam nosaltres dins els límits que estipula el plec de condicions. Es a dir, podem fer fins a un límit d'hores i tot allò que és despesa corrent: llum, productes químics i manteniment de la piscina va a càrrec de l'Ajuntament. L'adjudicació fou per 108.000 euros/any. És un contracte molt ajustat: tenim 6 persones treballant que venen a ser al voltant de 9.000 euros cada mes.

– *I després d'un any de feina, com va la piscina?*

– La piscina va bé. FONA ESPORT gestiona altres

piscines: Pollença, Alcúdia,...podem comparar amb el funcionament d'altres indrets i per ser el primer any escolar sencer les dades són bones. A diari empen la piscina 150 persones, de les quals n'hi ha 40 que fan natació lliure. Per mesos hem crescut: setembre: 170 usuaris al mes, octubre: 215 usuaris i novembre: 260 usuaris.

L'any passat, quan es va obrir gratuïtament, l'afluència era molt minsa, sobretot venien estrangers. Semblava un balneari. Llavors es varen fer cursos d'estiu i es varen licitar els cursos per sis mesos. Unes licitacions tan curtes no surten a compte. Des que ho hem agafat nosaltres ara, es pot dir que ve gent.

Ara mateix hi ha 248 usuaris que fan cursos i 121 d'abonament per a la natació lliure. Això fa un total de 369 usuaris. Recordau que els que fan cursos solen venir dues vegades per setmana.

A més de les dades numèriques voldria fer una altra consideració. El millor d'aquesta piscina és que te vuit carrers. Això dona molt de joc. La majoria de piscines són de sis. Això fa que la nostra sia molt confortable, tant pels qui fan cursos com pels qui neden lliurement. Aquests darrers, normalment poden nedar a un carrer sols o compartint-ho amb una altra persona. Al final tens mig carrer per a tu. A molts d'indrets un carrer s'empra per 4 o 5 persones. Quan a les calderes, són realment un fórmula 1, són molt bones i el s vestidors són amples. En definitiva, això ens permet créixer.

– *Tornem a l'aspecte econòmic, les quotes, quin percentatge del total del cost suposa?*

– Com he explicat, hem de diferenciar dos costos: el de personal que som nosaltres i el de l'energia/manteniment que pertany a l'Ajuntament. Amb tot el que facturam, l'Ajuntament ingressa més del que suposa el nostre cost. Es a dir, els cursos tenen superàvit respecte al que costen. Llavors hi ha unes despeses d'energia i manteniment que fan que totes les instal·lacions siguin deficitàries.

– *I els ingressos, que poden suposar respecte del total?*

– Això hauria de contestar l'Ajuntament que te totes

les dades de factures. Jo puc fer una aproximació quan al manteniment i energia d'un cost al voltant de 80-90.000 euros. Els ingressos cobreixen amb escreix la despesa dels cursos i socorrisme. Llavors hi hauria una despesa al voltant de 70.000 euros que és la que ha d'assumir l'Ajuntament. Que vendria a ser entre un 35-40% del total del cost.

– *Des d'aquesta anàlisi, com ens podem explicar que hagi estat 10 anys tancada?*

– Això no me correspon a mi, això forma part de la política. Hi ha hagut un llarg recorregut. Com a ciutadà de Capdepera te diré que ha estat una llàstima que hagi estat tants d'anys tancada.

– *S'ha obert la piscina a les escoles i als col·lectius de gent gran?*

– Sí, el plec ho du implícit. Estam obligats a atendre quatre hores per alumne i any des de l'escoleta a l'IES. Quan a la gent gran hem tengut reunions amb les directives de la 3era edat però encara no ho hem aconseguit. És incomprendible, quan els hi pot aportar molts beneficis.

– *I equip de la piscina?*

– Ha costat molt crear un bon equip, perquè d'aquí a Manacor hi ha moltes piscines que demanen personal. Però ara mateix puc dir que tenim un gran equip de monitors i socorristes. La gent ho valora molt positivament. Ells són: Pau Riera, Margalida Riera, José Tomàs, Margalida Bisquerra, Miquel Àngel Tous, Pau Arévalo i M.Àngels Florit

– *Per acabar, Toni, recorda'ns quins beneficis te la natació*

– Infinit. És dels esports més complets que hi ha. Treballes tot el cos. A una persona amb bona salut li pot millorar sobretot la condició física i la força. Sempre el beneficiarà a nivell articular. Fins i tot a nivell pulmonar, i si és asmàtica, l'entorn d'humitat l'afavorirà. Si tens trastorns o malalties hi guanyaràs més mobilitat, treballes amb menys pressió i gravetat i per tant tendràs menys dolor estaràs guanyant força.

PISCINA&JARDÍN

PISCINES – SPAS – SAUNES – REG – FONTANERIA I BARBACOES WEBER

TENDA CALA RATJADA: Av. Mallorca 9 - 07590 Cala Ratjada - Tel. & Fax: 971 566 539

TENDA PORTO COLOM: Av. Cristòfor Colom 30 - 07670 Porto Colom - Tel. 971 824 953

Distribuidor exclusivo:

www.piscinayjardin.com

COL·LABORACIONS

L'esperit col·laboratiu marca una idiosincràsia, un estil personal que marca una època i unes idees, també una manera de fer i un agermanament. Les col·laboracions són moltes i la tria és una greu digressió literària que deixa sota la terra seca les més fidels aportacions, el magma literari que bull per sortir a la superfície, sigui aquesta lava el seu testimoni i les seves paraules un allau de força per entendre la raó de ser de tot un poble.

24 febrer

El turó de na Bagassa: i ara què?

S I L E M

Grup de tertulians del turó

A l'oncle Miquel també l'han temptat! Li ofereixen «el oro y el moro» si converteix es turó de na Bagassa en apartaments turístics. L'oncle Miquel s'hi ha resistit de totes,

totes. Però els nebots (com a fills, encara que no hereus) li han aconsellat que no es faci el caparrut i que llogui, per 500 euros la setmana, les quatre habitacions amb què compte na Bagassa. L'oncle diu que així no es pot llogar; els parents diuen que sí, que sols un poc adesades les estances restaran com a noves. L'oncle Miquel, l'altre vesprada, va sucumbir! Ja té una edat, el pobre..., i ja no «está para esos trotes» (així es va exclamar, en castellà, i l'entengueren, vaja si l'entengueren!)

Bé, idò, el seu picapedrer, en Tià, ha anat a veure la casa. També hi era na Dolors Vaquer, la fillola; han fet, tots, una acurada inspecció a l'edifici, de cap a peus, i sembla, com ja vaticinaren els nebots, que amb dos bulls pot quedar llest! Li ha mancat temps, a l'altre nebot, en Miquel, per a aferrar-se a l'ordinador i començar a planificar el *booking* de reserves. De totes maneres, per molt que corri, ho tindrà difícil per poder rebre les primeres ofertes abans de Pasqua. Però la cosa tirarà endavant!

El dissabte, 4 de març, estava prevista la trobada habitual dels amics del turó de na Bagassa, en substitució del dissabte 25, per mor del carnaval. Idò sembla que tampoc podrà ser, ja que els propietaris donen calussa al mestre d'obres perquè iniciï com més aviat millor la reforma i condicionament de l'indret. Per tant, les tertúlies sofriran una pausa, que pot ser llarga, a causa que no tenen un altre lloc per a reunir-se. S'ha de dir, en

honor a la veritat, que poques reunions més s'hi haguessin pogut celebrar, tota vegada que la major part dels tertulians (alguns d'ells i d'elles –malgrat no ens agradi dir ni escriure aquesta accepció) a l'hivern tenen poques feines, però en arribar març/abril s'han de posar les piles.

Sabem que hi ha hagut lectors d'aquesta revista digital que han seguit, sense perdre-se'n ni una, les col·laboracions de Pep Moll, Maria Juan, Xim Monjo, Miquel Ferrer, Dolors Vaquer i altres espontanis que han acudit al turó, sempre ben encobeïts per l'oncle Miquel. No els volen decebre, però les circumstàncies comanden. Ells, un poquet amoïnats, han demanat a qui això signa que ho comuniquem als seguidors quinzenals, lectors dels quals han gaudit al llarg dels set mesos que fa que apareguren per primera vegada enarborant l'atractiu nom d'es turó de na Bagassa, que duu camí de ser convertit per a la causa turística. Un altre que ha sucumbit, però, «les sopes són les sopes».

Diuen –però pot no ser el mateix, pensa!– que continuaran fent-ho des de casa seva o veient-se de tant en tant. El que no serà igual és l'encant de la contrada, del turó. Abans, cercaren un altre lloc preciós: sa coma d'en Canoves, recordau? Idò allí passà quelcom semblant. Un estranger comprà les cases per fer-hi també promoció turística. I és el que hi ha! L'esperit va perdent adeptes, tot sigui pels diners!

Bé, un servidor compleix amb l'encàrrec. Ja diran coses! El nostre agraïment cap a ells cinc i la resta de companys. Una aferrada cordial.

24 juny

LA BIBLIOTECA DEL GOLEA

Les trinxeres incertes*Miquel Llull**Bibliotecari del Golea*

Ja fa una temporada vaig anar a veure la pel·lícula *Incerta glòria*, dirigida per Agustí Villaronga. Com moltes altres vegades vaig sortir del cinema amb més interrogants que respostes.

Fa molts anys que havia llegit la novel·la de Joan Sales, en la qual es basa la pel·lícula, però no sabia encaixar molt bé el que havia vist i el que

havia llegit. Però malgrat tot no m'entendré en detectar i explicar les diferències entre una i altra, que, com no pot ser d'una altra manera, són molt grans perquè, com tothom sap, són llenguatges artístics completament diferents. Ara bé, la pel·lícula té un mèrit molt gran per mi, i és que m'ha fet llegir un altre cop la novel·la, la qual cosa ha estat una experiència molt i molt enriquidora. Jo no sé si la novel·la és la millor que s'ha escrit mai a la «Península Ibèrica», com sembla que va arribar a dir Juan Goytisolo, i no ho puc dir perquè, com és evident, el meu coneixement sobre la matèria és molt i molt limitat. Però sí puc dir que amb la seva lectura, o relectura, per ser més *precisus*, hi ha hagut un abans i un després per mi.

En tot cas, la novel·la està ambientada en la guerra civil i sembla ser, per tant, una novel·la de «guerra», i de bon començament una guerra de «trinxeres». Però les trinxeres sempre tenen una terra de ningú, on passen coses, on molta gent hi voldria arribar per quedar-s'hi, perquè és a la terra de ningú on tot esdevé abastable i tot esdevé real. I és precisament en aquesta terra de ningú on alguns hi han trobat la seva pàtria i el seu destí i el seu amor. Parlem d'una història coral, de *diversus* punts de vista, d'un trajecte obert a l'atzar, de material sensible que no es pot comptabilitzar, de persones que van i venen sempre en direcció contrària, de persones que fugen d'un espectacle que els han imposat, que coneixen la desil·lusió perquè abans han conegut l'esperança, que finalment comprenen que potser no han entès res, que ho donen tot però que potser no tenen res. En fi, la ficció feta realitat, feta vida, feta contradic-

ció real i creïble i de la qual tots hi podem aprendre un poquet de *noltrus mateixus*, com si llegíssim allò que ens ha passat o que tal vegada ens passarà.

Perquè al davant tenim les trinxeres incertes que en realitat s'escampen en totes direccions. Les trinxeres no són un perímetre traçat per enginyers amb carrera universitària o militar, ans s'escapen a qualsevol planificació humana. Les trinxeres miren endavant, això és cert, però també miren cap els costats i cap endarrere. Les trinxeres són ferides en el cor de les persones. Les trinxeres són la nostra por i la nostra indecisió. I les trinxeres també són les nostres ganes de canviar el món, un somni que moltes vegades ens esdevé un malson que converteix les trinxeres en tombes inacabables, on s'enterren els *homus*, les dones i els somnis que tots ells i elles somiaren una nit, sigui aquesta d'estiu o d'hivern.

La novel·la té protagonistes: uns ens parlen directament, d'altres els coneixem pel que ens conten d'ells, però aquests que no parlen a vegades són els que diuen més coses.

És el cas de Juli Soleràs, un personatge complex de tan real com és, que transita per les trinxeres, però que sempre es troba a terra de ningú i que és un parell de vegades desertor; finalment diu que no vol haver participat en una guerra civil i fer-ho amb els vencedors.

Ens apareix l'anarquisme, capaç de convocar els bons i els mals esperits, tots ells junts però remant cap a rumbos oposats. Anarquistes que maten i anarquistes que són matats, potser pels *mateixus* que maten capellans i *burguesus*, petits o grans. I la Trini, nascuda en mig del millor de l'anarquisme, té un fill amb l'altre protagonista, en Lluís, sense casar-se però se'ns fa cristiana i resa en el front i també a casa seva en la clandestinitat. I, mentrestant, el seu germà es fa un *homu* en el secretariat de propaganda i més tard, anys després de la guerra, es farà d'or fent més i més propaganda amb el règim i el gran capital. I és que els oportunistes i els aprofitats tenen el seu paper en qualsevol guerra i, per tant, a la vida i l'única coherència que tenen és no trair-se mai a ells *mateixus*.

Bé, no pretenc parlar de tots els protagonistes, però potser sí cal fer-ho d'en Cruells, seminarista republicà i enamorat de la Trini, el qual és qui escriu les dues darreres parts de la novel·la. Més tard, ja mossèn, ens adonam que és un dels pocs que potser sempre ha transitat per la mateixa trinxera. Paradoxes de la vida! I també de la Carlana, una dona que aixeca passions, si més no les d'en Lluís, i que també sempre es troba en terra de ningú, on hi té un castell per «defensar-se» dels amics i dels enemics.

Finalment hi ha un personatge central i col·lectiu, que és Catalunya. La seva burgesia, primer «acollonada» per la república, pel republicanisme i pels *avençus*

socials que suposaven, i després humiliada pel nacional-catolicisme i la seva xenofòbia anticatalana. I la classe obrera, potser representada per l'anarquisme, que es debat entre oferir una alternativa «política» (o potser filosòfica?) creïble i el nihilisme més impotent. O el comunisme, que molt prest obrirà encara més trinxeres a la rereguarda i acabarà de complicar-ho tot amb les seves txeques i el seu sectarisme il·luminat. I el catalanisme, atrapat en una guerra que no és la seva però que és contra ell. Perquè més enllà dels turons obscurs i fumejants de les trinxeres, es veu, també, la llarga guerra entre Espanya i Catalunya, de la qual ara mateix vivim una de les batalles més apassionants, encara que, de moment, només amb trinxeres digitals i molta demagògia nacionalista i autoritària, anticatalana i antirepublicana, com sempre...

Ara bé, la novel·la també és, malgrat tot i sobretot, una novel·la d'amor: Soleràs, Trini, Lluís, Cruells, Carlana... formen un paisatge de trinxeres on cadascú hi viu l'amor a la seva manera, perquè també sabem, o hauríem de saber, que l'amor i la guerra sempre ens han acompanyat, sempre ens acompanyen i sempre ens acompanyaran amb les seves misèries i amb els seus petits moments de «glòria».

Bé, si una cosa queda clara de tot això, és que les trinxeres de la «guerra» són incertes i són mòbils, com sempre també ho són les trinxeres de l'amor.

21 desembre

Club de lectura: la dolçor d'una mare

Ocell de paper

Quan em recorden el poder d'una mare, em ve la imatge al cap d'aquella història de la mare que aixecà un vehicle perquè el seu nen no hi quedàs engrunat. El club de lectura dedicà la darrera sessió de l'any a la tertúlia del llibre *Una madre* (Siruela, 2014) d'Alejandro Palomas...i a celebrar Nadal amb una xocolatada.

Va ser dimarts 19 de desembre quan els tertulians, a poc a poc, comparegueren a la Biblioteca de Capdepera per comentar el llibre. La bibliotecària, com és habitual, preparà unes paraules per parlar del currículum devastador de l'autor: Filòleg anglès, llicenciatura que obtingué a la Universitat de Barcelona, Màster en Poètica pel

Sense títol.
100x80cm.
Obra col·lectiva.

New College de San Francisco, col·laborador de diversos diaris i revistes o escriptor del que sembla ser una trilogia: *Una madre, Un hijo, Un perro*, a més d'altres títols i traductor d'autors consagrats com Jack London, Gertrude Stein o Sílvia Soler entre d'altres.

El que havia de ser un llibre aparentment superficial es convertí, segons les opinions dels lectors, en una profunda reflexió sobre els equilibris que ha de fer una mare per reunir una família entorn de la taula un dia de Nadal. La novel·la es podia classificar de personatges, on el fil argumental es perd per donar protagonisme a unes descripcions (tot i que l'autor no li agrada que el classifiquin com a simplement descriptiu) i a unes històries personals que es revelaran en un argument que el lector haurà de valorar, per saber si les decisions que prenen cada un d'ells és la correcta. Hi ha les males relacions amb el marit, els amors lèsbics d'una filla, la manca de vida pròpia del fill, que és també narrador, la mort d'una filla, etc. que marcaran la família en una hilarant descripció dels fets, que fan que el lector es deixi amagar pel sentit de l'humor del narrador protagonista, o testimoni, que ens porta de la mà per a presentar-nos uns personatges de carn i ossos. La història personal de cadascun d'ells és colpidora, i la manera de narrar-ho també. Arriba al punt de rompre aquella dita que si un llibre no t'agrada al principi val més deixar-ho anar. Aquest, tot i que pot no agradar en el transcurs de les seves primeres pàgines, t'atrapa quan la intel·ligència emocional de la mare comença a ordir per tenir els seus fills reunits una estratagema, perquè el teixit familiar no es trenqui, perquè les ganes de superació personal es mantenguin; fins i tot si ha de deixar d'intervenir amb un mutis ho farà.

El club de lectura està format per mares, en la seva majoria, que com la protagonista lluiten perquè el fil de la convivència no es trenqui, perquè es mantengui la il·lusió dels seus fills i filles, perquè tot surti bé. Ningú millor que elles per entreveure la trama d'aquesta novel·la, de treure-li el suc, sense deixar de comentar cada matís, cada intenció del narrador i dels seus protagonistes. I és que com diu el refrany: Mares no n'hi ha més que una.

Finalment, els assistents, entre els quals hi havia tertulians nous, gaudiren d'una xocolata tan dolça com les pàgines d'aquest llibre, que amenitzat amb ensaïmada, coca de Nadal i altres postres exquisides acabaren d'arrodonar els 10 anys d'aniversari que ja porta el club, i es que en són molts ja de llibres llegits! Si aquest llibre revela el poder d'una mare, quin poder no deuen tenir les padrines! Bones festes i bona lectura per a tothom!

28 octubre

L'esperit democràtic

Pau Quina

Ara que el conflicte català està estancat (o en una tensa espera, si ho preferiu) aprofit per fer-ne una reflexió. Això sí, un poc enfora del bessó de la qüestió (però d'alguna manera relacionat).

S'han escrit tants d'articles sobre el tema i he llegit tants punts de vista que tanmateix ja no sé què puc afegir. Tot depèn amb el caire ideològic que se mira: uns pensaran que els catalans han anat massa enfora botant-se la llei i d'altres que davant la falta de diàleg i alternatives del Govern espanyol no els ha quedat més remei; igualment uns pensaran que enviar la Policia era la solució òptima per fer complir la llei i d'altres que valdria més explotar la via del diàleg abans que la força. De totes maneres, no era d'això exactament de què volia xerrar, però ja ho veis, no me puc estar d'almanco fer-ne algunes reflexions breus abans de començar amb el bessó de la qüestió. Així que continuo:

M'ha quedat clar (ja ho sospitava) que Ciutadans és el partit que sota nova indumentària i posat modern amaga el més ranci conservadorisme dretà. Ja fa setmanes (no d'ahir, com la resta) que no demana, sinó que

exigeix que s'apliqui l'article 155 per llevar l'autonomia a Catalunya (brillant proposta, per cert, per solucionar un conflicte). Però no només això, també denuncia Educació per polititzar els alumnes a les aules. I a mi que fins i tot me costa cada any sang i suor per fer-los veure que el mallorquí i el català són una mateixa llengua... Que me diguin com ho fan!

II *La ignorància*

Catalunya va ser amenaçada de ser expulsada de la UE si s'independitzava. Me voleu dir quina classe d'amenaça és aquesta si poques setmanes després els anglesos marxaren pel seu propi peu de la «gran i lloable» Unió Europea?

Leo Messi ha estat condemnat per girar la cara a una altra banda a l'hora de firmar papers de dubtosa ètica. S'excusa en la ignorància («lo hacía todo mi papá»), però el jutge ha considerat que tothom té una responsabilitat en els seus actes. I és que ja m'ho deia mon pare «llegeix bé abans de signar un paper». De totes maneres, aquesta cançoneta («no sabia res», «ho duia un altre, jo només signava») ja l'he sentida una altra vegada (us

sona el cas Undargarín i la Infanta?) amb el handicap que en aquest cas ella fins i tot té certs estudis d'Economia (permeteu-me posar en dubte certs estudis privats a certa classe social). Rebrà de la mateixa manera, idò, o hi haurà diferent tracte?

Algú me pot explicar com pot existir en segons quins casos judicials el terme «ha prescrit»? Ve a ser com un document que corrobora que els teus casos delictius ja no compten perquè han caducat, fa massa temps que els vas cometre. Però si els has comesos, els has comesos, o no? Què més dóna quan? Alguns dels casos de prescripció: presumptes abusos d'un capellà, el Túnel de Sóller, altres. I és que digau-me romàntic però a mi m'ha interessat sempre més el què que el quan o el com (aquí ho dic pel cas, per exemple, del ministre d'Interior contra alguns partits catalans). De fet en sintaxi el Complement Directe (el QUÈ) és obligatori en verbs transitius, en canvi els complements circumstancials (el COM i QUAN) sempre són optatius. Aquí ho deix...

Sense títol. 115x160cm. Obra col·lectiva

3 novembre

El desconcert i desconhort*Rafel Crespi*

A hores d'ara, sol post del dia del morts, m'envaeix una tristor de crisantem. La bellesa de la flor, si volem llegir esperança ho podeu fer, contrasta amb la simbologia funerària – deixem-ho en trista- que n'emana. Voldria pertànyer a aquell món dels optimistes, alguns en dirien visionaris en el més estricte sentit de la paraula, que a hores d'ara han inundat les xarxes socials de missatges que ensumen, si no un victòria aclaparadora de la causa del procés, sí un fallida imminent del règim del 78, aquell que es proclamava en castellà, «libertad sin ira, libertad». Però més aviat som un passador de pena i fins que no tenc el blat al sac som incapaç de mostrar símptomes d'alegria i, fins i tot, quan l'hi tenc encara tem que, en sagnar-lo per arregussar la tela de la boca i lligar-lo, no s'esqueixi per una de les costures. Només els qui hem parat i/o omplit sacs en sabem la dimensió de la tragèdia que això suposa. Per tant, em sap greu, som incapaç de transmetre-us un brinet d'optimisme.

Ara bé, ben mirat, pens que no es tracta ni d'infondre optimisme ni cagar –perdonau-me l'escatologia però en aquest cas és molt gràfica– pessimisme. Veig que allò que en diuen argumentaris tiren per la part econòmica: la inestabilitat econòmica que provoca el procés. Vull creure que és un esclatxa a l'esperança i no cremar un altre cartutx de la ja, intuesc, migrada cartutxera. Veig que la gent – la del nostre bàndol, evidentment,- ha assumit que l'estat espanyol té unes urpes llargues i esmolades. I no té el més mínim mirament on fica la queixalada. Que aquest estat no mirará prim en manejar la paella pel mànec i fer anar l'oli de la legalitat en la direcció que li convé. Tots hem vist com han interpretat la Constitució i l'argument del 155 que s'ha imposat ha estat el mateix que va proposar AP (Alianza Popular, per als més joves, el pre PP) i que va ser rebutjat per les Corts quan aprovaren la Carta Magna. Tothom ha vist la celeritat com s'ha mogut la justícia per engarjolar els Jordis i mig govern català i com va de lenta per dictar sentència amb els casos de corrupció del PP; com fa la torniola per empresonar els feixistes que entraren al Blanquerna – Madrid- ja fa anys i la viada que fa per perseguir qui es mostri en desacord pacíficament amb el règim constitucional. Tothom ha vist com extremistes de l'extrema dreta han agredit ciutadans, han fet la salutació feixista o han exhibit banderes del temps de la dictadura i com se les campen amples, esperonejats i alu-

leats per aquell crit de “a por ellos”. No cal seguir per aquest capítol. Sempre va bé, repetesc, que algú ens alimenti les esperances amb arguments.

4 novembre

La Catalunya i Espanya*Josep Terrassa*

I

Des de la llunyania he viscut amb passió l'anomenat procés català. No m'ha mogut l'interès partidista, sinó la necessitat de comprendre tot allò que succeeix a Catalunya i formar-me un criteri propi. No m'interessa, per tant, repetir ni discutir els arguments d'uns i altres, sinó treure a la llum qüestions bàsiques que, si som capaç de definir millor, poden ajudar a entendre el conflicte. El tema ho requereix perquè, des del punt de vista històric, el Procés deixarà petjada i, segurament, condicionarà el nostre futur més immediat.

El primer qüestionament que cal treballar és el concepte de nació, cosa prou difícil, perquè canvia en el temps i segons les circumstàncies. Bàsicament, i al meu entendre, una nació és una xarxa de persones i institucions que comparteixen complicitats, compromisos i sentiments amb la finalitat de bastir un projecte polític propi.

Aquestes setmanes la paraula nació ha estat en boca de tothom, a tort i a dret. Mariano Rajoy ha parlat de que Espanya és la nació més antiga d'Europa, de l'orgull nacional i, el més repetit, la unitat de la nació espanyola; unes idees que m'han semblat consignes i tenen més a veure amb una mitologia nacional que en la crua realitat.

La nació espanyola s'inicia amb l'esclafit bèl·lic de la Guerra de la Independència (1808-1814), quan els espanyols prenen consciència de les veritables intencions de l'exèrcit francès: apoderar-se de les nostres institucions i imposar la seva llei. Aleshores, de forma natural i espontània, es creen pertot arreu xarxes de resistents, ben conscients que calia defensar la cultura pròpia i la independència política.

Abans d'aquella data era molt difícil teixir complicitats; les ciutats i els pobles romanien gairebé aïllats, amb una economia dirigida a l'autoconsum, la població molt dispersa i analfabeta, una xarxa de camins dolentíssima, etc. Per compartir sentiments hi ha d'haver la sensació de proximitat i per arribar a compromisos és necessària una causa justificada. Aquella guerra despertà pertot arreu sentiments de solidaritat, mobilitzà una població disposada a defensar-se, uns que fugien dels invasors i uns altres que s'organitzaven, la premsa escrita prenent volada i escampant les notícies mentre una ferotge repressió creava consciència de ciutadania.

Un fet decisiu va ser la batalla de Bailén (19 de juliol de 1808). Fins llavors l'exèrcit espanyol anava de desastre en desastre. Aquella primera victòria feia evident als espanyols que era possible vèncer i guanyar la guerra. Les forces comandades pel general Castaños estaven formades per militars professionals, però la majoria dels soldats eren voluntaris; per primera vegada el reclutament de la tropa no va ser forçosa sinó que comptà amb 25.000 joves que, per iniciativa pròpia, estaven disposats a lluitar.

II

A Espanya el sentiment nacional, és a dir, el fet de formar part d'una nació es manifestà, per primera vegada i a nivell popular, a conseqüència de la convulsió social que provocà la invasió de l'exèrcit napoleònic. Anterior a dit arrelament nacional la població era ben conscient que pertanyia a un país que comptava amb un govern i una administració pròpia, és a dir, que era un estat i estava regit per un rei.

La formació de l'Estat espanyol és molt anterior al naixement del sentiment nacional. El moment de la unificació territorial i la creació d'institucions estatals per administrar-ho cal datar-lo a l'any 1492, amb els Reis Catòlics. Aquesta data i l'any 1812 marquen unes

fites dins la història d'Espanya; inicien un canvi d'època: la primera representa l'entrada a la modernitat i la segona els inicis de la contemporaneïtat.

Mitjançant la Constitució de 1812 els espanyols deixaven de ser considerats súbdits per passar a ser reconeguts com a ciutadans. Formaven part de la ciutat i, per extensió, de la nació. Fonamentalment, una constitució ve a ser un pacte entre l'estat i la ciutadania. El primer garanteix als ciutadans uns drets (l'educació, sanitat, justícia, etc) i li reconeix unes llibertats polítiques (de reunió, expressió, organització, etc); a canvi, el ciutadà defensarà la nació i les seves institucions.

Tots els governs fomenten i cuiden el sentiment de pertinença a la nació i prenen mesures. Els actes més institucionals sempre estan presidits per la bandera i es clouen amb l'himne; la seguretat ciutadana va a càrrec de la policia nacional, fàcilment identificable i uniformada; la visualització i les referències són constants: premis nacionals de tot tipus, la loteria, monuments qualificats de nacionals, orquestra, carreteres, equips esportius i atletes que són tractats com a herois nacionals.

Tots els partits polítics amb voluntat de govern desenvolupen una estratègia que contempla la millora de les estructures d'estat (seguretat, hisenda, justícia, sanitat,...) i fomenten els sentiments nacionals, els pilars dels estats nació actuals. Cada país té la seva particular manera de fer nacionalisme: atendre i defensar la seva nació. Els nacionalismes són ideologies contemporà-

nies; Itàlia, per exemple, desenvolupà el sentiment nacional a les dècades centrals del segle XIX però no aconseguí la unitat territorial fins al setembre de 1870 quan incorporà a la zona nacional els estats pontificis. La creació de l'estat-nació italià seguí un camí invers a l'espanyol, fou el sentiment nacional la força que unificà i formà l'actual estat italià.

Quan el president Rajoy parla del llarg recorregut de la nació espanyola em crea molts dubtes. Tots els estats-nació han mitificat el seu passat per justificar-se davant la ciutadania. La historiografia nacionalista espanyola desenvolupada en el segle XIX va estar vigent i fou millorada durant el franquisme, un discurs historicista que a més de mitificar molts episodis del nostre passat els sacralitzà.

Per als historiadors que crearen els grans mites nacionals la nació espanyola començà gairebé amb l'inici de la història, quan apareix documentació escrita. Els primers personatges enlairats com a prototips de l'ànima espanyola foren Viriat i els defensors de Numància, lluitadors heroics en defensa del seu territori i enfrontats als invasors, els romans, fins a les darreres conseqüències. Una gent que ja era portadora de les virtuts pàtries: heroïcitat, generositat, valentia, sentit de poble i pertinença a una terra. Uns mites que divulgaven uns valors i sentiments nacionals com si fossin consubstancials a la forma de ser dels espanyols.

Posteriorment vendria el mite de Covadonga, l'any 711, on els asturs iniciaren la recuperació del territori nacional, llavors en poder d'uns invasors de religió musulmana. Aleshores aquells muntanyencs ja serien conscients que lluitar per la unitat del territori espanyol era un compromís indefugible.

11 novembre

Caminante

del Llibre CasiALGO de Marce López

Que llevas en ti, caminante, caminante?... Parece evidente y en la presteza de tu andar, veloz corcel de viento, o la cuchilla de pluma sin forma de tus alas ingravídas... Solo, viento. Solitario, subido, cara a un mar sin agua, a

todo el líquido gaseoso en el ápice de la frontera entre un mar sin agua y el algo impresionante del «NADA»... Pico cazador de águila cortante, un eco todo y nudo adheridos en él los duros y lisos tendones tensos, oleosos y rítmicos en la firmeza de una potencia silenciosamente mecánica en el hacer del vuelo.

En la huella recóndita de algún lugar, oculto o presente, en el hacer de tu vida,... en ti, en el trecho, en el desplome ignoto del camino, el trecho del vértigo nacido a ser zumbando caído a plomo, describe sus lisos arabescos entre la bóveda infinita y el suelo de la tierra con la elegancia de un poeta entre la hojarasca de las hojas rígidas y muertas... mientras el vuelo borda y observa, incógnito, el dardo fulminante del tenue latido de sus alas con la refinada potencia y el silbido de una velocidad del movimiento mientras la agudeza de sus ojos abarca el cosmos.

La testa sutil y diminuta, abatida en desgracia, cae, sin saberlo, rodando por la hondanada entre una diminuta corona de fina pluma con que la misericordia del Hacedor, honra a los héroes, en las víctimas y hasta en los muertos.

En este mundo predador, no ha pasado nada: un hecho banal en la pequeñez del entorno y un suceso sin importancia: acaecido hoy y se repetirá mañana...

Ha sucedido y ha pasado; sin más transcendencia....

En todo caso, la testa aguda, angulosa, prolongada, prominente, diseñada en trazo agudo, afilado, cincelado, permanece grabado, sólido, sutil llevando en sus profundas y amplias cavidades los acerados, fogosos y chispeantes, brillantes vítreos y pétreos zafiros de sus pupilas eternamente reales, por siempre fieles, fieras y desafiantes. Los rayos fijos, eternos y llameantes del águila real ceñida para coronar su testa regia como una corona de reyes por todos los tiempos...

O es así que permanece, permanente, esa visión soberana en mi recuerdo...

20 novembre

Bartomeu Maura a Cala Rajada

Antoni Flaquer Coix

Des de sempre hem sabut que a Cala Rajada existeix un carrer denominat d'Antoni Maura, president del govern espanyol en temps d'Alfons XIII. De fet, el polític vingué en unes quantes ocasions entre els anys 1903 i 1905, quan era el màxim mandatari espanyol. En algunes de les seves curtes estades en el nostre poble, els

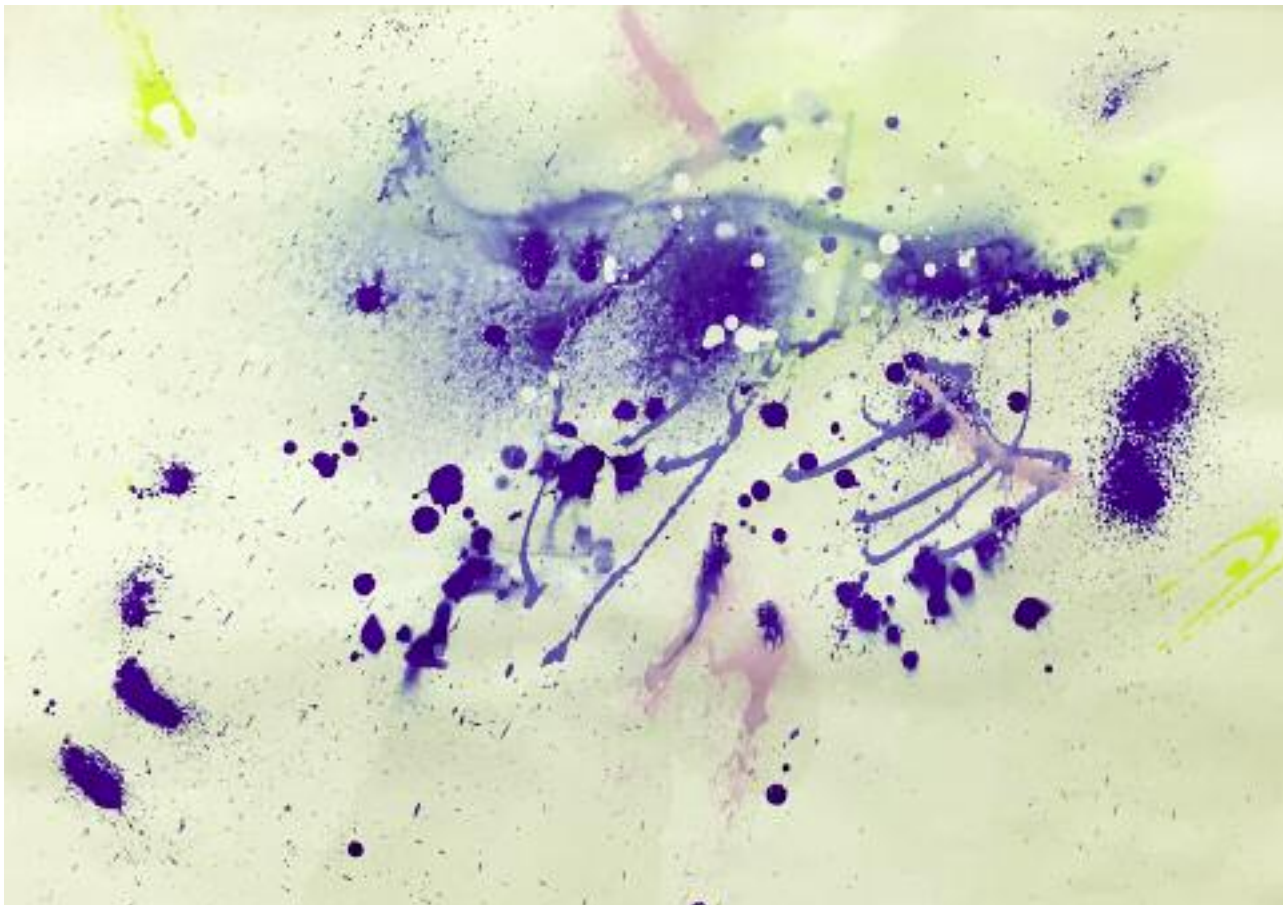
pescadors de la contrada sol·licitaren la intervenció del aleshores president, perquè els ajudàs a fer possible el delejat anhel de construir un moll per a les embarcacions dels homes de la mar cala-rajaders.

El germà del president del govern espanyol, Bartomeu Maura i Montaner, era propietari d'un gran casal molt a prop de la vorera de mar i gens ni mica allunyat d'on els mariners havien d'ormejar o endegar les seves pertinences. Bartomeu, pintor i, després, director artístic especia-

lista de gravació a la Fàbrica de la Moneda i Timbre i del Banc d'Espanya, va efectuar nombroses exposicions pictòriques a l'oli i aiguaforts, a París, Londres i altres indrets d'Europa.

Al casal de Cala Rajada, anterior al de la Torre Cega de la família March –com es pot apreciar a les imatges que acompanyen aquest article–, Bartomeu Maura i la seva esposa Magdalena Nadal i Bosch, oriünda de Manacor, hi passaren molts estius, a partir de 1903, fins a la seva decrepitud. Comentava el matri-

Sense títol. 80x60cm. Obra col·lectiva.

moni: «Arribam a aquest fresc i sa paratge mallorquí de Cala Rajada amb una felicitat completa». Alguns dels seus sis fills estiuejaren, així mateix, en aquest racó del llevant illenc.

21 novembre

El centenari de Joan March a Cala Rajada

Antoni Flaquer Coix

El dissabte, dia 18, es va complir el centenari de la celebració, per part dels mestres industrials que participaren en la construcció del palau de can March, d'un banquet, un tiberi, a l'hotel Victòria de Ciutat en honor de l'artífex-director de les obres de l'edifici de don Joan March Ordines, l'arquitecte Guillem Reynés.

El gran casal de sa Torre Cega de Cala Rajada —que constava, sobre plànol, d'una planta principal, amb porxo d'entrada, dos espaiosos pisos, quatre façanes, amb alçat d'una pèrgola i arcada amb balustrada— es va iniciar l'any 1913; tres anys més tard restà acabat, si bé el condicionament definitiu trigà fins al 1918. Fou el mestre d'obres, Joan Ferrer. Es va utilitzar mobiliari

d'empreses catalanes. Les vidrieres que s'empraren provenien de l'església de Santa Catalina de Palma, que foren curosament embalades i traslladades en *barco* fins a Cala Rajada.

La planimetria gràfica, que adjuntam a mode d'il·lustració, detalla els inicials projectes dissenyats per Reynés. Les dues fotografies que segueixen mostren dues vessants de l'edifici, que va sofrir una modificació, al 1916, suprimint un ample voladís existent, amb alineació de la llarga escalonada, que es pot contemplar a una de les imatges, i on es pot veure un grup de gent.

I a l'interior del palau, vet aquí, seguidament, unes espectaculars fotografies que demostren la sapiència de l'arquitecte Reynés. I, també, la dels seus col·laboradors provinents de diferents branques industrials, els quals, como s'ha dit al començament, volgueren honorar la

CAMP ROIG panificacions, S.L.

Corredors, 3 - 07580 Capdepera
Tel. 971 563 962 - Fax 971 565 044

administracion@camproig.es www.camproig.es

TALLERS

CA N'ANDREU

**VENDA VEHICLES
REPARACIÓ: XAPA,
PINTURA I MECÀNICA**

C/ Ferrers 12 - Polígon Industrial
Tel. 971 818 630 / URGÈNCIES: 639 952 671
07580 CAPDEPERA, Mallorca, Illes Balears
info@tallerescanandreu.com

reeixida direcció de Guillem Reynés amb un tiberi que no podem deixar d'esmentar: Menú consistent en entremès variat, arròs a la valenciana, llagosta "bella vista", llegums al «vol au vent», perdius a la financera, biscuit glacé, gateaux Sarah Bernhardt, fruita variada, cafè i licors; amb vins del Marquès de Vivot, Germans Sauterne i Moët Chandon.

30 novembre

El futur visita El Parc Bit...

Miquel Estelrich Bestard

Aquest cap de setmana comença al Parc Bit de Palma una curiosa trobada on es tractaran assumptes que sense cap dubte ni un, o si o si, ens hi veurem

endinsats, ho volgüem o no. Es tracta d'una trobada on el mateix futur ja s'hi vol instal·lar per quedar-hi per sempre més. Xerraran de la Intel·ligència Artificial, d'algoritmes, robots, chatbots, machine learning, deep learning, Big Data, Smart, ciència de dades, internet de les coses... entre d'altres i de com aplicar-los a la indústria turística en tots els aspectes. En altres paraules; qualche dia els turistes trobaran una oferta hotelera mitjançant el famós Big Data o un robot recepcionista. Si, com ho llegiu. Qualcú se'n recorda de que és realment el Big Data? I quina és realment la seva finalitat? Sens dubte una de les trobades més fascinants que s'han dut a terme al Parc Bit de Palma. Perquè com he dit abans això és el que ens trobarem en no molt de temps.

Certament els tirans han après molt: ja no ens encadenen per la força. Ens han convençut per a que desitgem tant les seves cadenes que inclús arribam a fer coa per adquirir-les i celebrem com un triomf en ser els primers en tancar el nostre propi pany.

1 novembre

El santoral: Tots Sants

L'any 608, l'emperador bizantí Flavi Focas va cedir l'edifici al Papa Bonifaci IV que el va consagrar a Santa Maria dels Màrtirs i va decidir que el dia 1 de novembre fos la festa de tots els màrtirs. Posteriorment Gregori IV (827-844) va instituir que el primer de novembre fos la

festa de tots els màrtirs i sants. Arribat el segle x el dia següent es celebrarà la festa del difunts. Maria amb el sants es un tema recurrent en el mon de l'art com es el retaule de sant Cugat (2) o la Coronació de Joan de Joanes (3)

El Panteó refet per Adrià es l'edifici de l'antiga Roma que mai ha deixat d'estar en us (4).

Per altra banda prové de la festivitat celta del Samain que eren els dies previs al període d'obscuritat i això possibilitava que les portes de l'altre món restessin obertes i els morts poguessin contactar amb els vius. «El cristianisme establint el primer de novembre com a festa de tots el sants, farà que el 31 d'octubre es converteixi en All Hallows Eve (anglès antic per All Saints Eve, és a dir: «vigília de Tots Sants», ja que hallow és un mot que en anglès antic significa «sant» o «sagrat» i que prové, juntament amb la paraula moderna holy, del mot germànic khailag), d'on va sortir la paraula Halloween. Es creia que les ànimes dels morts visitaven les seves antigues cases per intentar trobar un cos on habitar, i anaven acompanyades de bruixes i esperits. Per això no s'encenia cap llum, i la gent es vestia com a bruixes o dimonis per tal que cap ànima volgués habitar el seu cos. Era una data consi-

derada tradicionalment com a excel·lent per a realitzar presagis i endevinacions, i es deixaven ofrenes i obsequis per a les ànimes dels morts».

Una de les activitats de la nit del 31 d'octubre a l'u de novembre que ha deixat alguna obra d'art era el pescar amb la boca i sense posar les mans pomes que suraven dins aigua.

11 novembre

Sant Martí

L'onze de novembre es la festa de sant Martí, i dia per anar a la Seu per veure l'espectacle del vuit (1). Sant Martí fou sant de moltíssima devoció a Mallorca i a ell està dedicada una de les capelles de la nostra catedral (2 i 3).

Una de les coves mes lligades a l'esoterisme, als templers i la literatura es la cova de sant Martí a Alcúdia.

Una de les possessions mes emblemàtiques de Mallorca es la de Sant Martí en que la imatge del sant llueix damunt el portal forà i vinculat a aquesta possessió naixerà el poble de Vilafranca que mostra la imatge del sant, vestit de centurió, coronant el retaule major de la seva església.

Sense títol. 80x60cm. Obra col·lectiva.

1 desembre

AGULLES DE CAP NEGRE

TURISTES TURISTES TURISTES TURISTES
 TURISTES TURISTES TURISTES TURISTES
 TURISTES TURISTES TURISTES TURISTES
 TURISTES TURISTES TURISTES TURISTES
 la tragèdia dels turistes TURISTES TURISTES

Il·lució rinyon

Garrett Hardin és l'autor d'uns dels articles que han entrat per dret propi en la literatura ecològica i econòmica despertant l'interès per l'estudi de l'administració dels bens comuns. *La tragèdia dels comuns* diu així:

La tragèdia dels recursos comuns es desenvolupa de la següent manera. Imagini's la platja de La Gulla oberta a tothom. Cada banyista intentarà gaudir-ne com li vengui en gana i aquest acord funcionarà raonablement mentre l'activitat humana estigui per davall de la capacitat de càrrega de la platja. Uns hi nedaran, d'altres faran puu, uns altres hi cantaran i ballaran, s'hi faran costellades, s'hi fondejarà i s'arribarà fins a la vorera de la mar amb un carro per dur-se'n l'alga. Finalment, tanmateix, arribarà el dia en què la lògica inherent als recursos comuns, de manera inclement, genera una tragèdia.

Com a éssers racionals cada usuari cerca el seu propi gaudi i benestar. Aquest té un component positiu que és la utilitat que s'obté. El negatiu són els efectes de la sobreocupació de l'arenal que es reparteix entre tots, i com la utilitat negativa per a cada un d'ells és una fracció del profit que cada particular en treu la conclusió al que arriben tots i cadascun dels usuaris és continuar explotant-la.

De 1968 ençà ha plogut i les pessimistes tesis de Hardin han estat matisades i completades, per exemple l'economista i premi Nobel Elinor Ostrom, la gran experta en bens comuns, escrigué que «és un repte crear un conjunt de disposicions institucionals ben dissenyades que compensin els incentius a sobre explotar» i que «els ciutadans són capaços de crear institucions que mane-

gen exitosament els comuns en certs entorns; però no en altres».

La tasca dels proteccionistes és dissenyar l'entorn adequat per protegir L'Agulla. Quin és el cost equivalent en salaris i beneficis de disminuir en temporada alta un 10% el nombre de banyistes? Respondre a aquesta pregunta pot ésser un bon començament.

22 desembre

Jugar fent trapes

Biel Mir

La trampa és un artífici destinat a saltar-se les regles del joc quan a un jugador li convé. Si és enxampat, el restabliment de l'ordre reglamentari dependrà de la seva posició de poder envers els altres jugadors

Quan era petit, jugant amb els meus germans més grans o potser amb altres amics, un dels contrincants va fer trapes i, per defensar-se, va proferir: *el joc sense trapes no té gràcia*. Quan et diuen això i tu ets el dèbil no saps què fer més que renegar. Una altra vegada, ja més gran però encara en el llinar de la majoria de edat (per definició tècnica), un noi que jo no coneixia de res em va veure fent flexions penjat d'una barra. Es celebraven les festes del barri i el bon humor em va dur a cavil·lar una malifeta quan ell em va reptar a comprovar qui feia més flexions, el perdedor pagaria una cervesa. Com jo era més alt que ell i tocava a terra tot i estar penjat, vaig posar-me a fer les flexions encongint i estirant les cames, sense gaire esforç. En adonar-se'n, ell es va enfurismar i jo em vaig posar a riure.

El meu currículum en baralles és pobre, molt pobre, es remunta a diversos anys escolars previs a aquella broma. Els resultats estadístics em van demostrar que sempre duia les de perdre, la qual cosa em convidà a pensar, primer i potser darrer símptoma d'intel·ligència del meu ésser, que jo no estava fet per donar cops a altres persones i, molt menys, rebre'n. Per tant, abans de gastar-li la broma ja tenia ben clar que jo pagava les cerveses, cosa que vaig posar de manifest tant bon punt ell va començar a encabritar-se. Com les festes eren populars, les cerveses eren molt barates i allà va acabar tot.

Hi ha pel·lícules molt interessants de trapes i tramposos. Una és *Nueve reinas*, de Fabián Bielinsky amb

Ricardo Darín i Gastón Pauls. Una altra, *The Sting* (*El Cop* o *El Golpe*), de George Roy Hill amb Robert Redford, Paul Newman i Robert Shaw. L'interessant d'aquestes trames és veure com uns tramposos fan trampes per desbancar uns altres tramposos de més alta volada.

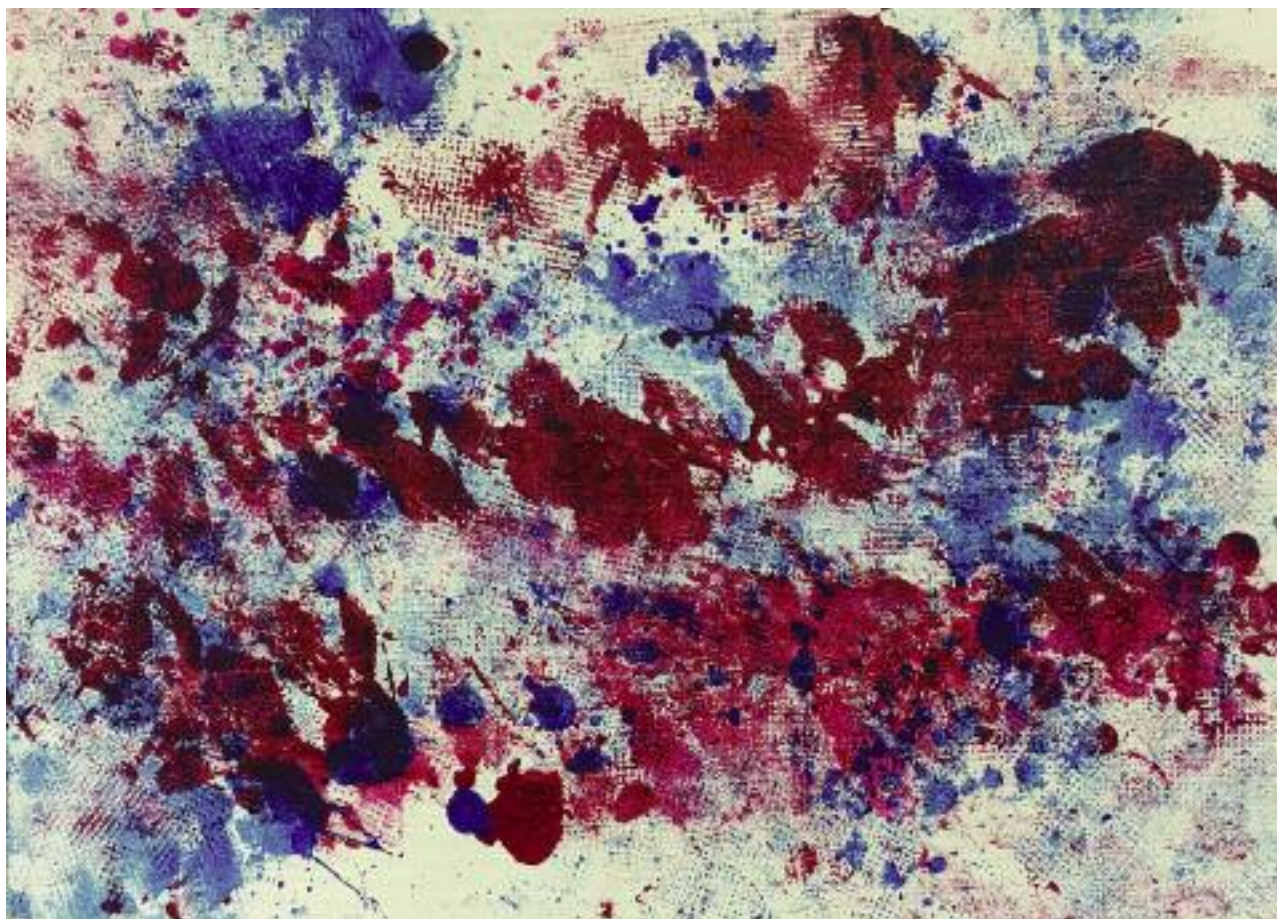
La trampa com a element sociològic té el seu interès sempre i quan dugui associada una càrrega d'humor i tots, fins al darrer perjudicat, se'n puguin riure. Quan s'utilitza amb finalitats de perjudicar algú, la trampa passa a l'estadi de manca de respecte i, per tant, de conflicte. Això és el que passava quan, jugant de petits, algú feia trampes i no ho volia admetre. Si era el fort de la classe els altres havíem de callar perquè el primer que s'hi oposava era qui rebia. Quan no era el *totpoderós* del grup, llavors podien fer-se dos bàndols: un admetia la trampa, l'altre no. O, simplement, si allò no agradava a ningú del grup, es tornava a aplicar el reglament amb les conseqüències que corresponguessin.

El problema de jugar sempre fent trampes o bé amb trampes institucionalitzades és que la competició és desvirtua. Els jugadors no saben quin reglament s'ha d'aplicar ni quan s'aplica una norma, la qual cosa fa que perdin el respecte al contrari i la manca de respecte acaba amb el grup que hi juga. Això és així perquè el

reglament ha de tendir a equiparar les forces dels contrincants o, si més no, a mirar de donar-los oportunitats equiparables per tal que hi hagi un equilibri.

Les trampes institucionalitzades durant molt de temps perpetuen la manca de respecte cap als altres participants, fins al punt que els jugadors deixen de tenir coneixement del significat de *respecte*. La inestabilitat en la consistència estructural del reglament comporta manca de referències i, per tant, absència d'un imaginari col·lectiu que funcioni com a fonament a l'hora de definir allò que es pot fer i què no. És l'inici del trencament de la cohesió social del grup.

Un fet similar és el que es dona en construir un reglament controlat o gestionat pels qui són els més forts del grup, reglament que apliquen segons els convingui per a la seva pròpia diversió o interès. Des de la seva perspectiva poderosa juguen a carregar-se aquells jugadors que, il·lusòriament, pensen que participen sota condicions de *fair play*. Això ho retrata perfectament la pel·lícula *Rollerball* dirigida per Norman Jewison amb guió de William Harrison, un film de ciència ficció de caire mediocre a dolent que, en el seu moment (1975) va causar certa impressió però que, si ens parem a pensar, potser no té tant de ficció com de metàfora.

Sense títol. 27x35cm. Fermín Acuña.

Carta d'agraïment de Joan Sancho

Estimats lectors de *Cap Vermell*: Després de 120 fotografies publicades a la secció «Un peu per aquesta foto» –la major part d'elles fent referències familiars, és a dir, de l'àlbum de la meua família– ha arribat el moment d'aturar . No és per manca de ganes de poder continuar, però resulta que ja no s'hi troben més instantànies als calaixos de casa meua. Per tant, punt i final i amb el meu agraïment més profund a la redacció de *Cap Vermell* i a tots vosaltres, benvolguts seguidors d'aquesta revista digital, per tenir la paciència i consideració envers de mi i de les meves col·laboracions.

No puc oblidar el meu agraïment a Paco Galián que s'ha preocupat que els meus «peus de foto» fossin... millors.

Salutacions cordials.

Joan Sancho Calafat *Jusan*

Carrer Col·legi, 14 - Capdepera
(al costat del Teatre)

NOU SEGLE 12

Vinos & Tapas

Michel Heijman • Plaza de l'orient 1 • 07580 capdepera
tel: 0034 650 895 211 • e-mail: welcome@nouseg12.com
f Nou Segle 12 • NIF: B-1 65 490 57

ALEI, ALEI

Aquest any s'ha parlat de recuperar la Festa de les Faies o de l'Alei Alei, que és una festa per celebrar el solstici d'hivern i que, segurament, té una enorme antiguitat. Reproduïm dos dels texts en els quals en parlen dues persones que encara ho han pogut viure i que volen transmetre la seva memòria. També ens congratulam que es faci un documental sobre aquesta festa que, esperam, pugui ser presentat ben aviat.

28 novembre

L'Alei, alei

Joana Colom

Quan jo era molt joveneta i d'això ja fa un grapat d'anys, ara no cal dir quants, es dissabte de Nadal entrada de fosca tots els al·lots del poble sortíem al carrer amb un manat de *faies* a fer «alei alei».

Unes quantes setmanes abans es nostres pares o padrins havien anat a sa muntanya a tallar les faies. Els al·lots en esser més grans hi anaven tots sols. En tenir els manadets fets les dúiem al forn de la vila per posar-les a dins la buada (els forns de llenya, que llavors ho eren tots) tenien un espai a damunt que aprofitant la escalfor que donava es forn hi posaven els pans a tovar.

Doncs bé, nosaltres hi posàvem les *faies* per que estiguessin ben seques i prenguessin aviat.

Així tot estava a punt per començar es truí, un truí que a jo m'agradava molt. Començàvem un foc en mig del carrer que servia per encendre les *faies* i també per tirar-hi el manat quant ja s'acabava i no el podies tenir a les mans perquè te cremava. Quan el manat tenia molt de cremaió tiràvem el cremaió dins el foc i lo que quedava cremava més bé. També aprofitàvem el foc per botar-hi per damunt, tot plegat era cantar i jugar amb el foc.

Quant teníem el manat ben encès començàvem a córrer pels carrers cantant

«Aleí aleí,
penjant amb un cabell.
Anit anit,
un gall farcit.
Demà demà,
el mos hem de menjar.
I passat demà,
el mos hem de acabar».

Els més petits hi anaven amb els pares i els més grans hi anaven tot sols. Els més agosarats pujaven al castell i la majoria corrien pel seu barri, així que hi havia petits foguerons per tot arreu.

Un dels carrers on hi havia mes foguerons era el carrer de les Coves, era un carrer on hi havia molts d'al·lots i endemés hi pujaven tots el del carrer Esparreguera per que el de les Coves era més pla.

Moltes vegades me vaig demanar: Què deu significar tot aquest foc i aquest alei alei penjant amb un cabell el dissabte de Nadal. L'única cosa que quadrava era lo del gall farcit.

Però, gall farcit a part, mai hi vaig trobar una resposta.

22 desembre

Més «Aleí! Aleí!»

Pere Orpí

*«Ara ve Nadal,
es temps se refresca;
matarem un gall,
torrarem sa cresta».*

Segons el cançoner popular, el menjar gall per Nadal forma part de la nostra gastronomia tradicional.

Joan Amades, en el seu *Costumari català*, afirma que «la festa de Nadal, antigament, havia estat de dejuni, com ho eren les grans solemnitats de l'Església. A la gent li costava avenir-se a no poder fer un bon àpat en dia tan solemni i de tanta alegria. Influit pel corrent popular, el concili d'Aquisgran celebrat l'any 817 va acordar que els capons (pollastres capats de petits per engreixar-los) no havien d'ésser considerats com a carn i que, per tant, els fidels podien menjar-ne per Nadal, sense trencar l'abstinència. Sembla que fou arran d'aquest acord que s'introduí el costum de menjar capó, el qual, amb el rodolar del temps, s'ha convertit en el gall típic de l'àpat d'aquests dies».

En principi, la gent no acabava de veure amb bons ulls el fet de menjar gall per la festa de Nadal, que era considerada una segona Pasqua i, per tant, s'esqueia menjar xot en lloc d'aviram. Però veient que els sacerdots menjaven gall sense cap escrúpol, tothom s'hi va anar acostumant.

Sembla ésser que abans, a molts de llocs, la vesprada de Nadal se solia apallissar i tòrcer el coll a un gall, en càstig d'haver cantat i retret a Sant Pere la seva negació de Jesús. Després, en anar a matines, feien ofrena del gall a l'ofertori, i d'aquí ve que la missa de mitjanit de Nadal fos anomenada «missa del gall».

Pel fet de coincidir Nadal, pam envant pam enrere, amb el solstici d'hivern, quan a l'hemisferi Nord el dia es comença a allargar, hi té un gran protagonisme el foc com a símbol del sol, així com en té per Sant Joan (24 de juny) amb ocasió del solstici d'estiu.

Record haver sentit cantar a mumare, quan era al·lot pucer:

*«Es dissabte de Nadal,
si no em fas llum a matines,
ses coques no seran fines
i llavò te faran mal».*

Això lliga amb una altra cançó que diu:

*«Es dissabte de Nadal,
es vespre de ses matines,
acompanyen ses fadrines
es fadrins amb un fanal».*

Segons aquestes cançons, sembla que era costum que els enamorats acompanyassin les al·lotes a matines amb un llum encès, sobretot si vivien a fora vila, ja que aleshores no hi havia electricitat. En compensació, quan tornaven ésser a ca seva les fadrines els convidaven a menjar coca de Nadal.

A més de fanals, a Manacor i altres pobles s'usaven diversos enginys per a il·luminar el trajecte, com eren els anomenats 'reïnots'. Segons el Diccionari Alcover-Moll (DCVB), consistien en una «corda gruixuda, que solia ésser un tros de rest de sínia que, untat amb molta pega, servia per a fer llum per anar de nit, sobretot pel camp». Diu el mateix Diccionari que aquest rest era un «lligall de sivina cordellada, o de sarments, o de cadena de ferro, que porta fermats els cadufos i volta entorn de la roda d'una sínia». Tal com escriu mossèn Antoni Ma Alcover a la contarella «Ses festes de Nadal», «en taien bocins i bocins i els ameren ben amerats, dins pega, los deixen assecar, i llavò, en encendre-los, són com antorxes de vent». El mateix Joan Amades afirma que Mallorca «per anar a la missa del gall, sobretot per la pagesia, es formen grans colles de veïns, les quals pel camí s'il·luminen amb reïnots».

És possible que l'antic costum infantil gabellí d'encendre manats de faïes el dissabte de Nadal tenguí el seu origen en aquests 'reïnots': almanco el protagonisme del foc i la data nadalenca hi coincideixen. Encara record, com si fos ara, que fa més de setanta anys tota l'al·lotea del capdava de Vila Roja, dels voltants del 'mataderu',

corríem amunt i avall amb un manat de *faies* encès, cantant (o cridant) amb tota la força allò que ja coneixeu:

«Aleí! Aleí!
penjant amb un cabei!
Anit, anit, un gall farcit!
Demà, demà,
el mos hem de menjar!
Passat demà
el mos hem d'acabar!...»

Tal vegada, de totes aquestes paraules, les que més enteníem i ens interessaven eren 'gall' i 'menjar', perquè eren temps en què hi havia poc xorrèstic i les festes eren una avinentesa per a posar-nos bé de panxa.

De la paraula 'aleí', en canvi, n'ignoràvem totalment el significat, però l'intuíem com una manifestació d'alegria i de festa. El DCVB, en canvi, la recull com una interjecció «que s'empra per fer befa de qualcú». I com a substantiu masculí la defineix com a:

1) «Befa que fan de qualcú amb crits», o

2) «Aluleia, xerradissa forta entre molts». En aquests sentits la va emprar mossèn Alcover a les seves rondalles, contarelles i escrits al setmanari *La Aurora*, i també altres autors com Frederic Mistral en el seu poema provençal «Mireia», magistralment traduït per la poetessa llucmajorera Maria Antònia Salvà.

Tant Alcover com Joan Coromines en el *Diccionari*

etimològic i complementari de la llengua catalana, relacionen el mot 'aleí' amb 'aluleia' o 'luleia' (altrament escrits 'alulea' o 'lulea'). Coromines afirma que «a Mallorca han usat aluleia els escriptors més populars del segle XIX, per 'cridòria o xerradissa forta, chacota', 'crits i rialles de befa o alegria'», i cita alguns autors com Pere d'A. Penya i Llorenç Villalonga.

Sigui com sigui, record que fa anys vaig tenir la intuïció de relacionar aquests mots amb el terme litúrgic i festiu 'Al·leluia!' (de l'hebreu *halleluiab!*: alabau el Senyor!), i he pogut comprovar que Coromines va per aquest camí, després d'afirmar que l'Alcover-Moll «rebutja etimologies improbables però en proposa una altra que encara és més inacceptable». Coromines presenta el nostre 'alèi' reduplicat com «equivalent de l'elis-elis! o ela-ela! del Principat, mots de mera creació expressiva», i els relaciona amb 'aleluia-aluleia'. Afirma que «alteracions fonètiques semblants del mot hal·leluia es troben per tot», i cita la *Crònica* de Ramon Muntaner (1325) i alguns autors francesos dels segles XIII-XIV.

En resum: la perspectiva de menjar gall farcit (com ara sopa farcida) per Nadal venia a ser equivalent a menjar panades o frit de xot per Pasqua, i ens animava a cridar 'Aleí! Aleí!', com a sinònim d' 'Al·leluia! Al·leluia!'.

I que sigui per molts d'anys!

Nadal 2017

El mirall. 40x20cm. Fermín Acuña.

Elles són d'esquerra a dreta: Rosi Martínez, Magdalena Esteva, Maria Serapio i Maria Antònia Nadal.

Els nins pujaven teules per tal de prendre part amb la renovació de les teulades de l'Oratori. Observeu que les figueres de moro que vorejaven la pujada de l'escalonada de pedra viva, que molts ja hauran oblidat i molts d'altres mai hauran conegut.

Les nines dela fotografia són (d'esquerra a dreta): Bàrbara Giscafré (Barona), Mari Germa Melis, Ana Maria Recio, Rosi Nieto, Antònia Garau (Galleta), Antònia Vila (Bibina) i Maria Terrassa (Ruïssa).

OBERT TOT L'ANY
A PARTIR DE LES 6H
CARRER L'AGULLA, 26

Cafeteria

Cala Ratjada

ENTREPANS
BAGUETTES
BOLLERIA
PASTISSERIA

ELS MILLORS BERENARS ALS MILLORS PREUS!

NATS

Gener

Dia 4, Juan Manuel Rodríguez Alonso, de Juan Manuel i Zoe.
Dia 18, Cristian Heredia Hernández, de Francisco i Nisa.
Dia 20, Mariona Muñoz Miquel, d'Iván i Agnés.
Dia 25, Giselle González Coteló, de Raul i Beatriz.
Dia 26, Ainara Salado Suárez, d'Eduardo i Itziar.

Febrer

Dia 1, Nahm Marín Pérez, de Antonio i Lorena.

Març

Dia 1, Laura Oliver Linares, de Carlos i Lorena.
Dia 2, Clara Vizueta Fernández, de Tomás i Antonia.
Dia 3, Elisabeth Losa García, de Jesús Tomás i María Josefa.
Dia 9, Nil Muntaner Piris, de Joan Antoni i Nuria.
Dia 10, Adrián Forján Navarro, de Juan José i Ginesa.
Dia 17, Siloé Christyn Narváez, de Julio César i Angelica Cristina.

Abril

Dia 9, Laia Riutort Fernández, de Bartolomé i Andrea.
Dia 12, Juan Antonio Jiménez Pulido, de Juan Antonio i Miriam.
Dia 17, Emily Flek, de Dmitrij i Kers-tin.
Dia 22, Aroa Kinana Rami, de Fakhredine i Kenza.
Dia 25, Gala Maria Zafra López, de José Miguel i Anna.

Dia 26, Layonel Jeriel Alcívar Castro, de Stalin Andrés i Jurdy Stefania.
Dia 27, Manuel Vega Muñoz, de Antonio i Ana Belén.

Maig

Dia 2, Samuel Fonseca Maique, de Nelson i Dunia de la Caridad.
Dia 7, Neizan López Garau, de Jorge i Laura.
Dia 8, Juan Bautista Cortés Jiménez, de Jorge i Elodia.
Dia 8, Dylan Domingo Nadal Kolev, de Domingo Jerónimo i Nina Antonova.
Dia 10, Noa Garavano Liesegang, de Abdón Vladimir i Laura.
Dia 11, Charlotte Muñoz Bejarano, de Carlos Javier i María Manuela.
Dia 11, Adara Rodríguez Cañas, de Jonatan i Verónica.
Dia 15, Marc Garau Torres, de Miguel i María Isabel.
Dia 20, Emma González Montoro, de Raul i Olga.
Dia 23, Luka Rubio Martínez, d'Hilario i Berta.
Dia 24, Ángela Barea Fernández, de José Manuel i Ainhoa.

Juny

Dia 5, Julen Pesch Gallego, de Tobías i Idoia.
Dia 5, Patricio Braida Regno, de Aldo Marcelo i Flavia.
Dia 7, Elyona Rachel García Brupbacher, de Néstor Sebastián i Gianna Ramona.
Dia 11, Ndeye Aïssatou Mballo, de Amath i Mansata.
Dia 15, Hugo Vivas Verduch, de Francisco i Clara.
Dia 17, Carlota Martínez López, d'Ismael i Nuria.
Dia 24, Zoe Gallego Montell, d'Alejandro i Elena.
Dia 29, Marga Marín Nicolau, d'Óscar i Margarita Antonia.

Juliol

Dia 4, Ángela Serapio Andrades, de José Antonio i María Ester.
Dia 5, Bilal Muhammad, de Zubair i Ghazala.
Dia 6, Candela Campillejo Garrido, de Juan i Beatriz.

Dia 11, Thiago Panal Garrido, de Sergio i Eva María.
Dia 12, Salma Laghdir, de Mohamed i Rachida.
Dia 14, Kiyan Agirman, de Halef i Katarzyna Anna.
Dia 18, Joan Jordi Sard Montané, de Juan Rafael i Jordina.
Dia 26, Ariadna Elena Nita, de Costel i Ileana Nicoleta.

Agost

Dia 1, Amy Wittlich Saavedra, d'Alexander i Sandra.
Dia 2, Xavier Álvarez-Ossorio Reynés, d'Antoni i Antònia Maria.
Dia 3, Dante Bonatto Del Valle, de Luís Mariano i María Jesús.
Dia 4, Leonardo Jiménez González, de Roberto i Yanet.
Dia 5, Martí Fuster Alarcón, de Miquel Ángel i María del Carmen.
Dia 5, Ana Larah Reis Da Silva França, de Luís Adriano i Natalia.
Dia 10, Thais Ruíz Díaz, d'Alejandro i Aurea.
Dia 18, Teresa Feldi, de Mirko i Eleonora.
Dia 18, Ilías Gacio Amesmoud, de Juan Manuel i Fátima.
Dia 19, Marcos Javier García del Canto, de Walter Andrés i María del Rocío.
Dia 19, Adrián Rojas Herrero, de Silvestre i Nazaret.
Dia 25, Pau Morey Carcel, de Raúl i Francisca.
Dia 28, Victoria Holm Ramos, d'Alexandre-Cristian i Jennifer.
Dia 30, Luzia Pereira de Morais, de Cristiano Aparecudi i María Elena.
Dia 31, Blanca Martínez Jurado, de Francisco Manuel i Yolanda.
Dia 31, Indhiana Elena Sánchez Feliz, de Alfonso Manuel i Indhiana Elizabeth.

Setembre

Dia 2, Paula Ortiz Gil, d'Aníbal i Catalina.
Dia 4, Júlia García Ortega, de José Antonio i Mónica.
Dia 4, Joana Falcato Romero, d'Ismael i Aida.
Dia 7, Emelie Devlin Barrueta, d'Anthony Mark i Sonia.

Dia 9, Lara Ruíz Cano, de José Manuel i Sara.
 Dia 13, Álex Icardo Loyola, de Diego Sebastián i Mariela Andrea.
 Dia 24, Noa Genovart Avalos, de Miguel i Mirian.
 Dia 26, Matías Guiem Sans Macarro, de Jorge Osvaldo i Sonia.
 Dia 26, Dadah Abba Hayub, d'Abba i Sectu.
 Dia 27, Lluís Massanet Ferrer, de Bartolomé i María.
 Dia 28, Manuel Jesús Lozano Jurado, de Jesús i Sonia.

Octubre

Dia 1, Rubén Lores Ariño, de Rubén i Noelia Paola.
 Dia 9, Antonio Fabio García, de José María i Jenifer.
 Dia 17, Nahuel Correa Garay, de Ramón Marcelo i Evangelina Soledad.
 Dia 17, Sofia Vidal Pérez, de Sergi i Sara.
 Dia 21, Roger Martí Cabrer, de Simón i Jessica.

Novembre

Dia 1, Yaakoub Kehel, d'Abdelkader i Ghania.
 Dia 2, Alejandro Muñoz Raya, d'Alejandro i María del Carmen.
 Dia 2, Ariadna Muñoz Raya, d'Alejandro i María del Carmen.
 Dia 3, Jorge Aquino Casellas, de Jorge Ricardo i Sara María.
 Dia 6, Mamadou Seydou, de Djibril i Racky.
 Dia 21, Lucy Isabel, de Gerardo Ernesto i Elisabetta.
 Dia 24, Alba Prado Moreno, de Javier i Beatriz.
 Dia 25, Rayan Essadiq, de Youssef i Hafida.
 Dia 25, Carla Navarro Gil, de Marcos i Ana María.

Desembre

Dia 1, Dayana Mishelle Flores Estela, de Luís Esteban i Antonia.
 Dia 3, Hugo Rodríguez Romo, de Juan Manuel i Carolina.
 Dia 3, Aitana de los Reyes Ramos Navarro, de Raul i Macanera.
 Dia 4, Asmahan Khiriba Maarouf, d'Abdlemjid i Khadija.

Dia 6, Catalina Ocampo, de Juan Manuel i Ana Laura.
 Dia 18, Marc Flaquer Peraita, de José Antonio i Sara.
 Dia 21, Valentino Gael Fazzi, d'Eloy Ernesto i Roxana Mabel.
 Dia 22, Ángel Durán Rocha, d'Àngel i Pastora.
 Dia 24, Carlos Fajardo Lorente, de Carlos i Vanesa.

NOCES

Gener

Dia 11, Julio Castelo Viñambres amb Elena Santandreu Hinojosa.
 Dia 20, Marcos Trinidad González amb Sofia Alfocea Macías.

Febrer

Dia 3, Antonio Jesús Rueda Pérez amb Francisca López López.
 Dia 3, Francisco Ramiro Gutiérrez amb María Ángeles Piñeiro Escanelas.
 Dia 14, Gabriel De la Torre Garau amb Maria Antònia Pastor Sancho.
 Dia 14, Julio César Fuentes Hernández amb Angélica Cristina Narváez Cedeno.

Març

Dia 8, José Augusto Rocha Rodeiro amb Carmen Soledad Cruz Sánchez.
 Dia 10, Pedro Alexander Pérez Carvajal amb Antonia Blanco Barros.
 Dia 11, Juan José Muñoz Muñoz amb Jessica Gallardo Beltrán.
 Dia 12, Sergiu Botnaru amb Gabriela Inés García.
 Dia 31, Miguel Ángel Fonseca Rodríguez amb María José Garau Grande.
 Dia 31, Juan Ginard Tous amb Catalina Mestre Ginard.

Abril

Dia 22, Imanol Cuevas Sedano amb Antonia Fernández Rodríguez.

Maig

Dia 22, José Antonio Ramos Mariño amb María del Carmen Castillo Torres.
 Dia 24, Carlos Gelabert Palmer amb Pilar Guiscafré Ferrer.

Juny

Dia 1, Miguel Arguimbau García amb Jana Luskova.
 Dia 3, Miquel Ginard Palou amb Isabel Ferrer Nadal.
 Dia 8, Andrés Eduardo Casellas Schwägli amb Samantha Kelly Scarlett Rogers.
 Dia 9, Juan Carlos Núñez Rastrojo amb Irene del Mar González Pérez.
 Dia 16, Carlos García Ávila amb Jenifer Vázquez Mrasek.
 Dia 17, Pablo Navarro Davila amb María Teresa Deltell Ulecia.
 Dia 20, Francisco Vivas Páez amb Clara Verduch Golfe.
 Dia 24, Antonio Gómez-Quintero Massanet amb Alcía Ruíz Ballester.
 Dia 24, Marco Forján Palomeque amb Verónica González Preciados.
 Dia 27, Bartolomé Pellicer Flaquer amb Catalina Ferrer Poyatos.
 Dia 28, Francesco Lo Presti amb Hanane Merbah Khaddou.

Juliol

Dia 5, Franklin Horacio Acosta Ramírez amb Catalina Espinosa Terrassa.
 Dia 11, Ismael Pascual Ortíz amb Yolanda González Fuentes.
 Dia 21, Juan Antonio Carrió Muntañer amb Daylin Noroña Monier.
 Dia 22, Bartomeu Terrasa Massanet amb Noelia Fornés Muñoz.
 Dia 26, Guillermo Gost León amb Dolores Rodríguez González.
 Dia 28, María del Mar Navarro Lozano amb Alexandria Louise Mesa.

Agost

Dia 12, Rafel Fernández Mallol amb Mercedes Torres Riutort
 Dia 22, Kim Swen Konrad amb Kristin Ehlert

Setembre

- Dia 1, Dennis Muth amb Laura Schmitt Massanet.
 Dia 9, Javier Díaz Macías amb Lidia Tous Jara.
 Dia 13, Massimo Giorgio Pagliardi amb Roberta Stefanelli.
 Dia 14, Carlos Mancera Martínez amb Simone Nicole Renggli.
 Dia 14, Antonio Lugo Rodríguez amb Leticia Pilar Lorenzo Puente.
 Dia 16, Víctor Xavier Ferragut Massanet amb Francisca María Asensio Contestí.
 Dia 17, Alberto del Campo Orts amb Manuela Caruso.
 Dia 23, Severino Santos Laranga amb María de los Ángeles Pons Juárez.

Octubre

- Dia 7, Carlos Valderrama Franco amb Estela García Blanes.
 Dia 13, Joan Josep Mayol Adrover amb Joana Masdeu Parera.
 Dia 16, José Arturo Calsina Fleta amb Magdalena Picó Ginard.
 Dia 27, Pedro Santrandreu Ramos amb Alba María Jiménez Angulo.

Novembre

- Dia 3, Francisco Javier Velasco Marabel amb Charlotte Radino.
 Dia 4, Samuel Giménez Giménez amb Sara Martín Hidalgo.
 Dia 5, Manfred Heinrich Jansen amb Petra Elfriede.
 Dia 7, Simón Ramírez Santiago amb Kamla Bernich.
 Dia 10, Ángel Martínez Izquierdo amb María Rosario Nieto Moreno.
 Dia 10, Juan Llodrà Vives amb Joanna Paulina Harla.
 Dia 11, Patrick Fullard amb Sara Ferrer Hernández.
 Dia 11, Francesca Di Patti amb Roberta Monreale.

Desembre

- Dia 2, David Cuñat Maroto amb Ana Baltasar Servera.
 Dia 9, José Manuel Martínez Sánchez amb Cecilia Mingorance Díaz.
 Dia 9, Ricardo Grande López amb Laura Jessica García.
 Dia 15, José Terrón Barceló amb Josefina Hidalgo Nieves.

- Dia 19, Alejandro Ramos Montalvo amb Aurora Lamas Álvarez.

FINATS

Gener

- Dia 2, Antonio Fernández León (1922).
 DIA 3, Juana Mercadal Picornell (1920).
 Dia 8, Margarita Bauzá Bauzá (1935).
 Dia 11, Juan Orpí Tous (1936).
 Dia 11, Catalina Mayol Nadal (1926).
 Dia 18, Luis Felipe Dominguez de Brito Lobato (1958).
 Dia 20, Gabriel Flaquer Bisquerra (1931).
 Dia 20, Antoni Ferrer Amorós (1933).
 Dia 23, Fernando Heredia Heredia (1937).
 Dia 22, Ulrich Wilhelm List (1940).
 Dia 26, Francisca Caldentey Riera (1945).
 Dia 27, Antonio Pulido Torres (1948).
 Dia 28, Ulrih Anton Schanda (1956).

Febrer

- Dia 1, Magdalena Julià Servera (1922).
 Dia 1, Miquel Riutort Font (1920).
 Dia 7, Isabel Cursach Riera (1920).
 Dia 8, René Bühler (1956).
 Dia 9, Pedro Antonio Ferrer Pascual (1930).
 Dia 12, Antònia Flaquer Melis (1926).
 Dia 13, Masiana Català Català (1922).
 Dia 17, Agustín Moll Ferrer (1935).

- Dia 23, Noelia Ramos Mariño (1985).
 Dia 24, Helga Voight (1931).
 Dia 28, Jaime Nebot Llinàs (1925).

Març

- Dia 4, Antonio González Flores (1956).
 Dia 9, Antonia Gelabert Llompart (1941).
 Dia 10, Isabel Trujillo López (1917).
 Dia 13, Crecencia Jiménez Mellado (1920).
 Dia 16, Adela Pascual Moreno (1977).
 Dia 26, José Javier García Barrero (1962).

Abril

- Dia 4, Rafaela Linares Argüelles (1931).
 Dia 7, Juana Flaquer Moyà (1923).
 Dia 7, Maja Furbach (1978).
 Dia 13, Antonia Angulo Gallardo (1929).
 Dia 14, Silvano Soldaini (1939).
 Dia 30, Manuel Ruiz Gutiérrez (1972).

Maig

- Dia 13, Manuel Ruiz Gutiérrez (1972).
 Dia 14, Hermann Willi Schulz-Naundorf (1954).
 Dia 16, Petra Durán Mascaró (1935).
 Dia 17, Angelika Helga Quiles Ruiz (1955).
 Dia 19, Justiniano Guerrero Almodovar (1934).
 Dia 24, Francisco Gambins Méndez (1931).

Juny

- Dia 2, Miguel Sera Miguel (1919).
 Dia 2, Ana Castro Téllez (1925).
 Dia 8, Daniel Martínez Bonilla (1993).
 Dia 8, Rafael Gil Grillo (1950).
 Dia 12, Gerd Otto Grieshaber (1942).
 Dia 18, José María Rufo Merchan (1940).
 Dia 26, Agustín Nebot Nebot (1926).
 Dia 28, Robustiana Felipa López Castañar (1920).
 Dia 30, Carmen Malpesa Muñoz (1934).
 Dia 31, Ramón Guidet Valcárcel (1962).
 Dia 31, Adrien De Bleekere (1934).

AGENDA DE LA VILA

Anuari Cap Vermell 2017

Juliol

Dia 7, Francisco Murillo Viejo (1958).
Dia 8, Elia Alcaraz Tomás (1937).
Dia 8, María Massanet Sirer (1925).
DIA 11, Ute Gisela Volkmer (1938).
Dia 14, Bárbara Massanet Morey (1923).

Agost

Dia 3, Gottfried Hermann Jungbluth (1933).
Dia 5, Gisela Wimmer (1914).
Dia 19, Julio de Frutos Terrén (1948).
DIA 25, Salvador Bordoy Moll (1939).
Dia 28, Marcolina Fernández Fernández (1924).

Setembre

Dia 2, Emilio Miguelez González (1933).
Dia 3, Carmen Medina García (1917).
Dia 8, Gerd Blümel (1949).

Dia 17, Maria Paula Bernhardine Brügge (1937).

Dia 20, Antonia Ferrer Muntaner (1927).

Dia 20, Francisca Sancho Lliteras (1919).

Dia 20, Antònia Ferrer Muntaner (1927).

Octubre

Dia 8, Catalina Mayol Blanes (1940).
Dia 8, Juan Miguel de Arce del Toro (1995).

Dia 14, Karlheinz Frauenderka (1959).

Dia 15, Julia Nieto García (1950).

Dia 22, Magdalena Fuster Picó (1942).

Novembre

Dia 2, Francisca Flaquer Lliteras (1927).

Dia 6, Gerlinde Gehringer (1927).

Dia 14, Vicente García Cano (1965).

Dia 17, Miguel Amorós Carrió (1927).

Dia 22, Lorenzo Darder Bestard (1953).

Dia 23, Jaime Montané Cano (1950).

Dia 24, Antoni Llull Sureda (1929).

Dia 25, Clemente Terrasa Flaquer (1925).

Dia 26, José Paredes Muñoz (1933).

Desembre

Dia 4, Joaquín Casares García (1933).

Dia 8, Alfonsa Muñoz Jiménez (1932).

Dia 8, José Ferrera Martín (1935).

Dia 12, Dirk Reno Kleiber (1965).

Dia 15, Emilio Díaz Hermosa (1942).

Dia 17, Montserrat Esteve Riera (1938).

Dia 24, Margarita Costa Salom (1931).

Dia 27, Francisca Morón Cifre (1930).

Dia 30, Gerda Sender (1925).

Dia 31, Antonio Alzamora Melis (1943).

ESPORTS

Més de tres-centes notícies esportives al llarg de 2017 ha publicat *Cap Vermell*, sense comptar amb els magnífics capítols que Miquel Bestard fa de la **història de l'Escolar**. I començant per aquest club, que va tocar fons tant esportiva com organitzativament el mes de juny en confirmar-se el seu **descens a la segona regional** i amb dues candidatures a les eleccions a la presidència. Finalment Bernat Palmer, a qui entrevistarem en aquestes pàgines, és el nou president amb una candidatura única que ajuntà les dues tendències. Destacar també la bona marxa dels **juvenils** i dels **benjamins**, que foren campions de la seva lliga.

Quan al **bàsquet** podem qualificar l'any de magnífic. Els més grans, els sèniors, arribaven a la final del seu grup i aconseguien el títol de Subcampions. L'equip femení del Club, **les juniors**, acabaven en un meritori tercer lloc si tenim en compte que més de la meitat de l'equip ha jugat dins una categoria superior a la seva, fins i tot amb jugadores rivals fins a tres anys majors. Els **cadets**, campions de la lliga regular, perdien de manera injusta la Final de Lliga. Un títol de subcampions amb molt de regust de Campions. Els **minis**, súper cam-

pions invictes de la seva lliga. Bona feina! També esmentar que **Mauricio i Pablo Raij**, pare i fill, participaran en el campionat d'Espanya de bàsquet de la categoria cadet, que es celebrarà a Lleida. Ambdós formen part de l'equip Bàsquet Manacor, en Pablo fa 6 anys que juga amb l'equip manacorí i en Mauricio fa 4 anys que n'és l'entrenador.

Continua l'equip de **rugbi** fent grans avanços i competint en la lliga. Així com el nou equip de futbol-sala **s'Alzinar Futsal** està fent una lliga més que notable, tenint en compte que és el primer any que competeixen a la lliga.

El judo **Renhiskan** ha disposat de diversos campions i reconeixements als 30 anys de feina de **Pep Mascaró**.

La **marxa nòrdica** és tot un esdeveniment social que encapçala **Suso Reixach**. El club **Myotragus** s'ha erigit campió de la copa Balears com a equip. I **Suso Rexach, Cati Ferriol, Pep Francisco Pérez, Àngels Alzina, Ana Peris...** han obtingut medalla en les seves categories. L'Agulla va ser l'escenari de la prova puntuable del Campionat d'Espanya i del campionat absolut de Balears.

També hem començat a veure els resultats del nou club d'atletisme, el **Claudia Troppa Sports Center**, amb un bon paper als campionats escolars de Mallorca a la categoria benjamí.

Amb nom propi podem destacar diversos esportistes

locals que han aconseguit excel·lents resultats en les seves categories:

Xisco Vivas és àrbitre de preferent. **Jaume Faba** jugà amb la selecció balear de futbol platja.

Paula Pascual, Xisca Massanet i Rocío García són ara mateix tres diamants en brut de l'esport gabellí. **Paula Pascual**, jugadora del JS Hotels Cide a la Superlliga femenina ha aconseguit l'ascens, després de guanyar el mes de gener la copa de la Reina. També forma part de la selecció espanyola de vòlei juvenil. **Xisca Massanet**, després d'un campus de preselecció infantil femenina de Balears ha estat convocada per assistir als entrenaments de preselecció de tot Espanya que tindran lloc a Ciudad Real. La temporada passada, na Xisca ja jugà amb la selecció balear mini-femenina. **Rocío García**, la davantera centre del Collerense de futbol, convocada des d'infantil a les selecció autonòmiques, ara ja és una realitat i també juga amb la Selecció Espanyola Femenina sub-17.

Destacar que **Jaume Moll**, després de cinc anys al Mallorca marxa a l'equip de futbol xinès HANGZHOU GREENTOWN a les ordres de Sergi Barjuan.

Xisco Nebot, triatleta ha participat en l'Ironman 70.3, prestigiosa carrera on hi participen més de 3000 atletes i es celebra a la ciutat nord-americana de Chattanooga. També ha participat al campionat d'Europa d'Ironman quedant 85a posició de la general (i 5è del seu grup, és a dir de 40 a 44 anys). També ha participat en el d'Abu Dabi així com a les proves que es fan arreu de l'illa.

José Manuel Paniagua, Xisco Vives, Tomàs Vizuela, Luis Paniagua i Carlos Blanes també són habituals a les proves de triatló, trails, Ironmans,... aconseguint destacar el les seves categories. S'ha de mencionar la tasca del nou club d'atletisme: Club Atlètic Capdepera. A més d'organitzar amb molt d'èxit la II Trail gabellina, els seus membres han participat de diverses proves atlètiques d'arreu de l'illa.

Feriel Rabai, Eli Paez, Dolors Soto, Iwona Czygier, Dominic Knebel, Lucas Maggio, Jose A. Infiesta i Albert Llull són els durs esportistes que es dediquen a les competicions spartanes. Les Spartan son careres de muntanya endurides amb proves de força. També han obtingut llocs als pòdiums.

Jordi Bou continua la seva progressió tenística i ha aconseguit el el sub-campionat de les Illes Balears categoria sub-17 a expenses d'entrar a l'ATP el proper any.

Ressenyar també els èxits de la quadra Yamo-Llevant que cada any és present a les millors competicions de trot. Enguany **Duna de Llevant** guanyà el XXXII Crítèrium dels 4 Anys que amb gran superioritat en una memorable darrera recta que aixecà el públic.

L'any acaba amb la Cursa Sant Silvestre gabellina amb notable participació.

ELS REIS

A cinc de Gener arribaren,
al moll de Cala Rajada,
Molta gent les esperava,
Ses Majestats s'aproparen,
amb alegria saludaren,
a sa gent de s'esplanada.

SANT ANTÒNI

Sant Antoni arrencà,
amb una picarolada,
s'ajuntà una gentada,
que no podien passar.
Els carrers a arrebossar,
sa confraria ja l'ha armada!=

SA RUA

Vint i quatre de febrer,
sa gent va ser convocada,
a sa Rua de Cala Rajada,
festa que no es pogué fer,
sortir no varen poder,
perquè es mal temps no deixava.

Fou diferent a Capdepera,
ja que no feia mal temps,
tothom va arribar a temps ,
tots tenien passatgera,
i va rodar de primera,
no quedaven més intents..

MERCAT MEDIEVAL

De Joan Carles s'avinguda,
d'estendards la veim ben plena,
tot això és una senya,
que a Capdepera hi ha moguda
Medieval, festa segura,
i que mou molta de «penya»

EL CARME

Del Carme ja és un clàssic
fins i tot es pot votar,
es cartell espectacular,
que mos vesteix s'escenari,
el pinten gent voluntari,
i molt mal de millorar.

SANT ROC

Es dia de sa cloenda,
fou es dia de Sant Roc,
hi hagué concert de foc,
i Jazz de final de festa,
sa gent acabà contenta,
això no es veu a cap lloc.

SANT BARTOMEU

Sant Bartomeu, sa de dir,
es una festa potent,
per que mou molta de gent,
tothom es pot divertir,
i molts tornen repetir,
com a públic competent.

L'ESPERANÇA

Sa patrona de Capdepera,
és la Verge de l'Esperança,
tant en fred com de bonança,
en es Castell se venera,
amb una missa a sa capella,
tots l'hi fan una alabança

CULTURA

Teatre

04-01. Estrena de Contaminats de Matt Patricis. *Contaminats* és una proposta de teatre breu, o «micro-teatre» com també se l'anomena, de Matt Patricis, interpretat per Joan Girart Pons i Maria Mir Rojas. Durant dos dies, 27 i 28 de desembre, es programaren sis sessions a la sala de dalt del bar Segle XII, un improvisat escenari perfectament adaptat a l'obra i al format que es presentava, que van tenir una resposta de públic irregular. La interpretació dels joves actors va ser tot un descobriment i la posada en escena, senzilla i eficaç, amb una molt bona ambientació de so i llums.

04-01

18-01. Boom, boom, boom... rabiosa actualitat. L'obra *Boom, boom, boom* del català Xavi Morató, dirigida per Joan M Albinyana, es representà al teatre de Capdepera el 13 de gener. La història parla de temes d'actualitat, tractats amb rigorositat, sense fugir de la polèmica i la contraposició d'idees. Els actors Salvador Miralles, Biel Bisquerra i Joan M. Vadell desenvoluparen una gran treball, amb una definició dels personatges molt creïble.

18-01

02-02 Teatre en anglès per a l'alumnat de Primària. Dia 1, el teatre de Capdepera acollí la representació de l'obra en anglès *Robin Hood*. Es tracta d'una adaptació de la coneguda llegenda, per a nins i nines de 3r a 6è curs de Primària. La companyia The Performers va representar la història, intentant fer arribar el text d'una forma senzilla. Això sí, amb una gran solvència, ja que aconseguiren transmetre el bessó de la història amb cançons i situacions divertides que enganxaren els joves espectadors.

02-02

05-03. Un Shakespeare gabellí i un escriptor ambiciós a la darrera obra de Krisis Teatre. *El macabre viatge del Sr. Malaspina*

05-03

va agradar al nombrós públic que es congregà a l'estrena (dia 3) d'aquesta divertida comèdia, ambientada principalment en el Londres de Shakespeare de 1570, on un ambiciós escriptor, Malaspina, realitzarà un viatge en el temps per anar a acabar amb la vida del jove Shakespeare. El repertori comptà amb un grup de joves actors que, tot i que presentaren algunes mancances a nivell de dicció, van fer uns papers més que notables, deixant-s'hi la pell i arrabassant el somriure del públic. L'obra va estar dirigida per Matt Praticis.

09-03. El realisme màgic de n'Aineta dels Matalassos, a escena. Dia 5, el Teatre Municipal acollí la representació de l'obra *Vida i miracles de n'Aineta dels matalassos*, una adaptació teatral del conte original d'Antoni Mus, que dugué a terme el director manacorí, Joan Manuel Albinyana, amb molt bona resolució, i interpretada notablement per Margalida Amengual, Catalina Riera i Joan Toni Sunyer. Una gran treball de la companyia Desbuc.

29-03. Guium: la ciutat oculta de Mallorca, en clau dramàtica. L'obra, que havia rebut el premi projectes escènics 2016 del Teatre Principal, posà en escena una proposta suggeridora, de la mà mans del director Víctor Muñoz. Un suïcidi amb causes sense resoldre, una història de suspens amb un rerefons històric, aquests són els elements a partir dels quals es traça l'argument. Els distints personatges foren interpretats per Eva Barceló, Enka Alonso y Toni-Lluís Reyes, a molt bon nivell.

04-04. El refugi: el thriller rural arriba al Teatre de Capdepera. Arnau Serra va escriure i dirigir aquesta obra per al taller de teatre d'adults. A l'escenari, un decorat realista en què no mancava ni el més mínim detall, digne de premi, i uns efectes de llum i so meticulosament pensats. L'obra aconseguí mantenir l'espectador en tensió, amb escenes de gran dramatisme i va ser interpretada per Esperança Morey, Matías Praticis, Mateu Mercant, Mónica Viejo, María José González, Nicole Serapio, Ani Muñoz, Claudia Pérez i Ana Vivancos.

09-03

29-03

04-04

13-04. Els alumnes de 6è de s'Alzinar estrenen obra de teatre. Es tractava d'una funció de teatre per recaptar fons per al seu viatge d'estudis. L'obra estava conformada per petites històries de caràcter moralitzant, adaptades al llenguatge teatral. Tampoc hi faltaren la música i el ball, que tant agraden als joves. En aquesta ocasió, els alumnes comptaren amb la col·laboració de na Bàrbara Flaquer i en Màssimo Pasqui.

04-05. *Matussers*. Els espectacles que Arnau Serra posa en escena venen sempre amb un segell de qualitat afegit, tant si parlem d'escenografia com de l'ambientació lumínica i sonora que impregna a totes les escenes. Aquesta mateixa qualitat és la que es deixa veure en les històries i els diàlegs. *Matussers* és la primera obra de les que podrem veure de n'Arnau amb els grups de joves i nins del Centre Jove de Capdepera.

16-05. *El malson de la mare coratge, una obra guardonada*. En el marc de la XVII Mostra Escolar de Teatre, Música i Dansa que se celebrà a Artà, es representà l'obra *El malson de la mare coratge*, interpretada pels alumnes de 3r i 4t d'ESO i Batxiller del Col·legi Sant Bonaventura. En aquesta obra de teatre hi participaren quatre joves actors de Capdepera: Toni Melis Fajardo, Marina Auclair March, Laura Speck Alcover (premi a la millor actriu 2017) i Micaela Tétard Beltrán. En l'edició 2017 del premis Buero, van obtenir el premi a la millor actriu (Laura Speck), millor escenografia, millor atrezzo i millor caracterització.

23-05. Teatre Jove: *Puzzle*. La història basada en l'obra *Plastilina* de Marta Buchaca, mostra des de l'interior de les famílies una història tràgica i molt intensa de la qual, a priori, ja coneixem tant el nus com el desenllaç i no tenia massa misteri. El públic va sortir de l'obra sorprès pel tema tractat i per la bona actuació dels joves actors i actrius, dirigits per Arnau Serra.

18-06. Teatre infantil: *L'arbre sense fulles*. Els alumnes del grup B de 6anys d'Educació Infantil del col·legi s'Alzinar interpretaren l'obra *L'arbre sense fulles*, dirigida per la seva mestra, na Margalida Serra. La història parla

13-04

04-05

16-05

23-05

10-06

del respecte cap els que són diferents, mitjançant una barreja de dansa, drama i comèdia.

19-06. *El llibre de la selva de s'Alzinar.*

L'alumnat de 5è curs de s'Alzinar cada any prepara una obra de teatre. En aquesta ocasió van realitzar una versió d'*El llibre de la selva*, sota la direcció de Malen Tous, amb Paco Barbón com a ajudant de direcció, i la col·laboració d'altres mestres del centre. La representació recollí una eficaç presentació i la selecció dels moments més coneguts de la història, tots ells ben lligats, en una versió simplificada del bessó de l'obra de Rudyard Kipling.

29-06. Dues obres del taller de teatre del Centre Jove Tot Capgirat i Quin desgavell!!! en una doble sessió teatral. Dies 24 i 25, els grups del taller de teatre del Centre Jove de 4 a 9 anys i de 9 a 11 anys van representar les seves obres en una mateixa sessió. El grup dels més petits van posar en escena *Tot capgirat*, d'Adelaida Frías, una obra curta però molt divertida. El grup dels més grans van representar *Quin desgavell !!!*, escrita i dirigida pel mateix Arnau Serra, una obra teatral al voltant del teatre, difícil i que exigia canvis de registres, contínues interrupcions, entrades i sortides constants i imprevisibles...

09-07. El teatre, un mar d'emocions. Els clàssics no passen de moda, els valors educatius del teatre o perquè el teatre no morirà mai. Els alumnes del Taller de Teatre de l'associació SOM AQUÍ GABELLINS tancaren la XV Mostra de Teatre. Mai havien fet teatre. No sabien el que era interpretar un personatge, posar-se en la pell d'un altre. Un any després feren que s'emocionàs tota la platea. Ells són: Juan José García, Adela Pasqual, Neftali Pascual, Caterina Infante, Lourdes Malpesa, Changsheng Zhao, Sandra Cuenda, Jorge Ruíz, Pedro Martínez, José Antonio Martínez, Daniel Martínez i Adrián López acompanyats a l'escenari per diversos voluntaris de l'associació, tots dirigits per Arnau Serra.

10-07. *La presa*, una elecció i interpretació impecables d'Es Mussol. Durant tres dies (7, 8 i 9 de juliol), la companyia Es

19-06

29-06

09-07

10-07

Mussol va interpretar, en el saló de plens de l'Ajuntament (Can Creu d'Inca), l'obra de teatre *La presa*, del premiat i prestigiós dramaturg irlandès Conor Mc Pherson. El repartiment el formaren Biel Bisquerra, Toti Fuster, Pere Terrassa i Xavi Núñez, qui a més va dirigir l'obra. Tots ells varen estar a l'alçada d'un text que manté un diàleg intens, amb substància, intel·ligent i directe, que commou l'espectador. Al mes de novembre es va reposar en el mateix escenari, i també es va representar a ses Salines.

11-07. *Oliver Twist*, el musical. Els alumnes del taller d'anglès de l'AMIPA s'Auba representaren *Oliver Twist*, de Charles Dickens, un musical en anglès dirigit per Alejandra Cabello, Elizabeth S. Graham i Johanna Lidgren. L'elenc d'actors: Jamie Hernández, Danny Hernández, Marina Bonín, Isabel Martí, Carme Triay, Zoe Riello, Noa Riello, Mireia Farré, Núria Farré, Freya Milligan, Phoebe Milligan, Sayen Agirman, Neus Garau, Aitor Bengüecha.

06-08. Tallers de teatre d'estiu. Juliol. Els alumnes dels tallers de teatre que organitza el Centre Jove durant l'estiu representaren, els dies 28 i 29 de juliol, les obres que havien preparat. Dia 28, el grup dels més petits van interpretar l'obra *L'illa de Marina*, una divertida història de pirates escrita per Jeroni Morey i dirigida per Clara Font i Catalina Herrero. El grup dels més grans van representar, dia 29, l'obra *Tomeu*, amb dramaturgia a càrrec de Joan Girart i amb la col·laboració de Jaume Torres.

19-09. Circ, dansa i teatre al carrer i amb risc de pluja. Hi havia ganes de carrer. De fet la plaça dels Pins feia goig per veure el circ Bover, un clàssic en el panorama illenc que ofereix un combinat d'espectacles entretinguts. Malabars, equilibris, monocicles, aeris, ganivets, humor i participació al llarg d'una hora i mitja. El diumenge continuà la cita amb dansa i teatre de text. *Ratataplum* resultà curta i poc espectacular, un muntatge impropï de les produccions de Mariantònia Oliver. I per acabar *Polifem*, a ses Àncores. Un bell indret, amb espectacular escenografia i un text complex de Llorenç Moya en

11-07

06-08

19-09

una interpretació molt bona de Bernat Pujol. L'incombustible Pep Baños va fer de narrador-veu en off. Una grata sorpresa.

23-10. *Les darreres paraules* de l'Arxiduc, versió de Carme Riera. Capdepera va tenir el privilegi d'ésser un dels pocs municipis de Mallorca on s'ha representant l'obra de Carme Riera *Les darreres paraules*. Es tracta d'una producció del Teatre Principal, dirigida per Rafael Duran i magníficament interpretada per Andreu Benito i Josep Orfila. Es tracta de la primera adaptació teatral d'un text d'aquesta escriptora, que s'endinsa en el mite de l'Arxiduc Lluís Salvador, qüestionant la imatge que s'ha creat del personatge.

03-11. Teatre: *Els forats negres* de monsieur Pinyol. *El sopar dels idiotes*, de Francis Veber, en una gran adaptació dirigida per Matt Praticis, es representà al Teatre Municipal per la companyia KRISIS TEATRE. El muntatge comptà amb un magnífic repartiment: Nicole Serapio, Tolo Alzina, Xisco Rubí, Suso Reixach, Lina Terrassa, Raül González i Víctor Martínez.

12-11. Àngela Aso, de Capdepera a la Gran Via. Àngela Aso ja ha participat en uns quants musicals: *La Bella i la Bèstia*, *Alicia al país de les meravelles*, *Blancaneus*, *Ventafocs*, *El Zorro* o *Frozen*, sempre a les ordres de Rafel Brunet, a l'ombra de qui ha crescut artísticament. Però *La Reina de las Nieves* és una nova obra, totalment professional, amb un càsting nou, del qual ja informàrem, i amb més exigències. Va estar en cartell, a Madrid, fins dia 7 de gener, amb possibilitat de pròrroga i amb dues funcions molts de dies.

13-11. *Abans que arribi l'alemany* guanyadora dels premis ATAPIB 2016. L'Associació de Teatres i Auditoris Públics de les Illes Balears, de la qual forma part el Teatre de Capdepera, dia 11 de novembre lliurà, a Alcúdia, els seus guardons anuals. En aquesta onzena convocatòria els premis atorgats foren els següents: millor dramatúrgia: Marta Barceló, per *Abans que arribi l'alemany*; millor actriu: Muntsa Alcañiz, per *Abans que arribi l'alemany*; millor espectacle: *Abans*

23-10

03-11

12-11

13-11

que arribi l'alemany, de la companyia EN BLANC; millor direcció: Sergi Baos, per *Un tramvia anomenat desig*; i millor actor: Rodo Gener, per *Jo*, *Odisseu* i per *Un tramvia anomenat desig*.

15-11. Yerma o la fecunditat teatral de la companyia actoral Sa Boira. La companyia Sa Boira representà al Teatre de Capdepera l'obra dramàtica *Yerma*, de Federico García Lorca, dirigida per Mateu Fiol i Bernat Pujol, amb un elenc actoral que es deixà la pell sobre l'escenari. Els actors varen ser: Patricia Monzón, Santi Muñoz, Mariló Rivero, Pilar Redondo, Claritza G. Rojas, Jesús Romero, Maria Llobera, Joan Moreno, Manolo Serrano, Mateu Segura, Moisés Córdova, Cati García, Antonia Burguera, M. Ángeles Cutillas, Toni Sorá, Xisco Tomás, Carmen Pizá, Magdalena Cañellas, Carles Jubert, Laura Cerrato.

30-12. Eliminado: teatre curt però intens. Kriši Teatre ens presentà, dia 28, una nova proposta: *Eliminado*. Es tracta d'una peça curta escrita i dirigida per Matt Praticis. Amb un argument senzill, se'ns ofereix una història al voltant d'una conspiració (una mena de joc amb sang pel mig) que els mateixos actors van descrivint, fins a plantejar una situació que reclama una solució final. Gran feina dels actors.

15-11

30-12

Nits de les Arts

Divendres 22 setembre. Durant el cap de setmana van tenir lloc al Centre Cap Vermell les Nits de les Arts, dos horabaixa-vespre plens d'activitats culturals per a tots els públics i que vol emular els esdeveniments de grans ciutats a l'inici de la tardor: Circ, música, pintura, mercadet d'art i cervesa artesana, un combinat que abasta un públic molt divers i que la participació local fa que es converteixi en punt de trobada obligatòria en un moment o altre.

Dissabte 23 setembre. El circ, música i poesia tornaren amb Alícia Rechac i Àngela Aso, com dos estels brillen amb llum pròpia, des del firmament gabellí. A destacar el cuiner Miquel Cabrer, que va fer unes tapes exquisides que es varen acabar els dos dies. La dansa vertical, un clàssic d'aquesta convocatòria, en aquesta ocasió amb més artistes combinà la dansa aèria i en terra, en un espectacle molt elaborat i que fascinà el públic. I per acabar la nit, l'*Slam* poètic amb una representació dels millors poetes i poetesses de la contrada.

Música

02-01. Concert de Cap d'any 2017... o com començar l'any amb bon peu (musicalment parlant). La iniciativa de la Banda de Música de Capdepera d'oferir cada dia 1 de gener el seu concert de Cap d'Any, ens permet arrancar l'any amb bona música. El concert ofert el 2017 resultà espectacular i l'auditori Cap Vermell s'omplí completament d'un públic que tot d'una connectà amb els músics dirigits per Miquel Gayà. Un concert amb sabor vienès, amb els Strauss, pare i fill, com a compositors centrals.

02-01

09-01. La coral s'Alzinar a Santa Clara. Dia 7, en el III Cicle de Litúrgia i Cant Coral, la formació dirigida per Elionor Gómez-Quintero va acompanyar la celebració de la missa vespertina del Monestir de Santa Clara, de Palma. Els nostres cantaires oferiren un variat repertori d'obres adients a la celebració, com ara el Kyrie de la *Missa de Coronació*, de Mozart; l'*Ave Maria* de Gounod o l'«Agnus Dei» de la *Missa Criolla* d'Ariel Ramírez, acompanyats per Maria Antònia Gomis al piano. En acabar la missa, la coral oferí un concert de música popular.

09-01

11-02. Joan Isaac, un cant poètic a la quotidianitat. En el C.C.V., el reconegut cantautor presentà el seu nou espectacle *Paral·lelismes*, en què combina la recitació de poemes del seu llibre *Intimissimi* amb una selecció de cançons del seu repertori, fins als temes més recents, alguns dels quals inclosos en el disc que havia de publicar en el mes de març, *Manual d'amor*. El llibre de poemes de Joan Isaac *Intimissimi* fou presentat, abans de començar l'espectacle, per Joan Manresa.

11-02

12-02. Smile Dancing, ballar per un somriure. L'associació Per un Somriure presentà el seu espectacle anual amb finalitat benèfica, els guanys del qual els dedicaren a Auba Mallorca, una associació que ajuda dones que pateixen càncer de pit. Totes les coreografies varen ser ben aplaudides per el públic, especialment les dels més petits, que se'n dugueren les ovacions mes entusiastes.

12-02

16-02. Interludis musicals a la Biblioteca de Capdepera. La Biblioteca de Capdepera va ser l'escenari dels primers Interludis Musicals que organitza l'Escola Municipal de Música de Capdepera. En poc més de 20 minuts, els assistents varen tenir l'oportunitat d'escoltar un petit tast del que fan els alumnes a les classes individuals. El cicle de petits concerts té dos objectius: d'una banda, apropar l'Escola de Música a diferents indrets del municipi, i de l'altra, donar l'oportunitat als alumnes del centre de tocar en un ambient familiar, proper i agradable.

16-02

19-02. La dansa revolucionària dels Dancers in Black al teatre de Capdepera. Dia 17, el grup Dancers in black va presentar un nou espectacle, *Dance Revolution*, un conjunt de coreografies ben elaborades, amb una naturalitat sorprenent. Un bon espectacle al qual potser li manca una mica de cura entre cada ball. Esperam que la dansa els acompanyi en un llarg futur sobre els escenaris.

19-02

14-03. 2n Slam de poesia i concert de Rapticando al Bar l'Infern de Cala Rajada. El segon eslam va convocar un bon nombre de poetes locals i forans. Finalment, un poeta sènior, que recità en anglès una cançó de taverna, se'n va dur el tercer lloc; Joan Cabalgante, amb un poema d'amor sincer, va aconseguir el segon lloc, i Yasmín F. Huckson, s'emportà el primer premi, després de recitar un poema esferèidol sobre la seva realitat íntima i les relacions amoroses. Dia 4, el grup de hip hop Rapticando va oferir un concert en el mateix escenari, ple a vessar. El concert de Rapticando era un dels més esperats, ja que aquesta banda s'ha consolidat a nivell local.

14-03

21-03 Òpera a s'Alzinar Els alumnes de segon i tercer cicle de s'Alzinar van poder gaudir d'un espectacle musical que apropa els més joves al gènere operístic, de la mà de Pablo López. La posada en escena del baríton i mestre del conservatori d'Alacant, que barreja música, cant i imatges animades, és senzillament genial, en una adaptació de *Il maestro di capella*, de D. Cimarosa.

21-03

11-04. Comença el IV cicle de petits concerts. El cicle de petits concerts organitzats per l'Associació d'Amics de l'Escola Municipal de Música va començar la seva singladura amb preciós concert, que es traslladà de la capella del Castell (per obres) a l'església de Cala Rajada. no l'ha llevat ni una mica d'encant. El programa preparat pels alumnes de preparatori de l'EMMC va estar dedicat a música de cine i a obres d'Amèrica del Sud.

23-04. Exquisit concert de Pasqua 2017. A l'església de Cala Rajada, va tenir lloc el concert de Pasqua organitzat per l'Associació d'Amics de l'Escola de Música de Capdepera. A més d'alumnes de la mateixa escola, hi participaren exalumnes, així com, molt especialment, el violoncel·lista Hans-Göran Eketorp. El programa es dividí en tres parts, amb diferents continguts i intèrprets. La primera part interpretada Carme Alzina, Hans-Göran Eketorp i Margalida Serra; la segona part per Alejandra Cabello i Margalida Serra; i a la tercera part els intèrprets foren Caterina Barceló, Carme Alzina, Lluç Barbón i Hans-Göran Eketorp.

24-04. Mallorca Gay Me'ns Chorus en el Centre Cap Vermell. Segona aparició a Cala Rajada d'aquesta formació coral que tant s'està consolidant en el panorama musical de Mallorca i, pel que sembla, també a fora. En un Centre Cap Vermell amb més de mig aforament ocupat per un públic entusiasta, els cantaires dirigits per Joan Laínez es van guanyar la voluntat dels assistents des de les primeres notes del seu concert.

04-05. Trobada amb Óscar Senén a l'EMMC. L'Escola de Música va rebre, el dia 3, la visita del compositor vinarossenc Óscar Senén, especialitzat en música de pel·lícules, televisió i vídeo-jocs, que ha treballat com a orquestrador amb compositors de la talla de Hans Zimmer, Lorne Balfé o Rupert Gregson-Williams, entre d'altres. Al matí n'Óscar Senén va visitar els alumnes de 1r de l'ESO de l'IES Capdepera, i al capvespre foren els alumnes de l'Escola de Música els qui pogueren conèixer de primera mà com és el procés creatiu de la banda sonora d'una pel·lícula.

11-04

23-04

24-04

04-05

22-05. El folk-metal de Sigramaça sonà al Mercat Medieval. El grup gabellí oferí un concert impecable, en què presentà el seu primer EP, amb els temes «Unfeared», «Nol-tros Som Sigramaça», «Domain of a Dream» i «Night Crawler». Els assistents gaudiren d'un dels concerts més esperats pel jovent del poble.

24-05. Les barbes de Llull: el tàndem Toni Gomila i Nou Romancer enlluerna el públic gabellí. La intel·ligència lul·liana va impregnar la plaça des Sitjar, en el transcurs del Mercat Medieval, quan el grup Nou Romancer va escollir a Toni Gomila per conduir l'espectacle que porta el nom de *Les barbes de Llull*. Els intèrprets, veterans dels escenaris de les Illes i catalans, varen oferir un concert molt acurat, que va satisfer les expectatives creades. Perfecta la conjugació del tàndem Gomila-Nou Romancer.

25-05. Trobada de xeremiers al Castell. Un moment important del Mercat Medieval 2017 fou la Trobada de Xeremiers, que arribà a la quarta edició, amb la participació dels Xeremiers del Puig de sa Font, els Xeremiers de Santa Maria i els Xeremiers Orats de Pollença, els quals actuaren en diversos punts del Castell i després es concentraren a la plaça de l'Orient.

28-05. Concert Coral Cala Rajada. Aquesta formació actuà dins el programa de divulgació cultural de la regidoria de Turisme. L'actuació va tenir per escenari el temple parroquial del Carme, i el cor hi posà l'entusiasme i les ganes que el caracteritzen. El grup de cantaires dirigits per Pep Llull ens oferí un programa conegut, en el qual es mouen amb absoluta comoditat, assolint, per moments, una de les millors actuacions que els recordam.

29-05. Concert Banda Simfònica del Conservatori. La banda, sota la direcció de Fernando Marina, conegut pels melòmans locals d'altres presències seves entre nosaltres, actuà en el CCV. La formació sonà contundent, apoteòsica per moments, al llarg d'un repertori perfectament escollit per a major lluïment dels músics. Hi parti-

22-05

24-05

28-05

28-05

29-05

ciparen tres components que són de Capdepera: Melanie, clarinet; Janik, saxo, i Julià, trompa.

03-06. Zumba i diversió al teatre. En el marc de la mostra de teatre, música i dansa de Capdepera, els alumnes del taller de zumba de l'AMIPA de s'Alzinar van presentar el seu espectacle Zumba=Diversió, sota la direcció d'Isabel Bover. Tot plegat resultà un espectacle alegre i divertit que va ser del gust del públic.

07-06. Les bandes sonores, fil conductor d'un concert de pel·lícula dels alumnes de l'Escola Municipal de Música de Capdepera. El concert final de curs de l'Escola Municipal de Música va comptar amb la participació dels conjunts instrumentals i vocals del centre. Sota el títol *Una escola de pel·lícula*, les diferents agrupacions anaren interpretant una acurada selecció de temes pertanyents a bandes sonores de pel·lícules rodades d'ençà dels anys 50 fins als nostres dies.

15-06. Fi de curs de TOTAL DANCE. Aquesta escola de dansa moderna va celebrar el seu VII Fi de Curs. Tres actuacions en què participaren més de 200 alumnes de Capdepera, Cala Rajada i Artà. Tots ells varen demostrar la feina i evolució de tot el curs, defensant unes coreografies de gran nivell, gràcies als seus monitors: Sandra, Laura, Laly i David.

20-06. Les alumnes del teatre musical debuten amb *Musispècies*. Dia 16, el Teatre de Capdepera es va omplir de gom a gom d'un públic entregadíssim i disposat a gaudir del primer musical de les alumnes del curs de teatre musical de l'Escola Municipal de Música de Capdepera. El curs ha comptat amb n'Arnau Serra per a impartir les classes d'interpretació i d'Alejandra Cabello per a les de cant.. Els intèrprets comptaren amb la música en directe de l'Orquestra d'Ensenyaments Professionals de l'Escola de Música dirigida per Víctor Ferragut, professor d'aquesta assignatura, qui a més a més havia realitzat els arranjaments per a l'ocasió.

03-06

07-06

15-06

20-06

24-06. Dia 21 de juny: música, escultures i literatura en el Dia de la Música.

La música sonà pel poble de Capdepera per commemorar el Dia Internacional de la Música. Poguérem escoltar les corals s'Alzinar, Gabel·lina i Cala Rajada; alumnes de l'escola de música de guitarra i clarinet; el duet Amb Cor de Cordes; Els que Ningú Vol; Batucap, el debut de Summer wine amb Àngela Aso i Carles Grimalt, Marisa Rojas i la Banda de Cornetes i Tambors, per diferents places, passejos i carrers, i en el lliurament dels Premis Ploma de Ferro 2017, categoria adulta, i en la presentació del llibret dels guanyadors de l'any passat. Pel que fa als premis Ploma de Ferro, el primer premi va ser per a Eulàlia Pagès i Morales, de Sabadell, amb la narració «Tempus fugit»; el segon premi ha estat per a Bàrbara Llull Oliver, de Manacor, amb la narració «Escòcia in media res». I el premi local ha estat per a Gabriel Mir Casasnovas, de Capdepera, amb la narració «Jerónimo».

26-06. Rock & Tapes 2017, a la plaça dels Pins. Se celebrà a Cala Rajada aquest festival solidari, organitzat pels membres del grup musical Hard Top, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Capdepera. En aquesta ocasió, com a convidats, varen sonar els grups Hard Top i Dead Rock Pilots, d'Alemanya; Logian i Injection, d'Espanya, i Oveja Negra, de l'Argentina.

04-07. Concert del Cor de Dones de la UIB. De la mà dels Amics de l'Escola de Música, el Cor de Dones va actuar en el marc dels jardins de sa Torre Cega, davant un públic que no arribà a omplir el recinte. En la seva presentació a Cala Rajada, sota la direcció de Lúdia Fernández, el grup ens oferí un repertori tot ell contemporani, però amb dues parts clarament diferenciades, de temàtica religiosa la primera, i de caire popular la segona. Al piano, la "nostra" Maria Antònia Gomis, de qui res podem dir que no hàgim dit ja: és l'acompanyant perfecta.

05-07. El ballet Stylo de viatge a Las Vegas. El ballet Stylo, sota la direcció de Claudia Suiter, va presentar, els dies 1 i 2 de juliol, el seu espectacle de final de curs *Viatge a La Vegas*. Un espectacle de música i dansa

24-06

26-06

04-07

05-07

amb un divertit fil argumental. Com altres vegades cal assenyalar l'acurada posada en escena, amb un escenari i un vestuari molt elaborats.

07-07. La coral s'Alzinar, un clàssic Després del pregó de les Festes del Carme, la coral s'Alzinar va comparèixer a la cita obligada de cada any. El seu va ser un alegre i reconfortant concert molt propi per a aquestes dates estiuenques, amb un programa de temes que, en conjunt i per separat, són dels que alegren l'esperit. Sota la direcció d'Elinor Gómez-Quintero i amb l'acompanyament al piano de Maria Antònia Gomis, el concert resultà la millor porta d'entrada a les Festes del Carme 2017.

09-07. Rock jove en una nit de les festes.

El vespre té aquestes coses: rock i jovent, i més si som damunt les Festes del Carme. Les formacions locals Sustrandos, que foren els primers en actuar, i Fallen Heroes, animaren el vespre amb un repertori de gresca i rock, respectivament, al moll de Cala Rajada.

10-07. El rock (i l'ska) més madur al XII Morralla Xop. L'associació de les Festes del Carme sempre té molt bon ull a l'hora de triar els grups que, any rere any, actuen en aquesta proposta festiva. En aquesta ocasió actuaren, en primer lloc, Ex-Tres, una gran banda per a un gran moment. I seguidament, els catalans Dr. Calypso, una banda veterana, consolidada en els seus trenta anys sobre els escenaris.

10-07. A ritme de baquetes i maces. IV Trobada de Batucades. 7 agrupacions que «suaren la camiseta». A ritme. Sempre a ritme. Començaren des de na Ferradura i cap al moll. Amb una distància suficient perquè una no es menjàs l'altra. Ritmes d'allò més variats. Coreografies diverses. I molt de públic que als músics els fa allò que diuen «venir-se amunt» i donar el millor de si mateix. Curiositat: més presència femenina que masculina, però sols una directora de colla. Encapçalava el cercavila el Batucap de Capdepera seguits de HIACHAT de Santa Margalida, PORRERES BATUKADA, TREMOLARTA d'Artà, MANAFOC de

07-07

09-07

10-07

10-07

Manacor, PETRUKADA de Petra i SANDUNGUEROS de Lloseta.

24-07. Serenates d'estiu 2017: recital de piano i veu. Antonio Aragón i Noemí Dalmau oferiren un magnífic concert a sa Torre Cega, en el marc de les Serenates d'Estiu. Va ser el divendres dia 21 i vam poder gaudir d'un excel·lent recital a càrrec de la pianista i el tenor, que fou tot un goig pels amants de la música. Els dos intèrprets hi posaren a contribuir la seva professionalitat i dilatada experiència, a més d'una acurada selecció d'obres, que resultà molt interessant i variada.

24-07

25-07. La Gala Lírca de Llevant, un clam d'òpera i sarsuela. El concert, que va tenir lloc dia 22 en el Centre Cap Vermell, va comptar amb una acollida immillorable per part del públic. L'esdeveniment era el segon de tres concerts, precedit pel que va tenir lloc a l'Església Nova de Son Servera, dia 8, i abans del que havia de tancar el cicle, dia 23 de setembre, a Artà. Antoni Lliteres, com a impulsor de la idea, ha aconseguit donar una empena coratjosa a la comarca de Llevant, en una mena de mancomunitat musical per aprofitar l'entusiasme de les tres corals i dels cantaires, en una estratègia intel·ligent que agradà molt al públic assistent, i que, com a fórmula de cultura, eleva i dignifica la tasca dels tres pobles.

25-07

27-07

27-07. Trobada de bandes a Son Servera 2017. Dia 22 va tenir lloc la 25a edició del Festival de Bandes de Música del poble veïnat, amb la participació de les formacions de Sant Llorenç, Son Servera i Capdepera. El festival s'inicià amb un passa-carrers per la zona cèntrica de Son Servera, que acabà a l'Església Nova, on oferiren un concert conjunt. La formació gabellina interpretà, dirigida per Miquel Gayà, Alvamar obertura (Barnes), Arte de Cúchares (E. Pastor) i Caribbean concert (Vlak).

31-07

31-07. XXIX Serenates d'Estiu / Glass Duo. El vidre fet música. El Glass Duo és una original formació integrada per Anna i Arkadiusz Szafraniec (Polònia) que ha fet de l'arpa de vidre el seu mode d'expressió. De formació clàssica, aquests dos artistes són avui

un dels pocs grups del món que es dediquen professionalment a la música amb aquest «instrument», format per 57 copes de cristall.

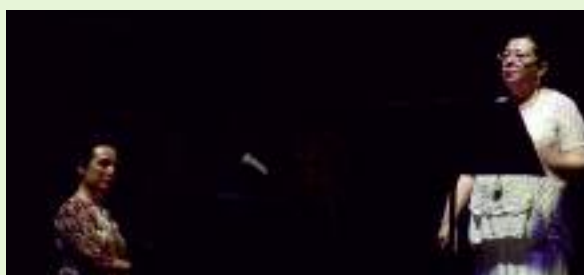
01-08. La torre de Canyamel gaudeix amb Marlango. La veu de Leonor Watling creà una nit màgica. Tancava la gira *Delicatessen*, del seu darrer àlbum *El porvenir*. Tant és cantar blues, jazz, pop... versionar cançons d'altres (Radio Futura) com les pròpies, en un mestissatge d'estils on tothom, artista i espectadors, se senten còmodes i a gust. Alejandro Pelayo, el pianista que l'acompanya, va crear una orquestra al voltant de la veu de la cantant.

06-08. Som lletjos, però tenim la música... Concert de petit format amb un quartet de luxe format per Marta Marco, Ernest Villegas, Montse Vellveí i Marc Serra, que ens submergí en una atmosfera màgica on les paraules de Leonard Cohen ressonaren con si ens les diguessin a cau d'orella... I el castell es convertí en un món que ens transportà fins on l'imaginari de cada un és capaç d'arribar,

13-08. Capricho Club: ballant a ritme de hip-hop. L'escenari de la plaça dels Pins acollí l'actuació de hip-hop, de la mà de les alumnes del Capricho Club. Les nines i nins actuaren per grups, segons les edats, oferint coreografies variades seguint els ritmes d'actualitat.

13-08. Diego el Cigala a la Torre de Canyamel. Amb totes les entrades exhaurides i un auditori molt motivat, Diego el Cigala no ho va tenir gaire difícil per a posar-se el públic dins la butxaca. Amb la seva veu peculiar, un repertori ben escollit i un efectiu acompanyament al piano, aconseguí que el concert tingués un marcat accent íntim, i anà de menys a més.

18-08. Bàrbara Femenias-Maria Antònia Gomis, excel·lents. Bàrbara i Maria Antònia, Maria Antònia i Bàrbara, al servei de la bona música, un duo que, per si sol, justifica que es continuïn programant les festes de Sant Roc. Soprano i pianista tornaren a convocar una gran quantitat de seguidors que gairebé ompliren l'auditori del Centre Cap

Vermell, un públic que, un any més, sortí encantat del que acabava d'escoltar, és a dir, un concert excel·lent, conformat per un repertori igualment magnífic.

21-08. Jazz al moll per Sant Roc. La Nit de Jazz al Moll va ser el colofó de les fetes de Sant Roc 2017. En aquesta ocasió, a més, va tenir una significació especial tant per la presentació a Capdepera, en concert, de Tots Aquest Dois, com per l'homenatge a Manuel Muntaner, precursor i ànima d'aquesta vetllada. La segona part del concert, precisament, consistí en una sèrie d'actuacions d'amics d'en Manuel, entre els quals la gent de Els Que Ningú Vol.

25-08. Revetlla i coral s'Alzinar. El dissabte de Sant Bartomeu és el dia de la revetlla. Abans però hi ha un acte que ha esdevingut un clàssic: el concert de la Coral s'Alzinar a l'església de Sant Bartomeu. Enguany, a més, amb aquest concert la Coral S'Alzinar celebrà al seu 35è aniversari. Pel que fa a la revetlla, amb la plaça d'es Sitjar plena de gom a gom, actuaren Los Javaloyas, amb els seus vells èxits, la Tinbrass Band, Valnou i Ipop's.

26-08. Homenatge a Pere Orpí i Enrique Pastor. El concert de Sant Bartomeu de la Banda de Música acabà amb l'Himne a Capdepera, lletra de Pere Orpí i música d'Enrique Pastor. I és que feia 25 anys de la seva estrena, també a la plaça des Sitjar. La Banda i Coral s'Alzinar posaren la pell de gallina a tota la plaça amb una gran interpretació. En acabar, els dos autors varen pujar a l'escenari on van rebre una gran ovació, a més d'un recordatori del moment.

26-08. Carolina Henke actuarà al GREC de Barcelona. La jove ballarina gabellina, Carolina Henke, va ser la protagonista d'un extens article de Diario de Mallorca (enllaç) signat per Mar Pérez. El motiu era que participà, a Barcelona, en el programa internacional d'estiu *Bstage*, en què durant tres setmanes preparen dues obres per a participar en el Teatre Grec. Concretament, Carolina havia d'actuar en el ballet *La bella durmiente*, juntament amb ballarines, director i coreògrafs de les millors companyies de ballet.

21-08

25-08

26-08

26-08

05-09. El concert a la posta de sol: una proposta exquisida. La festa de la posta de sol i de la música començà de la mà de BATUCAP, sota la batuta de Joan Moyà. I allà dalt poguérem escoltar i veure el grup de ball de bot Castell de Capdepera, el duo d'Esperança i Àlex, Fallen Heroes, Leela & Emi i Pro Tools. En definitiva, una festa magnífica en un entorn paradisiac .

08-09. Max Sunyer i Esperança Sureda a l'Orient. El concert que ens ofereixen els bars de la plaça de l'Orient quan acabava la temporada, va ser una delícia. Amb la guitarra de Max Sunyer i la veu de n'Esperança Sureda n'hi va haver prou per omplir la plaça de música.

17-09. Fusió en viu: poetitzar la música o musicar el poema. L'acte, organitzat per Krisis Teatre i l'associació de Poetry Slam de les Illes Balears, en el marc del Festival de les Arts al Carrer, i que estava previst que es fes al passeig Marítim, a la platja de na Ferradura, es va haver de traslladar al Centre Cultural Cap Vermell, per motius meteorològics. No poder gaudir d'aquest espai idíl·lic, on el mar hagués estat el teló de fons dels rapsodes, el va compensar amb la bona acústica del CCV.

02-10. Inot, el cantant gabbellí al Music Talent. Va guanyar Acapela, va viralitzar el vídeo *1 home 10 veus*, va concursar a «Tu cara no me suena todavía»... A l'octubre, Inot s'estrenà amb el primer single, *In You*, que es presentà al Musica Talent que organitza Vodafone.

02-10. El Casta, un panxó de riure. Més de tres-centes persones gaudiren d'un humor quotidià, en unes sessions seguides de més d'hora i mitja. Sol a l'escenari. Sembla que sols parla de sexe quan en realitat aprofundeix en les relacions humanes més quotidianes amb un to de mallorquinitat que el fa proper.

20-10. Concert de la coral s'Alzinar a l'església de Cala Rajada. La Coral s'Alzinar va interpretar una dotzena de temes, dins el programa que promou la regidoria de Turis-

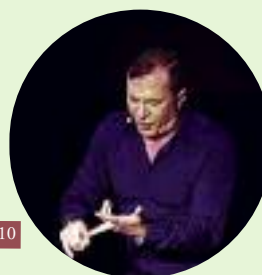
05-09

08-09

17-09

02-10

02-10

20-10

me. A més dels seguidors locals, hi hagué un bon nombre de turistes, entre el públic. Sota la direcció d'Elionor Gómez-Quintero i l'acompanyament al piano de Maria Antònia Gomis, interpretaren tot un seguit de cançons molt conegudes, que formen part del seu repertori habitual.

26-10. Bridgend Male Choir canta al Centre Cap Vermell. El C.C.V. va acollir el concert d'aquest cor masculí de Gal·les, en la seva primera visita a Mallorca. Tant aquest concert com el que oferiren a Palma eren benèfics i els doblers recaptats es destinaren a Aspaym, Aspanob, Església Anglicana i l'àrea d'Oncologia i Musicoteràpia Infantil de Son Espases. A Cala Rajada el concert va ser gratuït i el públic podia fer una aportació econòmica voluntària. Es van recaptar 952€.

26-10

28-10

28-10. La biblioteca de Capdepera acull els primers interludis musicals del curs 2017-2018. Dins el II Cicle d'Interludis Musicals, dia 24 va tenir lloc a la Biblioteca de Capdepera el primer concert del nou curs de l'Escola Municipal de Música de Capdepera. En aquesta ocasió els joves músics de 4t del programa de nivell elemental oferiren un petit tast del que havien treballat al llarg de les primeres setmanes.

02-11

02-11. Comencen els tallers de Música en família de l'EMMC. Es tracta d'una iniciativa de l'Escola Municipal de Música de Capdepera, que pretén apropar i fer gaudir els infants de la música, al costat de les seves famílies. L'activitat compta amb la col·laboració de Creixendo i, com als tallers del curs anterior, varen comptar amb n'Anna Roig Dolz per al desenvolupament de les dues sessions programades.

22-11. L'Escola Municipal de Música celebra Santa Cecília. Amb motiu de la festivitat de Santa Cecília, els professors i alumnes de l'Escola Municipal de Música de Capdepera varen oferir, el dia 22, una sèrie de concerts arreu de Capdepera i Cala Rajada. Al matí, les professores de violí i violoncel oferiren un petit concert de conegudes cançons tradicionals i populars, a les escoles Es Ferre-

22-11

ret i Eriçons. A l'horabaixa, els alumnes de 3r de nivell elemental oferiren un petit tast de la seva feina i progressos en el Centre Melis Cursach.

24-11. Festada per celebrar el Dia de la Música 2017, a s'Alzinar. Des de dos anys ençà, els alumnes de s'Alzinar celebren el Dia de la Música amb un concert al gimnàs del centre. Cada nivell prepara una cançó i els alumnes de 6è, a més, col·laboren amb l'organització. Ma Magdalena Siquier, mestra de música del col·legi, és l'ànima de la festa i tots els nins i nines en gaudeixen. En aquesta ocasió, el programa interpretat va ser: 1r «El senyor Greu i el senyor Agut», 2n. «Do, re mi», 3r «Estic xocat», 4t «Pere Gallerí», 5è «Cançó del lladre», 6è «Vivo por ella... música», i tots plegats: «Pluja de sons».

27-11. Concert Santa Cecília 2017. Amb un auditori del Centre Cap Vermell ple fins a dalt i uns músics i uns cantaires endollats des de la primera nota, s'establí immediatament una complicitat absoluta i, per tant, el Concert de Santa Cecília 2017 va fluir fins al final de la millor manera possible. Més de cent cantaires i músics desfilaren per l'escenari per a interpretar un programa d'aquells que arriben directament al cor de l'espectador i bé podem dir que no hi va haver res que desdigués. Hi participaren la Coral Gabellina, la coral s'Alzinar i la Banda de Música de Capdepera.

10-12. Presentació del CD *La disputa de l'ase*. Composició de Víctor Ferragut. Dia 19 de novembre es presentà el CD *La disputa de l'ase*. Interpretat per la Banda de Música Felanitx conjuntament amb les Corals de Sant Joan, Joan Capó i alumnes del Conservatori, i amb la producció de Miquel Brunet. *La Disputa de l'Ase* és una cantata dividida en 7 moviments del jove compositor gabellí Víctor Ferragut a partir d'un text del reconegut escriptor felanitxer Gabriel Mestre Oliver. Víctor Ferragut serà el nou director de la Banda de Música de Felanitx.

20-12. Concert de Nadal 2017, de l'Escola Municipal de Música. El dissabte dia 16, els alumnes dels diferents conjunts de l'Escola de Música oferiren el seu tradicional concert Nadal, davant un públic entusiasmada que omplí l'auditori del Centre Cap Vermell. El conjunt de percussió, els conjunts de pianos, l'orquestra de corda, el conjunt de guitarres, la Banda, l'Orquestra d'Ensenyaments Professionals, el Cor de Grau Elemental, el Cor Gospel i el cor format pels alumnes de Teatre Musical oferiren un programa molt entretingut que va culminar amb la interpretació conjunta d'una selecció de nades per part de tots els participants.

25-12. Les rondalles de Joan Bibiloni. A hores d'ara, tothom reconeix la capacitat musical de Joan Bibiloni, tant en la interpretació com en la composició. Per tant no sorprèn la seva incursió en el gènere rondallístic, fent de cada rondalla una cançó de gran bellesa. Si a més veus la rondalla en vídeo i pots cantar la cançó a l'estil karaoke, això ja és massa. Idò de tot això gaudiren, i molt, els al·lots i pares que anaren al teatre a veure aquest espectacle.

20-12

25-12

OCB.CAT

CULTURA

Anuari Cap Vermell 2017

Exposicions i més

17-03. L'Arxiu presenta el catàleg de la Farmàcia Melis. L'Arxiu Municipal de Capdepera (AMC) va presentar, el dia 16, el catàleg i inventari de la Farmàcia Melis, el document que faltava per completar el projecte museístic del Casal Melis Cursach. A la presentació s'hi pogué veure documentació original dels primers anys de la farmàcia. Aquesta tasca s'ha dut a terme amb la col·laboració del Dr. Bartomeu Balaguer; el Dr. Valentí Alzina; la llicenciada Antònia Maria Llinàs i el llicenciat Carlos March.

25-03. Color i màgia al Centre Melis Cursach. L'obra dels alumnes pintura de Coloma Mayol omplí les parets del CMC. A la IV exposició col·lectiva d'aquest taller de pintura infantil i juvenil hi van participar Biel Serralta, Alberto Salido, Joan Pons, Maria Muntaner, Emiliano Schwichofer, Sergio Viejo, Fran González, Marta Viejo, Cristina Castellano, Aina Hernández, Gina Michelle Sendelbach, Aina López, Toni Serra, Mateu Ossés, Toni Mascaró, Toni Martorell, José Manuel Pérez.

02-04. Sarasate presenta un bell i extens conjunt escultòric. 33 obres de Sarasate, un dels escultors mallorquins de més prestigi a nivell internacional, ballaren amb les ones fins al novembre, al llarg del passeig Marítim. L'exposició exterior va unir un espai social, com és el passeig Marítim, i l'art, en una barreja que amb el pas dels estius s'està fent inseparable a la costa gabbellina.

07-04. Les escultures de Sarasate al Centre Cap Vermell. Dia 6 d'abril es presentà, a les sales d'exposicions del Centre Cap Vermell, la segona part de la mostra *Ballant amb les ones*. Aquesta exposició interior va estar conformada per un conjunt d'obres de tres temàtiques: música, cares i animal, tot un plaer per als sentits a partir d'una complexa senzillesa que identifica perfectament l'obra de Sarasate.

17-03

25-03

02-04

17-04

CULTURA

*Anuari Cap Vermell 2017***10-04. Entre guerra i els murs d'Europa.**

Na Catalina, na Marga i en Damià presentaren una exposició sobre els mal anomenats «refugiats», que va permetre conèixer el testimoni d'aquells que han estat allà, en un relat esfereïdor, ple d'anècdotes que il·lustren el que passa en zones de conflicte i que tenen com a objectiu sensibilitzar la gent més propera.

12-04. Un mural fet amb moltes mans i de tot cor. Amb motiu de la presentació de l'Associació SOM AQUI GABELLINS es volgué donar protagonisme als joves per a qui aquesta es constitueix, amb la proposta de pintar un mural amb l'artista GUSTAVO, qui també és l'autor del logotip de l'associació. Aquest artista ha apadrinat l'associació i a l'acte de presentació li lliuraren un diploma com a soci honorífic.

13-04. 20 anys de l'exposició de Ca Na Marisa. Dia 11 va ser la inauguració d'aquesta exposició de creacions sorgides del taller de na Marisa Nebot, amb 20 anys de trajectòria, ja. Tot un recull de veritables meravelles: brodats, vestits, obra de punt... Na Marisa va fer una mica d'història de les exposicions que arrancaren cap a l'any 1997.

30-04. L'Escola d'Adults inaugura la mostra 2017, de restauració i pintura. La Mostra-Exposició de l'Escola d'Adults de l'Ajuntament de Capdepera, concretament de les activitats de pintura i restauració de mobles, va ser inaugurada dia 28 d'abril amb una gran assistència de públic. Com és habitual en aquests tipus d'exposicions col·lectives de pintura, la temàtica i la tècnica emprades foren totalment variades.

04-06. Exposició de Miquel Flaquer al Centre Cap Vermell. El Centre Cap Vermell acollí durant el mes de juny l'exposició de pintura de Miquel Flaquer. La mostra va estar integrada per quadres de petit format, pintats a l'oli i amb pintura acrílica. La majoria de les obres voltaren pels paisatges de Capdepera i Cala Rajada, com a tema principal, tant de la costa, amb moltes marines, com de l'interior.

10-04

12-04

13-04

30-04

04-06

CULTURA

Anuari Cap Vermell 2017

06-06. Dududu Dadadá es presenta al Centre Melis Cursach. La primera exposició de «l'Estiu de Can Melis 2017» va prendre el títol de *Dududu Dadadá*, dels artistes Jaume Roig i Adriana Meunié. L'exposició mostrà dos gèneres artístics diferents: ceràmica i art tèxtil, dos gèneres primitius i importants per al desenvolupament de la humanitat. A més, es complementà amb una instal·lació a la plaça de l'Orient.

17-06. Moltes mans per a un projecte inclusiu: el mural SOMRIU. El mural del projecte Som-Riu Capdepera es va fer realitat. Els alumnes de sisè del CEIP S'Auba i del CEIP S'Alzinar, i de l'IES Capdepera, conjuntament amb els alumnes del col·legi Joan Mesquida de Manacor, van participar en l'elaboració del mural. Una gran diada de cooperació i treball conjunt per a la inclusió social. El mural representa la cara de la gabellellina Caterina Infante.

02-07. Cristina Escape inaugura l'exposició *Espai, silencis i roses amb espines* al Centre Cap Vermell. Durant el mesos de juliol i agost se va poder visitar al Centre Cap Vermell de Cala Rajada aquesta exposició, que s'inaugurà el divendres 30 de juny. Cristina Escape comentà que la seva obra parla del seu món de dona: «Sóc dona i sóc afortunada de ser-ho».

08-07. Pere Ignasi, el poeta del vidre a la Torre de Canyamel. *El silenci del vidre*. Una impressionant instal·lació al primer pis de la Torre de Canyamel ens deixà bocabadats. Una meravella creada per Pere Ignasi (Sa Pobla, 1949), un artista que ha dedicat tota la seva vida al vidre i que fa més de 40 anys que treballa al seu propi forn, com a únic artista espanyol que treballa en solitari el vidre calent.

10-07. La mar de Marta Matamalas. Preciosa l'exposició de Marta Matamalas al C.M.C. *Sea* és un conjunt de pintures de peixos pintats sobre cartes nàutiques, peixos que segueixen corrents imaginaris, o reals, dins d'un fragment d'oceà. Sempre atreta per les formes, els colors i els moviments dels peixos, aquests han estat una temàtica molt present en l'obra de na Marta.

CULTURA

Anuari Cap Vermell 2017

07-08. Multitudinària presentació de *Postals d'una vida*. Fotografies de Gabriel Flaquer Terrassa. Dia 4 d'agost es presentà, al Centre Melis Cursach de Capdepera, el fons fotogràfic Gabriel Flaquer. Aquesta col·lecció fou cedida per la família Flaquer a l'Ajuntament de Capdepera el passat mes de setembre i està composta per devers 327.000 imatges, cosa que fa que s'hi trobi reflectit el bàtec de Capdepera des de 1960 al 2007. De tot aquest volum se n'exposaren unes 70 imatges, posades a la venda a favor de la Fundació Vicente Ferrer.

23-08. Maria Massanet guardonada per la Fundació Amics del Patrimoni. Maria Massanet, arxivera de l'Ajuntament de Capdepera, va rebre el premi Amics del Patrimoni 2017, en el marc de la festa *Esplendor de la Mediterrània*, organitzada per la fundació d'aquesta entitat. Amics del Patrimoni és una fundació presidida pel cala-rajader Joan Guaita, qui va fer el lliurament del premi, en el marc de l'església dels Sagrats Cors, de Palma.

13-09. Marktoberdorf acomiada Gustavo com a un dels grans. Espectacular va resultar el final de l'exposició de Gustavo al Künstlerhaus Marktoberdorf. Una gran festa anunciada amb panells gegants per tota la ciutat en un gran esdeveniment com no se'n recordava cap a la capital de la comarca d'Allgäu, al sud de Munic. Més de 4000 persones van visitar l'exposició i més de mil menors de 18 anys van assistir als tallers que s'hi van fer al llarg de tot l'estiu.

19-09. *Turist recycling day*. Instal·lació artística amb contingut social i ecològic. El projecte va anar a càrrec d'AATOMIC LAB, un col·lectiu artístic que cerca implicar la ciutadania en les seves accions, en un intent d'acostar el potencial de transformació de l'art al dia a dia de la vida quotidiana. Els autors: Paco Espinosa, Carles Gispert i Marina Crespi.

25-09. Barbara Weil..., de moment. El Centre Cap Vermell es va fer gran i s'omplí de color, vida, alegria i ironia des de l'abstracció més expressiva. Barbara Weil quedà

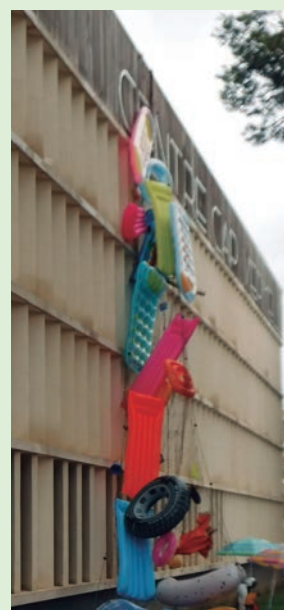
07-08

23-08

13-09

19-09

25-09

CULTURA

Anuari Cap Vermell 2017

sorpresa del muntatge de la seva obra, amb molta llum i distància per a gaudir la profunditat dels seus quadres. La inauguració fou un esdeveniment social ja que molta gent volgué conèixer aquesta artista americana de 84 anys que impregna d'energia per allà on passa.

01-10. Massimo Zonari inaugura Freskoaffresko al Centre Melis. Aquest artista es mou des de fa més de 25 anys entre Itàlia i Mallorca, ha residit durant llargues temporades a Capdepera, i en l'actualitat ho fa a la Colònia de Sant Jordi. *Freskoaffresko* va resultar una autèntica explosió de color i de vida que sorprengué el públic des del mateix carrer, on l'artista va situar algunes de les seves teles.

23-10. Ramón Erdozain presentà *Yo al exterior* al Centre Melis Cursach. Primera exposició de Ramón Erdozain, un gabellí que porta anys realitzant la seva obra en el silenci del seu estudi-taller. Una bona quantitat d'obra, tant pictòrica com d'escultura, dues disciplines que aquest artista empra indistintament.

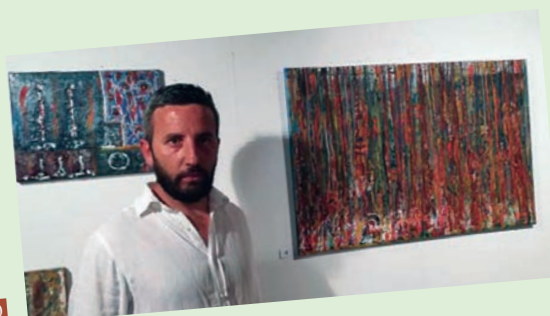
06-11. Anita Sureda exposa al C.M.C. A sa Cotxeria hi poguérem veure 19 pintures, marines i bodegons, mentre que a la Sala Blanca hi poguérem trobar cinc minerals. Diàleg entre la mar i la terra, Cala Gat, el Far..., i bodegons a partir de fruites locals, tractades amb un estil personal.

27-11. Indico, la proposta fotogràfica de Carlos López. Dia 17 de novembre s'inaugurà aquesta exposició de fotografies, al C.M.C., mostra d'una bona col·lecció d'imatges en blanc i negre, preses a la zona de l'Índic, especialment de Sri Lanka i l'Índia. Imatges amb les persones com a protagonistes, en escenes quotidianes, en llocs emblemàtics o en impressionants primers plans.

28-11. Les jornades sobre el luteranisme: l'Església Evangèlica de Capdepera obre les seves portes. Amb motiu de la presentació de l'exposició «500 anys de la reforma de Luter» es van organitzar diversos actes com, ara el visionat de la pel·lícula *Luter*, la pre-

23-10

01-10

06-11

27-11

28-11

CULTURA

Anuari Cap Vermell 2017

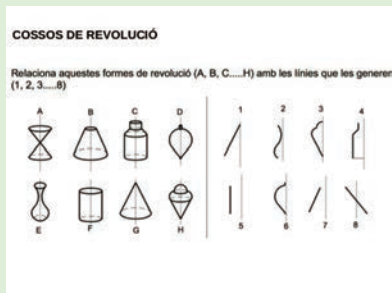
sentació de l'exposició, la projecció d'un documental i un concert de la Coral de s'Alzinar a l'església del carrer de Sant Pere.

28-11. Antònia del Río participà a l'exposició *La revolució és una ficció*. Espigolant la premsa vam veure la notícia d'aquest gran projecte col·lectiu, a proposta de Joan M. Minguet, on es pretenia fer un assaig en el marc d'una exposició (és això possible?) per mostrar com la paraula i el concepte REVOLUCIÓ ens ha estat robat. La gabellina Antonia del Río participà en el projecte.

09-12. Un any de creació, tres dies de muntatge... el Betlem. És la feina de tot un any de preparació. Aina López i Victoria Heredero l'any passat ja enlluernaren amb el betlem gabellí i en aquesta ocasió ens tornaren presentar un betlem ple de sorpreses i molts de personatges. Adesiara les vam interrompre per veure què feien, perquè sovint el procés de construcció diu més que l'obra ja feta. I ens heu de creure, va resultar preciós!

18-12 MERC-ART 2017. El divendres 15 de desembre, el Centre Melis Cursach va organitzar dissabte una nova edició de Merc-Art, un mercadet d'art i artesanía, i l'exposició col·lectiva del 2017, amb una obra de cadascun dels artistes que van exposar al Centre durant l'any. Aquestes obres són les que l'artista dona després de l'exposició. Pel que fa al mercadet, aquest té per objectiu que la gent consumeixi art per les festes nadalenques. Una trentena d'artistes que en algun moment han exposat al C.M.C. varen participar en aquesta iniciativa que arriba la seva cinquena edició.

29-12. Una campanya de donació, a través de l'art, a favor de SOM AQUÍ GABELLINS. El grup Creixem junts Mallorca i el grup de Facebook «Cala Ratjada Insiders» organitzaren junts una gran acció de donació a favor d'un projecte social extraordinari: l'Associació Som Aquí Gabellins. L'objectiu era recaptar el major capital possible per donar inici a un taller destinat a persones amb diversitat funcional a Capdepera.

28-11

09-12

18-12

29-12

CULTURA

Anuari Cap Vermell 2017

Llibres i altres

12-01. Nou llibre per a la festa: *Dimonis de Mallorca. On és el Dimoni Gros?* Jordi Santamaria, ha editat un nou projecte: el volum del *Dimonis de Mallorca* il·lustrat per la mà creadora d'artistes provinents del còmic com Àlex Fito, Rafel Vaquer, Tomeu Pinya, Jaume Balaguer, Pepmi Garau, Margalida Vinyes, etc. La part de Capdepera l'ha dibuixada Flavia Gargiulo. L'acte de presentació a Capdepera va anar a càrrec del president de l'Obreria, Kiko Melis.

19-01. *Límits infinits* de Joan Cabalgante, es presenta a Palma. «Quan les lletres s'arreglen en paraules i d'aquestes sorgeix el sentiment, llavors esdevé la poesia...». Parlarem del poemari amb l'autor, Joan Cabalgante i Guasp. L'amic i col·laborador d'aquesta revista digital presentà el seu poemari a la Llibreria Lluna de Palma. Aquest llibre de poemes ha estat editat per Cap Vermell.

27-01. Nadia Ghulam, un testimoni de supervivència a Kabul, relatà la seva història al Club de Lectura de Capdepera. El 26 de gener, el Club de Lectura de les biblioteques de Capdepera i Cala Rajada es desplaçà aquesta vegada al Centre Cap Vermell de Cala Rajada per acollir a l'escriptora Nadia Ghulam, que vengué expressament a Mallorca per contar la seva vida al nombrós públic assistent, que ocupà gairebé tot l'espai del centre de la biblioteca, per escoltar, de viva veu, el testimoni d'aquesta noia afganesa que va quedar malferida després d'un bombardeig al seu país. Nadia va signar exemplars dels seus llibres: *Contes que em van curar*, *La primera estrella del vespre* i *El secret del meu turban*. Com a coautora, conjuntament amb Agnès Rotger, va guanyar el 2010 el Premi Prudenci Bertrana de novel·la per *El secret del meu turban*

t.

12-01

19-01

27-01

CULTURA

Anuari Cap Vermell 2017

10-03. Rosa María Rodríguez presenta el conte «¡Gracias, Vidal!». L'autora va dedicar el llibre a la seva neboda, i s'hi tracta el tema de la mort d'un ésser estimat. Rosa María, infermera de professió, va parlar de les pèrdues que hi ha a la vida, ja sigui una mort, un divorci o la pèrdua del lloc de feina. A partir de la seva experiència, creu que s'ha d'involucrar els nins en el dol i que se'ls ha de parlar de la mort perquè en ser adults podran tolerar millor les pèrdues de la vida.

10-03

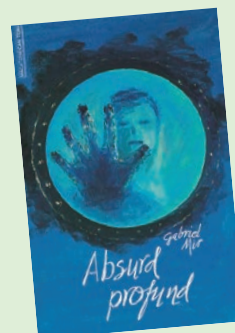
26-03. Presentació d'*Absurd profund* a Capdepera. Dia 26, el cafè de Can Patilla va ser l'escenari, i no és la primera vegada, de la presentació d'un nou llibre de la «Sèrie Cap Vermell». En aquest cas es tractava d'*Absurd profund*, la darrera obra, per ara, de Gabriel Mir, qui en aquesta mateixa col·lecció ja ens havia deixat una bona mostra de la seva fibra de narrador, amb aquell inefable *Black Llata Blues* que tan gratament ens va sorprendre. El llibre va ser presentat per Miquel Llull, Joan Cabalgante i el mateix Biel. Posteriorment, *Absurd profund* va ser presentat a la llibreria Literanta de Palma, i pel maig a Barcelona.

26-03

11-05

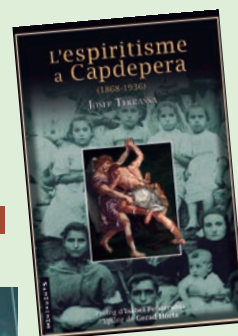

11-05. Contacontes a la biblioteca: *El bon karma* de Tània Muñoz. La contacontes castellonenca va realitzar una brillant actuació a la Biblioteca de Capdepera. Després d'una sessió per al públic infantil, Tània Muñoz, va començar la seva particular posada en escena, en què la mestria de la contacontes a l'hora d'elaborar una tècnica molt específica va fer que la seva interpretació fos una vertadera joia.

13-05

13-05. Capdepera i l'espiritisme. Dia 13 de maig, en un Teatre Municipal ple, va tenir lloc la presentació del llibre *L'espiritisme a Capdepera*, escrit per Josep Terrassa i editat per Cap Vermell. Tant la intervenció d'en Miquel Llull com les del mateix autor, en Pep Terrassa, i de l'historiador Pere Fullana van assolir una volada i un rigor admirables. No hi mancaren les paraules de l'absent Patrícia Gabancho, que va fer arribar per a l'ocasió i que foren llegides per Carme Mut; la prestigiosa escriptora catalana havia promès la seva presència en aquest acte però,

CULTURA

Anuari Cap Vermell 2017

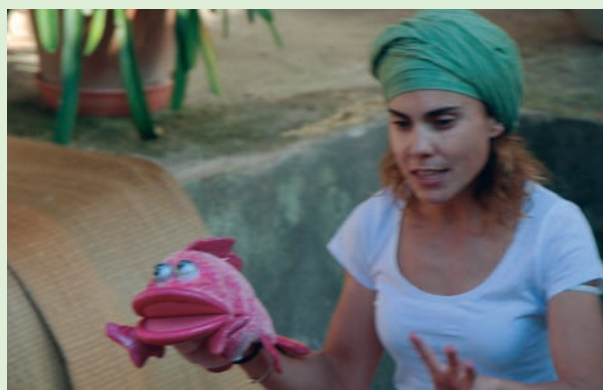
malauradament, una indisposició la va retenir a Barcelona. Al final havia passat més d'una hora i mitja i gairebé no ens n'havíem adonat.

10-06. El conte de *Oulembre*. Contacontes solidari a biblioteca de Capdepera. Al pati de la biblioteca de Capdepera vam poder escoltar el conte *Oulembre, el saurí* a càrrec de Xisca Puigserver. Els nins i nines (i pares i mares) van participar de la història, molt ben contada (gairebé dramatitzada diríem), i gaudir en família.

20-06. Lliurats els premis juvenils Ploma de ferro 2017. El director de l'IES, Llorenç Llop, el president de l'Associació Cultural Cap Vermell, Pep Terrassa, i el Batle de Capdepera van lliurar els premis del concurs de narrativa Ploma de Ferro 2017, de la categoria juvenil. A l'apartat reservat a l'alumnat de l'IES Capdepera i sufragat econòmicament per l'Associació Cultural Cap Vermell, s'hi van presentar 31 obres, valorades per Pau Arévalo Domínguez i Maria Pocoví Massanet com a jurat. *Cap Vermell* continua apostant pel foment de la cultura al municipi amb el suport a aquests premis des de la seva creació.

15-09. El pati de la biblioteca de Capdepera s'omple de poesia amb el V Poetry Slam Gabellí. Els participants varen ser (en ordre d'aparició pel sorteig realitzat): Joan Cabalgante, Coralia, Minxu, Blue, Núria Garcia i Tomeu Ripoll, a més de la participació de l'artista convidat Elefante Gris, qui va posar la nota crítica i d'humor a l'acte. A més, el públic s'ho passà d'allò més bé amb la puntuació, que donà la següent classificació: en tercer lloc Joan Cabalgante, en segona posició Minxu Ferrer i en primer lloc Blue (Chewaka).

11-10. Les biblioteques de Capdepera i Cala Rajada participen al Dia de Francesc de Borja Moll. Amb la finalitat de donar a conèixer la figura i la tasca de l'editor illenc, a la Biblioteca de Cala Rajada es van reunir unes 70 persones, entre nins i adults, que participaren en aquesta activitat. A més, en acabar, gaudiren de l'espectacle *El conte de Patufet*, a càrrec de Conta Contat.

10-06

20-06

15-09

11-10

CULTURA

Anuari Cap Vermell 2017

26.10. 10 anys de Club de Lectura de la Biblioteca de Capdepera. Ja fa 10 anys que s'iniciaren les tertúlies literàries a la biblioteca de Capdepera. Són 10 anys i més de 70 llibres llegits. Així que, aprofitant la representació de l'obra de teatre *Darreres paraules*, s'hi organitzà l'assistència i, posteriorment, un sopar per a celebrar l'aniversari. Durant el sopar, la bibliotecària Magdalena Melis va dirigir unes paraules d'agraïment als participants de l'activitat i a la fidelitat de molts dels lectors que hi participen activament des de l'inici.

01-11. Dia de les Biblioteques 2017 a Capdepera. La Biblioteca de Capdepera va rebre uns INTERLUDIS MUSICALS a càrrec d'alguns alumnes de l'Escola de Música. A la Biblioteca de Cala Rajada la protagonista va ser la gran contadora d'històries Tània Muñoz, que ja ens havia visitat en altres ocasions i de la qual sempre gaudim. .

25-11. Presentació del llibre *Figures i figues. Història, simbolisme. Receptari*. Documenta Balear i *Cap Vermell*, amb la col·laboració dels ajuntaments de Capdepera i Son Servera, presentaren, el dia 3 de novembre, el llibre d'Esperança Llabrés *Figures i figues. Història, simbolisme. Receptari*, en el teatre de Capdepera. Es tracta d'un ambiciós projecte que, a més de presentar 95 originals receptes amb les figues com a protagonistes, ens convida a un llarg viatge al voltant del món d'aquest arbre i el seu fruit. La presentació de l'acte anà a càrrec de Montserrat Pons «s'apotecari de ses figues», Miquel Sbert i la mateixa autora. Posteriorment, dia 25 es presentà en el Teatre la Unió de Son Servera, on Joan Cabalgante va donar la benvinguda als assistents, presentant la nostra revista i la seva col·lecció de llibres editats fins ara.

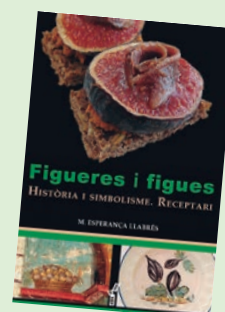
14-12. Presentació de *Joan Alzina i Melis, psiquiatre i pedagog*. Obra cabdal de la recent historiografia gabellina, presentada el 15 de desembre, en què el seu autor, Miquel Flaquer, ha esmerçat anys de recerca, és segurament «el treball més minuciós que s'hagi endegat mai en aquest poble en el terreny de la investigació, sobre qualsevol aspecte del nostre

26-10

01-11

25-11

12-12

12-12

14-12

CULTURA

Anuari Cap Vermell 2017

passat.» En l'acte van intervenir Isabel Moll, catedràtica emèrita de la UIB; la senyora Berta Paz, membre de l'Institut Universitari de Ciències de la Salut de la UIB, que ha contribuït a aquesta obra amb l'estudi pedagògic titulat «Joan Alzina i Melis y la educación de los niños con discapacidad intelectual en Vil·la Joana»; el mateix Miquel Flaquer, l'autor; i finalment el senyor Pep Lluís Pons, director general d'Innovació i Recerca. És la història d'un personatge fascinant.

XXV edició dels premis Ploma de Ferro

Dia 21 de juny, en el marc del Dia de la Música, amb un extens programa d'actuacions per tot el municipi, se produí el lliurament dels premis **Ploma de Ferro 2017** categoria adulta i la presentació del llibret dels guanyadors de l'any passat. En aquesta edició va haver un notable increment de participació, amb un total de 74 obres. El jurat va estar format per Joana M. Abrines Ramírez, Iván Martín Guerrero i Salvador S. Sánchez.

El primer premi ha estat per a **Eulàlia Pagès i Morales**, de Sabadell, amb la narració «Tempus fugit», que ha destacat per l'acurada tècnica narrativa, on el pas del temps basteix una reflexió filosòfica ambientada en ciència ficció. El segon premi ha estat **Bàrbara Llull Oliver**, de Manacor, amb la narració «Escòcia *in media res*», una història que dona visibilitat a malalties mentals i amb una alta qualitat poètica. El premi local ha estat per a **Gabriel Mir Casanovas**, de Capdepera, amb la narració «Jerónimo», que constitueix un viatge en el temps.

Pel que fa al **Ploma de Ferro Juvenil 2017** se va lliurar a l'IES Capdepera de la mà del director de l'IES, Llorenç Llop, el president de l'Associació Cultural Cap Vermell, Pep Terrassa, i el Batle de Capdepera, Rafel Fernàndez. Se van atorgar dos premis: un pel primer cicle d'ESO per n'Antonella Castro Santos per la narració «Qui era ell»; a més de dos accessits, per a Xavier Miquel Martí, amb «La mansió de les 6 portes» i per a Carme Alzina Moll, amb «L'oblit». L'altre premi, corresponent a Segon cicle d'ESO, ha estat per a Pere Alzamora Llabata, de 4t A, amb «Els 6 pobles».

La categoria juvenil, reservada a l'alumnat de l'IES Capdepera i sufragada econòmicament per l'Associació Cultural Cap Vermell, s'hi han presentat 31 obres, valorades per Pau Arévalo Domínguez i Maria Pocoví Massanet com a jurat.

CULTURA

Anuari Cap Vermell 2017

Club de Lectura

Set llibres es van comentar al llarg de l'any 2017 a la biblioteca de Capdepera. Tots ells de temàtica profunda, alguns fins i tot colpidora. El primer va ser *El secret del meu turbant*, de Nadia Ghulam. Narra les vivències de l'autora en els seus anys d'infantesa i d'adolescència, quan la guerra i la radicalització religiosa al seu país, l'Afganistan, van provocar un canvi important en la vida social. L'autora va fer una interessant conferència a la biblioteca de Cala Rajada recordant allò que descriu en el llibre i respondent les preguntes d'una audiència molt més nombrosa de l'habitual.

La dama de les camèlies, d'Alexandre Dumas, és una obra adaptada al teatre, l'òpera i el cinema. Explica la història verídica de la protagonista qui, arribant ben jove a París, tindrà molt èxit en qualitat d'amant de bon part de la societat parisenc. El tema conduí el debat en el club de lectura cap a la qüestió de les amants i la prostitució en termes generals.

Els temes controvertits continuaren amb el següent llibre, *L'acabadora*, de Michela Murgia. En la cultura de Sardenya, una acabadora és una persona que ajuda a ben morir. El costum d'ajudar aquelles persones que decideixen morir, habitualment conegut com eutanàsia, genera polèmica per la proximitat amb el concepte de suïcidi. Durant el debat es van relacionar la cultura i costums de Sardenya amb els de Mallorca, trobant que tenen molts punts en comú.

Abans de començar l'estiu es va comentar el llibre *La meua germana viu sobre la llar de foc*. Escrit per Annabel Pitcher, aborda la lluita d'un nen que vol recuperar la família, trencada després de la tràgica mort de la seva germana. Les opinions dels lectors van anar sorgint poc a poc, començant pel tema de la culpabilitat, el terrorisme islàmic, els prejudicis o els atemptats terroristes a Londres; la temperatura ambiental i el caliu del pati de la biblioteca ajudaren a orientar la conversa cap a l'esperança i la resolució de conflictes.

El següent club de lectura comptà amb la presència de n'Eulària Ariès, qui acostuma a fer de moderadora en molts clubs de lectura a Mallorca; amb les seves intervencions donà a la tertúlia un caire diferent a l'ha-

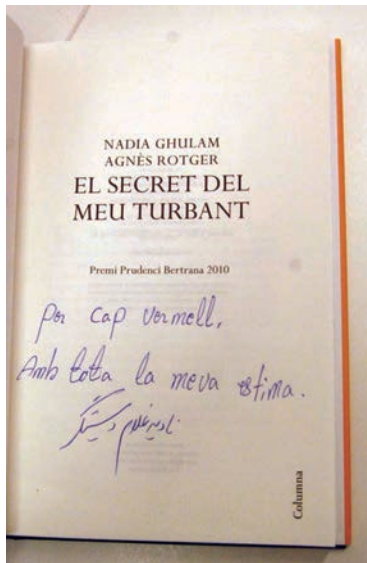
bitual. El llibre a tractar va ser *Allò que vaig estimar*, escrit per Siri Hustvedt. De lectura difícil segons la majoria dels contertulians, afirmaren que està molt ben escrit, que descriu uns personatges molt interessants i que està molt ben documentat a més de ser molt compromès amb el tema de les malalties mentals.

Luís Sepúlveda va escriure *Un viejo que leía novelas de amor* com una proposta ecologista, convertint-se en un clàssic amb més de 80 edicions. Ens presenta un missatge esperançador amb el manteniment de la natura, per la lluita dels pobles indígenes per tal de salvar la selva amazònica, castigada pels especuladors i per la manca d'escrúpols de l'ésser humà, com tants altres espais naturals.

La darrera sessió de l'any va ser per a *Una madre*, d'Alejandro Palomas. Aparentava ser superficial però els lectors li van treure suc, trobant-hi

una profunda reflexió al voltant dels equilibris que ha de fer una mare en reunir la família a la taula de Nadal. És un compendi d'històries personals provocant que el lector indagui si les decisions que prenen els personatges són les adients o no.

Com aquest darrer llibre, el club de lectura de Capdepera és un compendi d'històries personals que de vegades es mostren en les anàlisi que fan els participants al voltant d'una taula que bé podria ser la d'una mare organitzant el Nadal, com si fos en família.

EXCURSIONS

Els grups excursionistes de Capdepera i Son Servera, *Cranques reumàtiques i Camina, caminaràs*, van fer tot un seguit d'excursions durant tot l'any 2017. A raó d'una per mes. Després de cada excursió hem publicat les cròniques de la mà de Joan Cabalgante i Paco Galian Aquestes són les sortides fetes:

- 8 de gener. Volta per Son Servera, per «cremar torró 2017».
- 29 de gener. Pujada al puig d'Alcadena.
- 12 de febrer. Caminam per la Ruta dels Pintors: una excursió romàntica.
- 11 i 12 de març. Cap de setmana pel Ponent mallorquí.

- 19 març. Trobada de grups excursionistes de Llevant 2017: Cap Ferrutx, per la font des Barracar.
- 8 d'abril. De Calvià a Puigpunyent pel GR211.
- 14 de maig. De la Colònia de Sant Pere a Es Caló de Ferrutx (anada i tornada).
- 18 de juny. Sant Bernat de Menthon a Vilafranca.
- 1 de juliol. Sopar excursionista a Sa Marjal.
- 24 de setembre. De Porto Colom a Cala d'Or, vorejant la costa.
- 8 d'octubre. El camí de l'Arxiduc fins al Teix: una excursió inesperada.
- 19 de Novembre. El Massanella pel puig d'en Galileu.
- 10 de Desembre. La Capella Blava i pas d'En Bisquerra (des de Binibona, circular).

Capdepera-Lluc

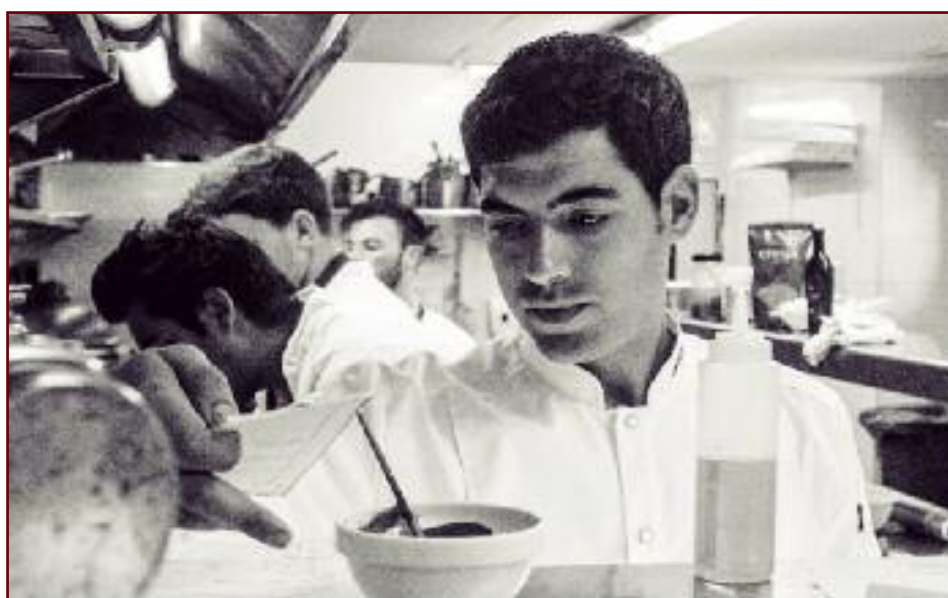
Després de 5 anys fet la caminada de «Capdepera a Lluc a peu» durant la nit, el grup participant ha decidit provar una altra ruta i fer el recorregut de dia. Això suposa uns canvis importants. Primer que la ruta pot anar per muntanya, se fa en dos dies i el recorregut resulta una mica més llarg però més atractiu.

A *grosso modo*, la idea principal era fer part de l'itinerari que hauria de seguir la ruta GR222, sortint pel

camí de ses Costellades, travessant el parc de Llevant i vorejant la badia d'Alcúdia endinsar-se cap a Pollença i Lluc, pel GR 221.

Enguany ens prepararem 13 caminaires, dels quals sortirem 11 per dues baixes de darrera hora. Com veis un grup reduït, però que ha viscut intensament l'activitat.

Una gran experiència que gairebé tots pensen repetir, de fet ja pensen una variant d'aquesta ruta.

2014
GASTRONOMIA
RETRALLA UNICORNI

Andreu Genestra
CUINER DE L'ART

Informació i Reserves:
reserves@andreugenestra.com
www.andreugenestra.com

Hotel Predi San Jaumell
Carretera Cala Mesquida, 1
Desviament Camí Cala Molta
07580 Capdepera, Mallorca
0034 971 585 910
0034 608 578 188

RESTAURANT ANDREU GENESTRA - RESTAURANT SENZILL - LLATRE TALLER - CATERING

Viatge a Escòcia: una proposta interessant

Joan Cabalgante

Edimburg és una ciutat romàntica amb les seves cases baixes a la perifèria. Ciutat de Robert Burns, que va escriure *La cançó de la nit*. Anem amb el desig d'assajar-nos una *kilt*, o la falda popular escocesa, una promesa que hem fet a Capdepera, abans de partir.

Seguidament, arribem a Avimore, enmig d'un parc natural. Ens espera una excursió de 15 kilòmetres, per un circuit mentre voregem un llac. També pujam al Cairngorm, un dels cims més alts d'Escòcia, i ho feim en telefèric, tot i que el dia està ennuvolat, a més a fora fa 7 graus de temperatura. Després, conducció per la vora del llac Ness. Feim una aturada per realitzar unes quantes fotografies. Ens envaeixen els «midgets», una espècie de moscards. En el trajecte férem una aturada a Culloden: allà hi havia el camp de batalla, on s'enfrontaren els anglesos contra els jacobins, que perderen. Fronts limitats per banderes roges i blaves.

Sortida cap al castell de Kilchurn, situat enmig d'una península fangosa en un llac. Partida cap a Inveraray i visita al castell: entrada, sala d'armes (amb llances emprades a la batalla de Culloden); estris de Rob Roy i carta signada, fotografies del clan dels Campbell.

En conclusió, els camins d'Edimburg i Escòcia ens acompanyaren durant tot el viatge, amb muntanyes i boscos dignes de recordar, amb els rius, ponts i torrents que travessàrem en una terra mítica que convida al turista a somniar. La *Kilt* haurà d'esperar.

La ruta dels tres refugis, senderisme al cor dels Pirineus (1 i 2)

Com cada estiu un grup de companys caminaires vam decidir partir a Pirineus per a fer senderisme. L'eixida va ser del 26 al 31 d'agost de 2017. Aquest és el relat del que vam fer en Joan Palerm, Toni Alcantara i Paco Galian.

Aquesta ruta parteix de Benasque (abans d'arribar vam fer una mica de turisme visitant Torreciutat) cap el refugi d'Estós que és l'entrada natural al parc natural de Possets-Madaleta.

Dia 26 d'agost. *Sortida cap a Pirineus i un poc de «turisme».* Aproximació al refugi d'Estós. Pujada molt senzilla pel GR11, però preciosa. Un punt molt interessant són les Gorges de Galantes. Sense entrebancs arribarem al refugi d'hora.

Dia 27 d'agost. *Pujada al Perdiguero.* Van pujar al Perdiguero (3221 metres). Una muntanya que té una pujada feixuga, especialment per les zones de rossegues i els caos de roques, especialment prop del cim. A dalt ens va ploure i la temperatura baixà de cop, havent de tornar tot d'una. Afortunadament no ens plogué i tornàrem a Estós.

Dia 28 d'agost. *Del refugi d'Estós al de Viadós.* Es tracta d'una etapa senzilla, curta. Realment es tracta de pujar al coll de Chistau i baixar per l'altra vessant cap el refugi de Biadós. Arribarem molt d'hora i poguérem descansar al refugi. Mentre esperàvem per sopar caigué una bona aiguada. Tanta sort que érem al refugi.

Dia 29 d'agost. *Del refugi de Biadós al refugi d'Angel Arús.* Etapa estrella de la ruta, llarga i amb forts desnivells. A més el dia està molt nuvolat, amb boires baixes i fred. La primera part de la ruta una pujada important fins el coll de Forquetes. Pujarem Tuca de Forquetes (3010 metres) i baixada cap l'ibon Llardanetes, on dinàrem. Des de l'estany una baixada pronunciada per una zona granítica ens dugué al refugi de Angel Arús. Ja

en el refugi torna a ploure, tanta sort que ens aplegà a cobro. Estada al refugi molt agradable amb companys de taula amb els que gaudiren de petar la xerrada.

Dia 30 d'agost. *Tancam la volta fins Estós.* Sortírem ben prest. En Toni decideix partir vall avall cap a Benasque, i Joan i Paco optàrem per acabar la volta. Plovisquejava i les boires ens acompanyaren tota la ruta. Remuntàrem un boci de ruta fins els riuet Llardaneta i vorejarem la vessant fins els primers estanys: el preciós Ibon de Grist i, després d'una bona pujada, l'Ibon de la Plana. Passat el coll de la Plana, iniciàrem la baixada, llarga baixada fins l'Ibon de Batisielles, amb les Agulles de Perramón com a escenari. Magnífic escenari muntanyenc que aprofitàrem per dinar i descansar poc temps (feia fred i vent). I seguírem la baixada fins l'Ibon Chico de Batisielles, lloc on havíem d'agafar una dreuera fins el camí de la pujada a Estós.

En trepitjar el bon camí, acceleràrem per arribar d'hora al pàrquing. Anàrem a Benasque amb cotxe i aprofitàrem per fer una mica de turisme a Cerler i casc antic de Benasque. mentre esperàvem l'hora de sopar.

Dia 31 d'agost. *De tornada.* El temps, anunciat durant tota la setmana, ens juga una mala passada. Plou a voler i les previsions són de més pluja. Per tant l'idea inicial de fer un barranc queda suspesa. Decidírem fer un poc de turisme camí de Barcelona. Passejàrem per

Graus i Monzón, i visitàrem la bodega SOMMOS. Arribàrem d'hora a l'aeroport però, dissortadament, hi va haver retràs de l'avió arribant a Mallorca a la mala hora.

Clínica Mòn Dental
Dr. Guillem Roser
nº telèfon: 971 835 514
www.artamondental.com
Adreça: Pare Ginebró Serra, 3, Artà

CEREC

Innovam cada dia per
la salut de la teva boca

Centenari de la parròquia de Sant Bartomeu (1949)

Primera filera de nins d'esquerra a dreta: Joan Flaquer *Recreo*, Joan Sancho *Caracu*, Tomeu Garau *Bolló*, Jaume Blanes *Mosca*, Climent Garau *Murta*, Mateu Garau *Parreta*, Pep Gelabert *Jaumi*, Antoni Fuster *Ranxer*, Pedro Bonnin *Sarol*, Antoni Vaquer *S'Heretat*, Pep Rigo *Madrilenyu*, Pep Gómez-Quintero *de Can Esteva* i Bartomeu Melis *Mengol*. Segona filera de nins: Miquel Ferrer *Gallu*, Sebastià Caimari *Balaguer*, Joan Calafat *Caracu*, Andreu Gayà *de Son Favà*, Antoni Blanes *Matalasser*, Miquel Bordoy *Manacorí*, Antoni Garau *Caragol*, Miquel Terrasa *Mosson*, Pedro Alzina *Blai*, Sebastià Sureda *Crua* i Llorens Ladaria.

Les persones majors són: Margalida Ferrer *Barquera*, Bàrbara Ferrer *Galla*, Francisca Fernández *Murta*, Francisca Dalmau *de Son Favà*, Angela Terrasa *Meca*, Antonia Melis *Mateveta*, Sor Joana, monja franciscana, Margalida Servera *Recreo*, Àngela Calafat *Caraca* i Francisca Pascual *Anserma*.

Cala Agulla 1958

Ara quan veiem Cala Agulla ens sembla que sempre ha estat així. Però, no. Cala Agulla era una magnífica platja amb un paisatge encisador (encara verge en gran part) i un sistema dunar que protegia l'arena.

**Concurs
Ballant
amb les ones**

2. Maria Antònia Nadal

1. Margalida Ferragut

3. Xavier Forteza

**Concurs
de Sant Antoni**

1. Maria Infante

2. Carla Pascual

3. Léa Dodoune

1. Maria José Fernández

Concurs del Mercat Medieval

2. Gonzalo Buteler

3. Miquel Pastor

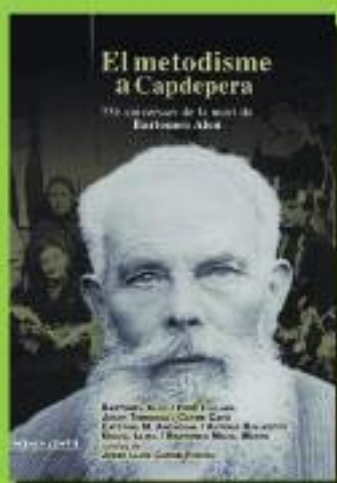
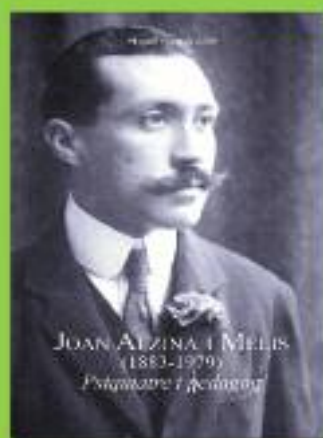
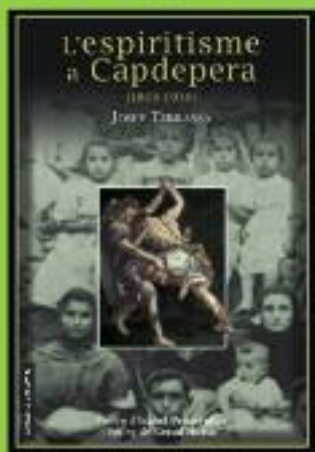
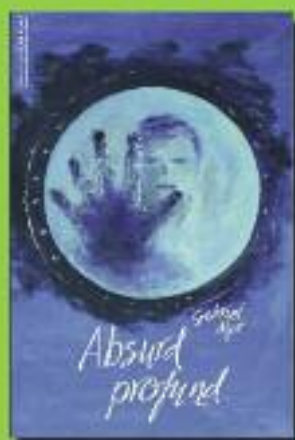
Accésit, Anònim

Pífia, Anònim

Publicacions de CAP VERMELL

Perquè oferir un llibre afalaga a qui el rep i honora a qui el dona

Els trobareu a les llibreries de Capdepera i Cala Rajada

Capdepera

« l'aguait de la cultura »

